Rok 1914.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXVII. — Wydana i rozesłana dnia 24. marca 1914.

62.

Przepis wykonawczy do rozdziału IV. ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220,

o bezpośrednich podatkach osobistych, z uwzględnieniem zmian, dokonanych ustawą z dnia 23. stycznia 1914, Dz. u. p. Nr. 13 (nowelą do ustawy o podatkach osobistych).

Podatek dochodowy i podatek pensyjny od wyższych poborów służbowych.

(Ogłoszony reskryptem Ministerstwa skarbu z dnia 18. marca 1914.)

Wykonując ustawę z dnia 23. stycznia 1914, Dz. u. p. Nr. 13, dotyczącą zmian ustawy o podatkach osobistych z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220 (nowelę do ustawy o podatkach osobistych), zmienia się częściowo, względnie uzupełnia ogłoszony rozporządzeniem Ministerstwa skarbu z dnia 24. kwietnia 1897, Dz. u. p. Nr. 108, przepis wykonawczy do rozdziału IV. (podatek osobisto-dochodowy i podatek pensyjny od wyższych poborów służbowych) ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, o bezpośrednich podatkach osobistych wraz z wydanymi do niej dodatkami, a to w sprawie stosowania tego przepisu do wymiaru podatków za rok 1914 i lata następne; przepis ten ma zatem opiewać:

Część I.

Powinność podatkowa. Dochód. Zeznanie podatkowe. Stopa podatkowa.

Rozdział I.

Powinność podatkowa. Uwolnienia.

Artykuł 1.

Powinność podatkowa.

(§ 153.)

I. Podatkowi dochodowemu podlegają tylko osoby fizyczne. Jedyny wyjątek od tej zasady stanowi § 153., l. 4., w którym jest mowa o leżących masach spadkowych (por. także § 229.).

II. O ile na zasadzie § 285. lub w inny sposób, w szczególności w przepisach, przytoczonych pod V. a określających powinność podatkową w stosunku do Węgier oraz Bośni i Hercegowiny, nie wydano odmiennego zarządzenia (por. artykuł 12. przepisu wykonawczego do rozdziału VI.), należy stosować następujące zasady.

III. Z wyjątkiem postanowienia szczególnego § 153., l. 1., ustęp 2. (por. IV., l. 2.), nie czyni ustawa różnicy między obywatelami krajów tutejszych (przynależnymi do królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych) a cudzoziemcami; tak jedni jak drudzy podlegają w równej mierze podatkowi dochodowemu.

IV. Natomiast pod względem przedmiotowym (rozmiar powinności podatkowej) należy rozróżnić:

1. Osoby, które mają siedzibę na obszarze, w którym obowiązuje niniejsza ustawa, lub tamże dłużej niż jeden rok przebywają, podlegają zasadniczo powinności podatkowej co do całego dochodu jakiegokolwiek rodzaju bez względu na to, gdzie go uzyskały i skąd go pobierały; jeżeli jednak osoby te w innym kraju poza obszarem, w którym obowiązuje niniejsza ustawa, posiadają realności lub wykonują stałe przedsiębiorstwo albo pobierają z kasy państwowej innego kraju pobory służbowe lub spoczynkowe, wówczas dochód z tych źródeł wyłączony jest od opodatkowania pod tym warunkiem, że dochód ten dowodnie podlega już podatkowi dochodowemu lub też podatkowi tego samego rodzaju w kraju, z którego pochodzi, i jeżeli odnośny kraj co do dochodu z tutejszokrajowych źródeł wymienionego rodzaju postępuje według zasad wzajemności (reciprocitas) (§ 153., l. 1., ust. 1.).

W celu objaśnienia tego przepisu zauważa się:

a) Siedzibę należy oceniać według postanowień normy jurysdykcyjnej z dnia 1. sierpnia 1895, Dz. u. p. Nr. 111. Stosownie do tego uzasadnioną jest siedziba pewnej osoby w tem miejscu, w którem osoba ta osiedliła się w dowodnym lub z okoliczności wynikającym zamiarze stałego tamże pobytu. Jedna osoba może mieć także kilka siedzib, w szczególności jedną za granicą, drugą zaś w krajach tutejszych. Zamiaru obrania siedziby w krajach tutejszych nie można domniemywać się już z tego, że cudzoziemiec względnie przynależny do Węgier lub do Bośni i Hercegowiny utrzymuje w krajach tutejszych stałe mieszkanie i używa go wprawdzie regularnie, zawsze jednak tylko na pewien przeciąg czasu na pobyt w celu leczenia się, wypoczynku lub zabawy itd.

b) Dla przyjęcia dłuższego niż jednorocznego pobytu nie stanowi to różnicy, czy ktoś przebywa w jednem miejscu lub z kolei w różnych miejscach lub czy pobyt jego po dłuższym niż jednorocznym czasie trwania dozna przerwy wskutek chwilowej nieobecności.

c) Za „podatek dochodowy" lub „podatek tego samego rodzaju" uchodzi tylko taki podatek, który dotyka bezpośrednio łączny rzeczywisty dochód czysty w osobie tego, który poszczególne czyste przychody obejmuje razem jako swój dochód. Z reguły nie mogą więc wchodzić w rachubę jako odpowiadające temu warunkowi takie podatki, które odnoszą się jedynie do poszczególnych gałęzi dochodu. Rodzaj i rozmiar opodatkowania za granicą, oraz istnienie wzajemności winien wykazać podatnik. W razie nasuwania się wątpliwości należy z możliwym pośpiechem zasięgnąć wskazówki w Ministerstwie skarbu. Komisyi szacunkowej wolno przy wymiarze podatku wyłączyć tymczasowo od wymiaru dochód, opodatkowany za granicą, z zastrzeżeniem ewentualnego późniejszego poddania wymiarowi.

d) Wyrażenia „w innym kraju poza obszarem, w którym obowiązuje niniejsza ustawa" itp. obejmują także kraje Korony węgierskiej oraz Bośnię i Hercegowinę.

2. Co do całego dochodu (por. l. 1.) podlegają podatkowi także ci obywatele krajów tutejszych, którzy, pozostając w służbie państwowej krajów tutejszych lub w służbie wspólnej, mają swoją siedzibę poza obszarem, w którym obowiązuje niniejsza ustawa, o ile po myśli przepisów prawa międzynarodowego lub z innych przyczyn nie zostają tam pociągani do opłacania odpowiednich bezpośrednich podatków państwowych (§ 153., l. 1., ustęp 2.).

Do przyjęcia odpowiedniego opodatkowania za granicą, które winni dowieść interesowani funkcyonaryusze, nie wymaga się, aby podatki były bezwarunkowo tego samego rodzaju po myśli postanowień pod l. 1., lit. *c*. W razie zachodzących wątpliwości należy zasięgnąć wskazówki Ministerstwa skarbu.

3. Kto nie ma siedziby na obszarze, w którym obowiązuje niniejsza ustawa, ani tutaj dłużej jak rok stale nie przebywa, jednakowoż zatrzymuje się w tutejszych krajach dla zarobku, podlega podatkowi dochodowemu ze względu na dochód, uzyskany tutaj w czasie przebywania w krajach tutejszych (§ 153., l. 3.). Także tu należy analogicznie stosować postanowienia pod l. 1., lit. *b*.

4. Osoby (obywatele tutejszych krajów i cudzoziemcy), które w tutejszych krajach nie mają siedziby ani nie przebywają dla zarobku lub dłużej niż rok, podlegają powinności podatkowej co do dochodu ze źródeł, wyliczonych wyczerpująco w § 153., l. 2., i przywiązanych terytoryalnie do krajów tutejszych. U tych uprawnionych do poboru podlega podatkowi w myśl zasad powyższych dochód:

a) z tutejszych realności oraz z majątku, przywiązanego do tutejszych krajów przez fideikomis, przymus przechowania lub na podstawie innych prawnych przepisów, bez względu na to, czy dochód ten pobiera się na zasadzie prawa własności lub używania, następnie dochód z wierzytelności, zahipotekowanych na tutejszych realnościach;

b) z wykonywanych w tutejszych krajach przedsiębiorstw zarobkowych, podlegających po-

wszechnemu podatkowi zarobkowemu wedle rozdziału I. lub od podatku tego uwolnionych, albo z przynoszących zysk zatrudnień lub z uczestnictwa w tego rodzaju przedsiębiorstwach. Znamiona, uważane za odpowiadające istnieniu przedsiębiorstwa w krajach tutejszych, wynikają zwłaszcza z artykułu 7., II., *B*, l. 2., przepisu wykonawczego do rozdziału I. (zobacz także następny ustęp V.). Za uczestnictwo w przedsiębiorstwach zarobkowych nie należy uważać posiadania akcyi, dowodów udziałowych i tym podobnych papierów wartościowych, za takowe jednak należy uważać udział w tutejszem przedsiębiorstwie z wkładką majątkową, na przykład jako komandytnik lub cichy spólnik;

c) z poborów służbowych i poborów spoczynkowych, otrzymywanych z tutejszej kasy państwowej, dworskiej, krajowej, powiatowej lub gminnej, jednak nie z poborów tego rodzaju, otrzymywanych z kas prywatnych.

Przynależnych do c. i k. wojska (c. i k. marynarki wojennej), zamieszkałych na Węgrzech lub w Bośni i Hercegowinie albo za granicą obowiązuje co do ich poborów służbowych i spoczynkowych postanowienie ustępu V., lit. *d* i *e*;

d) z takich poborów, które podlegają osobnej opłacie od tantyem według artykułu III. noweli do ustawy o podatkach osobistych (por. przepis wykonawczy do artykułu III. noweli do ustawy o podatkach osobistych). Obowiązek co do podatku dochodowego zachodzi także wówczas, jeżeli obowiązek uiszczenia opłaty od tantyem odpada z powodu tego, że wysokość łącznej sumy poborów, wypłaconych przez spółkę, nie przenosi kwoty 5000 K (artykuł III., ust. 3., noweli do ustawy o podatkach osobistych). W razie potrzeby należy się porozumieć z władzą podatkową, właściwą do wymierzenia opłaty.

V. W stosunku do Węgier należy przestrzegać zatwierdzonego ustawą z dnia 30. grudnia 1907, Dz. u. p. Nr. 278, układu co do unikania podwójnych opodatkowań tego rodzaju przedsiębiorstw, które tok swych czynności rozciągają na oba państwa, tudzież co do niektórych innych spraw, tyczących się bezpośredniego opodatkowania. Miarodajne dla podatku dochodowego postanowienia tego układu, który należy stosować także w stosunku do Bośni i Hercegowiny, oraz wydanego do niego reskryptu wykonawczego z dnia 31. grudnia 1907, Dz. u. p. Nr. 11 z roku 1908, brzmią jak następuje:

a) O ile według postanowień drugiego rozdziału układu (§§ 7., 10.) nie należy co do przedsiębiorstwa drugiego obszaru państwowego przyjąć istnienia zakładu przemysłowego w Austryi, natenczas także przedsiębiorca, zamieszkały w drugim obszarze państwowym, nie podlega w myśl § 153., l. 2., ustawy o podatkach osobistych podatkowi dochodowemu. Natomiast obowiązek płacenia podatku dochodowego, uzasadniony w myśl § 153., l. 1. i 3., nie ulega zmianie wskutek postanowień niniejszego rozdziału (punkt III., l. 1., reskryptu wykonawczego).

b) Węgierscy obywatele, którzy mają posady w Austryi na Najwyższym Dworze, w wspólnych Ministerstwach i w wspólnej Najwyższej Izbie obrachunkowej lub w królewsko-węgierskiem Ministerstwie na Najwyższym Dworze w Wiedniu albo którzy służą w wspólnem wojsku lub w marynarce wojennej, nie mają być pociągani do płacenia podatku dochodowego od swego dochodu, pobieranego z Węgier. Natomiast nie będzie się w Węgrzech pociągać także obywateli austryackich, będących w Węgrzech na analogicznych stanowiskach, odnośnie do dochodu, pobieranego przez nich w Austryi, do płacenia podatku od procentów z kapitału i podatku rentowego, tudzież powszechnego dodatku do podatku dochodowego (§ 17. układu).

c) Za służących w c. i k. wojsku (w c. i k. marynarce wojennej) należy uważać wojskowych, służących czynnie i urlopowanych z płacą tymczasową, tudzież wojskowych w stanie spoczynku, którzy za nadwyżką, dopłacaną do poborów aktywalnych lub za płacą dzienną albo remuneracyą zajęci są służbowo przy komendach (władzach, zakładach) c. i k. wojska (c. i k. marynarki wojennej) (punkt IV., l. 1., lit. *a*, reskryptu wykonawczego).

Zarządzenia § 17. układu (por. lit. *b*) stosują się także do delegatów weterynaryjnych, będących obywatelami węgierskimi, których eksponowano w tutejszym obszarze państwowym celem wykonania artykułu XX. zatwierdzonego ustawą z dnia 30. grudnia 1907, Dz. u. p. Nr. 278, układu, dotyczącego uregulowania wzajemnych stosunków handlowych i obrotowych (punkt IV., l. 1., lit. *b*, reskryptu wykonawczego).

d) Pobory służbowe i emerytalne, wypłacane z kas państwowych, dworskich, krajowych, komitatowych, miejskich, powiatowych lub gminnych, podlegają opodatkowaniu jedynie na korzyść i według ustaw podatkowych tego państwa, z którego uskutecznia się wypłatę. Inne pobory służbowe podlegają opodatkowaniu w miejscu zamieszkania odbiorców (§ 18. układu).

e) Odnośnie do traktowania pod względem podatkowym wojskowych poborów emerytalnych postanawia się, iż osoby, należące do stanu spoczynku jednej z obu obron krajowych, podlegają

podatkowi w tem państwie, do którego obrony krajowej należą, zaś osoby, należące do stanu spoczynku c. i k. wojska w tem państwie, w którem mieszkają, a to co do swych pełnych wojskowych poborów emerytalnych, skutkiem czego należy je w każdym wypadku uwolnić w drugim obszarze państwowym od opodatkowania; ma to zwłaszcza zastosowanie także do tych wypadków, w których wojskowe pobory spoczynkowe obciążają po części etat c. i k. wspólnego wojska a po części ogólny c. i k. etat emerytur cywilnych, względnie etat królewsko-węgierskiej obrony krajowej (punkt IV., l. 2., reskryptu wykonawczego).

Co do innych poborów wojskowych należy brać na wzgląd, co następuje:

Pobory służbowe tych osób przynależnych do c. i k. wojska (c. i k. marynarki wojennej), które mieszkają na Węgrzech lub w Bośni i Hercegowinie, podlegają na Węgrzech opodatkowaniu węgierskiemu, w Bośni i Hercegowinie potrąceniu podatku, dokonywanemu przez kasy Zarządu wojskowego wedle postanowień ustawy o podatkach osobistych, nie podlegają zatem w krajach tutejszych podatkowi dochodowemu. Także pobory, wypłacane przez fundacye wojskowe na rzecz osób wojskowych, mieszkających na Węgrzech lub w Bośni i Hercegowinie, nie należy opodatkowywać w krajach tutejszych.

Takie pobory służbowe i pobory fundacyjne, które się otrzymuje z kasy wojskowej, znajdującej się na Węgrzech lub w Bośni i Hercegowinie, nie należy opodatkowywać ani u tych osób wojskowych, które mieszkają na Węgrzech, względnie w Bośni lub Hercegowinie, ani u tych, które mieszkają poza austryacko-węgierską Monarchią.

VI. Władzom podatkowym wolno w razie, gdyby spostrzegły, że z zastosowania powyższych postanowień w związku z opodatkowaniem zagranicznem wynikają naruszenia wzajemności lub inne usterki, w szczególności zaś podwójne opodatkowania, przedkładać po myśli § 285. wnioski w celu zaradzenia temu krajowej władzy skarbowej, która o tem doniesie Ministerstwu skarbu.

VII. Co do postępowania przeciw podatnikom, przebywającym stale poza obszarem, na którym obowiązuje niniejsza ustawa, odsyła się do § 265.

Artykuł 2.

Uwolnienia.

(§§ 154. i 155.)

I. 1. Uwolnień, wyliczonych w § 154., l. 1., 2. i 5., nie potrzeba bliżej objaśniać.

2. Uwolnienie po myśli § 154., l. 3., oraz uwolnienie po myśli l. 4. tego paragrafu, polegające na zasadach prawa międzynarodowego (eksterytoryalne), nie odnosi się do dochodów, płynących z wyliczonych w § 153., l. 2., źródeł, związanych z krajami tutejszymi. Ograniczenie to zachodzi przy uwolnieniach na zasadzie traktatów państwowych tylko wtedy, jeżeli odnośny traktat państwowy nie zawiera przeciwnego postanowienia. W razie nasuwania się wątpliwości należy zasięgnąć wskazówek w Ministerstwie skarbu.

3. Co do uwolnienia, przytoczonego w § 154., l. 6., nadmienia się: Z osobami w czynnej służbie, należącemi do wymienionych tamże kategoryi, należy uważać na równi tych oficerów (audytorów, lekarzy wojskowych, rachmistrzów wojskowych) i duszpasterzy w stanie spoczynku (na zaopatrzeniu w wojskowych domach inwalidów), których powołano do czynnej służby na systemizowanych posadach z nadwyżką poborów aktywalnych, następnie oficerów rezerwowych, zatrudnionych w charakterze nauczycieli w wojskowych szkołach realnych, wreszcie żołnierzy inwalidów, powołanych do pełnienia czynnej służby oraz gażystów, nie zaliczonych do pewnej klasy rangi. Na równi z rachmistrzami wojskowymi uważać należy przydzielonych do oddziałów wojska urzędników komisaryatu marynarki, którym poruczone jest prowadzenie rachunków, a to przez czas tego przydzielenia.

Do uwolnionych poborów aktywalnych należą po myśli § 5. ustawy z dnia 22. czerwca 1878, Dz. u. p. Nr. 59, także pobory osób wojskowych, powołanych do ćwiczeń wojskowych (służbowych), tudzież przypadające duchownym wojskowym należytości stuły i stypendya mszalne, wreszcie pobory tymczasowe oficerów (audytorów, lekarzy wojskowych, rachmistrzów wojskowych), duchownych wojskowych i gażystów, nie zaliczonych do pewnej klasy rangi. Jeżeli odnośne osoby podczas swego urlopu z płacą tymczasową pozostają w służbie w komendach wojskowych (władzach, zakładach), wówczas przypadające im na podstawie tego stosunku pobory, wynagrodzenia dzienne i remuneracye należą również do wolnych od podatku wojskowych poborów służbowych.

Wszystkie te uwolnienia obowiązują w szczególności także w obrębie c. k. obrony krajowej.

Także oficerów żandarmeryi i żandarmów należy traktować jak oficerów, względnie żołnierzy wojska (por. § 24. ustawy z dnia 25. grudnia 1894, Dz. u. p. Nr. 1 z roku 1895).

4. Co do unormowanego w § 154., l. 7. uwolnienia wojskowych poborów służbowych podczas trwania stanu uruchomienia zauważa się, że na równi z stanem uruchomienia należy uważać umieszczenie na c. i k. okrętach wojennych. Za uwolnione po myśli § 154., l. 7., należy uważać

także wszystkie te pobory, które w razie mobilizacyi (umieszczenia na c. i k. okrętach wojennych) otrzymują osoby, uwolnione wedle § 154., l. 6., z etatu wojskowego obok poborów aktywalnych, przysługujących im w czasie pokoju.

Nadto należą tu te pobory, które z tego powodu wypłaca się z etatu wojskowego pozostałym rodzinom.

II. 1. Od podatku dochodowego uwolnione są nadto osoby, których dochód ogólny, obliczony na rok, nie przenosi kwoty 1600 K (§ 155.).

2. Przy zastosowaniu tego postanowienia należy uwzględnić dochód ogólny (z wyjątkiem poborów, wymienionych w § 154., l. 2. do 5. i 7.), zatem także nie podlegający podatkowi dochód zagraniczny (§ 153.). Po myśli § 155., ustęp 2., winny osoby, które według postanowień § 153. podlegają podatkowi nie od całego swego dochodu (artykuł 1., IV., l. 3. i 4.), wykazać, że ich dochód ogólny łącznie z dochodem, według ustawy podatkowi nie podlegającym, nie przewyższa kwoty 1600 K, w przeciwnym zaś razie ma komisya wprost przystąpić do wymiaru podatku.

3. Co do oceny tego uwolnienia stosuje się postanowienia § 156. w sprawie obliczania dochodu według kwoty z roku poprzedniego lub według przypuszczalnego dochodu rocznego.

4. Po myśli §§ 173. i 174. może wśród pewnych okoliczności nastąpić także uwolnienie osób, mających wyższy dochód niż 1600 K.

5. Podatku dochodowego, przypadającego ewentualnie od poborów służbowych tych funkcyonaryuszy państwowych, przyjętych do służby już przed dniem 1. stycznia 1898, którzy pobierając płacę, nie wynoszącą więcej jak 1200 K, byli według ustaw podatkowych, które straciły moc obowiązującą z powyższym terminem, zupełnie od podatku uwolnieni, nie należy ściągać tak długo, dopóki pobierana płaca nie przekroczy wymienionej wysokości (artykuł XVII. postanowień wprowadzających). Bliższe wskazówki co do wykonania tego postanowienia zawarte są poniżej w artykule 80.

Rozdział II.

Dochód.

1. Zasady ogólne.

Artykuł 3.

Opodatkowanie gospodarstwa domowego i wspólnych dochodów.

(§§ 157. i 158.)

I. 1. Do dochodu tych podatników, którzy stoją na czele gospodarstwa domowego, należy doliczyć dochód członków gospodarstwa domowego.

Pobocznych krewnych głowy gospodarstwa, jako to rodzeństwa, kuzynów itp., dalej osób, przyjętych do czynności służbowych z płacą lub zarobkiem (sług, czeladzi), jakoteż stołowników, podnajemców mieszkania i osób, przychodzących na nocleg, nie dolicza się do członków gospodarstwa domowego.

2. Jako członków gospodarstwa domowego bierze się więc w szczególności pod uwagę małżonkę, dalej pozostających w zaopatrzeniu podatnika rodziców, dzieci i wnuków łącznie z jego pasierbami, wychowankami i teściami, względnie zięciami i synowemi, a mianowicie dzieci małoletnie lub wnuków także wtedy, gdy dla wychowania, wykształcenia lub z podobnych powodów umieszczone są czasowo poza domem. Oznaczonych tu członków rodziny uważa się za pozostających w zaopatrzeniu głowy gospodarstwa domowego wtedy, gdy zostają pod jego władzą ojcowską lub otrzymują od niego utrzymanie.

3. Uczestnictwo pełnoletnich dzieci, wnuków, zięciów i synowych, tudzież rodziców, dziadków lub teściów w mieszkaniu i stole, nie uważa się za zaopatrywanie przez głowę gospodarstwa domowego, jeżeli za to płaci się jej rzeczywistym stosunkom odpowiadające wynagrodzenie.

4. Nie należy doliczać dochodu, uzyskanego z pracy nie w gospodarstwie podatnika przez małżonkę, albo innych członków gospodarstwa domowego w razie, gdy ogólny dochód gospodarstwa domowego nie przekracza 4000 K. W tym wypadku ma nastąpić osobne opodatkowanie dotyczącego dochodu.

Przez dochód z pracy rozumie się taki dochód, który opiera się na własnej fizycznej, albo duchowej pracy osoby bez istotnego współudziału majątku zarobkowego, przyczem nie stanowi różnicy, czy chodzi o pracę w stosunku służbowym, lub o samoistną pracę, zatem nie tylko dochód z poborów zarobkowych i służbowych, lecz także na przykład dochód nauczycieli domowych i prywatnych, szwaczek domowych, robotników domowych, służących itp.

5. Dla uniknięcia podwójnych opodatkowań nie należy dalej nigdy doliczać do dochodu głowy gospodarstwa domowego, dochodu członków gospodarstwa domowego z płac służbowych i zarobkowych, wynoszącego więcej jak 1600 K i podlegającego potrąceniu podatkowemu przez służbodawcę.

6. Dalszy wyjątek od zasady pod l. 1. i 2. podanej zachodzi wtedy, gdy udowodnionem zostanie, że dochód członków gospodarstwa domowego nie wpływa do wspólnego gospodarstwa.

Wyjątek ten zachodzi tylko wtedy, gdy dochód małżonki lub wyżej wymienionych członków rodziny

wyłączony jest prawnie zarówno z pod rozporządzalności głowy gospodarstwa domowego, jak i z pod własnej rozporządzalności tych członków rodziny, w wszystkich innych przypadkach ma tedy nastąpić wspólne opodatkowanie.

Gdy wspomniany wyjątek zachodzi, na przykład, gdy małżonka lub dziecko zostają pod inną opieką lub kuratelą, a nie głowy gospodarstwa domowego, lub znajdują się w konkursie do majątku, albo gdy głowa gospodarstwa domowego zmuszoną została wskutek polecenia, wydanego przez sąd nadopiekuńczy na zasadzie § 150., względnie § 219. powszechnej ustawy cywilnej, do złożenia w sądzie części dochodu małoletniego itp., należy dochód tych osób doliczyć do dochodu głowy gospodarstwa domowego tylko o tyle, o ile oddawany jest wspólnemu gospodarstwu domowemu do rozporządzenia, podczas gdy niedoliczoną część dochodu dotyczących osób podciągnąć należy osobno pod opodatkowanie, i w tym celu mają te osoby, albo ich uprawnieni zastępcy tę część dochodu osobno zeznać.

7. Dochód małżonki nie żyjącej z małżonkiem we wspólnem gospodarstwie domowem, jakoteż dochód tych członków rodziny, którzy nie zostają w zaopatrzeniu głowy rodziny, poddać należy w całości oddzielnemu opodatkowaniu.

Jeżeli na zasadzie tego zarządzenia żądane jest oddzielne opodatkowanie obojga małżonków, wtedy należy z wyjątkiem w razie rozdziału od stołu i łoża, udowodnić, że istniejący rozdział jest trwały.

8. Datki, które udzielają regularnie jeden z małżonków drugiemu, nie żyjącemu z nim we wspólnem gospodarstwie domowem, tudzież rodzice (ojczym i macocha, teściowie, wychowawcy) dzieciom (pasierbom, zięciom i synowym, wychowankom), nie żyjącym w ich gospodarstwie domowem, albo w ten sam sposób dzieci rodzicom, nie żyjącym w ich gospodarstwie domowem, należy — o ile dający wykaże je jako pozycyę potrącalną — doliczać do podlegającego opodatkowaniu dochodu odbiorcy nawet wtedy, gdy nie opierają się na szczególnym tytule prawnym.

Co do traktowania tych datków jako pozycyi potrącalnej u dającego, wydaje się bliższe postanowienia w artykule 7., I., l. 4.

II. 1. Z dochodu, który kilku osobom przypada wspólnie, należy — jeżeli osoby te nie stanowią gospodarstwa domowego w myśl punktu I. — uważać za dochód, podlegający opodatkowaniu, część wspólnego dochodu, przypadającą na każdego uczestnika z osobna (na przykład przy jawnych wspólnikach handlowych).

Jeżeli udziałów nie można stwierdzić, przyjąć należy podział na równe części.

2. Te same zasady stosować należy, gdy członkowie korporacyi zaopatrywani są z ogólnego jej dochodu, nie utrzymując w udziale oznaczonych części tego dochodu jako dochodu własnego, jak się to zdarza w klasztorach, kapitułach kolegialnych itd.

3. Jeżeli dochodu ogólnego nie rozdziela się w całości między uczestników, należy podlegający podatkowi dochód poszczególnych uczestników tak obliczyć, jak gdyby dochód ogólny rozdzielono między pojedynczych uczestników. To dotyczy także członków kongregacyi, bractw, zakonów i innych związków w celu wspólnego życia (artykuł 56., II., l. 4.).

III. 1. Członkowie gospodarstwa domowego odpowiadają za tę część podatku, wymierzonego głowie gospodarstwa domowego, która wypada stosunkowo na ich dochód, doliczony w myśl wyżej wymienionych postanowień do dochodu głowy gospodarstwa domowego. Odpowiedzialność członków gospodarstwa domowego należy jednak z reguły tylko wtedy zastosować, jeżeli ściągnięcie podatku od głowy gospodarstwa domowego byłoby połączone ze szczególnemi trudnościami.

Odnośnie do odpowiedzialności członków gospodarstwa domowego za ewentualne kary, nałożone w myśl § 241. albo § 244., porównaj artykuł 15., l. 2., przepisu wykonawczego do rozdziału V.

2. Także korporacya odpowiada za te kwoty podatkowe, które stosunkowo wypadają na podlegający opodatkowaniu udział członków w ogólnym dochodzie. Na przykład: łączny dochód duchownej korporacyi złożonej z czterech członków wynosi 8000 K; na każdego członka wypada przeto podlegający opodatkowaniu udział po 2000 K, od którego wymierza się podatek dochodowy po 18 K 70 h. Korporacya odpowiada za te kwoty podatku. Jeżeli członek korporacyi pobiera oprócz tego jako katecheta dochód 400 K, wtedy wynosi jego dochód w całości 2400 K, a podatek dochodowy 24 K 40 h. Na jego podlegający opodatkowaniu udział w ogólnym dochodzie korporacyi (2000 K) wypada stosunkowo podatek dochodowy w kwocie 20 K 33 h, za którą odpowiada korporacya.

3. Do odpowiedzialności, zachodzącej po myśli l. 1. i 2., mają analogiczne zastosowanie postanowienia § 151. O zapłatach, należących się na zasadzie tej odpowiedzialności, mają być odnośni członkowie gospodarstwa domowego, względnie korporacye, zawiadomieni przez właściwą po myśli artykułu 36. władzę podatkową pierwszej instancyi zapomocą wezwania płatniczego według przyległego formularza S_1, względnie S_2, przeciw któremu to wezwaniu dopuszczalny jest rekurs do krajowej władzy skarbowej. Ściągnięcie żądanych w drodze odpowiedzialności kwot ma nastąpić przez te same Formularz S_1 i S_2.

organy i w ten sam sposób, jak ściąganie samego podatku. Także przepisy o przedawnieniu podatków (por. artykuł 11., l. 3., przepisu wykonawczego do rozdziału VI.) stosują się do tego wezwania.

Artykuł 4.

Objaśnienie dochodu.

(§ 159.)

Odnośnie do zawartego w § 159. objaśnienia dochodu należy mieć na uwadze, co następuje:

1. Za przychody i wydatki w myśl § 159. uważać należy pełne przychody i wydatki okresu miarodajnego (artykuł 10. i 11.) bez względu na to, czy wpłynęły, względnie zostały poniesione w gotówce, czy drogą rozliczenia się. O ile dochód wypośrodkowano na podstawie kupieckiej buchalteryi, można według zasad tej buchalteryi uwzględnić także takie przychody, które zostały w zaległości.

2. Wygrane losowe, loteryjne i w grze uzyskane stanowią dochód, podlegający opodatkowaniu.

3. Przychody z darowizn i innych zasiłków nieodpłatnych są wyłączone od doliczania do dochodu, jeżeli są nadzwyczajnymi przychodami z takich źródeł. Tam jednak, gdzie przychody takie powtarzają się z mniejszą lub większą regularnością, należy je doliczyć do dochodu.

Do tych ostatnich należą między innymi podarunki, które otrzymują duchowni z powodu sprawowania swego urzędu — podarunki i remuneracye, jakie zwykli dostawać urzędnicy, funkcyonaryusze, zarządcy, dyrektorowie od swych służbodawców — portyerzy, słudzy hotelowi, kelnerzy płatniczy itp. od publiczności (porów. także artykuł 24., l. 3.).

4. Zyski ze sprzedaży przedmiotów majątku (gruntów, budynków, fabryk, papierów wartościowych itp.) doliczać należy do dochodu tylko wtedy, jeżeli sprzedaż nastąpiła w obrocie przedsiębiorstwa zarobkowego lub w wykonaniu interesu spekulacyjnego.

Oznaczone są tutaj dwa przypadki, w których zyski tego rodzaju należy doliczać do dochodu:

a) gdy zysk osiągnięty został w obrocie przedsiębiorstwa zarobkowego, na przykład przez spekulantów budowlanych, bankierów itd.;

b) gdy pominąwszy trwały obrót takich przedsiębiorstw, choćby tylko w jednym jedynym przypadku, osiągnięto zysk w wykonaniu interesu spekulacyjnego.

Czy sprzedaż nastąpiła w wykonaniu interesu spekulacyjnego, oceniać należy według towarzyszących poszczególnemu przypadkowi okoliczności. Jakość sprzedanego przedmiotu wartościowego, stosunki, w których nabycie i sprzedaż nastąpiła, czas trwania posiadania i sposób gospodarski dostarczą wskazówek do osądzenia, czy przy nabyciu miano głównie na celu bieżące użytkowanie z posiadaniem połączone, a tem samem trwałą lokacyę części majątku, czyli też raczej zysk osiągnąć się mający przez oczekiwane podwyższenie się wartości kapitałowej. Tylko w tym ostatnim przypadku jest późniejsza odsprzedaż wykonaniem interesu spekulacyjnego. Spekulacyi nie należy na przykład przyjmować już wtedy, gdy rolnik zużytkowując pomyślną konjunkturę sprzeda korzystnie swoją posiadłość gruntową, na której przez długie lata sam gospodarował, natomiast przyjąć ją należy na przykład wtedy, gdy kto nabyty w pobliżu wielkiego miasta ze względu na jego rozszerzanie się, na oczekiwaną budowę kolei żelaznej itp., grunt, nie niosący intraty, lub przez teraźniejszego posiadacza tylko tymczasowo do celów rolniczych używany, znowu odprzeda dlatego, ponieważ ten grunt zyskał na wartości jako plac budowlany (por. artykuł 21., l. 6., i artykuł 27., III., l. 2.).

5. Wartość pieniężną wolnego mieszkania, czy to w własnym, czy w cudzym domu, jakoteż wartość pieniężną poborów w naturze obliczać należy, o ile w dalszych artykułach nie jest podane osobne postanowienie, podług zwykłych cen miejscowych.

Artykuł 5.

Potrącenia (§§ 160. do 162.): Koszta ruchu.

1. Już § 159. zawiera postanowienie, że dla obliczenia dochodu potrącać należy z przychodów wydatki, łożone na uzyskanie, zabezpieczenie i utrzymanie tych przychodów, jakoteż odsetki od długów, nawet choćby one nie należały do tych wydatków.

§§ 160. do 162. zawierają jedynie objaśnienia tego ogólnego postanowienia, wyliczając z jednej strony wyraźnie najważniejsze wydatki nadające się do potrącenia, a z drugiej strony (§ 162.) podając pewne wydatki, łożone nie na uzyskanie, zabezpieczenie i utrzymanie przychodów i nie nadające się dlatego do potrącenia. Potrącalność innych wydatków prócz wspomnianych wyraźnie w tych paragrafach, lub omówionych w artykułach 12. do 28. oceniać należy w każdym poszczególnym przypadku według § 159.

2. Z przychodów potrąca się w pierwszej linii wydatki administracyjne, obrotowe i koszta utrzymania, łożone na uzyskanie, zabezpieczenie i utrzymanie przychodów — nie potrąca się zaś

kosztów nabycia, lub powiększenia źródła dochodu (§ 162., l. 1.).

Potrącalne są tylko koszta ruchu rzeczywiście poniesione, nie zaś takie, które zaoszczędzone zostały przez własną pracę podatnika, albo przez bezpłatne świadczenia członków jego rodziny lub trzecich osób (wolontaryuszy itp.).

Natomiast przy rzeczywiście poniesionych wydatkach tego rodzaju nie ma się badać, czy wydatek w tej wysokości był potrzebny.

3. Z § 162., l. 4., wynika dalej, że wyżywienie członków rodziny, zatrudnianych trwale w własnym obrocie gospodarczym, zaliczać należy do kosztów ruchu. Tu jednak zważać należy na to, że tylko zatrudnianie w obrocie gospodarczym, to jest w gospodarstwie rolnem i leśnem, lub w przemyśle, nie zaś w gospodarstwie domowem i tylko trwałe zatrudnianie, nie zaś pomaganie okolicznościowe, usprawiedliwia potrącenie kosztów wyżywienia z dochodu. Przy obliczaniu tej pozycyi potrącalnej należy uwzględniać nie tylko samo pożywienie, lecz także inne wymogi utrzymania.

4. Tak jak koszta ruchu można potrącać także straty obrotowe. Ustawa przeciwstawia w § 162., l. 2., stratom obrotowym te straty, które dotyczą jedynie majątku zakładowego; co do tych ostatnich, obacz artykuł 9., l. 2. Straty poniesione przy wierzytelnościach są tylko wtedy potrącalne, jeśli nastąpiły jako bezpośredni skutek gospodarczego obrotu.

Straty obrotowe powstają na przykład przez zanik lub zepsucie się produktów i towarów, przez utratę lub zużycie przedmiotów urządzenia (na przykład u restauratorów); przez nieściągalność pretensyi, pochodzących z ruchu przedsiębiorstwa; przez zużycie się lub utratę materyału ruchu lub zmniejszenie się jego wartości wskutek wzmożenia się postępów techniki; lub wskutek jakichkolwiek innych okoliczności będących z ruchem w związku.

Przy zmniejszeniach się wartości, bierze się na uwagę jako stratę pewnego oznaczonego roku, tylko stratę w porównaniu do wartości dotyczącego przedmiotu z początkiem roku.

5. Pod nazwę odpisań podpada po części książkowe przeprowadzenie strat już rzeczywiście poniesionych (na przykład pretensyj, które stały się nieściągalne), po części uczynione z ostrożności książkowe odpisanie wartości z powodu takich strat i zmniejszeń wartości, których należy się spodziewać jako przewidywanego wyniku stosunków w przedsiębiorstwie.

Odpisania pierwszego rodzaju oceniać należy według przepisów, podanych wyżej pod l. 4., względnie według postanowień artykułu 9., l. 2.; stosowność wysokości odpisań tego rodzaju oceniać należy jedynie podług tego, czy odpowiadają wysokości straty rzeczywiście poniesionej.

Co do odpisań drugiego rodzaju (por. niżej l. 6. i 7.), które uskutecznia się podług opartych na doświadczeniu rocznych przecięć, to ocenienie, czy podano je w stosownej wysokości, jest zadaniem oszacowania przez rzeczoznawców.

6. Uwzględni się zatem odpisania takich strat, które w danym czasie dadzą się poznać i oszacować. Natomiast nie będą mogły stanowić pozycyi potrącalnej odpisania, które uskutecznia się tylko na podstawie całkiem ogólnego mniemania, że możliwe są jakieś straty i uszkodzenia. Wobec tego będą na przykład tworzyć policzalne pozycye potrącalne odpisania, obliczone według znanych z doświadczenia procentów przecięcia, i uwzględniające stratę przez zanik i dłuższe przechowanie towarów, albo przez nieściągalność części zaległych wierzytelności, podczas gdy ewentualnego odpisania ze składu towarów z powodu możliwych kradzieży i sprzeniewierzeń nie możnaby z reguły uważać za potrącalne.

W wielu wypadkach — w szczególności przy budynkach, maszynach, inwentarzu ruchu itp. — da się obok wysokości oczekiwanej straty, ustalić także czasowo jej zbliżenie się. W wypadkach tych będzie można po prostu potrącić zmniejszenia się wartości, względnie ich odpisania, wykazane w równych rocznych ratach aż do nastąpienia straty. Odnosi się to na przykład do rocznego odpisania, wynoszącego 1000 K, przy maszynie, nabytej za 10.500 K, którą według doświadczenia trzeba będzie po 10letniem trwaniu użycia jako nieużyteczną wysortować, i którą można będzie następnie sprzedać jako stare żelazo przypuszczalnie za 500 K; w tym wypadku zatem należy oczekiwać po 10. latach straty 10.000 K. Mniejszych odstąpień od takich kwot przeciętnych, nie należy tak długo kwestyonować, jak długo nie okaże się, iż chodzi przedewszystkiem o to, aby wartość przedmiotu odpisać w całości już przed nastąpieniem straty.

7. Wspomniane odpisania można przeprowadzić bezpośrednio przy dotyczących zapasach, albo przez wstawienie na stronie passywów bilansu osobnej pozycyi, wyrażającej zmniejszenie się wartości. Samo przez się rozumie się, że takie pozycye bilansowe (konta bilansowe, jak na przykład rezerwa wątpliwych pretensyi, konto na odnowienie maszyn, konto amortyzacyi budynków itd.) muszą być w ten sposób wyszczególnione, aby władza podatkowa była w możności sprawdzić odpowiednio w ten sposób przeprowadzone odpisania uwzględniając rozmaite niebezpieczeństwa strat.

Odpisania, albo odpowiadające im pozycye bilansowe nie mogą przewyższać strat i niebezpieczeństw strat, a zatem nie mogą służyć gromadzeniu (kapitalizowaniu) dochodu.

Podatnik może także wtedy, gdy nie prowadzi żadnych ksiąg, odliczyć w swem zeznaniu od swego dochodu rzeczywiście powstałe zmniejszenia się wartości i straty, jak również takie straty, których należy oczekiwać jako przewidywanego wyniku stosunków w przedsiębiorstwie, o ile one w miarodajnym czasie spowodowały już odpowiednie zmniejszenie wartości. W tym wypadku ma on jednak fakt powstania wykazanych strat lub zmniejszeń wartości na żądanie w inny sposób udowodnić.

8. Zastrzeżone w § 160., l. 1., ustęp 3., badanie przez rzeczoznawców stosowności wysokości wszystkich poczynionych odpisań nie ma się bynajmniej odbywać regularnie, lecz ograniczyć je należy do takich przypadków, w których powstaną ważne wątpliwości przeciw stosowności wysokości odliczonych przez podatnika odpisań (por. artykuł 20., l. 7.).

Postanowienie powyższe nie wyklucza jednak wezwania podatnika do podania wysokości poczynionych odpisań; dla uniknienia dalszych badań w tym kierunku powinien raczej podatnik sam kwotę odpisań wykazać w zeznaniu.

9. Upoważnia się organa wymiarowe, aby ustaliły za zużycie pojedyńczych rodzajów wchodzących w rachubę przedmiotów, w szczególności budynków, stosowne i odpowiadające miarodajnym stosunkom przeciętne (zryczałtowane) stopy, do wysokości których można przyznać bez dalszego dochodzenia żądane przez podatnika odpisanie. Przyznanie wyższej kwoty od przyjętej zryczałtowanej kwoty nie jest jednak przez to w pewnym szczególnym wypadku wykluczone. Podatnikowi służy przeciwnie prawo wykazania szczególnych stosunków, pociągających za sobą większe zmniejszenie wartości i poparcia swych wniosków stosownymi środkami dowodowymi.

10. W ustawie są wreszcie wymienione jako dozwolone pozycye potrącalne, w szczególności także wydatki na utrzymanie i odbudowanie budynków i wszelkich innych urządzeń budowlanych, dalej na utrzymanie i uzupełnienie żywego i martwego inwentarza gospodarskiego.

11. Z natury rzeczy wynika, że postanowień powyżej objaśnionych (l. 2. do 10.) nie można nadużywać w celu potrącania — w tym samym roku, albo w rozmaitych latach — tego samego wydatku kilkakrotnie pod rozmaitymi tytułami, na przykład raz jako odpisania zmniejszenia się wartości, a potem ponownie jako straty obrotowej albo jako wydatku na odbudowanie przedmiotu.

Zużycie inwentarza ruchu uwzględnia się w praktyce w największej ilości wypadków przez to, że potrzebne wkłady na uzupełniające zakupna (dodatkowe zakupna) do utrzymania dotychczasowego stanu pokrywa się z bieżących przychodów.

Podatnicy nie wstawiający odpisań do rachunku mogą z ograniczeniem, omówionem pod l. 4., ustęp 1., potrącić wydatki na przywrócenie przedmiotów do dawnego stanu. Przy podatnikach, korzystających z ustawowego upoważnienia do zarachowania odpisań, a zaliczających oprócz tego wydatki na odbudowanie przedmiotów jako pozycyę potrącalną, potrzeba będzie zbadać, czy wydatki te nie służą do tego samego celu, który został już uwzględniony przez odliczenie odpisań.

Tak więc nie będą potrącalne w przykładzie, podanym pod l. 6., o ile wspomniane tam roczne odpisanie po 1000 K przez pełnych 10 lat ciągle uskuteczniano, i przy wymiarze podatku uwzględniano, koszta uzupełniającego nabycia, zarachowane ewentualnie na poczet bieżących przychodów. Jeżeliby jednak maszyna ewentualnie już w siódmym roku przez nieszczęśliwy wypadek w ruchu, nowy wynalazek, albo zmianę mody w dotyczącym artykule wytwórczym itp., stała się nagle niezdatną do użycia, wtedy może zmniejszyć się podstawa opodatkowania jeszcze o 4000 K.

12. Następnie przy stosowaniu § 160., l. 1., ustęp 2., mieć należy na uwadze także postanowienia § 162., ustęp 1., że wydatki użyte na ulepszenie i pomnożenie majątku, jak nowe lokacye kapitału, wystawienie nowych budynków, lub nowych budowli, wkłady w celu rozszerzenia przedsiębiorstwa, jakoteż ulepszenia, których nie można uważać za wydatek, wskazany wyłącznie dobrem prowadzeniem gospodarstwa i dający się pokryć z przychodów obrotowych, nie nadają się do potrącenia.

Jeżeli więc odbudowanie budynków, wymiana maszyn itp., służy więcej za powód do nowych inwestycyi lub powiększeń ruchu, nie można dopuścić potrącenia wszystkich wydatków, lecz tylko ich części potrzebnej do utrzymania dotychczasowego stanu majątku. Ostrożności tej nie należy jednak posuwać tak daleko, aby ewentualnie kwestyonowano podatnikowi potrącenia dlatego, ponieważ na miejsce zburzonej stajni postawiono nową, przeznaczoną wprawdzie na taką samą ilość bydła, ale odznaczającą się lepszą konstrukcyą, albo na miejsce przestarzałej maszyny sprawiono nową co do istoty

równego rodzaju i równej sprawności, ale nowszego systemu. Natomiast nie możnaby w pełnej wysokości potrącić kosztów budowy stajni na większą ilość bydła, kosztów zaprowadzenia siły parowej w miejsce siły wodnej itp.

Artykuł 6.

Potrącenia (ciąg dalszy): **Premie asekuracyjne. Potrącenia z poborów najemniczych. Podatki.**

(§ 160., l. 2. do 5.)

1. Co do premii ubezpieczenia obowiązują następujące zasady:

a) Premie ubezpieczenia za wszelkie rodzaje ubezpieczeń od szkód nadają się do potrącenia.

b) Również są wydatkami policzalnymi premie ubezpieczenia, płacone za ubezpieczenie podatnika na wypadek śmierci, lub dożycia, o ile nie przenoszą kwoty 300 K rocznie.

c) Jeżeli także małżonka i dzieci podatnika są ubezpieczone, może suma wszystkich tych premii ubezpieczeniowych, którą wolno potrącić, dochodzić razem do 600 K.

W granicach, oznaczonych pod lit. *b* względnie *c*, potrącalne są premie, płacone za kapitał ubezpieczony na wypadek śmierci lub dożycia do pewnego czasokresu, lub za rentę ubezpieczoną pod takim samym warunkiem.

d) Premie asekuracyjne obliczać należy podług wymiaru z roku, poprzedzającego rok podatkowy, lecz z potrąceniem zwrotów (dywidendy, bonus), zbonifikowanych lub dopisanych ubezpieczonemu w tym roku w stosunku do premii przeszłorocznej.

e) Premii tontynowych i półtontynowych (ubezpieczenia z gromadzeniem zysku dla całych grup ubezpieczonych) nie można potrącać. Zakaz ten nie rozciąga się jednak na ubezpieczenia z udziałem w zysku, indywidulnie dopisać się mającym, do których stosuje się postanowienie pod lit. *d*.

f) Jeżeli premie, opłacane przez podatnika, przenoszą kwotę 300 K, względnie 600 K, wtedy odliczyć należy 300 K, względnie 600 K.

g) W zeznaniu podatkowem podać należy oprócz kwoty premii, także zakład ubezpieczenia, jakoteż numer policy, a na żądanie ma podatnik przedłożyć policę i ostatni kwit na premię.

h) Czy zakład ubezpieczenia nosi wyraźnie tę nazwę, czy używa innego oznaczenia jak n. p. fundusz emerytalny, stowarzyszenie itp. nie stanowi żadnej różnicy.

2. Do potrącenia nadają się dalej opłaty za ubezpieczenie na wypadek choroby, od nieszczęśliwego wypadku, na starość i ubezpieczenie inwalidów, do kas wdowich, sierocych, emerytalnych lub innych tego rodzaju zakładów, o ile te opłaty uiścił dowodnie podatnik za swoich urzędników, funkcyonaryuszy, robotników i za swoje sługi; następnie takie opłaty podatnika za jego własną osobę i za członków jego rodziny, jeżeli na podstawie ustawy, statutu albo umowy jest obowiązany przystąpić do zakładu jako ubezpieczony i uiścić te opłaty; jeżeli takie zobowiązanie nie istnieje, wówczas opłaty ubezpieczenia są potrącalne tylko w granicach, oznaczonych pod l. 1., lit. *b*, względnie *c*, to jest w najwyższej kwocie 300 K, względnie 600 K.

U osób, otrzymujących pobory najemnicze albo nie przekraczające 3000 K pobory służbowe, potrącalne są także te kwoty, które opłaca się regularnie do zawodowych stowarzyszeń lub kas zapomogowych dla zapewnienia wsparć na wypadek choroby, macierzyństwa, braku pracy i zarobku, oraz wszelkich innych klęsk.

3. U osób, otrzymujących pobory najemnicze lub nie przekraczające 3000 K pobory służbowe, nadają się następnie do potrącenia kwoty, które są potrzebne na sprawienie i utrzymanie własnych narzędzi pracy i odzieży do pracy, następnie specyalne wydatki, połączone z zatrudnieniem w szczególnie niebezpiecznych przedsiębiorstwach, będących w ciągłym lub nocnym ruchu, jak na przykład zwiększone wydatki na utrzymanie poza domem, opłata za otwarcie bramy itp., wreszcie koszta jazdy do miejsca pracy i napowrót.

4. Nadają się do potrącenia podatki bezpośrednie z należytościami pobocznemi (z wyjątkiem podatku dochodowego), dodatki do bezpośrednich podatków, opłaty krajowe, powiatowe, gminne i wszelkie inne opłaty autonomiczne lub zastępujące je opłaty konkurencyjne na cele publiczne, ciężary patronatu, potem daniny pośrednie, o ile je zaliczyć należy do wydatków przedsiębiorstwa, wreszcie taksa wojskowa (taksa służbowa uzupełniająca i taksa rodzicielska) i opłata od tantyem. Samo przez się rozumie się, że potrącenie tych pozycyj jest tylko wtedy dopuszczalne, jeżeli zostały przez samego podatnika uiszczone, nie zaś, gdy je inna osoba przyjęła do zapłaty (por. artykuł 8., l. 3. i 4.).

Taksę służbową uważać należy za pozycyę, którą potrąca się od dochodu.

Grosz czynszowy i szkolny od czynszu najmu, nie zaś czynsz za własne mieszkanie (§ 162.,

l. 4.), stanowi pozycyę potrącalną od dochodu najemcy. U wynajemcy nie stanowią grosze czynszowe, które on ściąga tylko dla gminy, w ogólności żadnej części jego dochodu. Jeżeli właściciel domu wymówił sobie czynsze najmu łącznie z groszem czynszowym i w tej kwocie wziął je za podstawę swego zeznania, może oddane grosze czynszowe, najemca zaś część czynszu, równą tej kwocie, policzyć jako wydatek.

Potrącalne są opłaty konkurencyjne i ciężary patronatu, tudzież świadczenia, objęte za to na podstawie ugody, lecz nie można potrącać darów ofiarowanych na cele publiczne i innych ofiar.

Artykuł 7.

Potrącenia (ciąg dalszy): Odsetki. Kwoty na umorzenie długu. Trwałe ciężary.

(§ 160., l. 6. i 7.)

Według § 160., l. 6. są pozycyami potrącalnemi odsetki od długów przedsiębiorstwa i długów prywatnych, jakoteż wszelkie inne ciężary, oparte na szczególnych tytułach prawnych, a zmniejszające trwale dochód; wszystkie te jednak tylko w takim razie, jeżeli zostaną wiarogodnie udowodnione.

I. 1. W ogólności wolno potrącać tylko odsetki, łącznie z ewentualnemi odsetkami zwłoki, a nie spłaty kapitału, przy annuitetach przeto tylko zawarte w nich kwoty odsetek (por. artykuł 15., l. 3., przepisu wykonawczego III.).

2. Obok odsetek można potrącać od dochodu kwoty, które podatnik ma uiszczać na mocy prawnego zobowiązania na stopniowe umorzenie kapitału dłużnego ciążącego na jego miejskiej albo wiejskiej posiadłości gruntowej i domowej, o ile te kwoty nie przekraczają rocznie 1 procentu pierwotnej kwoty, umorzyć się mającego kapitału (to znaczy aż do wysokości jednego procentu), a łączny annuitet roczny (odsetki i zwrot kapitału) wynosi mniej niż 1000 K. To potrącenie dopuszczalne jest tylko przy podlegającym podatkowi dochodzie, nie wynoszącym więcej niż 3600 K (§ 160., l. 7.).

3. Jako ciężary, zmniejszające trwale dochód, uważa się na przykład: wymowy na rzecz rodziców, renty dożywotnie, renty, które podatnik zapewnił krewnym, nie będąc prawnie obowiązanym do ich utrzymywania, albo dawnym służącym itp.

Ażeby potrącalność ciężarów tego rodzaju była uzasadnioną, musi istnieć tytuł prawny z prawa prywatnego (umowa, ugoda itp.) i ten tytuł musi być szczególny, to jest musi wychodzić poza ogólny ustawowy obowiązek alimentacyi; następnie ciężar tak uzasadniony musi być trwały. Przeto nie będą potrącalne sumy ugodzone, które ewentualnie na mocy umowy lub ugody wchodzą w miejsce trwałych świadczeń.

Nie nadają się do potrącenia dobrowolne datki, wsparcia lub inne zasiłki, jakoteż świadczenia, czynione na podstawie ogólnego ustawowego obowiązku alimentacyi, mianowicie te ostatnie nawet wtedy, gdy są uznane na zasadzie umowy, lub sądownie ustalone (por. niżej l. 4.).

4. Te datki, których udzielają dowodnie regularnie jeden z małżonków drugiemu nie żyjącemu z nim w spólnem gospodarstwie domowem, tudzież rodzice (ojczym i macochą, teściowie, wychowawcy) dzieciom (pasierbom, zięciom, synowym, wychowankom), nie żyjącym w ich gospodarstwie domowem, albo w ten sam sposób dzieci rodzicom, nie żyjącym w ich gospodarstwie domowem, należy przy obliczeniu podlegającego opodatkowaniu dochodu dających traktować na ich żądanie także wtedy za pozycyę potrącalną, jeżeli nie opierają się na szczególnym tytule prawnym, w tym wypadku jednak tylko pod tym warunkiem, że obłożone zostaną u odbiorcy tutejszym podatkiem, albo podatkiem zagranicznym (artykuł 1., IV., l. 1., lit. c), uznanym w myśl § 153., l. 1., za równorzędny (por. artykuł 3., I., l. 8.).

Jako datki w tem znaczeniu należy rozumieć zasiłki wszelkiego rodzaju, w szczególności także w naturze (na przykład udzielenie wolnego mieszkania). Przytem nie stanowi różnicy, czy datki polegają na ustawowem, lub moralnym obowiązku alimentacyi, albo czy się przedstawiają jako całkiem dobrowolne zasiłki, udzielane w formie podarunków.

Charakteru regularności nie tracą datki przez to, że nie wpływają w oznaczonych okresach czasu (na przykład miesięcznie). Także datki, wpływające w nieoznaczonych terminach, gdy tylko powtarzają się z pewną regularnością, na przykład podarunki z powodu świąt, imienin, urodzin itp. należy podciągnąć pod te postanowienia.

Ścisłego dowodu na rzeczywiste świadczenie datków nie należy żądać; wystarczy z reguły, jeżeli dający poda nazwisko i adres odbiorcy, poczem stwierdzi się przez zapytanie właściwej władzy podatkowej, a w razie potrzeby przez przesłuchanie odbiorcy, tak rzeczywiste świadczenie jak i opodatkowanie datków u tego ostatniego.

Jeżeli jednak tego rodzaju datków nie opodatkowuje się u odbiorcy ze względu, że nie osiągnął podlegającej podatkowi wysokości, albo z innych powodów, wtedy nie można go przyjąć u dającego jako pozycyi potrącalnej, chyba, że zostanie udowodniony szczególny tytuł prawny.

II. Wszystkie te pozycye potrącalne muszą być wiarogodnie udowodnione. Do tego celu potrzeba, z zastrzeżeniem wyjątku wspomnianego w drugim ustępie tego punktu, oraz pod I., l. 4., ustęp 4., wymienić wierzyciela i podać miejsce jego zamieszkania, a na żądanie komisyi, lub jej przewodniczącego okazać dokumenta dłużne.

Przy długach przedsiębiorstwa, wynikających jedynie z obrotu, jako to niezapłaconych długach towarowych, długach w rachunku bieżącym itd. nie trzeba ani okazywać korespondencyi kupieckich, ani wymieniać indywidualnie wierzycieli; wystarcza tu dołączenie wyciągów z książek, co do których wiarogodności komisya sama ma wyrobić sobie sąd.

Artykuł 8.

Potrącenia (ciąg dalszy): Ograniczenie policzalności. Sposób zarachowania.

(§ 161.)

1. Wszystkie potrącenia, wyliczone w artykułach 5. do 7., są tylko o tyle dozwolone, o ile ciążą na źródłach przychodu, podlegających podatkowi dochodowemu. Przeto nie mogą być na przykład potrącone z dochodu, podlegającego podatkowi w krajach tutejszych, koszta gospodarstwa dóbr ziemkich, leżących za granicą, z których intrata nie jest wliczona do dochodu, podlegającego podatkowi (§ 153., l. 1.), lub renta na takich dobrach ciążąca.

Przy tych dochodach, które z obszaru obowiązywania niniejszej ustawy gdzieindziej bywają pobierane (§ 153., l. 1., ustęp 2., i l. 2.), są potrącenia o tyle tylko dozwolone, o ile pod względem gospodarczym odnoszą się do tutejszych źródeł. Dla ocenienia, czy zachodzi taki stosunek gospodarczy między długiem, a odpowiadającym za niego przedmiotem, nie jest decydującym wpis tego długu do księgi gruntowej.

Odliczenia nie uzasadnia zatem już to, że osobisty oprocentowany dług podatnika zapisany jest jako hipoteka do księgi gruntowej, lecz przeciwnie muszą dług i odsetki zostawać w rzeczywistym gospodarczym związku z tutejszem źródłem dochodu. Ten przypadek zachodzi na przykład wtedy, gdy dotyczący dług został dowodnie przyjęty przy nabyciu gruntu, albo zaciągnięty został na nabycie lub ulepszenie gruntu.

Pozycye potrącalne, dotyczące uwolnionego w myśl § 154., l. 6., wojskowego poboru służbowego, który jednak w myśl § 175. ma być uwzględniony przy obliczeniu stopy podatku, nadają się w każdym razie do potrącenia, ale tylko od samego uwolnionego poboru służbowego, a nie od istniejącego obok niego podlegającego podatkowi dochodu.

2. Potrącenia, które odnoszą się zarazem do dochodu, podlegającego opodatkowaniu, i do dochodu, uwolnionego od podatku, wziąć należy w rachubę przy obliczaniu podlegającego opodatkowaniu dochodu tylko w takiej kwocie, jaka odpowiada stosunkowi dochodu opodatkowanego do łącznego dochodu.

3. O ile potrącenia, wyliczone w § 160., nie są w związku z pojedyńczemi gałęziami dochodu, mają je podatnicy zawsze szczegółowo (na drugiej stronicy zeznania) wykazać. Do potrąceń tego rodzaju należą w szczególności wymienione pod l. 3. tego paragrafu premie ubezpieczenia, zawarte tam pod l. 4. opłaty do kas ubezpieczenia i zaopatrzenia, tudzież z pomiędzy wymienionych pod l. 5. podatków i opłat autonomicznych podatek wyznaniowy, grosz czynszowy, taksa wojskowa itp., wreszcie podane pod l. 6. odsetki od prywatnych długów i inne ciężary.

4. Pozycye potrącalne, pozostające w ścisłym związku z poszczególnemi gałęziami dochodu, należy potrącić zaraz przy odnośnej gałęzi dochodu (§ 163. i nast.). Tylko, gdyby przeprowadzenie potrącenia przy poszczególnych gałęziach dochodu miało być połączone ze szczególnemi trudnościami, można dotyczące potrącenia podać osobno (na drugiej stronie zeznania). Rozumie się samo przez się, że nie może nastąpić podwójne potrącenie.

Nie można zatem na przykład zeznawać intraty z domu czynszowego po potrąceniu podatku i premii ubezpieczenia, a następnie policzać powtórnie między potrąceniami podatku i premii ubezpieczenia.

Odsetki od długów i trwałe ciężary, jak również kwoty spłat kapitału według § 160., l. 7. (artykuł 7., I., l. 2.), należy w zeznaniu szczegółowo wyjaśnić, w szczególności przez podanie nazwiska i miejsca zamieszkania wierzyciela, wysokości długu oraz odsetek, annuitetów, względnie ciężarów. Przy spłatach kapitału należy wykazać także wysokość początkowego kapitału dłużnego.

Artykuł 9.

Pozycye, nie nadające się do potrącenia.

(§ 162.)

1. Najważniejsze pozycye, nie nadające się do potrącenia, wyliczone są w § 162. Co do niedopuszczalnego według postanowień § 162., l. 1., potrącenia wydatków na lokacye kapitału, na nowe inwestycye i amortyzacyę długów, zobacz wyżej artykuł 5., l. 4. i nast. (por. także artykuł 7., I., l. 2.).

2. Za straty, które dotykają jedynie majątku zakładowego, a przeto nie mogą być obliczane z przy-

chodów, uważa się między innemi: stratę lub uszkodzenie źródła przychodu; zmniejszenie się wartości przedmiotu majątku wskutek okoliczności, które nie pozostają w związku z używaniem go dla uzyskania dochodu; straty majątkowe poniesione wskutek nabycia przedmiotów majątku za cenę przewyższającą ich prawdziwą wartość; straty w wierzytelnościach, o ile one stanowią kapitał zakładowy podatnika, z wyjątkiem tych, które nastąpiły jako bezpośredni skutek gospodarczego ruchu; straty w udziałach spadkowych i w wkładach w przedsiębiorstwo; straty wszelkiego rodzaju w częściach składowych majątku, które w ogóle nie służą do uzyskania dochodu, na przykład w sprzętach do mieszkania itp.

3. W szczególności podnieść trzeba, że nie można potrącać kosztów gospodarstwa domowego łącznie z kosztami utrzymania sług, tudzież odsetek od własnego kapitału podatnika (§ 162., l. 3. i 4.), ponieważ podatnicy przy obliczaniu dochodu z swego przedsiębiorstwa bardzo często potrącają obie te grupy wydatków.

Artykuł 10.

Okres czasu, miarodajny dla podstawy opodatkowania.

(§ 156.)

1. Podatek dochodowy wymierza się corocznie i to zawsze od dochodu rocznego.

2. Miarodajnym dla wymiaru jest stan poszczególnych źródeł dochodu (artykuł 12. do 28.) podatnika z początkiem roku podatkowego, na który wymierza się podatek.

W celu wymiaru podatku na pewien oznaczony rok podatkowy można przeto brać pod uwagę — z zastrzeżeniem postanowienia pod l. 4. — tylko źródło dochodu, istniejące jeszcze na początku tego roku podatkowego.

3. Przychody, podlegające podatkowi według powyższego postanowienia, należy poddać opodatkowaniu w tej kwocie, którą rzeczywiście osiągnęły w ostatnim roku kalendarzowym, poprzedzającym rok podatkowy.

Zachodzące według dawniejszych przepisów prawnych rozróżnianie między stałymi i chwiejnymi albo nieoznaczonymi przychodami i wydatkami nie ma na przyszłość w ogólności żadnego więcej znaczenia dla wymiaru. Tylko odnośnie do poborów służbowych zostało utrzymane w §§ 227. i 229., odnośnie do początku i zgaśnięcia powinności podatkowej w ciągu roku podatkowego rozróżnianie między stałymi i chwiejnymi przychodami.

4. Od zasady, obowiązującej co do peryodycznych przychodów (l. 2.), są wyjęte jednorazowe, nie peryodyczne przychody. Takie przychody (na przykład wygrane losowe i loteryjne, zyski spekulacyjne), należy opodatkować w roku podatkowym następującym po ich osiągnięciu. Przytem zaznacza się z naciskiem, że w myśl § 159. za dochód należy uważać sumę wszystkich przychodów, składających się z pieniędzy albo wartości pieniężnej.

5. Jeżeli zamknięcia rachunkowe podatnika nie schodzą się z rokiem kalendarzowym, ma na jego życzenie nastąpić obliczenie według lat gospodarczych (bilansowych). Jeżeli podatnik raz wybór uczynił, to w latach następnych może nastąpić zmiana w sposobie obliczenia tylko wtedy, gdy poczynione zabiegi uniemożliwią, żeby przez to pewien peryod dochodu nie odpadł całkiem z podstawy opodatkowania, lub nie był w nią podwójnie wliczony. Podobną ostrożność należy zachować, gdy peryody bilansowe podatnika doznają zmiany.

6. Wydatki, nadające się do potrącenia, traktować należy tak samo, jak przychody, na których one ciążą, jeżeli zaś są niezawisłe od pewnych przychodów w sposób analogiczny do powyższych wskazówek.

7. Wysokość dochodu, obliczonego w myśl powyższych postanowień, względnie według postanowień następującego artykułu, rozstrzyga także dopiero o zastosowaniu uwolnienia z § 155. z powodu kwoty, nie przekraczającej rocznie 1600 K.

Artykuł 11.

Postanowienia szczególne co do przypadków, w których przychody nie istniały przez cały rok poprzedni.

1. Jeżeli pewne źródło dochodu nie istniało jeszcze dla podatnika z początkiem roku kalendarzowego lub gospodarczego, poprzedzającego rok podatkowy, wskutek czego nie ma wyniku z całego poprzedniego roku, wtedy należy opodatkować przypuszczalne roczne przychody, to znaczy należy ten dochód wziąć za podstawę opodatkowania, który przypuszczalnie uzyska podatnik w roku podatkowym z dotyczącego źródła dochodu. Punkt oparcia w tym względzie mogą stanowić znane w czasie wymiaru teraźniejsze wyniki odnośnego źródła albo porównanie z wynikami roku poprzedzającego.

Na przykład w razie poboru płacy w kwocie 1000 K, za czas od 1. października do 31. grudnia, należy przyjąć roczny dochód 4000 K; gdyby jednak ewentualnie umówiono się w kontrakcie, że podatnik nie będzie pobierał płacy przez dwa miesiące

letnie, należałoby przyjąć tylko dochód w kwocie 3333 K 34 h.

Albo na przykład, jeżeli w ciągu trzechmiesięcznego ruchu w przedsiębiorstwie handlowem (od 1. października do 31. grudnia) osiągnięto 1000 K, przyjąć należy w ogólności — z zastrzeżeniem uwzględnienia ewentualnie zachodzących szczególnych stosunków — dochód roczny w kwocie 4000 K. Jeżeli jednak taki sam stosunek okaże się w gospodarstwie rolnem, objętem dnia 1. października, a z okoliczności wynika, że w innych częściach roku dochód nie będzie wpływał równomiernie, przyjąć należy prawdopodobny dochód roczny; jeżeli więc ewentualnie w danym przykładzie wszystkie płody zebrano i sprzedano w ostatnim kwartale, to słusznie przyjąćby można, że prawdopodobny dochód równa się za cały rok kwocie 1000 K.

2. Jeżeli w czasie wymiaru podatku jest już znany rzeczywiście osiągnięty dochód w roku podatkowym, to należy ten dochód, a nie przypuszczalny dochód (l. 1.) wziąć na podstawę wymiaru podatku.

Przy oszacowaniu przypuszczalnego dochodu można porównać także wyniki źródeł takiego samego rodzaju u innych podatników. Zresztą obowiązują przytem ogólne zasady oszacowania.

3. Czas trwania przychodów podatkowi podlegających, oceniać należy co do każdego źródła dochodu osobno. Jeżeli więc na przykład ktoś posiada rozmaite dobra ziemskie lub interesy przez czas nie równie długi, w takim razie należy podać co do każdego z osobna z tych dóbr lub interesów według powyższych postanowień osobno okres, miarodajny dla opodatkowania odnośnych przychodów. W analogiczny sposób postąpić należy, gdy ktoś pobiera ewentualnie więcej płac itd.

4. Jeżeli co do pewnego źródła dochodu nastąpi w roku kalendarzowym albo gospodarczym, poprzedzającym rok podatkowy, tego rodzaju zmiana jego charakteru, że dotyczące przychody osiąga się w warunkach istotnie innych, niż przedtem i ze względu na to, muszą one być uważane za przychody nowego rodzaju, wtedy należy te przychody traktować według l. 1. i 2. tego artykułu. Tak na przykład, gdy przemysł rękodzielniczy zamieni się na fabryczny, lub w danym razie drobna sprzedaż dla potrzeb lokalnych na wielki interes wywozowy itp.

5. Postanowienia pod l. 1. i 2. obowiązują także odnośnie do stałych poborów służbowych (por. artykuł 23., l. 5.) w tych wypadkach, w których osiągnięto pobory służbowe i najemnicze przez **powstanie nowego stosunku służbowego**, bądź to, że podatnik, który dotąd tego rodzaju poborów wogóle nie miał, pobory takie osiągnął, bądź też, że podatnik, który miał już dotąd tego rodzaju pobory, otrzymuje odtąd wypłatę ich **od innego służbodawcy**, albo obok swoich dotychczasowych poborów (przez uzyskanie ubocznego zajęcia itp.) pobiera dalsze tego rodzaju pobory; również należy stosować te postanowienia w tych wypadkach, w których wskutek spensyonowania albo skwieskowania uprawnionego do poborów w miejsce dotychczas pobieranych płac czynnej służby wchodzą pobory spoczynkowe. W tych wypadkach należy nowe pobory przyjąć za podstawę opodatkowania, a to w tej kwocie, którą one przypuszczalnie osiągną w roku podatkowym.

Natomiast **nie należy** uważać za osiągnięcie nowego źródła dochodu **zmian** w wysokości stałych poborów służbowych wskutek ogólnej nowej regulacyi płac w ogólności, wskutek awansu lub posunięcia do wyższego stopnia płacy, uzyskania dodatku osobistego (mającego ten skutek, jak podwyższenie płac), albo bieżącej remuneracyi, jak również zmian miejsca służbowego, albo stanowiska służbowego bez równoczesnej zmiany służbodawcy. Opodatkowanie odbywa się zatem według kwoty, którą pobory osiągnęły rzeczywiście w **poprzednim** roku.

6. Postanowienia o zmianach w ciągu roku podatkowego omówione są w artykule 66. do 69.

2. Osobne postanowienia co do poszczególnych źródeł dochodu.

Artykuł 12.

Uwaga wstępna.

W §§ 163. do 171. daje ustawa osobne wskazówki co do obliczania dochodu z posiadłości gruntowych, budynków, samoistnych przedsiębiorstw i zatrudnień, z poborów służbowych i najemniczych, z poborów spoczynkowych, w końcu z majątku w kapitałach. Wskazówki te są co do istoty swej jedynie następstwem ogólnych zasad, zawartych w §§ 159. do 162. Należy zatem także przepisy §§ 163. i nast. interpretować w myśl zasad, rozwiniętych w artykułach 4. do 11. i w myśl tych zasad uzupełniać je tam, gdzie w poszczególnym przypadku zachodzi tego potrzeba.

Zresztą §§ 163. do 171. nie wyliczają bynajmniej w sposób wyczerpujący wszystkie możliwe, podlegające podatkowi gałęzie dochodu; o ile więc ma się do czynienia z gałęziami dochodu, które nie należą do żadnego z rodzajów, omawianych osobno w wspomnianych paragrafach, należy je traktować według ogólnych norm, przewidzianych w §§ 159. do 161. Nie wyklucza to oczywiście możności analogicznego zastosowania w pewnych szczegółach

także specyalnych przepisów do gałęzi dochodu, co do istoty swej bardzo podobnej.

W końcu należy jeszcze zaznaczyć, że mimo osobnego traktowania poszczególnych gałęzi dochodu ulega opodatkowaniu za pewien oznaczony rok podatkowy dochód ogólny w tem znaczeniu jako jednostka, że stratę w jednem źródle dochodu odlicza się z zysku z innego źródła.

A. Dochód z posiadłości gruntowej.

(§§ 163. i 166.)

Artykuł 13.

Wstęp; dochód z posiadłości nie puszczonych w dzierżawę.

I. Dochód z posiadłości gruntowej obejmuje intraty z wszystkich gruntów, będących własnością podatnika, lub z których tenże czerpie dochód wskutek uprawnień jakiegokolwiek rodzaju, na przykład z użytkowania ze służącego mu prawa używania prebend kościelnych itd.

Dochód wydzierżawiającego z posiadłości gruntowej puszczonej w dzierżawę, jakoteż dzierżawcy z dzierżawy, omówiony jest w artykule 17.

II. 1. Przy obliczaniu dochodu z posiadłości nie puszczonych w dzierżawę, brać należy za podstawę obliczenia dochodu czystą intratę uzyskaną rzeczywiście przez własną gospodarkę w roku poprzedzającym bezpośrednio rok podatkowy.

2. Czysta intrata z posiadłości gruntowej obejmuje dochód gospodarczy z całego przedsiębiorstwa rolnego i leśnego, jakoteż przychody z innych gałęzi produkcyi i praw z posiadłością gruntową połączonych (prawa rybołowstwa, prawa polowania, puszczania w najem źródeł, siły wodnej itd.), a mianowicie te ostatnie nawet wtedy, gdy te przedsiębiorstwa poboczne i użytki uwolnione są od podatku zarobkowego, lub od podatku rentowego.

3. Czysty dochód z gorzelń, browarów, fabryk krochmalu, młynów, cegielń, tartaków i innych wiejskich gałęzi fabrykacyi, należy z reguły osobno zeznać jako dochód z samoistnych przedsiębiorstw zarobkowych (artykuł 20.). To ma zastosowanie w szczególności, jeśli dotyczące przedsiębiorstwa podlegają podatkowi zarobkowemu jako samoistne przedsiębiorstwa (por. artykuł 3., I., lit. *a* przep. wyk. I.). Jeżeli przedsiębiorstwa, co do których nie zachodzi ten wypadek, wykonuje się w nierozerwalnym związku z używaniem gruntów gospodarstwa rolnego i leśnego, wtedy można wszystkie przedsiębiorstwa przy obliczeniu czystego dochodu uważać za całość. W ten sposób nie wolno jednak ukryć prawdziwej wysokości dochodu. Gdy dochód z tego rodzaju gałęzi fabrykacyi zeznaje się łącznie z dochodem przedsiębiorstwa rolnego i leśnego, wtedy nie można płodów surowych i wyrobów branych regularnie z jednej gałęzi gospodarstwa do drugiej, wstawiać ani przy pierwszej z ceną zbytu na przychód, ani przy drugiej z wartością nabycia na wydatek.

4. Gdy zaś dochodu z przedsiębiorstw tego rodzaju nie zeznaje się jako całości, baczyć należy na to, ażeby podane wartości zbytu, względnie nabycia ze sobą się zgadzały.

5. Jeśli przedsiębiorstwa przemysłowe oznaczonego w ustępach poprzedzających rodzaju nie zostają w bezpośrednim związku z przedsiębiorstwem rolnem lub leśnem, to należy obliczyć ich intratę według postanowień, miarodajnych dla dochodu z samoistnych przedsiębiorstw zarobkowych i zatrudnień (§ 165.). Postanowienia zawarte pod powyższą liczbą 4. stosować należy także i w tym przypadku.

6. To samo dotyczy obliczania dochodu z piaskowni, kopalni gliny i glinki, kamieniołomów, łomów łupka, wapna i kredy, z torfiarni i z innych podobnych przedsiębiorstw, przy których przychody czerpie się z substancyi ziemi.

7. Do podatników (właścicieli gruntów), którzy prowadzą co do ruchu swego rolnego i leśnego gospodarstwa prawidłowe księgi, wykazujące cyfrowo czystą intratę, ma analogiczne zastosowanie postanowienie § 165., ustęp 1., zdanie drugie (por. artykuł 20., l. 6. i 7.).

Artykuł 14.

Bliższe oznaczenie przychodów i wydatków.

I. O ile podatnik jest wogóle obowiązany do wniesienia zeznania (§§ 202., 204.), winien w niem zeznać intratę z gruntu tylko sumarycznie. W razie gdy posiada więcej dóbr należy jednak podać intratę każdego pojedynczego dobra (por. także artykuł 11., l. 3.).

Przytem zaznacza się wyraźnie, że w myśl ustawy należy przy posiadłości gruntowej, uprawianej przez samego podatnika, uważać za dochód, a zatem podać w zeznaniu rzeczywiście uzyskaną czystą intratę gospodarczą (artykuł 13., II., 1.).

Zresztą wolno podatnikowi zeznać szczegółowo czystą intratę ze swoich dóbr i w tym celu dołączyć do zeznania — co do każdego pojedynczego dobra — bliższe daty dotyczące przychodów i wydatków; przy większych posiadłościach zaleca się to zawsze dla zapobieżenia dodatkowym dochodzeniom i zapytaniom.

Prawidłowe obliczenie czystej intraty powinno nastąpić w następujący sposób:

A. Na przychód wstawić należy:

1. Cenę, uzyskaną za wszystkie płody, ze wszystkich gałęzi gospodarstwa, sprzedane za gotówkę, lub na kredyt, jakoteż za użyczenie siły pociągowej i innych środków gospodarczych.

2. Wartość pieniężną wszystkich płodów, zużytych na zaopatrzenie gospodarstwa domowego posiadacza, na utrzymanie członków jego rodziny, jakoteż sług trzymanych nie do przedsiębiorstwa gospodarczego, lub w inny sposób obróconych na ich użytek, lub dla ich przyjemności; tu należy mianowicie także wydatek w naturaliach na wyżywienie czeladzi trzymanej do usług osobistych, na utrzymanie koni zbytkowych itp.

Płody gospodarstwa rolnego i leśnego, spożyte w własnem gospodarstwie domowem podatnika, można zresztą, jeżeli co do nich nie ma osobnych zapisków, policzyć ryczałtowo w słusznych przeciętnych kwotach.

Wartości płodów, spotrzebowanych w własnem przedsiębiorstwie rolniczem, nie zaś w gospodarstwie domowem, na przykład spotrzebowanej własnej paszy, nie trzeba wstawiać w rachunek, ani na przychód ani na wydatek.

3. Wartość najmu budynków, które właściciel i członkowie jego rodziny sami zamieszkują, lub których używają do prowadzenia gospodarstwa domowego (por. niżej artykuł 19.).

4. Wartość pieniężną używania ewentualnych uprawnień na innych gruntach i innych przynależnościach (służebności, praw poboru wody, praw rybołowstwa itp.).

5. Ewentualnie wartość pieniężną zapasu płodów gospodarczych, istniejącego z końcem peryodu gospodarstwa, o ile one przeznaczone są do pozbycia drogą sprzedaży, lub na spożycie w gospodarstwie domowem (por. niżej *E*).

B. Natomiast można zawsze potrącać wszelkie koszta prowadzenia gospodarstwa.

Tutaj należą:

1. Utrzymanie budynków gospodarczych, mieszkań dla wyrobników i innych budowli, służących do ruchu gospodarczego albo go zabezpieczających, grobli, murów, płotów, dróg, mostów, studzien, wodociągów, śluz, drenów, zakładów nawodnienia i odwodnienia itd.

2. Utrzymanie żywego i martwego inwentarza gospodarczego.

3. Ubezpieczenie budynków gospodarczych, żywego i martwego inwentarza, zapasów płodów gospodarczych, jakoteż płodów polnych i ogrodowych jeszcze nie zebranych od pożaru, gradobicia i innych szkód. Wydatki na ubezpieczenie sprzętów gospodarstwa domowego są wprawdzie według § 160., l. 2., także wydatkami potrącalnymi, lecz policzyć je należy jako potrącenia szczególne, nie zaś jako koszta prowadzenia gospodarstwa; gdyby jednak obliczenie premii przypadających za jedno lub drugie ubezpieczenie połączone było z trudnościami, pozwala się na łączne wstawienie ich między kosztami gospodarczymi pod warunkiem, że odnośnego wydatku nie wstawia się między potrąceniami szczególnemi.

4. Opalanie i oświetlanie lokali gospodarczych, lecz nie lokali, używanych w gospodarstwie domowem.

5. Nasiona, szczepy, pasza i nawóz, płody surowe lub wszelkie inne materyały, które dokupione zostały na bieżącą potrzebę ruchu gospodarczego łącznie z ewentualnymi przemysłami pobocznymi.

6. Płace, zasługi, emerytury i wszelkie inne należytości służbowe, łącznie z podatkiem dochodowym i pensyjnym, jeżeli ewentualnie służbodawca wziął go na siebie itp. w zastępstwie personalu, przyjętego do ruchu gospodarczego — nie zaś także do gospodarstwa domowego lub do usług osobistych — łącznie z wyżywieniem członków rodziny, zatrudnionych stale w własnym ruchu gospodarczym (por. art. 5., l. 3.).

7. Opłaty do kas chorych, do kas zaopatrzenia na starość itd., jakie właściciel płaci za osoby, przyjęte do utrzymania ruchu gospodarstwa.

8. Podatek gruntowy i budynkowy z dodatkami i opłatami autonomicznemi wszelkiego rodzaju (por. artykuł 6., l. 4.), jakoteż podatek zarobkowy z dodatkami, który ma się uiścić od przedsiębiorstw przemysłowych z gospodarstwem rolnem i leśnem połączonych (artykuł 13., II., l. 3.), nakoniec daniny pośrednie (podatek od cukru, od wódki itd.), o ile przedstawiają się jako koszta przedsiębiorstwa — naturalnie z uwzględnieniem wskazówek, podanych w artykule 8.

C. O ile należy potrącać wydatki na nowe budynki, na odbudowanie lub rozszerzenie budynków i zakładów, wyliczonych pod *B*, l. 1, lub na pomnożenie i poprawienie inwentarza, nakoniec odpisania z powodu zużycia się budynków, maszyn, narzędzi itd., potrzebnych w przedsiębiorstwie gospodarczem, wyjaśnia artykuł 5.

D. O ile materyał na wydatki oznaczone pod *B*, l. 1. i 2. albo też przedmioty oznaczonego pod *B*, l. 5., rodzaju lub emolumenta potrzebne dla czeladzi itd. wzięto z płodów własnego gospodarstwa, można wartość ich policzyć jako wydatek tylko w takim razie, jeżeli ją policzono także w dziale przychodów.

E. Dalszą pozycyę potrącalną stanowi ewentualnie wartość pieniężna zapasów oznaczonego pod *A*, l. 5., rodzaju, które przejęto z poprzedniego peryodu gospodarstwa na teraźniejszy; jednak przy tych przedsiębiorstwach, przy których stan zapasów z końcem poszczególnych lat gospodarczych nie zwykł podlegać istotnym zmianom, można nie uwzględniać ich wartości pieniężnej ani w dziale przychodów ani też w dziale wydatków.

F. Co się tyczy potrącania odsetek od długów, kwot na spłatę kapitału i trwałych ciężarów, odsyła się do artykułów 7. i 8.

II. Według jakich zasad mają postępować komisye szacunkowe przy oszacowaniu czystej intraty i w jakim stopniu w szczególności mogą uwzględniać czystą intratę katastralną, jest omówione w artykule 55.

III. Jeżeli podatnik prowadzi prawidłowe księgi, wtedy obowiązują odmienne zasady wynikające z analogicznego zastosowania postanowień artykułu 20., l. 6. i 7. (por. artykuł 13., II., l. 7.).

Artykuł 15.

Szczególne uwagi co do gospodarstwa leśnego.

Przy obliczaniu podlegającego opodatkowaniu dochodu z lasów postępować należy w sposób następujący:

1. Na przychód wstawić należy:

Cenę kupna, uzyskaną w miarodajnym okresie czasu za płody leśne wszelkiego rodzaju, jakoteż opłatę otrzymaną za odstąpione innym osobom prawa użytkowania lasów.

2. Na wydatek wstawić należy:

Koszta kultury leśnej, ochrony lasu, zarządu lasu, wyrębu, przyrządzenia i wywiezienia drzewa, tudzież koszta utrzymania budowli (leśniczówek, mostów, dróg).

Koszta zalesienia mogą być tylko o tyle brane w rachubę, o ile chodzi o utrzymanie stanu lasu, nie zaś o nowe zalesienia dotąd niezalesionych powierzchni w celu rozszerzenia stanu lasu.

3. W sprawie opodatkowania dochodu z nadzwyczajnych wyrębów, nie leżących w granicach regularnego używania (z wyrębów lasu poza turnusem) dozwala się na stosowanie następującego postępowania:

Dotyczący dochód należy oddzielnie od reszty dochodu podciągnąć pod opodatkowanie w ten sposób, że cały dochód z tych wyrębów dzieli się na sześć równych części, a sumę kwot podatkowych, wypadających według skali (§§ 172. i 172. *a)* od pojedynczych części, przypisuje się jako podatek dochodowy, przypadający od dochodu z posiadłości lasowej na rok następujący po uzyskaniu przychodu. Tę kwotę podatku dochodowego należy z reguły wykazać w nakazie zapłaty odrębnie od kwoty podatku, dotyczącej reszty dochodu. Jeżeli zachodzą godne uwzględnienia powody, należy na żądanie podatnika dozwolić, aby podatek wypadający w myśl poprzedniego postanowienia uiścił po udzieleniu odpowiedniego zabezpieczenia w odpowiednich ratach.

Poprzednie ulgi mają znaleść tylko wtedy zastosowanie, jeśli podatnik odziedziczył posiadłość leśną albo z początkiem roku podatkowego pozostawał już w jej posiadaniu przynajmniej przez pięć lat.

W takich wypadkach mają podatnicy już w zeznaniu prosić właściwą władzę podatkową pierwszej instancyi (artykuł 36.) o przyznanie wspomnianej ulgi przy wymiarze podatku.

Władza podatkowa ma następnie sprawę przedłożyć przełożonej krajowej władzy skarbowej, która o tem z pospiechem ma przedłożyć sprawozdanie Ministerstwu skarbu.

Ulgi nie dozwoli się, jeśli dotyczącą posiadłość gruntową (leśną) kupiono nie w celu gospodarczego użytku, lecz w celu ponownego pozbycia.

Ustawowo dopuszczalne potrącenia mogą być odliczone od będącego w mowie dochodu tylko o tyle, o ile dotyczą tego dochodu samego, albo gdy przekraczają inny dochód podatnika.

Rzeczywiście wyłożone koszta na ponowne zalesienie lasu ściętego przez podatnika są potrącalne.

Artykuł 16.

Place budowlane, place do obrabiania drzewa itd.

Grunta, które wyłączono z użytkowania do celów rolniczych, a których sam właściciel używa jako placów budowlanych, placów do obrabiania drzewa, składów drzewa, żużli, rumowiska, albo jako tym podobnych składów lub na inne cele przemysłowe (ogrodnictwo sztuczne lub handlowe), należy uwzględniać przy obliczaniu dochodu z przedsiębiorstw, którym one służą.

Dziedzińce i ogrody domowe bierze się w rachubę przy szacowaniu dochodu z budynków, do których one należą.

Artykuł 17.

Posiadłość gruntowa wypuszczona w dzierżawę.

(§ 163., ustęp 2.)

I. Dochód wydzierżawiającego.

Przy posiadłości gruntowej, wypuszczonej w dzierżawę, lub przy wydzierżawieniu praw, połączonych z posiadłością gruntową (prawa polowania, prawa rybołowstwa), są przychodami wydzierżawiającego:

1. rzeczywiście osiągnięty czynsz dzierżawny.
2. wartość pieniężna świadczeń pobocznych w naturze i wszelkich innych pobocznych świadczeń na korzyść wydzierżawiającego, do których ewentualnie dzierżawca jest obowiązany, tudzież użytków zastrzeżonych wydzierżawiającemu.

Z tego potrącić należy:

1. ciężary potrącalne, które według umowy ma ponieść wydzierżawiający;
2. opusty w czynszu dzierżawnym, spowodowane klęskami żywiołowemi, nieurodzajem itd., o ile nie bierze się ich ewentualnie w rachubę już przy obliczeniu „rzeczywiście pobranego czynszu dzierżawnego“;
3. kwotę, odpowiadającą zużyciu przedmiotu dzierżawy (por. wyżej artykuł 5.), o ile dzierżawca (jak np. w razie odpowiedzialności za „inwentarz żelazny“) nie jest obowiązany do ponoszenia tego ciężaru.

Ze względu na możliwe nadużycia przy wykazywaniu tych pozycyi potrącalnych zastrzeżono wyraźnie w ustępie 2. § 163. komisyi szacunkowej i komisyi odwoławczej zupełnie swobodne ocenianie mocy dowodowej.

II. Dochód dzierżawcy.

Dochód dzierżawcy jest w § 165. zaliczony do dochodu z samoistnych przedsiębiorstw zarobkowych i zatrudnień i dlatego jest o nim mowa w artykułach 20. do 22. Jednakże według formularza zeznania dochód ten zeznawać należy razem z dochodem z posiadłości gruntowej.

§ 166. zawiera co do tego dochodu następujące szczególne postanowienia: „Do dzierżaw rolnych mają mieć analogiczne zastosowanie postanowienia, zawarte w § 163., ustęp 1. Przy wszystkich dzierżawach potrącać należy zapłacony czynsz dzierżawny łącznie z wartością wszelkich innych świadczeń pobocznych ciążących ewentualnie na dzierżawcy po wyłączeniu tej kwoty, jaka przypada na mieszkanie używane przez dzierżawcę lub jego rodzinę“.

B. Dochód z budynków.

(§ 164.)

Artykuł 18.

Czynsz najmu, czynsz dzierżawny itp.

1. Za dochód uważa się cały pobrany czynsz najmu łącznie z opłatą za znajdujące się ewentualnie i razem wynajęte ruchomości, za dziedzińce, place na składy, ogrody domowe itd., oraz łącznie z ewentualnymi czynszami za portale i wynagrodzeniem za używanie urządzeń gazowych, wodociągów, wind itd. przez posiadacza domu zaprowadzonych i utrzymywanych.

Do czynszu najmu doliczyć należy wartość pieniężną świadczeń pobocznych, ciążących na najemcy na korzyść wynajemcy, jakoteż pożytków zastrzeżonych wynajemcy; strącić należy te potrącalne ciężary, które ten ostatni ma ponosić według umowy.

Czynsze nieściągalne nie stanowią naturalnie dochodu; lecz podatnik winien niewątpliwie wykazać, że czynsz był nieściągalny.

Postanowienia, wydane w powyższych ustępach, odnoszą się także do budynków i części budynków wypuszczonych w dzierżawę, oddanych w posiadanie lub w inny sposób danych odpłatnie w używanie.

2. Z intraty czynszowej brutto potrącić należy również w kwocie wydanej w roku poprzednim:

a) Rzeczywiste wydatki (nie te, które potrącono przy wymiarze podatku domowo-czynszowego) na utrzymanie w dobrym stanie i reparacyę łącznie z wydatkami na utrzymanie wynajętego razem ogrodu, ruchomości, urządzeń gazowych, wodociągów, urządzeń do ogrzewania, wind itd.; natomiast nie są potrącalne wydatki na ewentualną przebudowę, wybudowanie lub lepsze wyposażenie budynku, albo na założenie i utrzymanie ogrodu domowego, służącego dla przyjemności posiadacza, lub na nowe sprawienie ruchomości albo na zaprowadzenie urządzeń powyższego rodzaju;

b) stosowną stopę procentową wartości budynku za zużycie budynku.

Przy ocenianiu tych pozycyj potrącalnych *a)* i *b)* należy uwzględnić postanowienia zawarte w § 160., l. 1., względnie w artykule 5.

O ile przytem potrzebna jest decyzya co do procentów za zużycie, należy je oznaczyć ze względu na stan budowy, wiek budynku (trwanie używania) i jego wartość budowlaną (koszta budowy lub koszta nabycia);

c) koszta ubezpieczenia budynku lub poszczególnych części lub przynależności budynku od ognia lub innych szkód;

d) podatek budynkowy z dodatkami (zobacz wyżej artykuł 6., l. 4.);

e) wynagrodzenie zarządcy domu i dozorcy domu;

f) co do potrącania odsetek od długów hipotecznych i wszelkich innych związanych z przedmiotem, na szczególnych tytułach prawnych opartych ciężarów, jakoteż ewentualnych kwot umorzenia kapitału, odsyła się do artykułów 7. i 8.

Artykuł 19.

Budynki nie puszczone w najem.

1. Z budynków lub części budynków, których właściciel używa wyłącznie do gospodarstwa rolnego i leśnego lub do celów przemysłowych, na bezpłatne mieszkania dla robotników i służby, na stodoły, stajnie dla bydła użytkowego lub pociągowego, na składy, spichlerze, lokale fabryczne i maszynowe, na gospody i szynkownie, nie należy brać w rachubę osobnego dochodu, natomiast należy przy obliczaniu dochodu z przedsiębiorstw rolniczych, leśnych lub przemysłowych, uwzględnić odpowiednio spowodowaną ewentualnie przez to używanie większą intratność tych źródeł przychodu.

Pod tym warunkiem dopuszczalne są wyszczególnione w artykule 18., l. 2. *a)* do *f)*, wydatki jako pozycye potrącalne dotyczącego przedsiębiorstwa rolnego i leśnego lub przemysłowego.

2. Budynków przeznaczonych na cele nauki, wychowania, dobroczynności i zarządu publicznego, o ile z powodu swego przeznaczenia uwolnione są od podatku budynkowego, nie bierze się w rachubę przy ustaleniu dochodu podlegającego opodatkowaniu, to znaczy, ani nie dolicza się dochodu z tych budynków do przychodów, ani też nie stanowią wydatki poniesione na te budynki pozycyi potrącalnej.

3. Za dochód z budynków lub części budynków, zamieszkiwanych przez właściciela domu i członków jego gospodarstwa domowego, lub używanych w inny jak pod l. 1. i 2. oznaczony sposób, albo też zostawionych innym osobom bezpłatnie do używania, uważa się czystą wartość użytkową, jaką budynki lub części budynku przedstawiają ze względu na ich jakość i położenie, na stosunki najmu, obrotu i zamieszkania domu, miejsce lub okolicę oraz ze względu na czas i zakres ich rzeczywistego używania.

Przy oszacowaniu wartości użytkowej uwzględniać należy należące do budynku dziedzińce, stajnie, ogrody domowe, parki i wszelkie inne przynależności.

Obliczenie wartości użytkowej ma nastąpić przez porównanie z rzeczywistą intratą czynszową z domów lub mieszkań podobnej jakości w miejscu lub bliższej okolicy.

4. Przy takich budynkach, które ani nie są puszczone w najem, ani w inny sposób oddane w odpłatne używanie, ani przez samego właściciela używane, ani nie są oddane innym osobom w bezpłatne używanie, nie trzeba brać w rachubę żadnego dochodu. Natomiast niedopuszczalne są także za te budynki żadne potrącenia z powodu wydatków lub odpisań (por. artykuł 8., l. 1.).

C. Dochód z samoistnych przedsiębiorstw zarobkowych i zatrudnień.

(§ 165.)

Artykuł 20.

Bliższe oznaczenie przychodów i wydatków.

1. Za dochód roczny z samoistnych przedsiębiorstw przemysłowych i zatrudnień, przez które w szczególności rozumi się wszelkie powszechnemu podatkowi zarobkowemu podlegające przemysły i zatrudnienia łącznie z dzierżawami przemysłowemi i rolniczemi, uważa się zysk z przedsiębiorstwa, który należy w ten sposób obliczyć, że z przychodów potrącić należy wszelkie wydatki ruchu w rozmiarze, oznaczonym w §§ 160. do 162. (zobacz wyżej artykuł 5. do 8.).

2. Przychody tego rodzaju obliczać należy w myśl § 156. według kwoty z ostatniego upłynionego roku kalendarzowego, względnie gospodarczego, względnie, jeśli nie trwały jeszcze przez cały rok, według przypuszczalnej rocznej kwoty (artykuł 10. i 11.).

3. Do przychodów należą w szczególności:

a) Wynagrodzenia, prowizye, odsetki lub jakiekolwiek inne wzajemne świadczenia umówione lub przyznane za świadczenia w interesie lub przemyśle, lub za odstąpienie używania wszelkiego rodzaju;

b) cena, uzyskana za wszystkie towary i wyroby sprzedane za gotówkę lub na kredyt;

c) wartość pieniężna wyrobów i towarów, wziętych z przedsiębiorstwa na użycie lub spożycie przez podatnika, jego rodzinę, tudzież jego sługi trzymane nie dla ruchu przedsiębiorstwa i wszelkich innych domowników;

d) wartość pieniężna zapasów w wyrobach, znajdujących się z końcem peryodu (por. niżej l. 4., lit. *l)*).

4. Jako koszta ruchu można potrącać:

a) Koszta konserwacyi i przywrócenia do dawnego stanu — a nie koszta nowej budowy lub rozszerzenia — budynków, służących do

wykonywania przedsiębiorstwa i wszelkich innych urządzeń, jakoteż koszta utrzymania i uzupełnienia — a nie powiększania — żywego i martwego inwentarza;

b) stosowną stopę procentową wartości użytkowej lub ceny nabycia na zużycie budynków, maszyn, narzędzi itd.

Zresztą należy pod względem potrącalności kosztów ruchu, jak i strat ruchu uwzględniać postanowienia, zawarte w artykule 5.;

c) koszta ubezpieczenia przedmiotów, oznaczonych pod *a*;

d) czynsz dzierżawny i najmu za grunta, budynki, sprzęty i prawa, dzierżawione i najęte do wykonywania przemysłu;

e) wydatki na opalanie i oświetlanie, potrzebne w przedsiębiorstwie, a nie w mieszkaniu;

f) koszta nabycia zakupionych materyałów surowych i pomocniczych, oraz towarów, tudzież wszelkich innych materyałów, potrzebnych do ruchu przedsiębiorstwa;

g) płace łącznie z przejętym ewentualnie przez służbodawcę podatkiem dochodowym i pensyjnym itp., względnie wynagrodzenie zatrudnionych w przedsiębiorstwie urzędników, funkcyonaryuszy, czeladników, pomocników, robotników, parobków, sług itd.; wartość pieniężną udzielanego ewentualnie wiktu i wszelkie inne świadczenia w naturze, o ile chodzi o płody wzięte z przedsiębiorstwa, można wstawiać tylko wtedy na wydatek, jeżeli te wydane płody lub towary były wliczone także w przychody;

h) opłaty, które przedsiębiorca uiszcza za personal ruchu do kas chorych i kas zaopatrzenia, tudzież kwoty zaopatrzenia, wypłacane stale dawnym funkcyonaryuszom;

i) powszechny podatek zarobkowy z dodatkami, podatek gruntowy i kas budynkowy z dodatkami, który ma być uiszczony z gruntów i budynków służących przedsiębiorstwu, jakoteż podatki pośrednie (stemple, podatek spożywczy, cła, osobna opłata od wyszynku i drobnej sprzedaży palonych napojów wyskokowych itd.), które mają być opłacone w ruchu przedsiębiorstwa;

k) odsetki od długów przedsiębiorstwa (por. wyżej artykuły 7. i 8.);

l) wartość pieniężną zapasów oznaczonego pod l. 3., lit. *d*, rodzaju, objętych z poprzedniego okresu gospodarczego na teraźniejszy.

Przy przedsiębiorstwach, w których stan zapasów z końcem pojedynczych lat gospodarczych nie zwykł podlegać znacznym zmianom, a co do których nie prowadzi się kupieckiej buchalteryi, można nieuwzględniać ich wartości pieniężnej ani przy przychodzie ani przy wydatkach.

5. Natomiast nie nadają się do potrącenia w szczególności odsetki od własnego kapitału podatnika, włożonego w przedsiębiorstwo, tudzież wydatki na jego i jego rodziny utrzymanie.

Rozumie się samo przez się, że nie nadaje się także do potrącenia opodatkowana wartość czynszowa budynków i części składowych budynków używanych do wykonywania przedsiębiorstwa, z których dochód nie wchodzi także w rachubę (por. artykuł 19., l. 1.).

6. Jeżeli podatnik prowadzi prawidłowe księgi, w szczególności księgi handlowe według przepisów kodeksu handlowego (artykuł 28. i nast. k. h.), wtedy powinien wziąć za podstawę obliczenia zysku zamknięcia książkowe miarodajnego roku gospodarczego (artykuł 10. i 11.) wraz z wygotowanymi w przepisany sposób bilansami. Jeżeli jednak podatnik nie stosuje się przy prowadzeniu ksiąg do zasad, powołanych powyżej pod l. 1. do 5., należy zysk bilansowy w celu obliczenia podlegającego opodatkowaniu zysku odpowiednio do tych przepisów sprostować. W szczególności muszą być odpowiednie kwoty napowrót doliczone do zysku bilansowego, jeżeli odliczono od niego odsetki od własnego kapitału włożonego w przedsiębiorstwo, lub wydatki, których potrącenie nie jest dopuszczalne, jak wydatki na potrzeby gospodarstwa domowego.

7. Z zastrzeżeniem, uczynionem pod l. 6., należy pozatem obliczać czysty zysk według tych zasad, jakie są przepisane ustawodawstwem handlowem dla spisania inwentarza i zestawienia bilansu, i odpowiadają zresztą zwyczajowi porządnego kupca. W szczególności dotyczy to z jednej strony przyrostu kapitału zakładowego, a z drugiej strony regularnych rocznych odpisań, które odpowiadają stosownemu uwzględnieniu zmniejszania się wartości, jak zużycie się budynków, maszyn i przyrządów.

Dla ocenienia wartości części majątku i wierzytelności przy spisaniu inwentarza i dla miary wogóle dopuszczalnych odpisań decydującym jest przeto przepis artykułu 31. kodeksu handlowego, zwyczaj kupiecki, a w granicach zakreślonych w ten sposób, własne uznanie podatnika. Zasady więc, jakich tenże trzyma się przy prowadzeniu swoich książek, pozostają miarodajne także dla obliczenia

dochodu podlegającego opodatkowaniu, o ile niewłaściwa wysokość odpisania w poszczególnym przypadku nie przewyższa oczywiście zwyczajem powszechnym wskazanej lub szczególnymi rzeczywistymi stosunkami usprawiedliwionej miary lub nie zdradza nawet zamiaru sztucznego obniżenia rzeczywistego czystego zysku.

Według takich samych zasad postępować należy co do odpisań niepewnych wierzytelności, jakoteż co do pozycyi bilansowych, służących do wyrównania przypuszczalnie spodziewanych strat. Kwotę odpisaną lub zostawioną jako rezerwę strat, a przekraczającą dozwoloną prawem podatkowem miarę (§ 160., l. 1., względnie artykuł 5.) należy doliczyć do czystego bilansowego przychodu.

8. Zysk osiągnięty przez jawną spółkę handlową lub przez kilka osób, prowadzących wspólnie przynoszące zysk przedsiębiorstwo lub zatrudnienie, ustalić należy według zasad wyżej podanych i policzyć poszczególnym uczestnikom w stosunku do ich udziału.

Jeżeli łącznego dochodu nie rozdziela się w całości między uczestników, wtedy należy podlegający opodatkowaniu dochód poszczególnych uczestników w ten sposób obliczyć, jak gdyby rozdzielono łączny dochód między poszczególnych uczestników.

Posiadanie akcyj, dokumentów udziałowych i innych papierów wartościowych nie należy uważać za uczestnictwo w przedsiębiorstwie zarobkowem albo w zatrudnieniu zysk przynoszącem (§ 153., l. 2., ustęp 2.).

Artykuł 21.

Szczególne uwagi co do pojedynczych gałęzi zarobku.

1. Zasady ustanowione w artykule 20. obowiązują co do obliczenia dochodu z wszelkich samoistnych, stałych, lub przygodnich przedsiębiorstw i zatrudnień, bez względu na to, czy one podlegają ustawie przemysłowej czy też nie, a więc w szczególności także dochodu z dzierżaw rolniczych, z górnictwa, z adwokatury, notaryatu, z praktyki lekarskiej, wynajmu pokojów itd. Również obojętną jest przytem rzeczą, czy przedsiębiorstwa takie obłożono powszechnym podatkiem zarobkowym, lub czy temu podatkowi nie podlegają, jak na przykład trudnienie się interesami spekulacyjnymi, nie w sposób przemysłowy, lub przedsiębiorstwa, uwolnione w myśl §§ 6. i 7.

2. Te same zasady stosują się w szczególności także do stałych lub przygodnych przedsiębiorstw, lub zatrudnień, które polegają na bezpośredniem wykonywaniu praw autorskich, wynalazków, przywilejów itd. przez samych autorów, wynalazców, lub przez te osoby, które nabyły od nich wykonywanie tych praw; dalej do samych autorów, wynalazców itd. nawet wtedy, gdy odstępowanie takich praw trzecim osobom (nakładcy itp.), wykonują jako zatrudnienie mające zysk na celu, lub przy sposobności spieniężają w ten sposób swoje świadczenia; następnie do dochodu z czynności literackiej lub artystycznej, który uzyskano w inny jak właśnie oznaczony sposób.

W wypadkach, w których spieniężenie praw autorskich, przywilejów itd., czy to przez autora, wynalazcę itd., czy też przez osoby, które nabyły od nich wykonywanie tych praw, przedstawia się jako stałe, przynoszące zysk zatrudnienie, doliczać należy do tego dochodu także dochód z bieżących zapłat, tantyem itp.; w wszystkich innych wypadkach, a w szczególności, gdy spadkobiercy autora lub trzecie osoby, nie czyniąc z wykonywania takich praw zatrudnienia przynoszącego zysk, pobierają takie bieżące zapłaty, należy je traktować jako dochód z majątku w kapitałach.

3. Przy dzierżawach rolniczych i leśnych, należy obliczać dochód z gospodarstwa rolnego i leśnego według przepisów podanych w artykułach 13. do 15. i strącać z niego zapłacony czynsz dzierżawny łącznie z wartością wszelkich innych świadczeń pobocznych, do których ewentualnie zobowiązany jest dzierżawca.

Przytem jednak ma być ta kwota, która przypada na mieszkanie, używane przez dzierżawcę lub jego rodzinę, wydzieloną z czynszu dzierżawnego i wyłączoną od potrącenia.

4. Przy obliczaniu dochodu z kopalni dopuszczalne są w szczególności następujące potrącenia:

a) daniny górnicze,

b) odpisania, odpowiadające stosownemu uwzględnieniu strat substancyi, spowodowanych ruchem,

c) koszta ruchu i straty ruchu (wydatki nadzwyczajne), jednak tylko o tyle, o ile nie dotyczą rozszerzenia ruchu lub innych ulepszeń, lecz odnoszą się do wydatków, które były potrzebne celem utrzymania i dalszego prowadzenia ruchu w dotychczasowym rozmiarze.

Dochód z udziałów gwareckich (kuksów) należy zeznawać i obliczać jako dochód z majątku w kapitałach (por. artykuł 27., II., l. 4.).

5. Przy tak zwanych zawodach wolnych adwokatów, notaryuszy, lekarzy, artystów, uczonych,

należą do kosztów przedsiębiorstwa bieżące wydatki:

a) na utrzymanie — lecz nie także na pierwsze urządzenie — biur, kancelaryi, pokojów ordynacyjnych, operacyjnych, pracowni itp.;

b) na opłacenie współpracowników, pomocników lub sług, przyjętych do celów zawodowych;

c) na nabycie materyałów, potrzebnych do wykonywania czynności zawodowej, jakoteż na utrzymanie w dobrym stanie i uzupełnianie potrzebnych przyborów, lecz nie na pierwsze ich nabycie; dalej koszta pojazdów, używanych w wykonywaniu zawodu, koszta korespondencyi itp.;

d) na ubezpieczenie przedmiotów, wymienionych pod *a)* i *c)*; wreszcie

e) stosowne potrącenie na zużycie tych przedmiotów, o ile koszta utrzymania w dobrym stanie i uzupełnienia a w szczególności materyałów i przyborów nie zostały już uwzględnione.

6. Za dochód z interesów spekulacyjnych (artykuł 4., l. 4.) uważać należy rzeczywiście pobrany zysk z interesów, zawartych w celach spekulacyjnych i z uczestnictwa w takich interesach, po strąceniu poniesionych ewentualnie przytem strat. W braku zysku należy takie straty potrącić z dochodu z innych źródeł.

Samo podwyższenie się wartości przedmiotów spekulacyi (na przykład podniesienie się wartości kursowej) nie przedstawia się, o ile nie zeznaje się dochodu na podstawie ksiąg przedsiębiorstwa (§ 163., ustęp ostatni, i § 165., ustęp 1.; artykuł 13., II., l. 7., względnie artykuł 14., III., i artykuł 20., l. 6. i 7.), jako przychód, a tem mniej zmniejszenie się wartości jako dopuszczalna pozycya potrącalna.

Artykuł 22.

Przedsiębiorstwo wykonywane częściowo za granicą.

Jeżeli podatnik pobiera dochód z samoistnych przedsiębiorstw zarobkowych lub zatrudnień, które prowadzi się po części na obszarze obowiązywania tej ustawy, po części poza jego obrębem, wtedy należy w celu wypośrodkowania dochodu, podlegającego podatkowi w tutejszych krajach, stosować się do zasad ustanowionych w artykułach 20. i 21.

Jeżeli zaś nie podlegająca podatkowi część przedsiębiorstwa zostaje z podlegającą podatkowi częścią w takim związku, że oddzielne obliczenie zysku nie da się przeprowadzić, wtedy musi się obliczyć zysk z całego przedsiębiorstwa i rozdzielić go według słusznego uznania na rozmaite obszary.

Przytem należy stosownie do szczególnych okoliczności w poszczególnych wypadkach mieć wzgląd na stosunek, w jakim znajdujące się ewentualnie zakłady przemysłowe przyczyniają się do osiągnięcia ogólnego zysku, na stosunki rozmiaru ruchu i szczególne koszta ruchu, na wartość i ilość produkcyi, targu itd. (por. także §§ 88., 89. i 90. ustawy, oraz artykuł 1., II., i V. lit. *a)*.

D. Dochód z płac służbowych i najemniczych, tudzież poborów spoczynkowych.

(§§ 167. i 168.)

Artykuł 23.

Wstęp. Pobory stałe.

Dochód stanowią wszelkie pobory, jakie podatnik otrzymuje ze swego stosunku służbowego lub ze swego stanowiska zawodowego, albo ze względu na nie, to jest ogólne wzajemne świadczenie za jego czynność zapewnione mu wyraźnie, lub milcząco, lub rzeczywiście udzielone, tudzież zasiłki przypływające mu ze względu na jego stanowisko od trzecich osób.

Pod pojęcie poborów służbowych i najemniczych podpadają tylko takie pobory, jakie odbiorca otrzymuje za tego rodzaju czynności służbowe, które stanowią przedmiot najmu usług w obszerniejszem znaczeniu (locatio conductio operarum), nie zaś przedmiot umowy o dzieło (locatio conductio operis). Pobory nie mają obejmować wynagrodzenia za pewną w sobie zamkniętą pracę, lecz peryodycznie powtarzające się wynagrodzenie za szereg prac.

Dochód ten obejmuje w szczególności:

1. Płace, dodatki osobiste, dodatki aktywalne, remuneracye i wszelkie inne jakkolwiek nazwane, z góry ustanowione (stałe) pobory w pieniądzach lub w naturze urzędników, funkcyonaryuszy i sług państwa, publicznych korporacyi i zakładów, jakoteż wszelkich stowarzyszeń i spółek, wreszcie prywatnych urzędników i prywatnych sług wszelkiego rodzaju. Tu należą c. i k. urzędnicy nadworni i państwowi, wojskowi i marynarki, urzędnicy c. k. obrony krajowej, tudzież c. k. urzędnicy i funkcyonaryusze państwowi, urzędnicy krajowi, gminni, zakładowi, słudzy prywatni jakiejkolwiek nazwy, jak urzędnicy prywatni, pomocnicy, robotnicy, słudzy, służący itd.

Powyższe płace służbowe uważać należy jako dochód bez względu na to, czy zapewniono je w oznaczonych kwotach rocznych lub miesięcznych, czy też według jakiejkolwiek innej miary.

Nie czyni to żadnej różnicy, pod jaką nazwą (płaca, remuneracya, kwaterowe, względnie ekwiwalent kwaterowy, zapłata, honoraryum) pobór bywa udzielany, również nie stanowi różnicy, czy pobór jest policzalny do emerytury czy też nie. Tylko wynagrodzenia za wydatki służbowe nie stanowią części dochodu (zobacz niżej artykuł 25.).

2. Datki, wyznaczone na utrzymanie księżom świeckim i członkom regularnych zakonów (§ 158., ustęp 2.) ze skarbu państwa, z funduszów publicznych lub ze strony gmin, w szczególności uzupełnienia kongruy.

Dochód duchownych z gruntów i budynków kościelnych oceniać należy w myśl artykułów 12. do 19.

3. Pobory spoczynkowe i zaopatrzenia, względnie datki na utrzymanie, jakie pobierają wymienione osoby, jakoteż oficerowie i szeregowcy po przeniesieniu ich w czasowy lub stały stan spoczynku, lub po wystąpieniu ich w inny sposób z czynnej służby, tudzież tego rodzaju pobory, jakie otrzymują wdowy i sieroty po wspomnianych osobach od służbodawcy, albo też z funduszów i kas, do których służbodawcy uiszczają wkładki.

Pobory oficerów (audytorów, lekarzy wojskowych, rachmistrzów wojskowych i kapelanów), zostających na urlopie z tymczasowymi poborami, nie są objęte wyliczonymi tu poborami.

4. Oprócz świadczeń pieniężnych w gotówce uwzględnić należy także wartość ewentualnych poborów w naturze łącznie z wartością najmu wolnego mieszkania. Przy podlegającym podatkowi dochodzie urzędników państwowych, nie należy brać w rachubę mieszkań służbowych, lub gruntów oddanych w używanie, za które potrąca się pewne kwoty z płacy itd., taksamo jednak nie należy uwzględniać jako wydatku potrącenia z płacy, uważanego jako czynsz najmu lub dzierżawy.

U tych urzędników państwa, którzy w razie nieotrzymania mieszkania w naturze, pobieraliby oznaczone z góry kwaterowe (ekwiwalent kwaterowy), uważa się to kwaterowe za wartość mieszkania w naturze. Do urzędników wojskowych, urzędników marynarki i obrony krajowej, stosuje się to tylko o tyle, o ile wyznaczone mieszkanie w naturze jest takiem, jakie się im według przepisu należy. Gdzie jednak wyznaczone zostało mieszkanie w naturze, nie dorównywujące temu, jakie się należy, uważa się jako jego wartość tylko tę część kwaterowego, której nie wypłaca się dotyczącemu gażyście. W wszystkich innych wypadkach należy obliczyć wartość mieszkania w naturze według postanowień artykułu 4., l. 5*).

*) Sprostowano (zobacz obwieszczenie z dnia 27. czerwca 1914, Dz. u. p. Nr. 147).

5. Przytoczone wyżej pobory należy z reguły wziąć w rachubę według wysokości, uzyskanej rzeczywiście w poprzedzającym ostatnim roku kalendarzowym; wyjątek zachodzi tylko wtedy, gdy pobory służbowe przedstawiają się jako nowe źródło przychodu (artykuł 11., l. 5.), w którym to wypadku należy przyjąć za podstawę opodatkowania na następny rok przypuszczalną roczną kwotę nowych poborów służbowych (artykuł 11., l. 1. i 2.).

Artykuł 24.

Pobory zmienne.

1. Zmienne pobory obejmują wszelkie inne pobory, przypadające osobom, wymienionym w artykule 23., ustęp 3., l. 1. i 2. na zasadzie ich stosunku służbowego, lub ich stanowiska zawodowego, albo ze względu na to stanowisko, jak tantyemy, marki obecności, czesne, taksy egzaminacyjne, prowizye, należytości stuły itp., dalej zarobki akordowe i od sztuki, jak również te czasowe wynagrodzenia, które ugodzono w nie dłuższych jak czterotygodniowych terminach (§ 167., l. 3. i rozporządzenie cesarskie z dnia 8. lipca 1898, Dz. u. p. Nr. 120, § 1.).

2. Tu należą także korzyści poboczne, które jak gratyfikacye na gwiazdkę lub noworoczne itp. nie polegają wprawdzie na wyraźnej umowie, lecz które służbodawca zwykł i bez takiej umowy udzielać lub przyzwalać funkcyonaryuszom.

3. Dalej należą tu datki, jakie wspomniane osoby otrzymują ze względu na swoje stanowisko od trzecich osób, choćby nawet te datki miały także charakter dobrowolnych ofiar i podarunków, w szczególności:

a) dochód duchownych z opłat stuły i stypendyów mszalnych — co do których jednak mieć należy na względzie także postanowienia artykułu 44., l. 10. i artykułu 56., II., l. 1. i 2., — i z innych darów, jakie otrzymują duchowni ze względu na swój urząd itd.;

b) dochód, jaki niektórzy publiczni i prywatni funkcyonaryusze lub sludzy (jako to sludzy szkolni, portyerzy, dozorcy domu, kelnerzy itp.) uzyskają z podarunków, otrzymywanych z powodu usług służbowych, albo według zwyczaju przy pewnych sposobnościach od innych osób, nie zaś od swych służbodawców.

4. Co do czesnego, taks za egzaminy i promocye pozwala się aż do dalszego zarządzenia i dopóki dotyczący podatnicy nie będą się temu sprzeciwiali, aby dochody te opodatkowywano jak dotychczas w kwocie, uzyskanej w roku szkolnym.

Gdyby w sposobie obliczania miała zajść ewentualnie zmiana, stosować należy analogicznie postanowienia, zawarte w artykule 10., l. 5.

Postanowienia, zawarte w artykule 23., ustęp 3., l. 5., mają znaleść analogiczne zastosowanie także do zmiennych poborów służbowych.

5. Odnośnie do tantyem członków rad zawiadowczych, zobacz artykuł 28., l. 2.

Artykuł 25.

Wynagrodzenia za wydatki służbowe.

1. Wynagrodzenia za wydatki służbowe nie stanowią dochodu, podlegającego opodatkowaniu.

Jeżeli pobory służbowe przeznaczone są w części na pokrycie wydatków wymaganych przez służbę, potrącić należy z ich kwoty rzeczywiście poniesione wydatki służbowe.

2. Na podstawie § 168. ustawy, według którego postanowienie, o ile dodatki funkcyjne, ryczałty na koszta podróży, dyety i podobne pobory urzędników państwowych mają być uważane jako wynagrodzenia za wydatki służbowe, ma być wydane w drodze rozporządzenia, zarządza się niniejszem co do dyet i kosztów podróży, ryczałtów podróży, kosztów przesiedlenia, odszkodowań za czynsz, należytości za zastępstwo i co do wozowego urzędników dworu i państwa, że poborów tych nie należy doliczać do dochodu, a wydatków na te podróże, zastępstwa itp. rzeczywiście poniesionych nie należy także odliczać jako pozycyi potrącalnej.

3. Dalej postanowia się na zasadzie § 168., że dodatki funkcyjne, przyznane c. k. urzędnikom państwowym czterech najwyższych klas rangi, należy wliczać do podlegającego podatkowi dochodu jedynie w kwotach, uwidocznionych w następującym

Szemat *A*. szemacie *A*, zresztą zaś należy je uważać jako wynagrodzenia za wydatki służbowe.

Zarazem zezwala się, aby z dodatków funkcyjnych, pobieranych przez c. i k. wspólnych urzędników, traktowane były jako podlegające podatkowi

Szemat *B*. tylko kwoty, przytoczone w załączonym szemacie *B*.

Dodatki funkcyjne, przysługujące osobom wojskowym na zasadzie § 8. przepisu o należytościach dla c. i k. wojska, część I., względnie § 7. przepisu o należytościach dla c. i k. marynarki wojennej, część I., w celu pokrywania wydatków reprezentacyjnych, należy uważać co do całej ich kwoty jako wynagrodzenia za wydatki służbowe i nie będzie się ich poddawało podatkowi dochodowemu.

Wydatków służbowych, połączonych istotnie z odnośnemi funkcyami, nie można oczywiście w przypadkach, omawianych w powyższych ustępach, umieszczać jeszcze osobno jako pozycyę potrącenia.

4. Osoby nie zostające w służbie dworu i państwa mają w razie, jeżeli roszczą sobie prawo, aby wynagrodzenie, które otrzymały za wydatki służbowe, zostało uwolnione od podatku, dostarczyć na żądanie dowodu, że, względnie w jakiej wysokości używa się przyznanego odszkodowania na pokrycie wydatków, połączonych z ich czynnościami służbowemi.

Tego samego dowodu dostarczyć mają także funkcyonaryusze dworu i państwa, jeżeli pod tytułem wynagrodzeń za wydatki służbowe otrzymują inne jak wyraźnie wspomniane pod liczbą 2. i 3. pobory.

5. W wszystkich przypadkach, w których nie chodzi o pobory służbowe, wymienione pod l. 2. i 3., rozstrzyga komisya, czy i w jakim wymiarze pobór ten należy uważać jako wynagrodzenie za wydatki służbowe. Podatnik winien zatem podać w swem zeznaniu cały otrzymany pobór służbowy, a zarazem przytoczyć te okoliczności, które pozwalają komisyi na możliwe wyrobienie sobie sądu o poniesionych przez niego wydatkach służbowych (por. także artykuł 6., l. 3.).

Szemat A.

Kategorya urzędników	Podlegająca podatkowi kwota dodatków funkcyjnych
Prezydent ministrów . . . Minister . . . . Pierwszy prezydent Najwyższego Trybunału sądowego . . . . Pierwszy prezydent Trybunału administracyjnego. Pierwszy prezydent Najwyższej Izby obrachunkowej	30 procent
Namiestnicy . . . . . . Prezydenci krajów . . .	20 procent
Wszyscy inni urzędnicy najwyższych czterech klas rangi, pobierający dodatki funkcyjne . . .	50 procent

Szemat B.

Kategorya urzędników	Podlegająca podatkowi kwota dodatków funkcyjnych
Ambasador	8.400 K
Minister spraw zewnętrznych . . . . Wspólny Minister skarbu . Prezydent Wspólnej Najwyższej Izby obrachunkowej	6.000 K
Szefowie sekcyi III. klasy rangi w Ministerstwie spraw zewnętrznych . . Posłowie . . . . Szefowie sekcyi w Wspólnem Ministerstwie skarbu Szefowie sekcyi w Wspólnej Najwyższej Izbie obrachunkowej	3.000 K
Szefowie sekcyi IV. klasy rangi w Ministerstwie spraw zewnętrznych . .	2.000 K
Dyplomatyczni urzędnicy od V. klasy rangi w dół Urzędnicy konsularni . .	kwota, odpowiadająca dodatkowi aktywalnemu odnośnej klasy rangi c. k. urzędników
Urzędnicy V. do X. klasy rangi w Ministerstwie spraw zewnętrznych . . (Zarząd centralny) . . .	Łączna kwota dodatków

Artykuł 26.

Pozycye potrącalne.

Podatnicy mogą policzyć jako pozycye potrącalne:

a) Podatek pensyjny od wyższych poborów służbowych z ewentualnymi dodatkami, taksę służbową (taksę z okazyi nadania charakteru, taksę urlopową) jakoteż należytość stemplową od poborów czynnej służby i zaopatrzenia;

b) kwoty roczne, jakie uiszczać mają funkcyonaryusze państwowi w czynnej służbie do Skarbu państwa na cele emerytalne;

c) wydatki, wyliczone w § 160., l. 3., 4. i 6., na ubezpieczenie, do kas zaopatrzenia i procenta od długów prywatnych pod warunkami tam podanymi;

d) ewentualne wydatki, poniesione za służbodawcę, których odszkodowanie zawarte jest w wzajemnem świadczeniu, użyczonem za objętą czynność; tu należą na przykład: wydatki na oświetlenie, lub na pewne materyały pomocnicze u pomocniczych pracowników przemysłowych, na nabycie pewnych przedmiotów u kelnerów itp.

E. Dochód z majątku w kapitałach.

(§§ 169., 170. i 171.)

Artykuł 27.

Bliższe oznaczenie przychodów i wydatków.

I. Dochód z majątku w kapitałach obejmuje wszelkie pobory z przedmiotów majątkowych lub praw majątkowych, które nie są objęte żadnym z innych rodzajów dochodu; a mianowicie bez różnicy, czy pobory te podlegają podatkowi rentowemu czy też są od niego uwolnione; również nie stanowi różnicy, czy dłużnikom służyło w danym razie prawo potrącenia według dawniejszej ustawy, względnie, czy im to prawo na zasadzie artykułu II., ustęp 3., ustawy o podatkach osobistych jeszcze obecnie służy lub nie.

II. Do dochodu z majątku w kapitałach należą w szczególności:

1. Odsetki i renty od obligacyi państwa, funduszów publicznych i od obligacyi stanowych, od obligacyi krajowych funduszów propinacyjnych, od pożyczek krajowych, powiatowych i gminnych bez wyjątku, przeto w szczególności także odsetki i renty obligacyi powszechnego długu państwa, jakoteż odsetki od obligacyi państwa, funduszów publicznych i od obligacyi stanowych, od pożyczek krajowych, powiatowych, gminnych i wszelkich innych pożyczek, które używają przedmiotowego uwolnienia od podatku.

2. Odsetki od wszelkich innych pod jakąkolwiek nazwą istniejących publicznych lub prywatnych, pisemnie stwierdzonych lub niestwierdzonych, zabezpieczonych lub niezabezpieczonych pożyczek, wierzytelności dłużnych, listów zastawnych, pożyczek hipotecznych, pożyczek na prosty skrypt dłużny, na weksel; następnie od reszt ceny kupna, od należytości na rachunku bieżącym, od kaucyi, depozytów, kwitów kasowych, wkładek oszczędności, wkładek w kasach oszczędności i w pocztowej kasie oszczędności itp. bez wyjątku.

3. Zyski eskontowe, zastępujące miejsce odsetek.

4. Odsetki i dywidendy od wszelkiego rodzaju akcyi, akcyi pierwszeństwa, pryorytetów wszelkiego rodzaju, od udziałów w interesach, udziałów w stowarzyszeniach, kuksów itp., a mianowicie od krajowych i zagranicznych papierów wartościowych tego rodzaju, łącznie z akcyami, akcyami pierwszeństwa i pryorytetami takich przedsiębiorstw, które uwolnione są od podatku zarobkowego.

5. Czynsze dzierżawne za wypuszczone w dzierżawę przemysły, uprawnienia przemysłowe i inne przedmioty nie podlegające ani podatkowi gruntowemu, ani podatkowi budynkowemu. Czynsze dzierżawne za przedmioty, podlegające podatkowi gruntowemu i budynkowemu, omówiono przy dochodzie z puszczonej w dzierżawę posiadłości gruntowej (artykuł 17.), względnie budynkowej (artykuł 18.).

6. Renty wszelkiego rodzaju, z jedynym wyjątkiem takich, które stanowią bezpośrednią zapłatę za wyświadczone usługi, jakoteż emerytur i zaopatrzeń, oznaczonych w artykule 23., ustęp 3., l. 3., a więc:

a) Renty (renty dziedziczne, renty czasowe, renty dożywotnie), jakie na podstawie pewnych wkładek wypłacają zakłady ubezpieczenia i zaopatrzenia, kasy emerytalne, kasy wdowie, lub inne kasy i zakłady podobnego rodzaju, lub które polegają na darowiźnie, fundacyi, lub rozporządzeniu ostatniej woli, albo na kupnie renty;

b) renty z tytułu odkupu i odszkodowania, świadczenia tytułem odstępnego i dożywocia, pobory z praw używania, służebności, jak użytkowanie i prawo mieszkania, ciężary gruntowe i podobne uprawnienia;

c) udziały, które posiadacze przedsiębiorstw skartelowanych pobierają wtedy, gdy ruch swego przedsiębiorstwa wstrzymują, lub ograniczają;

d) wszelkie inne bieżące wypłaty, świadczenia i wsparcia, o ile dawca zobowiązał się w sposób prawnie ważny do ich wypłacania, albo też jest do tego na mocy ustawy lub wyroku sądowego obowiązany, jak: świadczenia alimentacyjne, apanaże itp.;

e) bieżące pobory za zaniechanie wykonywania lub dozwolenie na wykonywanie uprawnień, patentów, przywilejów, wynalazków, praw do wystawiania i innych praw autorskich itp. — te ostatnie jednak z ograniczeniem wypływającem z artykułu 21., l. 2.

Za bieżące uważa się każde świadczenie, powtarzające się peryodycznie, chociażby było z góry ograniczone do oznaczonego przeciągu czasu.

7. Wygrane losowe, loteryjne i zyski w grze.

III. 1. Przychody z majątku w kapitałach należy w myśl § 156. doliczyć do dochodu w kwocie, uzyskanej rzeczywiście w ostatnim poprzedzającym roku kalendarzowym, względnie, jeżeli nie istniały jeszcze przez cały rok, a nie chodzi o przychody jednorazowe, nie powtarzające się regularnie (por. artykuł 10., l. 4.), według przypuszczalnej rocznej kwoty; nieotrzymane (np. odroczone, darowane) albo nieściągalne pobory tego rodzaju nie stanowią części dochodu; natomiast należy doliczyć odsetki, dopisane w obrocie interesu; również należy na rachunek lat poprzednich dodatkowo pobrane kwoty, które z powodu odroczenia, lub domniemanej nieściągalności w swoim czasie były wyłączone od opodatkowania, doliczyć do dochodu, a mianowicie tego roku, w którym zostały pobrane.

Podatnik, utrzymujący, że nie odebrał (prawnie nie pobrał) zapewnionych mu odsetek i rent, winien udowodnić tę okoliczność.

2. Przy dochodach z papierów wartościowych nie należy uwzględniać podniesienia się lub zmniejszenia się wartości kursowej, o ile papiery nie należą do kapitału obrotowego; w tym ostatnim wypadku mają zastosowanie postanowienia artykułu 20., l. 6. i 7. Rzeczywiście pobrane zyski z uskutecznionej w celach spekulacyjnych sprzedaży papierów wartościowych, pretensyi, rent itp. po strąceniu ewentualnych strat przy tego rodzaju interesach należy doliczyć do dochodu (artykuł 4., l. 4).

3. Przy annuitetach jest tylko kwota odsetek zawarta w annuitecie częścią składową dochodu (por. artykuł 15., l. 3., przepisu wykonawczego do rozdziału III.).

4. Odsetki, zawarte w nieoprocentowanych wierzytelnościach kapitałowych, przy których spłaca się wyższy kapitał, niż pierwotnie dany, doliczyć należy do dochodu tego roku, w którym je razem ze zwrotem kapitału pobrano.

5. Pobory w naturze podać należy w pieniądzach według cen miejscowych.

6. Jako pozycye potrącalne można wziąć w rachubę koszta przechowywania i administrowania papierów wartościowych, tudzież premie za ubezpieczenie przeciw niebezpieczeństwu wylosowania.

7. Pozycyę potrącalną stanowi także podatek rentowy przez samego podatnika ponoszony, nie przerzucony, względnie nieprzejęty przez dłużnika z uwzględnieniem zawartego w artykule 8., l. 4., zakazu co do podwójnego policzenia.

F. Wszelki inny dochód.

Artykuł 28.

Gałęzie dochodu, których nie traktuje się szczegółowo w §§ 163. do 171.

1. Gałęzie dochodu, omówione szczegółowo w §§ 163. do 171. ustawy, nie przedstawiają wyczerpującego wyliczenia podlegających podatkowi

gałęzi dochodu. Gałęzie dochodu nie wspomniane w tych paragrafach, należy traktować według norm ogólnych, podanych w §§ 159. do 161., przyczem jednak w poszczególnych wypadkach stosować należy analogicznie szczególne przepisy, odnoszące się do gałęzi dochodu, zbliżonych najbardziej do ich natury.

2. Przykład tego dają tantyemy członków rad zawiadowczych, które stanowią wprawdzie podlegający podatkowi dochód odbiorców, jednak nie należą ani do przychodów, wyliczonych w § 167. ani też do przychodów, wyliczonych w § 169. Traktować je należy analogicznie do tych ostatnich. Por. także przepis wykonawczy do artykułu III. noweli do ustawy o podatkach osobistych (opłata od tantyem).

3. Dalej należą tutaj także pobory, podobne do poborów służbowych i najemniczych itd., które otrzymują inne osoby niż urzędnicy i funkcyonaryusze, wymienieni w § 167., l. 1., jak n. p. podlegające opodatkowaniu pobory marszałków krajowych, członków wydziałów krajowych, burmistrzów itp.

4. Przy stosowaniu tego ostatniego postanowienia należy jednak zwrócić uwagę na to, że dyety i koszta podróży, wypłacane z kas publicznych jako odszkodowanie za wydatki, połączone z dopełnieniem państwowych obowiązków obywatelskich, należy stawiać na równi z wydatkami służbowymi, a tem samem należy je traktować jako wolne od podatku.

Tu należą w szczególności pobory wspomnianego rodzaju, należące się członkom Izby posłów i innych korporacyi, dalej członkom komisyi podatkowych, należytości świadków itp.

5. Co do opodatkowania poborów marszałków krajowych i członków wydziałów krajowych, postępować więc należy także na przyszłość w taki sposób, że pod opodatkowanie podciąga się tylko część ich płac, przewyższającą tę kwotę dyet sejmowych, jakaby się im należała w przypuszczeniu jednorocznego trwania sesyi, podług wymiaru w odnośnym kraju ustanowionego.

O ile marszałek krajowy i członkowie wydziału krajowego pobierają podczas sesyi sejmowej obok odszkodowania za swoje czynności w wydziale krajowym, dyety należące się im jako posłom na sejm, należy potrącić przypadającą im w ten sposób kwotę dyet od kwoty wolnej od podatku, a obliczonej według ustępu powyższego.

6. O ile pobory burmistrzów i wszelkich innych funkcyonaryuszy korporacyi publicznych, mają być całkiem lub częściowo traktowane jako wolne od podatku, oceniać należy analogicznie do postanowień artykułu 25., l. 4.

Rozdział III.

Zeznania do podatku dochodowego.

Artykuł 29.

Obowiązek przedkładania zeznań.

(§§ 202. i 204.)

1. Każdy podatnik obowiązany jest corocznie, w terminie, który krajowa władza skarbowa obwieszczeniem publicznem (artykuł 43., l. 1.) wyznaczy, conajmniej jednomiesięcznym, przedłożyć właściwej władzy podatkowej zeznanie swego dochodu opodatkowaniu podlegającego a to podług formularza (artykuł 32.), który przepisany będzie drogą rozporządzenia.

Zeznanie można albo złożyć na piśmie, albo podać ustnie do protokołu.

2. Ten obowiązek podatnika rozciąga się także na dochód członków jego domowego gospodarstwa, który według artykułu 3. ma być do jego dochodu doliczany.

Te ostatnie osoby nie są więc obowiązane do składania zeznania swego dochodu bez osobnego wezwania. Członkowie gospodarstwa domowego jednak, pobierający dochód, którego na zasadzie § 157., ustęp 2., nie wolno doliczać do dochodu głowy gospodarstwa domowego, są obowiązani do wnoszenia zeznania z zastrzeżeniem postanowienia pod l. 3.

3. Osoby, których dochód opodatkowany nie przenosi 2000 K, są z reguły uwolnione od wnoszenia zeznania i tylko wtedy obowiązane są to uczynić, gdy otrzymają w tym względzie osobne wezwanie od władzy podatkowej lub od przewodniczącego komisyi szacunkowej.

Osoby te są jednak w każdym razie uprawnione do wnoszenia zeznań.

4. Władza podatkowa będzie także innych podatników do wnoszenia zeznań w myśl § 202. w każdym razie obowiązanych, wzywać do tego, dołączając formularz zeznania, najmniej na trzy tygodnie przed upływem terminu do wnoszenia zeznań wyznaczonego, o ile mieszkanie ich znajduje się w krajach tutejszych i jest władzy podatkowej znane. Nie zależy jednak od tego ani rozpoczęcie obowiązku, ani bieg terminu do wniesienia zeznania; w szczególności gdyby podatnik był później ścigany o zatajenie podatku, nie może powoływać się na to, że mu nie przysłano formularza. Podatnicy, którym nie przysłano formularza, mogą każdego czasu dostać go bezpłatnie w miejscach, które wymienione będą w obwieszczeniu publicznem.

5. Czy dochód podatnika nie przenosi 2000 K winien przedewszystkiem on sam ocenić przez obliczenie dochodu w myśl poprzedzających postanowień; gdyby zachodziły wątpliwości, wskazanem jest skorzystać z postanowienia, według którego także osobom, mającym mniej niż 2000 K dochodu, wolno każdego czasu wnieść zeznanie.

Osoby, których dochód nie przenosi 2000 K, uwolnione są tylko od obowiązku wnoszenia zeznania; od opłacania podatku dochodowego uwolnione są natomiast tylko te osoby, których dochód nie przenosi 1600 K. Osobom, mającym więcej jak 1600 K do 2000 K dochodu, można wymierzyć podatek bez współdziałania podatnika.

6. O ile zamiast samego podatnika inne osoby jak opiekunowie, kuratorowie, pełnomocnicy itp. są obowiązani lub uprawnieni do wnoszenia zeznania podatkowego, postanawia się w rozdziale VI. (§§ 262. do 266.) i w odnośnych postanowieniach wydanego do niego przepisu wykonawczego.

7. Zeznania podatkowe wnosić należy do władzy podatkowej I. instancyi (starostwa, administracyi podatków), powołanej według artykułu 36. do ich odbierania.

Tam, gdzie ze względu na miejscowe stosunki okazuje się to pożądanem, można polecić urzędom podatkowym, aby odbierały zeznania w zastępstwie władzy podatkowej I. instancyi, najdłużej aż do ostatniego dnia terminu, podanego w obwieszczeniu (l. 1.). W przypadku takim ten urząd podatkowy jest właściwym, w którego okręgu podatnik ma siedzibę, miarodajną według artykułu 36., a względnie, w którego okręgu znajduje się źródło dochodów, miarodajne według tegoż artykułu.

8. Na żądanie wydać należy oddawcy zeznania, podpisanego według przepisów, urzędowe potwierdzenie oddania zeznania, jeżeli z niego można niewątpliwie dowiedzieć się, kto jest podatnikiem. To potwierdzenie urzędowe nie stoi jednak na przeszkodzie ani późniejszemu badaniu, czy oddany formularz czyni zadość istotnym wymaganiom zeznania, ani też zażądaniu później jakichś uzupełnień, ani wreszcie ściganiu podatnika za ukrócenie lub zatajenie podatku.

9. Zeznania podatkowe pisemne można nadsyłać pocztą opłatnie. Dla bezpieczeństwa podatnika zaleca się posyłanie za rewersem zwrotnym, ponieważ niebezpieczeństwo spada na posyłającego.

Artykuł 30.

Skutki niewniesienia zeznania.

(§ 205.)

1. Kto w przepisanym terminie nie dopełni rozmyślnie obowiązku złożenia zeznania do podatku dochodowego, do którego jest obowiązany (por. jednak § 244., ustęp ostatni), może być także poddany śledztwu i ukarany za zatajenie podatku (§ 243.).

Podatnik może jednak w każdym razie uniknąć kary, ustanowionej za zatajenie podatku, przez to, że choćby dodatkowo wniesie zeznanie do właściwej władzy, zanim otrzyma pierwsze wezwanie do przesłuchania jako obwiniony lub urzędowe zawiadomienie, że przeciw niemu wniesiono doniesienie.

2. Władza podatkowa lub komisya szacunkowa może jednak wezwać podatnika do wniesienia zeznania w terminie najmniej czternastodniowym z tem nadmienieniem, że jeśli nie wniesie zeznania, podatek wymierzony będzie z urzędu na podstawie dokumentów, jakimi władza rozporządza.

Czy w razie nieusłuchania tego wezwania podatek ma być bezzwłocznie z urzędu wymierzony, czyli też należy jeszcze raz, z zagrożeniem karami porządkowemi przynaglać do wniesienia zeznania, zostawia się uznaniu władzy podatkowej a względnie komisyi.

Do wniesienia zeznania wzywać należy z zagrożeniem karami porządkowemi zawsze wtedy, gdy środki pomocnicze, jakimi władza rozporządza, nie wystarczają do wymierzenia z urzędu podatku dochodowego, albo jeżeli z innych powodów szczególnie jest pożądane otrzymanie zeznania.

3. W razie wymierzenia podatku z urzędu nie należy z tego powodu, iż zaniedbano wnieść zeznanie za odnośny rok bieżący, wytaczać postępowania karnego o zatajenie podatku, chyba, gdyby się później okazało, że dochód wzięty z urzędu za podstawę wymierzenia, jest znacznie niższy od tego, jaki podatnik rzeczywiście pobiera.

Jeżeli podatnik pobierał także w latach poprzednich dochód, podlegający opodatkowaniu, a nie czynił zadosyć obowiązkowi wnoszenia zeznania i nie był mimo to po myśli ustępu poprzedniego odpowiednio pociągany do opłacania podatku dochodowego, wytoczyć należy postępowanie karne z powodu zatajenia podatku popełnionego co do lat poprzednich.

4. Nie należy wymierzać podatku z urzędu i karać podatnika za niewniesienie zeznania, jeżeli podatnik wykaże okoliczności, które usprawiedliwiają to zaniedbanie (§ 205., ustęp 4.).

5. Organa wymierzające podatek winny zwracać szczególną uwagę na tych podatników, którzy regularnie nie dopełniają ustawowego obowiązku wniesienia zeznania i co do których zachodzi przypuszczenie, że zamierzają wskutek tego osiągnąć dla siebie korzystniejszy wymiar podatku od tego, którego mogliby się spodziewać przy uczciwem zeznawaniu. (Por. artykuł 54., liczba 3., ustęp 2.) W takich przypadkach uporczywego niewnoszenia zeznania będzie się miało niejednokrotnie do czynienia z złym zamiarem, uzasadniającym przestępstwo ukrócenia podatku po myśli § 243.

Artykuł 31.

Zachowywanie w tajemnicy zeznań podatkowych.

(§§ 196. i 246.)

1. Ustawa przepisuje w § 196., że przewodniczący jakoteż wszyscy członkowie komisyi i zastępcy członków winni postępować bez względu na osobę i według najlepszej wiedzy i sumienia, oraz zachować w ścisłej tajemnicy rozprawy komisyjne jakoteż stosunki podatników, które w toku tych rozpraw dojdą do ich wiadomości. Członkowie i zastępcy, którzy nie są urzędnikami państwowymi, winni ślubować spełnienie tego obowiązku przez złożenie przysięgi. (Por. art. 48., l. 1.)

2. Dalej przepisuje ustawa w § 246.:

Biorących udział w postępowaniu podatkowem urzędników i wszystkich innych funkcyonaryuszy jakoteż członków komisyi, następnie świadków, informatorów, rzeczoznawców, mężów zaufania i zastępców stron, jeżeli bez upoważnienia wyjawiają dochodzące do ich wiadomości stosunki zarobkowe, majątkowe i dochodowe podatnika, w szczególności zaś także treść deklaracyi podatkowej lub zeznania albo odbytych nad niemi rozpraw, karze się za ten występek karą aresztu aż do trzech miesięcy lub grzywną aż do 2000 K. Urzędnicy państwowi podlegają nadto traktowaniu według przepisów dyscyplinarnych.

3. Ściganie następuje tylko na wniosek Rządu, odnośnego podatnika lub jednego z członków komisyi.

4. Przez „innych funkcyonaryuszy“, wyliczonych w § 246., rozumieć należy w szczególności także sług, dyurnistów, kalkulantów, oficyantów itd., zatrudnionych w postępowaniu wymiarowem. Przełożeni tych osób winni zwrócić w stosowny sposób uwagę tych osób na odpowiedzialność przed sądem karnym, jaka im grozi.

Artykuł 32.

Forma i treść zeznań podatkowych.

(§ 202.)

1. Zeznanie podatkowe złożyć należy według przyległego formularza *A*. Formularz *A*.

Podlegający opodatkowaniu dochód obliczać należy z zastosowaniem się do powyższych artykułów 3. do 28. i wykazać w zeznaniu w punktach *A* do *F* podług wymienionych w artykułach 12. do 28. głównych źródeł dochodu.

Jeżeli jako wynik obliczenia dochodu z pewnego poszczególnego źródła okaże się strata, należy także to podać i uwzględnić przy ustaleniu ogólnego dochodu.

Odnośnie do pozycyi potrącalnych, podanych w punktach 1. do 7. formularza, należy zastosować się również do postanowień artykułów 5. do 9.

2. Obowiązkowi zeznania uczyni się — z zastrzeżeniem dalszych postanowień — zadość, jeżeli wypełni się pionową przedziałkę pierwszej strony formularza przez podanie dochodu odrębnie według głównych źródeł, a na drugiej stronie umieści się podpis. Wystarczy zatem, jeśli przy każdem głównem źródle będzie wstawiona tylko jedna suma.

Na żądanie władzy podatkowej, komisyi lub jej przewodniczącego, podatnik jest obowiązany do wyjaśnienia przychodów i wydatków odnośnie do każdego poszczególnego źródła dochodu.

3. Podatnikowi wolno, a dla uniknięcia dalszych dochodzeń zaleca mu się w jego własnym interesie, aby obliczenia, służące za podstawę jego zeznań lub wszelkie inne wyjaśnienia i dodatki, służące do zrozumienia tych zeznań, przedstawił albo w samem zeznaniu podatkowem na trzeciej i czwartej stronie, albo w osobnym załączniku.

W razie zachodzących wątpiwości referent podatkowy lub urzędnik przez niego w tym celu wyznaczony udzielać będzie na ustną prośbę potrzebnych wyjaśnień.

Jeżeli zeznanie składa się do protokołu, należy również używać przepisanego formularza.

4. Wspomniane w § 202., ustęp 3. do 7. oraz 9., bliższe wyjaśnienia co do dochodu z poborów służbowych i najemniczych, tudzież poborów spoczynkowych, co do dochodu duchownych, dochodu z majątku w kapitałach i co do dochodu, nie podlegającego podatkowi dochodowemu, podać na-

leży w przeznaczonych do tego rubrykach, względnie w wyjaśnieniach na 3. i 4. stronie zeznania.

5. Tam także podać należy wspomniane w § 202., ustęp 8., dowody, służące do oszacowania dochodu (zobacz następujący artykuł 33.), dalej faktyczne wyjaśnienia co do okoliczności, usprawiedliwiających zniżenie stopy podatkowej w myśl §§ 173. lub 174. (zobacz artykuł 35.).

Artykuł 33.

Dowody potrzebne do oszacowania dochodu.

1. O ile chodzi o dochód lub o części dochodu, których kwotę można ustalić tylko przez oszacowanie, wystarczy, jeżeli podatnik w zeznaniu zamiast podania dochodu w liczbach, zamieści te dowody, których komisya do jego oszacowania potrzebuje (§ 202., ustęp 8.). Jakie dowody są do tego potrzebne, zależy to od szczególnych okoliczności, zachodzących w danym przypadku.

2. Częściami dochodu w rodzaju, wymienionym pod l. 1., są na przykład: wartość najmu mieszkania w własnym domu lub udzielanego mieszkania w naturze, wartość pieniężna bezpłatnego stołu lub innych dochodów w naturze, dalej wartości, w jakich zapasy towarów, wątpliwe wierzytelności kupca mają być w bilansie wstawione, wysokość stosownych odpisań itd., nakoniec wartość pieniężna płodów własnego gospodarstwa rolnego lub własnego przedsiębiorstwa przemysłowego, użytych na potrzeby domowe, o ile okoliczności nie pozwalają odłączyć dokładnie tego zużycia od konsumcyi na cele przedsiębiorstwa.

3. Przytem pozwala się dla uniknienia uciążliwych dochodzeń podawać wartość spotrzebowanych w własnem gospodarstwie domowem płodów własnego gospodarstwa rolnego i leśnego, jakoteż własnego przedsiębiorstwa przemysłowego nie w szczegółowych pozycyach, lecz ryczałtowo w słusznej średniej wysokości.

4. Trzymać się należy tej zasady, że podatnik nie może z powodów, nie leżących w samej naturze dochodu, żądać uwolnienia od zeznania swego dochodu w liczbach, w szczególności ani nawet pod tym pozorem, że nie utrzymuje potrzebnych do tego zapisków.

5. Nadto trzymać się należy tej zasady, że o tyle tylko można uwalniać od obowiązku podania liczb, o ile chodzi o dochód w rodzaju, oznaczonym pod l. 1., a więc tylko co do tych części dochodu i pozycyi rachunkowych, co do których ziszcza się ten warunek. Co do innych części składowych dochodu, które nie wymagają oszacowania, nie może podatnik odmawiać podania ich w liczbach.

6. Władza podatkowa lub komisya, jakoteż jej przewodniczący mogą każdego czasu żądać od podatników bez ograniczania się do przypadków w § 202., ustęp 8., wymienionych, żeby w drodze uzupełnienia zeznania (§ 206.) dostarczyli dowodów potrzebnych do oszacowania dochodu; jednakże unikać należy zatrudniania podatnika, o ile nie jest to bezwarunkowo potrzebne do dokładnego oszacowania i skutecznego sprawdzenia oświadczeń zeznania. (Por. także artykuł 49., l. 2., ustęp 2. i l. 4., ustęp 4. do 6.)

Rozdział IV.

Stopa podatkowa.

Artykuł 34.

Wysokość podatku.

(§§ 172., 172. *a* i 175.)

I. 1. Wysokość wymierzyć się mających stóp podatku i podwyżki dla mniej obciążonych gospodarstw domowych (§§ 172. i 172. *a*) wynika z załącznika 1. Załącznik I

2. W tym załączniku są podane także stopy podatku, które się nakłada przy dochodzie wynoszącym 1600 K lub mniej, to jest w wypadkach wymienionych w § 155., ustęp 2. Te stopy podatku mają zastosowanie także w wypadkach z § 175.

3. Podatek jednak należy wymierzyć w ten sposób, że z dochodu wyższego stopnia po potrąceniu podatku łącznie z ewentualnie wymierzyć się mającą podwyżką dla mniej obciążonych podatników nigdy mniej nie ma pozostać, niż zostaje z najwyższego dochodu bezpośrednio niższego stopnia po potrąceniu podatku na ten dochód przypadającego wraz z ewentualnie wymierzyć się mającą podwyżką dla mniej obciążonych podatników. Postanowienie to zastosowuje się we wszystkich tych wypadkach, w których różnica poszczególnych stóp podatku łącznie z ewentualnie wymierzyć się mającą podwyżką dla mniej obciążonych podatników jest większą od różnicy między dochodem opodatkować się mającym a najwyższym dochodem bezpośrednio niższego stopnia. Przykład:

a) od 20.000 K przypada podatek 643 K (bez „podwyżki“); zostaje zatem podatnikowi 19.357 K; od 20.020 K przypada podatek 706 K (bez „podwyżki“); zostałaby przeto podatnikowi tylko kwota 19.314 K; należy zatem wymierzyć 20.020 K — 19.357 K = 663 K;

b) od 20.000 K przypada podatek łącznie z 10-procentową „podwyżką“ 707 K 30 h; zostaje zatem podatnikowi 19.292 K 70 h; od 20.020 K przypada podatek łącznie z 10-procentową „podwyżką“ 776 K 60 h; zostałaby przeto podatnikowi tylko kwota 19.243 K 40 h; należy zatem wymierzyć 20.020 K — 19.292 K 70 h = 727 K 30 h.

II. Podwyżkę dla mniej obciążonych gospodarstw domowych (§ 172. *a*) mają opłacać tylko podatnicy z podlegającym podatkowi dochodem ponad 2.400 K, jeżeli w ich gospodarstwie domowem

a) nie znajduje się żadna osoba, którą w myśl § 157. należy uważać za członka gospodarstwa domowego (w szczególności ani małżonka, ani dziecko przy owdowiałych); w tym wypadku wynosi podwyżka 15 procent podatku dochodowego, przypadającego według § 172.; lub

b) znajduje się tylko jedna osoba, którą w myśl § 157. uważać należy za członka gospodarstwa domowego (więc w szczególności tylko małżonka, u owdowiałych tylko jedno dziecko); w tym wypadku wynosi podwyżka 10 procent podatku dochodowego, przypadającego według § 172.

III. Przy ocenieniu kwestyi, czy i w jakiej wysokości ma być uiszczona podwyżka, należy jeszcze także wliczyć następujące osoby:

1. Małżonkę lub innych członków gospodarstwa domowego, których na podstawie § 157., ustęp 2. (artykuł 3., I., l. 4. do 6.) od ich dochodu opodatkowuje się odrębnie.

Osoby, których na podstawie § 157., ustęp 2., zdanie drugie (artykuł 3., I., l. 4.) opodatkowuje się odrębnie od ich dochodu z pracy, tudzież te osoby, których poborów służbowych z powodu opodatkowania tychże w drodze potrącenia na podstawie artykułu 3., I., l. 5., nie wlicza się do dochodu głowy gospodarstwa domowego, należy pomimo ich odrębnego opodatkowania zawsze uwolnić od opłacania podwyżki.

2. Osoby, wymienione w § 157., ustęp 5., a mianowicie małżonka (małżonek), rodzice (ojczym i macocha, teściowie, wychowawcy), dzieci (pasierbowie, zięciowie i synowe, wychowankowie), które nie żyją z podatnikiem w wspólnem gospodarstwie domowem, więc nie są lub już nie są więcej w myśl § 157. członkami jego gospodarstwa domowego, jeżeli otrzymują od podatnika regularne datki, które wynoszą rocznie kwotę większą niż 5 procent jego dochodu, lub którym on na ich zaopatrzenie (wyprawę, posagi, urządzenie pracowni itp.) oddał majątek, odpowiadający świadczeniu tych datków.

Jeżeli wymaganej według tego przepisu wysokości zasiłku w dochodzie lub majątku nie osiągnie się u każdego z członków, lecz dopiero u więcej członków razem, wtedy należy łączny zasiłek traktować na równi z wyposażeniem jednego lub dwóch członków, stosownie do tego, czy wynosi on więcej niż 5 lub 10 procent dochodu, względnie czy majątek odpowiada takiej kwocie dochodu.

3. Synowie nie pozostający w gospodarstwie domowem podatnika, za których podatnik ma zapłacić taksę rodzicielską w myśl ustawy z dnia 10. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 30, na czas trwania tego obowiązku.

4. Biedne rodzeństwo i powinowaci podatnika aż do drugiego stopnia, pozostający na jego utrzymaniu (por. artykuł 3., I., l. 2., drugie zdanie).

IV. Podatnicy z podlegającym podatkowi dochodem wynoszącym nie więcej niż 4.800 K, którzy wychowali dwoje lub więcej dzieci, są od opłacania podwyżki zupełnie uwolnieni. Warunek ten należy stosownie do indywidualnych stosunków danego wypadku oceniać według zasad słuszności. Z reguły należy uważać dzieci, które zaopatrywał podatnik najmniej aż do osiągnięcia 14. roku życia za wychowane przez niego.

V. Komisya może uchwalić odpowiednie zniżenie należącej się w myśl punktu II. 15- względnie 10-procentowej podwyżki przy podatnikach z podlegającym podatkowi rocznym dochodem

a) ponad 2400 K do włącznie 12.000 K, którzy z powodu ułomności zdani są na pielęgnowanie przez obce osoby,

b) ponad 4800 K do włącznie 12.000 K, którzy wychowali dwoje lub więcej dzieci.

W wypadkach tych należy w regule zniżyć 15-procentową podwyżkę na 10 względnie 5 procent, a 10-procentową na 5 procent.

VI. Leżące spadki (artykuł 69., l. 3.) należy co do obowiązku opłacania podwyżki dla mniej obciążonych gospodarstw domowych traktować w ten sposób, jak gdyby spadkodawca pozostawał jeszcze przy życiu.

VII. 1. U podatników, którzy oprócz dochodu podlegającego podatkowi dochodowemu pobierają jeszcze dochód w rodzaju, oznaczonym w § 154., l. 6., to jest u oficerów, kapelanów wojskowych itd., należy ze stopy podatku, przypadającej na ogólny dochód podatnika, obliczyć tę część, która przypada stosunkowo na podlegający podatkowi dochód. Mają oni zapłacić tę stopę podatku, która jest tej części najbliższą. Jeżeliby obliczona kwota wypadała w środku pomiędzy dwiema stopami podatku, należy

wymierzyć mniejszą stopę podatku. Łączny dochód jest miarodajny także co do kwestyi obowiązku uiszczenia podwyżki w myśl § 172. *a.*

Na przykład: Oficer, którego pobory w czynnej służbie wynoszą 4000 K, ma nadto podlegający podatkowi dochód w kwocie 2000 K. Od 6000 K przypada stopa podatku 112 K 50 h, z czego na 2000 K przypada kwota 37 K 50 h: najbliższą tej kwocie jest stopa podatkowa 36 K 70 h. Oficer ten ma zatem zapłacić 36 K 70 h, a po doliczeniu ewentualnej 10-procentowej podwyżki razem 40 K 37 h.

2. Przy obliczeniu stopy podatku od wszelkiego innego podlegającego podatkowi dochodu nie bierze się pod uwagę uwolnionego w myśl § 154., l. 6., dochodu wtedy, jeżeli dotycząca osoba wojskowa mieszka na Węgrzech albo w Bośni lub Hercegowinie, albo jeżeli pobiera odnośne pobory poza granicami monarchii austro-węgierskiej z kasy wojskowej, znajdującej się na Węgrzech lub w Bośni albo Hercegowinie (por. artykuł 1., V., dwa ostatnie ustępy).

3. Z wyjątkiem uwolnionych w myśl § 154., l. 6., dochodów nie bierze się przy obliczeniu stopy podatku wogóle pod uwagę dochodu, nie podlegającego podatkowi.

VIII. O podatku pensyjnym opłacać się mającym od poborów służbowych ponad 6400 K, tudzież o niepobieraniu podatku dochodowego od poborów funkcyonaryuszów państwa, wymienionych w artykule XVII. ustawy, traktuje się w IV. części przepisu wykonawczego.

Artykuł 35.

Uwzględnienie stanu rodziny i szczególnych stosunków, wpływających ujemnie na siłę podatkową.

(§§ 173., 174.)

I. Jeżeli na utrzymaniu głowy gospodarstwa domowego pozostają oprócz małżonki członkowie rodziny, którzy nie pobierają żadnego samoistnego dochodu, wtedy przyznaje się zniżenie przypadającej według § 172. stopy podatku, a mianowicie:

a) o jeden stopień za każdego takiego członka rodziny z wyłączeniem jednego, jeżeli dochód nie przekracza 2400 K;

b) o jeden stopień za każdego takiego członka rodziny z wyłączeniem dwóch, jeżeli dochód wynosi więcej niż 2400 K, ale nie więcej niż 4800 K (§ 173., ustęp 1.).

II. Zniżenie stopy podatku według § 173. ma miejsce tylko wtedy, jeśli dochód gospodarstwa domowego, zatem nie sam dochód głowy gospodarstwa domowego, nie przekracza kwoty 2400 K, względnie 4800 K.

Przy ocenieniu pytania, czy dochód gospodarstwa domowego nie przekracza 2400 K, względnie 4800 K, jest miarodajny dochód, obliczony po uwzględnieniu wszystkich według §§ 160. i 161. dopuszczalnych potrąceń (jak się on przedstawia wedle prawidłowo sporządzonego zeznania na drugiej stronicy zeznania w rubryce „zatem dochód czysty“, względnie jak go wykazano w rubryce 22. rejestru szacunkowego), po doliczeniu ewentualnie istniejącego, nie podlegającego podatkowi dochodu. Przytem trzeba doliczyć tak dochód, nie podlegający opodatkowaniu według § 153., jak również ewentualnie dochód, uwolniony według § 154.

III. 1. Przy rozstrzyganiu pytania, jaka ilość członków rodziny pozostaje w zaopatrzeniu głowy gospodarstwa domowego, mieć należy przedewszystkiem na względzie, że przez członków rodziny rozumieć należy także tutaj osoby, wymienione w artykule 3., I., l. 2.

Przy ustaleniu ich ilości nie należy jednak wliczać małżonki podatnika; również nie należy brać przytem w rachubę także tych członków rodziny, którzy podpadają pod postanowienia § 157., ustęp 2., drugie zdanie, jakoteż tych, których uwzględnia się w myśl § 162., l. 4., drugie zdanie. Nakoniec nie należy tu wliczać także tych członków rodziny, którzy mają dochód — bez względu z jakiego źródła dochodu — którego w myśl artykułu 3. nie ma się doliczać do dochodu głowy gospodarstwa domowego.

2. Przy zastosowaniu postanowień § 173. miarodajnym jest skład rodziny na początku roku.

IV. 1. Przy opodatkowaniu podatników, których dochód nie przekracza 12.000 K, jest nadto dozwolone uwzględnienie stosunków szczególnych, osłabiających istotnie siłę podatkową podatnika, o ile ich już na zasadzie § 173. nie wzięto pod uwagę, mianowicie w ten sposób, że przyznaje się zniżenie stopy podatkowej najwyżej o trzy stopnie. Przy podatnikach sześciu najniższych stopni, to jest aż do dochodu 2400 K, może nastąpić z tych powodów zniżenie nawet o więcej niż o trzy stopnie, ewentualnie zupełne uwolnienie od podatku.

2. Za stosunki tego rodzaju uważa się jedynie:

a) nadzwyczajne obciążenia z powodu utrzymania i wychowywania dzieci, na przykład głuchych, ślepych, kalek, dzieci wychowujących się poza domem,

obowiązku utrzymywania niezasobnych krewnych,

obciążenia wskutek trwałej choroby,

zadłużenia,

szczególnych klęsk (pożaru, powodzi):

b) z powodu powołania do służby wojskowej (mobilizacyi, ćwiczeń wojskowych lub służbowych).

3. Mieć należy na uwadze, że komisyi wolno tylko przyznać zniżenia, a mianowicie tylko wtedy, gdy wskutek zaszłych wypadków siła podatkowa jest istotnie osłabiona, co komisya ma osądzić. Nie każdy przeto podatnik, co do którego zachodzi jedna z okoliczności wyliczonych pod *a)* i *b)* ma prawo do zniżki.

4. Jeżeli komisya czyni użytek z przysługujących jej upoważnień, w takim razie ma dokładnie podać w orzeczeniu faktyczne okoliczności, które ją do tego skłoniły.

5. Uchwały, któremi ma się przyznać zniżenie stopy podatku o więcej niż o jeden stopień, albo uwolnienie podatnika, który miałby zapłacić podatek wyższego stopnia niż pierwszego, mogą zapaść tylko w obecności dwóch trzecich części członków komisyi.

V. Wspomniane poprzednio pod I.—IV. stosunki należy przedstawić w zeznaniu.

Część II.

Postępowanie wymiarowe.

Rozdział I.

Miejsce opodatkowania.

Artykuł 36.

Właściwość organów wymiarowych.

(§§ 176. i 203.)

I. Zeznania, które za członków cesarskiego i królewskiego domu składa corocznie Najwyższy Urząd ochmistrzowski, odbiera Minister skarbu i on także stwierdza dochód, podlegający opodatkowaniu (por. także artykuł 43., l. 9.).

II. 1. W wszystkich innych przypadkach czynności urzędowe, tyczące się wymierzenia podatku dochodowego, wykonywać ma z reguły ten organ wymiarowy, w którego okręgu osoba podlegająca opodatkowaniu ma zwyczajną siedzibę.

Siedzibę oceniać należy według postanowień normy jurysdykcyjnej z dnia 1. sierpnia 1895, Dz. u. p. Nr. 111.

2. Jeżeli ze względu na siedzibę podatnika wchodzi w rachubę kilka okręgów szacunkowych, wymierza się podatek w tym okręgu szacunkowym, w którym odnośny podatnik opłaca największą kwotę podatków bezpośrednich; jeżeli w jednem z tych miejsc zamieszkania opłaca podatki bezpośrednie, w drugiem zaś nie, rozstrzyga pierwsze miejsce.

Przypadek tutaj zaznaczony zachodzi, gdy na przykład ktoś utrzymuje mieszkanie w mieście a mieszka na wsi, lub gdy przebywa naprzemian w rozmaitych dobrach ziemskich, nie zaś wtedy, gdy mieszkaniec miasta porę letnią spędza w swojej willi.

Nie zachodzi jednak ten przypadek, gdy urzędnik lub przemysłowiec, jak to w większych miastach często się zdarza, mieszka stale nie w tem miejscu, gdzie znajduje się jego urząd a względnie zakład przemysłowy, lecz w innem; w przypadkach tego rodzaju rozstrzyga siedziba odnośnej osoby.

3. Jeżeli się zdarzy, że kilka siedzib mają osoby, nie płacące żadnych innych podatków bezpośrednich, za właściwy uważać należy ten organ wymiarowy, który **pierwej przygotował opodatkowanie**. Powszechne wezwanie do wnoszenia zeznań nie ma pod tym względem znaczenia, lecz ma je osobiste wezwanie podatnika (artykuł 43., l. 2.) lub odbiór zeznania.

4. Jeżeli podatnik ma w krajach tutejszych dwie lub kilka siedzib, to uczyni zadość obowiązkowi zeznania wtedy, gdy wniesie zeznanie do jednej z władz podatkowych, wchodzących w rachubę ze względu na jego siedziby. Jeżeli się okaże, że odnośna władza podatkowa, względnie komisya nie jest właściwa do wymiaru, winna ona zeznanie odstąpić bezpośrednio właściwej władzy podatkowej, a podatnika zawiadomić odpowiednio o tem zarządzeniu i dać mu w ten sposób możność wniesienia zarzutu przeciw temu zarządzeniu.

W razie sporu o właściwość należy złożyć sprawozdanie krajowej władzy skarbowej, która rozstrzygnie co do tego, która władza podatkowa względnie komisya ma dokonać wymiaru — z zastrzeżeniem praw zwyczajnej drogi środków prawnych, przysługujących podatnikowi w swoim czasie przeciw wymiarowi przy uwzględnieniu także kwestyi właściwości. Jeżeli wchodzi w rachubę kilka krajowych władz skarbowych, winny one zasięgnąć rozstrzygnienia Ministerstwa skarbu.

5. W przypadkach, określonych w § 153., l. 1., ustęp 1., i l. 3., miejsce pobytu uważa się na równi z siedzibą.

6. Obywateli królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa, nie mających w tychże siedziby ani tu nie przebywających (§ 153., l. 1., ustęp 2., i l. 2.), opodatkowują te organa wymiarowe, w których okręgu znajduje się gmina przy-

należności odnośnych osób. Jeżeli gmina przynależności nie jest wiadoma, podatek wymierzyć mogą te organa wymiarowe, w których okręgu znajdują się podlegające podatkowi źródła dochodu a względnie największe z nich (por. artykuł 83., l. 2. ustęp 3.).

7. Cudzoziemców, którzy tutaj ani nie mieszkają ani nie przebywają, opodatkowuje się w przypadkach, oznaczonych w § 153., l. 2., w tym okręgu, w którym znajduje się źródło dochodu podlegające opodatkowaniu, a względnie, jeżeli podatnik ma ich kilka, największe z nich.

8. Postanowienia tyczące się siedziby stosują się także do będących pod opieką i kuratelą. Umieszczenie osoby w zakładzie obłąkanych lub innym zakładzie leczniczym nie uzasadnia samo przez się zmiany właściwości organów wymiarowych, tak samo jak odsiadywanie czasowej kary więzienia lub czasowa nieobecność w miejscu zamieszkania.

III. Na wniosek władz lub podatników można z ważnych powodów delegować zamiast właściwej także inną komisyę szacunkową, względnie władzę podatkową do przeprowadzenia postępowania wymiarowego (§ 281., ustęp 2.), jak na przykład, jeżeli zarząd majątku podatnika znajduje się w innem miejscu niż w tem, w którem według zasad właściwości należałoby dokonać wymiaru podatku.

Do delegowania w obrębie okręgu krajowej władzy skarbowej upoważniona jest ta ostatnia władza; przeciw jej rozstrzygnieniu przysługuje podatnikowi prawo rekursu do Ministerstwa skarbu. O delegacyi komisyi szacunkowej, względnie władzy podatkowej w okręgu innej krajowej władzy skarbowej rozstrzyga Ministerstwo skarbu.

Artykuł 37.

Miejsce przypisania.

Podatek dochodowy przypisywać należy w tej gminie, która w myśl artykułu 36. jest miarodajną dla właściwości organów wymiarowych.

Podatku dochodowego nie rozdziela się między kilka gmin.

Rozdział II.

Przygotowanie wymiaru.

1. Spis osób, podlegających przypuszczalnie podatkowi dochodowemu.

Artykuł 38.

Wstęp. Ustanowienie mężów zaufania.

(§ 199.)

1. Celem przygotowania wymiaru winny władze podatkowe po wysłuchaniu mężów zaufania sporządzić spis osób w ich okręgu zamieszkałych (artykuł 36.), o których domniemywać się można, że podlegają podatkowi dochodowemu.

Spis ten uzupełnić należy wciągnięciem do niego osób, które w myśl artykułu 36., II., l. 5., 6. i 7., mają być opodatkowane u władzy podatkowej (por. artykuł 42., II., l. 3.).

Podobnie sporządzić należy, w razie potrzeby za przybraniem mężów zaufania, spis tych źródeł dochodu władzy podatkowej znanych, których właściciele nie mieszkają w okręgu władzy podatkowej.

Mężów zaufania, których ilość dla każdego okręgu szacunkowego ustanawia Minister skarbu, wybierają dla wszystkich miejscowości, liczących przeszło 10.000 mieszkańców, reprezentacye gminne, dla wszystkich innych miejscowości, wybierają w krajach, gdzie istnieją reprezentacye powiatowe, te reprezentacye, w krajach zaś, gdzie nie ma reprezentacyi powiatowych, mianuje mężów zaufania wydział krajowy.

Czas trwania czynności mężów zaufania wynosi sześć lat.

2. Ministerstwo skarbu podało już do wiadomości ilość mężów zaufania, wyznaczyć się mających dla każdego okręgu. Ewentualna zmiana ilości, względnie ustalenie jej dla nowych okręgów szacunkowych nastąpi od przypadku do przypadku.

3. Krajowe władze skarbowe winny natychmiast po ogłoszeniu tego przepisu wykonawczego wystosować do wydziałów krajowych wezwanie, aby wyznaczyły w należytym czasie potrzebną ilość mężów zaufania. Aż do wyznaczenia nowych mężów zaufania zachowują ci, których już wyznaczono, swój mandat i należy ich powoływać w miarę potrzeby.

Do reprezentacyi gminnych tych miejscowości, które liczą więcej jak 10.000 mieszkańców i do reprezentacyi powiatowych, gdzie takowe istnieją, wystosować mają podobne wezwanie właściwe władze podatkowe pierwszej instancyi.

W celu zastąpienia mężów zaufania, których już ewentualnie niema do rozporządzenia oraz w celu ich wyznaczenia po upływie sześcioletniego okresu czynności, należy postępować w taki sam sposób.

4. O wyznaczeniu mężów zaufania uwiadomić należy właściwą władzę podatkową pierwszej instancyi, która w miarę potrzeby powoływać ich będzie do sprawowania czynności ustawowej. Mężów zaufania można powoływać do siedziby urzędowej władzy podatkowej, jednakże władzy podatkowej wolno kazać na miejscu sporządzić spis osób, podlegających przypuszczalnie podatkowi dochodowemu.

Mężowie zaufania nie muszą być zawsze obecni w pełnej liczbie, owszem wystarczy, gdy równocześnie po dwóch z nich współdziała.

5. Władza podatkowa może użyć własnych organów do sporządzenia spisu lub poruczyć to urzędnikom urzędu podatkowego i innym osobom zaufania godnym, specyalnie do tego wydelegowanym, które nie muszą należeć do jej składu osobowego.

6. Odezwę powołującą doręcza się mężom zaufania za potwierdzeniem odbioru.

7. Gdyby mężów zaufania nie wyznaczono w czasie właściwym, lub gdyby wyznaczeni mężowie zaufania nie stawili się w dniu wyznaczonym lub stawili się w niedostatecznej ilości, sporządzić należy spis za przybraniem mężów zaufania, których wybierze władza podatkowa a względnie jej delegat.

W przypadku takim należy jednak mieć wzgląd na to, żeby nie powoływano do współdziałania osób, co do których z jakichkolwiek powodów zachodzi wątpliwość, czy będą bezstronne lub czy zasługują na zaufanie.

Artykuł 39.

Wykazy właścicieli domów.

(§ 200.)

1. Ważnym środkiem pomocniczym do sporządzenia przepisanego w § 199. spisu osób, podlegających przypuszczalnie podatkowi dochodowemu, jakoteż do wymiaru w ogólności a w szczególności do nałożenia podatku na te osoby, które nie są obowiązane do składania zeznania dochodu, stanowią wykazy, w których właściciele domów podawać mają mieszkańców tychże domów.

2. Krajowa władza skarbowa winna zatem równocześnie z krokami w celu wyznaczenia mężów zaufania albo, o ile to nie opóźniłoby dokończenia wymiaru w czasie właściwym, uwzględniając terminy wyprowadzania się wezwać w późniejszym czasie obwieszczeniem publicznem posiadaczy zamieszkałych domów lub ich zastępców do przedłożenia tego wykazu w ciągu terminu co najmniej 14dniowego, i zwrócić ich uwagę na kary, któremi w § 247. ustawa zagraża na wypadek, gdyby wyjaśnień odmówiono lub świadomie oznajmiono szczegóły nieprawdziwe. Zarazem postarać się należy, żeby stronom dostarczono formularzy w odpowiedniej ilości.

Formularz *B*. Formularz *C*. 3. W załączniku *B* i *C* wydrukowane są formularze tych wykazów, które zresztą władze podatkowe mogą bez istotnej zmiany treści uzupełniać lub zmieniać stosownie do potrzeb miejscowych. Formularz *B* służy w pierwszym rzędzie dla właścicieli wynajętych budynków. Formularz *C* wypełniać mają głowy gospodarstw domowych, a względnie poszczególni lokatorowie, aby tym sposobem właściciel domu mógł uczynić zadosyć swojemu obowiązkowi.

Gdy do formularza *B* dołączone są formularze *C* odpowiednio wypełnione, nie potrzeba przenosić ich treści do formularza *B*.

Formularz *D* przeznaczony jest do tego, żeby właściciele domów lub ich zastępcy wykazywali w nich mieszkańców niewynajętych budynków.

4. Formularze *C* i *D* zawierają oprócz przedziałek 2. do 9., a względnie 3. do 10., które należy wypełnić z obowiązku w § 200. przewidzianego, także przedziałki, w których podatnicy umieszczać mogą szczegóły ważne ze względu na podatek dochodowy, jaki na nich ma być nałożony itd. Głowy gospodarstw domowych nie są obowiązane wypełniać tych przedziałek 10. do 15., a względnie 11. do 16.; jednakże wypełnienie tych przedziałek nastręczy zwłaszcza osobom, nie obowiązanym do wniesienia zeznania, sposobność do uwiadomienia komisyi o wysokości swego dochodu i dochodu członków swojej rodziny, tudzież o ilości członków rodziny (członków gospodarstwa domowego), o potrąceniach na odsetki od długów i premie asekuracyjne i o innych okolicznościach, mogących wyjednać im zniżenie stopy podatkowej; w przypadku ostatnim mają uwiadomienia te znaczenie zeznania. Formularz *D*.

5. Do właścicieli budynków puszczonych w najem, którzy nie uczynią zadość wezwaniu obwieszczonemu publicznie, wystosować należy wezwanie osobiste, żeby dostarczyli wykazów, jeżeli władza nie może uzyskać potrzebnych wyjaśnień z przedłożonych fasyi czynszowych lub protokołów tabelarycznych; posiadaczy tak zwanych Hôtel garnis, pensyonatów itp. zniewalać należy zawsze do podawania wykazu, przestrzegając ograniczenia w § 200. przewidzianego.

6. Co do budynków niewynajętych a zwłaszcza podlegających podatkowi domowo-klasowemu, żądać należy zawsze wykazania mieszkańców zamków, will, budynków dyrekcyi itp.

Zresztą można zaniechać indywidualnego wezwania co do takich budynków, co do których istnienie podatników władzy nieznanych jest z góry nader nieprawdopodobne. O potrzebne wyjaśnienia co do mieszkańców budynków państwowych a w szczególności budynków, mieszczących wojsko, postarać się należy drogą korespondencyi.

Co do budynków wspomnianych na ostatku winny władze podatkowe skierować wezwanie z dołączeniem potrzebnych list, wykazujących domy i mieszkania, do miejscowych władz wojskowych, które mają wydać potrzebne zarządzenia co do wypełnienia tych list i odesłania ich z powrotem do

władz podatkowych. Doniesienia te będą zresztą ograniczać się tylko do tych osób (partyi), którym wyznaczono lub wynajęto w budynku mieszkanie w naturze; osoby (partye) te obowiązane są do wypełnienia list mieszkaniowych.

7. Wezwanie osobiste wydawać należy z terminem 14dniowym i z zagrożeniem stosowną karą porządkową.

W razie bezskutecznego upływu terminu, należy karę porządkową nałożyć; stosownie do okoliczności w danym przypadku można obowiązanego do doniesienia wezwać jeszcze raz do przedłożenia wykazu, a to albo pod zagrożeniem podwyższonej kary porządkowej albo z tem oświadczeniem, że ponowne zaniedbanie uczynienia zadość wezwaniu byłoby uważane za odmówienie wyjaśnienia i dałoby powód do wytoczenia postępowania karnego w myśl § 247.

8. W podobny sposób postąpić należy z podnajmującymi, którzy nie uczynią zadość obowiązkowi, jaki wkłada na nich § 200., ustęp 2.

9. Nadchodzące doniesienia trzeba zaraz przejrzeć, o ile to byłoby potrzebne, uzupełnić i sprostować, a następnie użyć ich należy przedewszystkiem do uzupełnienia spisu osób, podlegających przypuszczalnie podatkowi dochodowemu.

Artykuł 40.

Wykazy służbodawców.

(§ 201.)

1. Krajowa władza skarbowa winna wezwać obwieszczeniem publicznem te osoby, które obowiązane są do wypłacania płac i poborów spoczynkowych w sumie, przenoszącej 1600 K rocznie dla jednej osoby, aby wniosły doniesienie w § 201. przewidziane. Jako termin wnoszenia doniesień należy z reguły ustanowić czas od dnia 1. stycznia najdalej do dnia 31. stycznia. W wezwaniu tem zwrócić należy uwagę na przewidziane w §§ 240., 241., 243., l. 6., i 244., skutki nierzetelnych doniesień lub zaniechania wniesienia takowych.

2. Uwiadomienie zawierać ma imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i zatrudnienie odbiorców poborów służbowych, tudzież rodzaj i wielkość tych poborów.

Formularz tego doniesienia wydrukowany jest w załączniku $E/1$. (Formularz $E/1$.)

Jeżeli służbodawcy zatrudniają większą ilość osób, powinni używać wzoru $E/2$, który po nadejściu należy pociąć. (Formularz $E/2$.)

Pojedynczych odcinków użyć należy za dodatki do arkusza F, tyczącego się tej samej osoby, jukstę zaś należy przechowywać starannie i opatrzyć dopiskiem co do użycia poszczególnych odcinków.

3. W doniesieniach podawać należy tę kwotę, którą wypłacone (stałe i zmienne pobory) osiągnęły istotnie w roku kalendarzowym, poprzedzającym rok podatkowy.

Jeżeli pobory (stałe lub zmienne) nie trwały przez cały rok albo zmieniły się w ciągu roku, podać należy co do tej zmiany jej rodzaj (objęcie służby, podwyższenie lub zniżenie poborów, wystąpienie ze służby) i czas (dzień, w którym zmiana nastąpiła a względnie dzień, od którego lub aż do którego płace były wypłacane), jakoteż kwotę roczną i kwotę rzeczywiście wypłaconą.

4. Do odbierania doniesienia powołana jest z reguły ta władza podatkowa, w której okręgu znajduje się miejsce zamieszkania obowiązanego do doniesienia (służbodawcy itd.) a względnie przedsiębiorstwa. Ta władza podatkowa posyłać będzie potrzebne zawiadomienia a względnie odpowiednie odcinki formularza $E/2$ władzom podatkowym, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania funkcyonaryuszy i emerytów.

Na prośbę obowiązanych do donoszenia można im każdego czasu pozwolić, żeby doniesienia, tyczące się odbiorców poborów służbowych, zamieszkałych w poszczególnym okręgu szacunkowym, wnosili do władzy podatkowej z tego względu właściwej.

5. Służbodawców i wszelkie inne osoby do wnoszenia takich doniesień obowiązane, które nie uczynią zadość wezwaniu publicznemu, wezwać należy indywidualnie do ich wniesienia z wyznaczeniem 14dniowego terminu i z zagrożeniem karą porządkową. Jeżeli i to wezwanie będzie bezskuteczne, należy karę porządkową nałożyć i stosownie do okoliczności danego przypadku wezwać obowiązanego jeszcze raz do wniesienia doniesienia, a to albo z zagrożeniem podwyższoną karą porządkową albo z tem oświadczeniem, że ponowne zaniedbanie uczynienia zadość wezwaniu dałoby powód do wytoczenia postępowania karnego w myśl § 243., l. 6.

6. Rodzaj wykazów, jakich dostarczać mają kasy nadworne i kasy państwowe określony jest przepisem manipulacyjnym, wydanym przez Ministerstwo skarbu.

7. Dostarczenie wykazu w § 201. przepisanego, nie narusza prawa organów wymiarowych do żądania w myśl § 269. wyjaśnienia także co do funkcyonaryuszy nie objętych doniesieniem itd.

8. Nadchodzące doniesienia poddać należy bezzwłocznie czynności urzędowej w myśl l. 9. artykułu 39.

Artykuł 41.

Postanowienia szczególne, których przestrzegać należy przy wygotowywaniu spisu osób, podlegających przypuszczalnie podatkowi dochodowemu.

(§ 199.)

1. Sporządzając spis osób podatkowi przypuszczalnie podlegających, winny władze podatkowe i mężowie zaufania mieć na uwadze, że chodzi tu tylko o przysposobienie środka pomocniczego do przyszłego wymiaru, nie zaś o rozstrzygnięcie, czy istnieje obowiązek płacenia podatku dochodowego, do oceniania którego powołana jest tylko komisya szacunkowa; zarówno więc osoby, nie umieszczone w spisie, mogą być później poddane opłacie podatku dochodowego, jak i naodwrót te, które w nim umieszczono, mogą być później uznane za uwolnione od obowiązku podatkowego.

2. Osoby, co do których zachodzi wątpliwość, czy podlegają podatkowi dochodowemu czy nie, trzeba więc w każdym razie zaciągnąć do spisu.

Obowiązek podatkowy uważać należy za wątpliwy zwłaszcza wtedy, gdy pod tym względem nie ma zgody między mężami zaufania lub między mężami zaufania a reprezentantem władzy podatkowej.

Artykuł 42.

Forma i założenie spisu osób, podlegających przypuszczalnie podatkowi dochodowemu. Spis źródeł dochodu.

I. 1. Spis osób, podlegających przypuszczalnie podatkowi dochodowemu, składać się ma dla każdej poszczególnej osoby do spisu wciągniętej z osobnej karty podług formularza *F* sporządzonej. Formularz *F*.

2. Karta *F* służy do gromadzenia w niej w ciągu dłuższego peryodu wszelkich szczegółów, tyczących się podatnika, mianowicie zaś do przedstawienia w nim jak najwyraźniej służących mu źródeł dochodu.

Nie w każdym przypadku będzie można kartę *F* wypełnić dokładnie już do pierwszego wymiaru, ponieważ bardzo często dopiero wyniki pierwszego wymiaru dostarczą wyjaśnień co do źródeł dochodu itd. poszczególnym podatnikom służących, i dopiero potem trzeba ich będzie użyć do uzupełnienia karty *F*.

Zawsze jednak starać się należy najusilniej o jak najdokładniejsze wypełnienie karty *F* już do pierwszego wymiaru; w szczególności — z zachowaniem przepisów podanych w artykule 41. — wyzyskać należy zupełnie wszelkie szczegóły znane władzy podatkowej z dotychczasowych zapisków, z doniesień, nadeszłych w myśl artykułów 39. i 40. i z wszelkich innych dochodzeń.

W końcu władza podatkowa jest w szczególności także obowiązana zasięgnąć potrzebnych wiadomości za pośrednictwem właściwej władzy podatkowej co do tych źródeł dochodów podatników, które leżą poza granicami jej okręgu.

Używać należy do tego formularzy *F/a*, *F/b*, *F/c*, *F/e* i *f*. Formularz *F/a*, *F/b*, *F/c*, *F/e* i *f*.

Formularze te mogą krajowe władze skarbowe uzupełniać lub zmieniać bez istotnej zmiany treści.

3. Przy wygotowywaniu karty *F* unikać należy wszelkiej niepotrzebnej pisaniny; nie potrzeba więc przeto przenosić mianowicie szczegółów, które są zapisane w właściwej formie, to jest na osobnych kartach, dotyczących tylko jednego podatnika chyba że to dla przejrzystości jest potrzebne. Zwyczajnie karty takie należy jedynie wkładać w pierwopisach w kartę *F*, a w niej powołać się na te dodatki. Dziać się to ma mianowicie z kartami według formularzy *F/a* do *F/f*, tudzież *E* itp., nadchodzącemi od innych władz podatkowych.

4. Karty takie według formularza *F* przygotować ma władza podatkowa dla każdej osoby, o której przypuszcza, że jest obowiązana do płacenia podatku dochodowego, ażeby tym sposobem ułatwić i przyspieszyć rokowania z mężami zaufania.

Jednakże za podstawę rokowań z mężami zaufania brać należy z reguły wykazy właścicieli domów, i co do każdej osoby w nich zapisanej rozstrząsać kwestyę jej przypuszczalnego obowiązku do płacenia podatku dochodowego.

5. Gdyby przy tej sposobności mężowie zaufania zalecali wciągnięcie do spisu osób, dla których władza podatkowa nie przygotowała karty według formularza *F* należy bezzwłocznie wygotować taki formularz i wcielić do spisu. Okoliczność, która spowodowała wnioskodawcę do proponowania, żeby dotyczącą osobę wciągnięto do spisu, zanotować należy w przeznaczonej na to rubryce formularza.

6. Gdyby zachodziła różnica w zdaniach co do zaciągnięcia pewnej osoby do spisu, okoliczność tę zapisać należy na karcie.

Podobnie, gdy mężowie zaufania domagali się sprostowania zapisków urzędowych lub objawiali silne powątpiewanie o ich prawdziwości, należy zanotować to w odpowiednich miejscach.

7. Gdy spis zostanie ukończony, należy go uporządkować według budynków, mieszkań, piątr,

budynki same zaś według położenia topograficznego (według ulic itd. i numerów oryentacyjnych), a władza podatkowa ma go wziąć w przechowanie. Jeżeli według stosunków lokalnych okazuje się to celowi odpowiedniem, można zachować także inny porządek kolejny. (Por. także art. 51., l. 1., ustęp 2.) Tak władzy podatkowej jak i mężom zaufania zastrzega się czynienie, a względnie proponowanie uzupełnień w tym spisie, dopóki nie zostanie oddany komisyi szacunkowej.

8. Uzupełnienie takie przy ponownem wezwaniu mężów zaufania uskuteczniać ma władza podatkowa zwłaszcza w takich przypadkach, gdy

a) przez późniejsze dochodzenia (§ 206.) odkryje się osoby dotychczas nieznane, podlegające przypuszczalnie powinności podatkowej, albo

b) te późniejsze dochodzenia zostają w uderzającej sprzeczności z zapatrywaniem mężów zaufania, albo

c) zdaje się prawdopodobnem, że wysłuchanie mężów zaufania posłuży do wyjaśnienia faktów wątpliwych.

Także nową opinię zapisać należy na karcie *F*.

9. Spis osób podlegających przypuszczalnie podatkowi dochodowemu założyć należy dla każdego wymiaru, przyczem postępować należy w ogóle analogicznie do zasad w artykule 41. i wyżej pod l. 1. do 8. wyrażonych. Zarazem uwzględniać należy jak najtroskliwiej zachodzące przyrosty i ubytki oraz inne zmiany według artykułu 76. zanotowane i wpływać na możliwie dokładne uzupełnienie spisu.

10. Kart *F* nie potrzeba wydawać na nowo dla każdego wymiaru, lecz tylko od przypadku do przypadku karty zupełnie zapisane lub nie nadające się do użytku z innych przyczyn zastępować nowemi, przenosząc do nich szczegóły, które jeszcze mają znaczenie.

11. Osoby, które w roku poprzednim podlegały podatkowi dochodowemu lub tylko na podstawie §§ 173. i 174. były uwolnione, należy w każdym razie znowu zaciągnąć do spisu z podaniem zmian, jakie ewentualnie zaszły.

II. 1. Władza podatkowa sporządzić ma nakoniec przepisany w § 199. spis znanych jej źródeł dochodu, których właściciele nie mieszkają w okręgu władzy podatkowej. Użyć należy do tego formularzy *F/a* do *F/f*. [Por. także artykuł 3., l. 4., przepisu wykonawczego do artykułu III. noweli o podatkach osobistych (opłata od tantyem)].

2. Odpisy formularzy zapiskami opatrzonych posłać należy następnie z jak największym pośpiechem — o ile szczegóły te nie stały się już wiadome w skutek zapytania, uczynionego w myśl czwartego ustępu I., l. 2. — tej władzy podatkowej, która do opodatkowania dotyczących osób jest właściwą (artykuł 36.).

W następnych latach odpisy te posyłać należy tylko o tyle, o ile co do dotyczących źródeł dochodu zajdą zmiany.

3. Dla osób, podlegających podatkowi dochodowemu, które w ogóle nie mają siedziby w krajach tutejszych, a względnie mieszkają za granicą, sporządzić ma władza podatkowa, powołana do przygotowania opodatkowania tych osób (artykuł 36., II., l. 6. i 7.), kartę podług formularza *F*, przeto w tym przypadku nie trzeba sporządzać formularzy *F/a* do *F/f* dla służących tym osobom źródeł dochodu we własnym okręgu leżących, które właśnie zapisuje się w formularzu *F*.

Natomiast co do źródeł dochodu, służących takim w innych okręgach opodatkować się mającym osobom, należy naturalnie wygotować formularze *F/a* aż do *F/f* i odpisy takowych przesłać właściwej władzy podatkowej.

2. Zbieranie zeznań.

Artykuł 43.

Wezwanie do wnoszenia zeznań i odbiór tychże.

(§§ 202. do 205.)

1. Wspomniane w artykule 29., l. 1., obwieszczenie publiczne, tyczące się wnoszenia zeznań do podatku dochodowego, wydać ma krajowa władza skarbowa w takim czasie, aby można było ustanowić do przedkładania zeznań termin aż do końca stycznia.

W obwieszczeniu zwrócić należy uwagę zwłaszcza na to, że obowiązek do wniesienia zeznania i skutki ewentualnego niewniesienia tegoż nie są zawisłe od doręczenia indywidualnego wezwania, uskutecznionego po myśli § 204.

Pozostawia się krajowym władzom skarbowym zwrócenie w obwieszczeniu uwagi podatników także na to, że jeżeli zeznania chcą złożyć ustnie w władzy podatkowej, winni w własnym interesie uczynić to jak najrychlej, dla uniknienia późniejszego natłoku stron; nadto należy władzom podatkowym, mającym znaczną ilość podatników, wyznaczyć pewne

dni do odbierania bez straty czasu zeznań od podatników, których nazwiska rozpoczynają się od pewnych oznaczonych liter abecadła.

W końcu należy wspomnieć także w obwieszczeniu o uzasadnionym w § 228. ustawy obowiązku donoszenia, ciążącym na tych osobach, które w ciągu roku podatkowego wstępują w obowiązek podatkowy wskutek wprowadzenia się na obszar, w którym obowiązuje ustawa, lub wskutek uzyskania stałych poborów służbowych.

2. Władze podatkowe winny w myśl § 204., ustęp 2., na podstawie spisu osób, podlegających przypuszczalnie podatkowi dochodowemu, wezwać do wnoszenia zeznań osoby, u których przewidują dochód, przenoszący 2000 K, przedewszystkiem zaś te, których dochód w roku poprzednim oszacowany był na 2000 K lub więcej, i to także indywidualnie, z dołączeniem formularza, o ile miejsce ich zamieszkania znajduje się w krajach tutejszych i jest władzy podatkowej znane.

Władze podatkowe winny bezpłatnie wydawać stronom na ich żądanie objaśnienia, zawierające najważniejsze postanowienia ustawy i przepisu wykonawczego, zwłaszcza zaś postanowienia o ustawowych pozycyach potrącalnych.

Wspomniane wezwania indywidualne wydać należy najmniej na trzy tygodnie przed upływem terminu, wyznaczonego w ogólnem obwieszczeniu i przy zwróceniu uwagi na ten termin.

O ile to nie stało się już w powyższym terminie, wydawać należy wezwanie indywidualne po upływie tegoż, a to zawsze bezzwłocznie, jak tylko władza podatkowa spostrzeże, że jakaś osoba, obowiązana przypuszczalnie do wniesienia zeznania, jeszcze go nie wniosła; przytem należy mieć na uwadze, aby do wniesienia zeznania wyznaczany był termin najmniej czternastodniowy, licząc od dnia, który nastąpi po doręczeniu.

3. W rzeczonem wezwaniu indywidualnem zwrócić należy uwagę na przewidziane w § 205. postanowienie, że gdyby zaniedbano wnieść zeznanie w należytym czasie, władza podatkowa może zarządzić z urzędu wymierzenie podatku a komisya szacunkowa może wymierzenia dokonać. (Art. 30., l. 2.)

4. Potwierdzenia odbioru uskutecznionego z powołaniem się na § 205. indywidualnego wezwania do wniesienia zeznania należy przechowywać starannie; uskutecznione wezwanie do zeznania należy także zanotować na odnośnej karcie *F*.

Zastrzega się krajowym władzom skarbowym prawo zarządzania, aby władze podatkowe, w których z powodu wielkiej ilości podatników jest to potrzebne, utrzymywały osobny zapisek doręczeń.

5. O ile osoby, których dochód zdaje się nie dosięgać 2000 K lub których dochód w roku poprzednim nie był oszacowany na większą sumę, mają być wzywane do wnoszenia zeznań, pozostawia się uznaniu organów wymiarowych; głównie domagać się należy zeznań od osób, których stosunki majątkowe nie są dokładnie znane, na przykład od kapitalistów i o których można przypuszczać, że są zdolne do wygotowania zeznania. (Porównaj także artykuł 30., l. 5.)

6. Na nadchodzących zeznaniach zanotować należy dzień wniesienia, nie trzeba ich jednak zaciągać do protokołu podawczego.

7. Władze podatkowe obowiązane są na żądanie podatników odbierać od nich zeznania bez stempla do protokołu, do czego używać należy przepisanego formularza.

8. Zeznania wkłada się zawsze do karty *F*, tyczącej się tej samej osoby.

9. Ze względu na szczególne zarządzenie, wydane w § 203. ustawy (artykuł 36., l.), postanowienia powyższe nie stosują się do członków cesarskiego i królewskiego Domu.

3. Dalsze przygotowania.

Artykuł 44.

Dochodzenia władzy podatkowej.

(§§ 206. i 207.)

1. Czasu pomiędzy nadejściem zeznań, a względnie pomiędzy wygotowaniem spisu osób, podlegających przypuszczalnie podatkowi a zebraniem się komisyi szacunkowej, użyć należy na wykonanie czynności urzędowych w § 206. przewidzianych, w taki sposób, żeby władza podatkowa mogła przedstawić komisyi szacunkowej wnioski co do oszacowania podatników. (Por. art. 45., l. 2., i artykuł 51.)

2. W tym celu władza podatkowa winna przygotować do użytku komisyi szacunkowej nadchodzące do niej wykazy, spisy i wszelkie inne środki pomocnicze do wymiaru, zwłaszcza zaś uwiadomienia od innych władz otrzymane, tudzież wyniki wymiaru podatku zarobkowego i rentowego.

3. Władza podatkowa obowiązana jest także zasięgnąć w przypadkach wątpliwych wiadomości co do stosunków dochodowych tych osób, które nie wniosły zeznań; rozumie się, że także co do tych osób należy odpowiednio zużytkować środki pomocnicze, w poprzedzającym ustępie wspomniane.

Jeżeli przy tem okaże się prawdopodobnem, że podatnicy, którzy nie wnieśli zeznania, mają dochód 2000 K przenoszący, wezwać ich należy bezzwłocznie w myśl artykułu 43., l. 2., do wniesienia zeznania.

4. Najskuteczniejszem przygotowaniem materyału dla komisyi szacunkowych jest zapisanie lub zanotowanie wszystkich ważniejszych szczegółów, tyczących się tej samej osoby, na przeznaczonej dla niej karcie według formularza *F* albo włożenie do tego formularza zapisków z takiemi datami.

5. W celu jak największego poparcia czynności komisyi, winna wreszcie władza podatkowa także nadchodzące zeznania poddać tymczasowemu zbadaniu i o ile to uważa za potrzebne, uzupełnić i sprostować na podstawie przesłuchania podatników, znawców i innych osób godnych zaufania (informatorów; por. ustęp 2. i 3.). Zaleca się przytem uporządkowanie zeznań, względnie kart *F* (art. 42., I., l. 1., i art. 43., l. 8.) poszczególnych podatników według grup zawodowych, względnie kategoryi zawodowych, zestawić porównania wedle kategoryi i przesłuchać biegłych w tych kategoryach informatorów i znawców. Do tego sprawdzenia zeznań według grup zawodowych, leżącego w interesie równomiernego i słusznego wymiaru podatku osobom opodatkowanym, można przybierać także członków komisyi, obznajomionych szczególnie z odnośnymi stosunkami.

Jako informatorów należy przybierać w pierwszym rzędzie samych znających się na rzeczy członków komisyi i zastępców; w drugim zaś rzędzie inne osoby, które można uważać za godne zaufania i zdatne do tego. Władza podatkowa, względnie przewodniczący komisyi, może w sprawie wyznaczenia takich informatorów dla pewnych gałęzi przemysłu zwracać się do korporacyi, stowarzyszeń, gremiów, izb handlowych i przemysłowych, izb adwokackich, notaryalnych, lekarskich itd. i ułożyć przy pomocy tych korporacyi listy znawców; przy wyborze znawców trzeba będzie przedewszystkiem posługiwać się temi listami.

Władza podatkowa może powoływać do sprawdzania zeznań, względnie badania stosunków co do dochodu podatników także inne osoby, znane sobie jako godne zaufania, pewne i znające się na rzeczy.

Władza podatkowa winna również wykonywać w imieniu przewodniczącego komisyi szacunkowej czynności urzędowe, które tenże uzna na razie za potrzebne (artykuł 49.).

Wskazówki, udzielone komisyi w artykule 53., winna także uwzględniać władza podatkowa.

6. Władza podatkowa może w celu przygotowania wymiaru żądać wyjaśnień w celu podania szczegółów co do dat, zawartych w zeznaniu (przychodów i wydatków), oraz przedłożenia w nieuwierzytelnionym odpisie przedstawienia rachunku zysków i strat tudzież innych rachunków, prowadzonych przez podatnika, jak na przykład rachunku towarów, fabrykacyi, wydatków i odsetek itd. Odpisów konta bilansowego lub konta kapitału można żądać jedynie na podstawie formalnej uchwały komisyi. Nie wolno żądać przedłożenia oryginalnych książkowych zapisków i dokumentów lub uwierzytelnionych ich odpisów.

7. Przy kwestyach, wyłaniających się w toku pisemnego lub ustnego postępowania, należy pouczać odpowiednio podatnika o skutku prawnym odmówienia odpowiedzi lub udzielenia odpowiedzi nieprawdziwej (artykuł 53., l. 4.).

8. Podejmując dochodzenia, winny władze trzymać się ściśle postanowień §§ 269. do 280., zawartych w rozdziale VI.

9. W swoich czynnościach urzędowych a więc w szczególności także przy sporządzaniu spisu osób przypuszczalnie podlegających podatkowi a względnie źródeł dochodu i przy zgromadzaniu doniesień posiadaczy domów mogą władze podatkowe wzywać do współdziałania naczelników gmin, którzy obowiązani są spełniać odnośne zarządzenia. O ile władza nie żąda wyraźnie, żeby naczelnik gminy współdziałał osobiście, może tenże dać się zastąpić przez członka zwierzchności gminnej.

10. O ile chodzi o oszacowanie dochodów duchownych z poborów służbowych, w takim razie, jeżeli dalsze dochodzenia są w ogóle potrzebne, trzeba jedynie postarać się o to, aby polityczna władza krajowa wydała opinię w porozumieniu z przełożoną władzą kościelną; należytości stuły, określone w § 202., ustęp 5., przyjmować należy w tej samej kwocie, w której policzone były do uzupełnienia kongruy.

Artykuł 45.

Uwiadamianie komisyi szacunkowej.

(§ 208.)

1. Gdy prace władzy podatkowej dostatecznie postąpią, uwiadomi ona o tem przewodniczącego

komisyi szacunkowej. Uwiadomienie to może nastąpić w krótkiej drodze, jeżeli przewodniczący należy do władzy podatkowej.

Że czynności postąpiły dostatecznie, można twierdzić wtedy, gdy jest nadzieja, że toczące się jeszcze dochodzenia będą ukończone w takim czasie, żeby komisya, która tymczasem rozpocznie czynności swoje, mogła przez przerwy pracować.

2. Wnioski władzy podatkowej wpisać należy do arkusza wymiarowego, względnie do rejestru szacunkowego (artykuł 51.). Czyniąc wnioski, winna władza podatkowa mieć na uwadze przepisy, wydane dla komisyi pod względem szacowania.

Rozdział III.

Komisye szacunkowe.

Artykuł 46.

Postanowienia ogólne. Skład komisyi szacunkowych.

(§§ 177. do 188.)

1. Do wykonywania czynności wymiaru podatku dochodowego ustanawia się oprócz władz podatkowych już istniejących, komisye szacunkowe, a mianowicie komisye powiatowe dla obszaru jednego powiatu politycznego i komisye miejscowe dla miast i miejscowości przemysłowych, liczących ponad 10.000 mieszkańców. Rząd jednak upoważniony jest po wysłuchaniu odnośnego wydziału krajowego przydzielić także miasta, liczące ponad 10.000 mieszkańców, do komisyi szacunkowej owego powiatu politycznego, do którego miasta te należą.

Dla rozległych okręgów i dla okręgów z szczególnie wielką ilością podatników można w miarę potrzeby ustanowić także kilka komisyi szacunkowych.

Zarządzenia tego rodzaju, jakoteż przydzielenie miast, liczących ponad 10.000 mieszkańców, do komisyi szacunkowej odnośnego powiatu politycznego, podawać będzie do wiadomości publicznej Ministerstwo skarbu.

Właściwość komisyi szacunkowych określona jest w § 178., skład ich określają §§ 179. i 180.

2. Kierownictwo naczelne czynności wymiarowych należy do Ministra skarbu (§ 281.). Krajowe władze skarbowe mają w jego imieniu nadzorować komisye szacunkowe, a zwłaszcza ich przewodniczących i starać się o to, żeby cała czynność wymiaru dokonana została wszędzie zgodnie z istniejącymi przepisami. Wolno im także zasięgać na miejscu dokładnych informacyi przez delegata, który ma też prawo zasiadania na posiedzeniach komisyi szacunkowych bez prawa głosowania.

3. Prawo wyboru, wybieralność i postępowanie wyborcze unormowane jest w §§ 181., 183. 184. do 186., tudzież przepisem wyborczym *D*, dołączonym do przepisu wykonawczego do rozdziału I.

4. Zaliczenie podatników do kół wyborczych, oznaczonych bliżej w § 181., odbywa się przy pomocy wymienionych w artykule 60., l. 7., kartek według formularza *K* (wyciągów z nakazów zapłaty).

Kartki te należy uporządkować w sposób w § 181. oznaczony osobno dla każdego koła wyborczego, w jeden wykaz zeszyć i opatrzyć okładką, na której notuje się największą i najmniejszą należność podatkową do tego koła wyborczego zaliczoną a jeżeli o zaliczeniu rozstrzyga los (§ 181., ustęp 2.), także i tę okoliczność.

Następnie należy conajmniej na cztery tygodnie przed odbyciem się wyborów wyłożyć po myśli § 184. wykaz ten do przeglądu podatników w lokalu urzędowym władzy podatkowej I. instancyi, ustanawiając prekluzyjny termin ośmiodniowy do wnoszenia zażaleń; pod tym ostatnim względem stosuje się analogicznie postanowienia artykułu 60., l. 6.

5. Wykazy wyłożyć należy tak wcześnie, aby wybory do komisyi można było przeprowadzić w należytym czasie.

Wyłożenie wykazów ogłosić należy w sposób w miejscu używany.

6. Zażalenia wnosić można jedynie przeciw niewłaściwemu zaliczeniu żalących się do kół wyborczych; wnosić je należy nieostemplowane do władzy podatkowej I. instancyi, ta zaś ma w przeciągu dni ośmiu przedłożyć je krajowej władzy skarbowej, która powinna rozstrzygnąć je z jak największym pośpiechem.

Zażalenia nie wstrzymują jednak dalszych czynności urzędowych a w szczególności odbycia się ważnych wyborów.

7. Bezzwłocznie po skończeniu wykazów posłać należy uprawnionym do wyboru legitymacyę wyborczą według formularza *G*, z dołączeniem po jednej karcie głosowania dla wyboru członków i ich zastępców. Formularz G.

Karty głosowania dla poszczególnych kół wyborczych powinny być odmiennych barw.

Legitymacye i karty głosowania doręczane być winny przez gminy albo przez pocztę, z reguły za potwierdzeniem odbioru; potwierdzenia odbioru zachowywać należy uporządkowane.

8. Władze podatkowe winny w porozumieniu z władzami politycznemi, wyznaczyć tak wcześnie miejsce i czas odbycia się wyborów, żeby uwiadomienia o tem mogły być podane w legitymacyach.

9. O dokonaniu wyborów lub o ich nie przyjściu do skutku uwiadomić należy bezzwłocznie krajową władzę skarbową.

10. Mianowanemi mogą być także osoby, nie podlegające podatkowi dochodowemu lub nie zamieszkałe w danym powiecie, jeżeli można od nich spodziewać się skutecznej pomocy w czynnościach wymiarowych.

Przy przedkładaniu propozycyi należy zawsze mieć wzgląd na to, żeby tak cały okrąg szacunkowy pod względem terytoryalnym jak i poszczególne gałęzie dochodu były jak najjednostajniej reprezentowane. Stosuje się to w szczególności także do tych przypadków, w których propozycye przedstawia się dopiero po wyborach a wybory nie dostarczyły takiej jednostajnej reprezentacyi. Z zasady jednak nie należy proponować osób, które przy wyborach pozostały w mniejszości, chyba, że są oni przedstawicielami grupy ludności, nie reprezentowanej zresztą w komisyi.

11. Jeżeli wybory nie odbędą się w czasie właściwym z powodu oczywistej winy uprawnionych do wyboru, albo jeżeli wybrani odmówią prawidłowego współdziałania, postawić należy bezzwłocznie w myśl § 188. wniosek co do mianowania potrzebnych członków komisyi i ich zastępców, zarazem jednak rozpisać należy nowe wybory, które odbyć się mają nie wcześniej jak za trzy tygodnie. Jeżeli i te wybory będą bezskuteczne, nie należy już rozpisywać nowych wyborów.

12. Za oczywistą winę uprawnionych do wyboru uważać należy, jeżeli w terminie wyborów należycie ogłoszonym, razem z nadesłanemi pocztą kartami głosowania nie będzie najmniej trzech ważnych kart głosowania. Na ten wypadek, gdyby do jakiegoś wyboru było mniej niż trzech uprawnionych do wyboru, zastrzega się wydanie szczególnych zarządzeń.

13. Co się tyczy prawa nieprzyjęcia wyboru, odsyła się do § 187. ustawy. Kto bez podania powodu usprawiedliwiającego lub po odrzuceniu takowego odmawia przyjęcia czynności członka komisyi lub zastępcy, karany być ma grzywną do 200 K (§ 249.).

Karę tę, nie należącą do kategoryi kar porządkowych (§ 250.), wymierzać ma władza podatkowa pierwszej instancyi. (Por. odnośne postanowienia przepisu wykonawczego do rozdziału V.)

14. Członek wybrany może odmówić prawidłowego współdziałania przez złożenie wyraźnego w tym duchu oświadczenia lub przez odmówienie złożenia przysięgi (§ 196.); jednakże za odmówienie uważać należy także, gdy członek lub zastępca nie przybędzie na trzy pierwsze posiedzenia komisyi, na których miał być obecny, i nieobecności swojej nie usprawiedliwi. (Por. art. 48., l. 10., ust. 2.).

Także w tym przypadku uczynić należy wniosek co do mianowania zastępcy.

Artykuł 47.

Okres urzędowania. Uzupełnianie komisyi szacunkowych.

(§§ 189. i 190.)

1. Członków komisyi i zastępców powołuje się z reguły na okres sześcioletni.

Z końcem każdego trzeciego roku występuje zawsze połowa mianowanych i wybranych członków i zastępców. Z liczby nieparzystej występuje na przemian to większa to mniejsza część a mianowicie za pierwszym razem część większa. Kto za pierwszym razem ma wystąpić, rozstrzygą los. Występujący mogą być powołani ponownie.

Po myśli § 189., ustęp 1., należy wydać postanowienia przejściowe. Wykonując te postanowienia przejściowe przedłuża się okres urzędowania członków (zastępców), ustępujących z końcem roku 1913, względnie 1916, o jeden rok (zatem do końca 1914, względnie 1917), zaś członków (zastępców), ustępujących z końcem roku 1915, o dwa lata (zatem do końca 1917).

2. W ciągu prawidłowego okresu urzędowania przestaje się być członkiem: wskutek śmierci, wskutek udowodnienia ustawowego powodu do nieprzyjęcia, którego wprzód nie było, co do członków wybranych, gdy zajdą wypadki, wskutek których wybrany utraci prawo wybieralności (na przykład upadłość, oddanie pod kuratelę, ukaranie za przestępstwo podatkowe z §§ 239., 240., 242. i 243. itd.), co do członków mianowanych, gdy zostaną odwołani. Minister skarbu może na wniosek przewodniczącego komisyi także wybranych członków komisyi usunąć, jeżeli nie czynią zadość powinności swojej zasiadania na posiedzeniach komisyi (§ 249., ustęp ostatni).

3. Na miejsce wybranych członków i zastępców zarządza się z takich powodów nowe wybory tylko wtedy, gdy ilość pozostałych w urzędzie członków i zastępców razem wzięta nie wynosi już ustanowionej ilości członków, lub gdy nie da się już

utrzymać ustawowego stosunku między ilością wybranych i mianowanych członków.

Co do zastąpienia członków lub zastępców, którzy ustąpili przedwcześnie, lub, jeśli byli mianowani, zostali odwołani, postawić należy bezzwłocznie odpowiedni wniosek.

4. Wybory uzupełniające, jakoteż mianowania w celu zastąpienia funkcyonaryuszów, którzy przedwcześnie ustąpili, lub będąc mianowanymi, zostali odwołani, uprawniają do urzędowania podczas pozostałej jeszcze części okresu funkcyjnego.

Dla wyborów uzupełniających i dodatkowych nie układa się nowych list wyborczych, lecz używa się tych, które dla ostatnich wyborów były wygotowane.

5. Członkowie i zastępcy, pochodzący z wyboru, zatrzymują swój mandat, chociażby w okresie ich urzędowania ciała reprezentacyjne do wybierania uprawnione nie istniały już w tym składzie, w jakim istniały w czasie wyborów.

6. Jeżeli ciała reprezentacyjne do wybierania uprawnione nie są zgromadzone w chwili, gdy mandat członka lub zastępcy stanie się nieważnym, lub, jeżeli nowy wybór następuje dopiero po upływie okresu urzędowania członka lub zastępcy, w takim razie aż do ukonstytuowania się nowej komisyi a względnie aż do wstąpienia członka nowo wybranego, dawna komisya a względnie dawny członek lub jego zastępca pozostaje w urzędowaniu (§ 190.).

Artykuł 48.

Porządek czynności komisyi szacunkowych.

(§§ 191. do 198.)

1. Od urzędujących już w chwili obecnej członków komisyi i zastępców oraz od nowo wstępujących członków i ich zastępców, jeżeli nie są urzędnikami państwowymi w czynnej służbie, winien przewodniczący najpóźniej na pierwszem posiedzeniu, w którem biorą udział, odebrać po myśli § 196. następującą przysięgę, z wyraźnem powołaniem się na postanowienie karne § 246.:

„Przysięgam Bogu Wszechmogącemu i Wszechwiedzącemu, że przy rozprawach komisyi będę postępował bezstronnie bez względu na osobę według najlepszej mej wiedzy i sumienia i zachowam w najściślejszej tajemnicy to wszystko, o czem się dowiem na rozprawach w ogóle, w szczególności o stosunkach podatników; tak mi Boże dopomóż.“

Osoby, które ze względu na swe wyznanie religijne uważają złożenie przysięgi za niedozwolone, winny zamiast przysięgi złożyć przyrzeczenie, odpowiadające ich wyznaniu religijnemu.

Nie potrzeba powtarzać przysięgi w razie wyboru ponownego lub ponownej nominacyi.

Przy odbieraniu przysięgi należy zastosować analogicznie postanowienia §§ 3. do 5. ustawy z dnia 3. maja 1868, Dz. u. p. Nr. 33.

Odebranie przysięgi ma się odbyć w ten sposób, że przewodniczący odczytuje rotę przysięgi a składający przysięgę, podniósłszy wielki palec i pierwsze dwa palce prawej ręki, wymawiają tylko słowa: „Przysięgam, tak mi Boże dopomóż.“ Po zaprzysiężeniu winien każdy zaprzysiężony członek komisyi, względnie każdy zaprzysiężony zastępca podpisać osobno formularz przysięgi i umieścić datę złożenia przysięgi. Co do dokonania zaprzysiężenia należy spisać protokół i dołączyć do niego podpisane formularze przysięgi.

Jeżeli przewodniczący komisyi szacunkowej lub jego zastępca nie należą do stanu urzędników państwowych w czynnej służbie, winni taką samą przysięgę złożyć w ręce starosty albo, jeżeli siedziba komisyi nie leży w okręgu urzędowym starostwa, w ręce przewodniczącego politycznej władzy krajowej lub zastępującego go (krajowego) dyrektora skarbu albo urzędnika do tej funkcyi wydelegowanego.

Odmówienie przysięgi należy uważać na równi z odmówieniem współdziałania po myśli § 188. (Por. art. 46., l. 13. i 14.)

2. Przewodniczący ma zwoływać komisyę, przygotowywać jej prace, kierować niemi i wykonywać uchwały.

Gdy przewodniczący dozna przeszkody, obejmuje przewodnictwo mianowany zastępca. Przewodniczący ma prawo poruczyć temu ostatniemu zastępstwo w załatwianiu poszczególnych czynności lub pewnych gałęzi czynności.

Zastępcy, spełniającemu zastępstwo, przysługują wszelkie prawa przewodniczącego i ciążą na nim jego obowiązki.

3. Przewodniczący może poruczać poszczególnym członkom komisyi, którzy złożyli przysięgę (l. 1.) i to jeszcze przed ich powołaniem, sprawdzanie a względnie badanie ważnych dla wymiaru podatku stosunków podatników, jakoteż rokowania z nimi. (Por. art. 49., l. 8.)

4. Jeżeli w ciągu peryodu wyborczego jeden z członków komisyi ustąpi lub stale nie będzie mógł brać udziału w jej czynnościach, przewodniczący winien powołać zastępcę.

Także ma miejsce członków, którzy tylko czasowo doznają przeszkody, mogą być zastępcy powoływani, jeżeli zdaniem przewodniczącego jest to potrzebne lub odpowiednie w celu prawidłowego załatwiania czynności.

Postanowienia te stosują się także do członków mianowanych i ich zastępców.

5. Na miejsce członka wybranego powoływać można tylko wybranego zastępcę, o ile możności z tego samego koła wyborczego, na miejsce członka mianowanego tylko mianowanego zastępcę, a to o ile możności takiego, który reprezentuje ten sam rodzaj dochodu.

Natomiast nie jest rzeczą bezwarunkowo potrzebną, żeby na poszczególnych posiedzeniach zachodził oznaczony w ustawie stosunek między ilością członków (zastępców) mianowanych i wybranych.

6. Dla przygotowania i ułatwienia czynności okaże się często odpowiedniem tworzenie oddziałów (podkomisyi) z całej komisyi. Uchwały tych podkomisyi muszą jednak być zatwierdzane przez całą komisyę. Powód do ustanowienia takich podkomisyi nastręczy się między innemi zwłaszcza w tych przypadkach, w których w myśl artykułu 49., l. 8., przygotowane są referaty co do poszczególnych grup podatników.

Ustanawianie składu podkomisyi i rozdzielanie czynności należy do przewodniczącego. Przytem należy o ile możności uwzględniać życzenia poszczególnych członków komisyi co do składu podkomisyi i rozdziału czynności. (Zresztą por. artykuł 49., l. 8.) Przewodniczący zatrzymuje kierownictwo naczelne czynnościami także w podkomisyach, jest odpowiedzialny za ich prawidłowe załatwianie i może każdego czasu objąć sam przewodnictwo w poszczególnych podkomisyach.

7. Komisya jakoteż podkomisye załatwiają sprawy na posiedzeniach, które wyznaczać należy, gdy to jest potrzebne, jednakże z jak największem uwzględnieniem ważnych przeszkód, których doznają członkowie.

Na każde posiedzenie komisyi winien przewodniczący wezwać wszystkich jej członków. Wezwania należy rozesłać co najmniej na ośm dni przed dniem posiedzenia. W miejsce członków, którzy doznają przeszkody, należy powoływać zastępców, którzy pod każdym względem wstępują w miejsce członków.

W zaproszeniach na posiedzenia, które o ile to jest potrzebne, rozsyłać należy za potwierdzeniami odbioru lub przez pocztę listami poleconymi, wyrazić należy w krótkości przedmiot sprawy, która na zwołanem posiedzeniu ma być załatwiona (n. p. wymiar podatku dochodowego, wydanie opinii co do odwołań itp.).

8. W jakich warunkach komisye mają zdolność do powzięcia uchwał i w jaki sposób głosowanie ma się odbywać, określają zarządzenia, wydane w §§ 192. i 193.

Przepis, zawarty w § 193., ustęp 2., według którego przy głosowaniu nad wysokością kwoty, jeżeli uchwała nie zapada bezwzględną większością głosów, należy głosy za kwotą dla podatnika najniekorzystniejszą doliczać do głosów za najbliższą kwotą dla niego korzystniejszą dopóty, aż się okaże większość, jest najkorzystniejszem dla podatnika rozwiązaniem takiego przypadku, jak się to okazuje z następującego przykładu:

W komisyi, złożonej z sześciu członków są następujące zdania co do wysokości dochodu pewnego podatnika: Z pośród członków komisyi szacuje *A.* dochód na 1700 K, *B.* na 1800 K, *C* na 1900 K, *D.* na 2000 K, *E.* na 2200 K, nakoniec *F.* na 2400 K. Stosownie do wspomnianego paragrafu zapada uchwała komisyi co do oszacowania na 1900 K.

9. Podczas rozprawy nad opodatkowaniem członka komisyi, jego małżonki lub jego krewnych i powinowatych w linii wstępnej i zstępnej albo w liniach bocznych aż do trzeciego stopnia, albo nad opodatkowaniem służbodawcy członka komisyi, tudzież jeżeli orzeczenie ma przynieść członkowi znaczną korzyść lub stratę, odnośny członek winien oddalić się przed obradami i wydaniem uchwały.

W szczególności jawni lub cisi spólnicy, opiekun, kurator, doradca prawny itd. podatnika uważani być mają z powodu stronności za wyłączonych od udziału w obradzie i powzięciu uchwał.

Przewodniczący winien w podobnym przypadku zdać przewodnictwo na swego zastępcę lub ewentualnie na jednego z członków obecnych.

Dla zapobieżenia późniejszym zarzutom jest pożądanem zapisywanie w protokole rozpraw (l. 12.), że postanowienie powyższe miano na względzie.

O ile powody stronniczości tego rodzaju można przewidzieć, należy postarać się w odpowiednim czasie o zastępstwo.

10. Gdyby na posiedzenie nie przybyła taka ilość członków jaka jest potrzebna do powzięcia uchwały, zaprosić należy wszystkich członków na następne posiedzenie pisemnie z tem nadmienieniem, że komisya będzie zdolna do powzięcia uchwały także bez względu na ilość obecnych.

Członkowie komisyi i ich zastępcy, którzy ponownie, pomimo poprzedniego napomnienia uchylają się bez powodu dostatecznie usprawiedliwiającego od posiedzeń komisyi, mogą być karani grzywnami w kwocie do 50 K (§ 249., ustęp 2.).

Kary te można nakładać ponownie i tak długo, dopóki odnośny członek nie uczyni zadość swojej powinności lub nie zostanie od niej zwolniony (§ 249., ustęp 3.).

Postanowienia szczegółowe co do postępowania w tym względzie zawiera artykuł 7., l. 3. przepisu wykonawczego do rozdziału V.

11. Minister skarbu wyznaczać będzie komisyom szacunkowym stosowny termin do ukończenia prac. Jeżeli komisya nie skończy swoich prac w tym terminie, atrybucye jej mogą być poruczone właściwej władzy podatkowej.

Władza podatkowa ma w przypadkach takich jeszcze przed upływem terminu zdać sprawę krajowej władzy skarbowej, czy należałoby postąpić w myśl tego ustawowego postanowienia, czyli też przedłużyć komisyi termin. Termin ten należy przedłużyć w każdym razie, jeżeli komisya na podstawie uchwały większości prosi o to z ważnych powodów, w szczególności ze względu na ilość przydzielonych jej spraw wymiaru.

12. Komisye winny według § 195. spisywać protokoły co do swoich orzeczeń i rozpraw, protokoły te zaś mają być podpisywane przez każdorazowego przewodniczącego i dwóch członków lub zastępców na rozprawie obecnych.

13. Wygotowania uchwał i orzeczeń komisyi podpisywać ma przewodniczący, do czego może używać pieczątki.

14. Przewodniczący i członkowie komisyi, jakoteż ich zastępcy, nie będący urzędnikami państwowymi w czynnej służbie, mają prawo żądania zwrotu kosztów podróży. Wymiar tych kosztów i postępowanie przy asygnowaniu tych kosztów i ewentualnego odszkodowania za uszczerbek w pracy i zarobku po myśli § 198., ustęp 1., zdanie drugie, określi osobny przepis.

Do urzędników państwowych w czynnej służbie stosowane będą ogólne przepisy o dyetach dla nich wydane.

Artykuł 49.

Obowiązki i prawa przewodniczącego komisyi szacunkowej.

(§§ 191., 209., 210., 211.)

1. Przewodniczący komisyi jest zarazem zastępcą interesu państwa, którego on głównie ma przestrzegać.

On jest odpowiedzialny za należyte stosowanie ustawy.

2. Przewodniczący odpowiedzialny jest szczególnie za to, żeby **wszyscy** w okręgu szacunkowym podatkowi dochodowemu podlegający byli pociągnięci do opłacania podatku i żeby wskutek powierzchownego ocenienia nie nastąpił wymiar na niedostatecznych podstawach opodatkowania.

Z drugiej strony wystrzegać się należy drobiazgowego rozstrząsania punktów małego znaczenia i wszelkiego obarczania podatników, o ile to nie jest potrzebne dla osiągnięcia celu (por. także l. 4. i artykuł 33., l. 6.).

3. Przewodniczący winien — a to jeszcze przed rozpoczęciem rozpraw komisyi — przejrzeć odnośne akta władzy podatkowej a w szczególności zeznania do podatku dochodowego; przytem zaś ma sprawdzić, czy dochód członków gospodarstwa domowego, który ma być doliczany do dochodu (por. artykuł 3.), jest w zeznaniu należycie uwzględniony i czy ich dochód, według okoliczności samoistnie opodatkować się mający, jest osobno poddany opodatkowaniu.

4. W razie wątpliwości co do rzetelności lub zupełności szczegółów, podanych przez podatnika a zawartych w zeznaniu lub w jego objaśnieniach, w szczególności zaś co do sposobu obliczenia lub wysokości zeznanego dochodu winien przewodniczący wezwać lub kazać wezwać podatnika, żeby rzecz wyjaśnił ustnie lub pisemnie według własnego wyboru, wyznaczając mu odpowiedni termin, wynoszący jednak co najmniej ośm dni (l. 8., ustęp 2.).

W przedstawieniu wątpliwości należy oznaczyć zakwestyonowane szczegóły i powody ich zakwestyonowania. Można przytem wezwać podatnika do uzasadnienia lub wykazania prawdziwości lub zupełności podanych przez niego szczegółów i do odpowiedzi na pewne pytania, **mające znaczenie dla wymiaru podatku** (na przykład pytania, z jakich funduszów podatnik pokrył pewien wydatek, o którym komisya się dowiedziała, jak użył przypadłej na niego części spadku itp.).

Zakwestyonowane szczegóły, powody ich zakwestyonowania, tudzież wezwania i pytania, wystosowane do podatnika w celach dowodu, należy oznaczyć dokładnie, zrozumiale i w takiej formie, która umożliwia podatnikowi dokładną odpowiedź i prowadzenie dowodu, względnie zbicie zarzutów.

Przy przedstawianiu wątpliwości podatnikowi oraz przy ewentualnych ustnych rozprawach należy baczyć na to, aby podatnika nie urazić nieuzasadnionym brakiem zaufania w jego dobrą wiarę przy sporządzaniu zeznania, złożonego z zapewnieniem „najlepszej wiedzy i sumienia“. Również należy wszelkie wyłaniające się wątpliwości przedstawić o ile możności równocześnie, aby z jednej strony

uniknąć niepotrzebnego, powtarzającego się obarczania podatników, z drugiej zaś strony, aby uniknąć tego niebezpieczeństwa, że komisya dokona oszacowania na podstawie takich okoliczności, co do których podatnik nie miał sposobności się oświadczyć. Zbytecznych lub małostkowych przedstawień — na przykład także co do tych punktów, które nie mogą spowodować w danym wypadku zmiany stopy podatkowej — należy w ogóle unikać.

Szczególną ostrożność zaleca się w tych wypadkach, w których odpowiedź bez zastrzeżeń na pytania, będące same przez się dopuszczalne, zwłaszcza co do pochodzenia lub rodzaju poszczególnych części dochodu, zmusiłaby podatnika do przedstawienia stosunków ściśle prywatnych.

Zaniechać należy bezwarunkowo pytań i przedstawień co do szczegółów, nie mających znaczenia dla wysokości podatku.

Przy kwestyonowaniu zeznań i przy stawianiu podatnikowi pytań, należy zwrócić mu uwagę na odpowiedzialność, połączoną z odpowiedzią na nie (§ 239.).

5. Przewodniczący ma także prawo wzywać podatników do wniesienia, względnie uzupełnienia lub ponowienia ich zeznania z zagrożeniem kar porządkowych. Oczywiście należy przytem unikać powtarzania czynności urzędowych, które już wdrożyła władza podatkowa (artykuł 44.).

6. Ma on prawo i jest obowiązany zasięgać u rzeczoznawców i innych osób godnych zaufania (świadków, informatorów) potrzebnych wiadomości o stosunkach dochodu podatników i ma prawo wzywać podatników do osobistego stawienia się w dniu oznaczonym i rozprawiania się o faktach i stosunkach, ważnych dla wymiaru podatku.

Służy mu także prawo przybierania do obrad komisyi rzeczoznawców i informatorów, którzy jednak nie biorą udziału w wydaniu uchwały.

7. Gdy podatnicy sami proszą o osobiste rokowanie celem wyjaśnienia swoich stosunków, można odmówić im tego tylko z ważnych powodów. Do nieuzględnienia takiego wniosku potrzeba uchwały komisyi, którą należy zanotować w protokole i oznajmić podatnikowi na jego prośbę z powodami. Porównaj jednak l. 4., ustęp 1.

8. Przewodniczący może w tych obowiązkach używać do pomocy innych członków komisyi, którym może poruczać referaty co do opodatkowania pewnych podatników lub grup podatników (por. art. 48., l. 3.); przytem, jakoteż przy wyborze członków komisyi, którym stosownie do artykułu 48., l. 6., ma być poruczone przygotowanie wymiaru, trzeba mieć na względzie, żeby do tego zadania powołany został członek komisyi dobrze obeznany ze stosunkami dochodu tych podatników, ile możności z tej samej grupy, która ma być opodatkowana.

Czynnikami jednak szczególnie powołanymi do wspierania przewodniczącego w wymienionych czynnościach, a zwłaszcza do uwiadamiania podatników imieniem przewodniczącego w myśl powyższej l. 4. o wątpliwościach, jakieby powstały co do dokładności ich zeznań, jest referent, którego Minister skarbu przyda komisyi, tudzież władza podatkowa w siedzibie komisyi szacunkowej.

9. Polecenia, dane władzom podatkowym w artykule 44., l. 5. do 8., tudzież 10., mają analogiczne zastosowanie także do czynności urzędowych przewodniczącego.

10. Przewodniczący może nadto według swojego uznania żądać pomocy władz politycznych i skarbowych pierwszej instancyi, jakoteż władz autonomicznych, a w szczególności naczelników gmin (przełożonych obszarów dworskich), którzy obowiązani są uczynić zadość jego wezwaniom w tym względzie. Niemniej ma przewodniczący prawo żądać od wszelkich innych władz i zakładów publicznych, jakoteż od sądów wyjaśnień, potrzebnych do spełnienia swego zadania (§§ 270. i 271.). Ma przeto prawo prosić te organa o urzędowe wyjaśnienie stosunków rzeczowych i prawnych, których stwierdzenie okazuje się potrzebnem do wymiaru podatku dochodowego, na przykład co do zapłaconych opłat pośrednich, co do wartości asekuracyjnej budynków przemysłowych, co do przypadnięcia spadków itd.

11. W szczególności może przewodniczący przeglądać lub kazać przeglądać wszelkie tyczące się stosunków przemysłowych podatników książki, akta, dokumenty, rejestry itd. władz i zakładów państwowych, krajowych, powiatowych i gminnych a w szczególności akta sądu handlowego, księgi gruntowe, akta testamentowe, spadkowe, opiekuńcze, wszelkie akta tyczące się podatków państwowych, krajowych i gminnych itp.

Wszystkie władze państwowe, krajowe, powiatowe i gminne mają dozwalać przeglądania dotyczących książek, aktów, dokumentów itd., o ile nie sprzeciwiają się temu szczególne postanowienia ustawowe lub względy służbowe, które władza odmawiająca winna przytoczyć.

W razie nieuzasadnionego odmówienia ma przewodniczący złożyć sprawozdanie krajowej władzy skarbowej.

Na mocy szczególnego postanowienia ustawy wyłączone jest między innymi żądanie pomocy do celów opodatkowania od następujących organów:

pocztowej Kasy oszczędności,
inspektorów przemysłowych,
inspektora żeglugi na wodach śródlądowych,
zakładów ubezpieczenia robotników od nieszczęśliwych wypadków i na wypadek choroby.

12. Przewodniczący może w razie potrzeby zwiedzać lub kazać zwiedzić urządzenia przemysłowe, pracownie i zapasy w godzinach pracy,

13. tudzież wglądać lub kazać wglądnąć do książek przemysłowych, gdy podatnik proponuje wglądnięcie do nich.

O postępowaniu przy tych czynnościach urzędowych jest mowa w rozdziale VI. ustawy (art. 8. i 9. przep. wyk. VI.); w rozdziale zaś V. podane są postanowienia co do wytoczenia postępowania karnego w takim razie, gdyby nie dozwolono zwiedzenia pracowni przemysłowych itd. (art. 2., l. 1. i 5. przep. wyk. V.).

Do wyjawiania tajemnic przemysłowych podatnik nie jest w żadnym razie obowiązany, co należy mieć na względzie zwłaszcza przy zwiedzaniu zakładów przemysłowych.

14. Przewodniczący poszczególnych komisyi szacunkowych winni wspierać się wzajemnie udzielaniem sobie wiadomości, jakie ich dojdą o stosunkach, dotyczących dochodu podatników innego okręgu wymiarowego i przez wspólność działania przyczyniać się ile możności do tego, żeby podatek wymierzony był w sposób właściwy, zwłaszcza zaś do tego, żeby wszyscy podatnicy pociągnięci byli do płacenia podatku dochodowego.

Obowiązani są więc w szczególności o wszelkich, doszłych do ich wiadomości urzędowej zapisach i spadkach, nabyciu pretensyi, prawach pobierania renty itp., donosić najkrótszą drogą właściwej komisyi szacunkowej, względnie władzy podatkowej.

Artykuł 50.

Prawa komisyi szacunkowej.

(§§ 209. do 211.)

1. Komisyi szacunkowej przysługują wobec podatników, osób trzecich i władz te same prawa, co przewodniczącemu.

2. Komisya szacunkowa ma nadto prawo zarządzania, żeby świadkowie co do pewnych faktów a rzeczoznawcy co do pewnych pytań przysłuchiwani byli pod przysięgą — lecz nie w inny sposób — przez sąd powiatowy miejsca zamieszkania osoby przesłuchać się mającej.

W przypadku tym należy sformułować pytania, które świadkom lub rzeczoznawcom mają być zadane i posłać je właściwemu sądowi z prośbą o przesłuchanie świadków lub rzeczoznawców.

Przysięgę odebrać należy w takim przypadku przed złożeniem zeznania lub wydaniem opinii.

Pytania powinny być tak sformułowane, żeby odpowiedź na nie musiała w każdym razie wyjaśnić stan rzeczy.

Świadków i rzeczoznawców przesłuchiwać należy pod przysięgą tylko w przypadkach szczególnie ważnych i trudnych i wogóle unikać należy odbierania przysięgi, jeżeli to nie jest bezwarunkowo konieczne, jakoteż niepotrzebnego udawania się w tym względzie do sądów.

3. Nadto komisya ma prawo powziąć uchwałę w celu zażądania od podatnika odpisów konta bilansowego i kapitałowego. Uchwałę taką oraz ewentualne nieuwzględnienie odnośnego wniosku należy w protokole uzasadnić. W wezwaniu, wystosowanem do podatnika, należy oznajmić mu powody.

4. Zapytywać można podatników i przesłuchiwać informatorów lub rzeczoznawców na posiedzeniu przed zgromadzoną komisyą lub podkomisyą, przesłuchiwane osoby nie powinny być jednak obecne podczas narady i powzięcia uchwały.

Podatnik może żądać, aby ewentualne ustne rozprawy z nim (§§ 209., 210. i 211., ust. 4.) przeprowadzono nie na pełnej komisyi, lecz na wydziale, ustanowić się mającym przez komisyę z jej grona pod kierownictwem przewodniczącego komisyi lub jego zastępcy. Jeżeli do komisyi jako jej członek należy osoba z interesem podatnika konkurująca i należy przypuszczać, że podanie okoliczności na rozprawie roztrząsać się mających do wiadomości tego członka komisyi mogłoby być niebezpieczne dla zdolności konkurencyjnej podatnika, może on także postawić wniosek, aby dotyczący członek nie brał udziału w rozprawach tego wydziału. Wniosek ten rozstrzyga ostatecznie przewodniczący komisyi, uwzględniając wszystkie okoliczności danego wypadku.

Wydział ma zdać sprawozdanie komisyi o przeprowadzonych rozprawach, przyczem jednak należy unikać wyjawienia nazwisk klientów, źródeł dochodu i odbiorców. Z rozpraw w wydziale należy spisywać protokół, który ma podpisać przewodniczący i jeden z członków wydziału.

Komisya może jednak poruczyć przesłuchania i wszelkie inne dochodzenia albo przewodniczącemu,

albo poszczególnym członkom, których on do tego wyznaczy, albo wreszcie władzy podatkowej.

Gdy osoby nieobecne mają być przesłuchane, należy, o ile oświadczenia pisemne nie byłyby dostateczne, przesłuchać je w drodze rekwizycyi właściwej władzy podatkowej lub przewodniczącego komisyi szacunkowej.

5. Informatorowie, świadkowie lub rzeczoznawcy mogą odmówić udzielenia wyjaśnień na przedłożone im pytania tylko z powodów, wyliczonych w § 269. Szczegółowe postanowienia w tym względzie podaje przepis wykonawczy do rozdziału VI. (art. 6.).

6. Osoby, które zostają lub zostawały w służbie u podatnika, nie mogą być bez jego zezwolenia przesłuchiwane jako informatorowie lub rzeczoznawcy (§ 269.).

7. Informatorów i rzeczoznawców, którzy na wydane do nich wezwanie nie stawią się i nieobecności swojej nie usprawiedliwią lub bez ustawowego powodu odmówią zeznań, należy, o ile nie można zrzec się ich przesłuchania, wezwać z zagrożeniem kary porządkowej do 200 K, aby zeznania swoje złożyli w oznaczonym terminie, z reguły ośmiodniowym.

Po bezskutecznym upływie tego terminu wymierzyć należy karę porządkową i uwiadomić o tem władzę podatkową w celu przepisania i ściągnięcia kwoty kary. (Art. 7., l. 4. przep. wyk. V.)

Zagrożenie i wymierzenie kar porządkowych może być ponowione.

8. Podatnikowi można na żądanie pozwolić, aby był obecny przy przesłuchaniu celem stawiania pytań świadkom i rzeczoznawcom. Komisya jednak ma prawo odrzucić taką prośbę z ważnych powodów (na przykład na życzenie świadków lub rzeczoznawców) lub przesłuchiwać dalej wymienione osoby w nieobecności podatnika.

Rozdział IV.

Oszacowanie i przypisywanie podatku dochodowego.

Artykuł 51.

Postępowanie formalne. — Arkusz wymiarowy. — Rejestr szacunkowy.

(§§ 212. i 215.)

1. Władza podatkowa winna przygotować wnioski dla komisyi szacunkowej na arkuszu wymiarowym według dołączonego formularza *H/a*. Oprócz tego ma ona założyć i utrzymywać na podstawie tych arkuszy wymiarowych rejestr szacunkowy według dołączonego formularza *H* (przedziałka 1. do 31.). Arkusz wymiarowy form. *H/a*. Rejestr szacunkowy form. *H*.

W jakim porządku należy założyć rejestr szacunkowy, pozostawia się uznaniu władzy podatkowej względnie zarządzeniu krajowej dyrekcyi skarbu. (Artykuł 42., I., l. 7.). Z rejestrem szacunkowym można połączyć wykaz *P* (artykuł 79.) w sposób, przedstawiony w formularzu *H*, w przedziałce 32. do 39. (Por. artykuł 79., l. 8.)

2. Władza podatkowa może przedstawiać swoje wnioski przed komisyą albo na podstawie rejestru szacunkowego *H*, albo na podstawie arkusza wymiarowego H/*a*. W tym ostatnim przypadku można założyć rejestr szacunkowy także po uskutecznieniu wymiaru. Komisyi szacunkowej należy oddać do rozporządzenia także daty co do wymiarów w latach poprzednich.

3. Przy wypełnianiu odnoszących się do dochodu (7. do 22. i 24.) przedziałek arkusza wymiarowego i rejestru szacunkowego, należy pominąć kwoty aż do 50 h włącznie, zaokrąglić zaś kwoty ponad 50 h na 1 K.

W przedziałce 4. arkusza wymiarowego, względnie rejestru szacunkowego nie należy wpisywać tych członków gospodarstwa domowego, którzy na zasadzie artykułu 3., I., l. 4. do 6., ulegają osobnemu opodatkowaniu. Wpisanie tych członków gospodarstwa domowego do przedziałki 4. mogłoby spowodować błędne wypełnienie przedziałek 25. i nast.

W przedziałce 5. należy wpisać jedynie osoby, wchodzące w rachubę po myśli artykułu 34., III., nie zaś także osoby, wykazane w przedziałkach 3. i 4., jeżeli osoby, wymienione w § 172. *a*, ustęp 2., l. 3. (to jest synowie, za których podatnik uiszcza taksę rodzicielską), wykazane są już w przedziałce 4. jako członkowie gospodarstwa domowego, nie będzie już trzeba oczywiście uwidoczniać ich w przedziałce 5. Z przedziałek 3. do 5. będzie można zatem poznać, czy należy przypisać 15procentową, względnie 10procentową podwyżkę według § 172. *a*; jeżeli u podatnika z podlegającym podatkowi dochodem, wynoszącym więcej jak 2400 K przedziałki te są próżne, należy przypisywać podwyżkę 15procentową, jeżeli zaś w jednej z tych trzech przedziałek wykazana jest tylko jedna osoba, podwyżkę 10procentową; jeżeli w wszystkich trzech przedziałkach razem wpisane są dwie osoby lub więcej, nie należy przypisywać podwyżki.

Okoliczności, powodujące odpadnięcie, względnie zniżenie podwyżki po myśli § 172. *a*, ustęp 3. i 4., należy w krótkości przytoczyć w przedziałce uwag.

W przedziałce 23. należy zamieścić stopień dochodu, odpowiadający dochodowi, podlegającemu opodatkowaniu (przedziałka 22.).

W przedziałce 24. należy wpisać wszystkie stałe i zmienne pobory służbowe — po odliczeniu odnoszących się do nich potrąceń, wykazanych w przedziałkach 14. do 20. — tych podatników, których podatek dochodowy a ewentualnie podatek pensyjny winien w całości lub w części potrącić służbodawca (artykuł 78.), albo na których ciąży obowiązek płacenia podatku pensyjnego, bez obowiązku służbodawcy do jego potrącania, a więc ich pobory służbowe dosięgają kwoty 6400 K lub ją przewyższają. (Por. artykuł 79., l. 1.)

4. Protokół rozprawy co do tych podatników, których oszacowanie odbywa się natychmiast na podstawie istniejących materyałów albo co do których potrzebne są jeszcze dochodzenia (por. artykuł 48., l. 12.), ma zawierać tylko krótki zapisek; uchwały co do uzupełnienia postępowania, w szczególności po myśli artykułów 50., l. 3., lub 53., l. 2., należy zapisywać w protokole rozprawy.

Na przykład: Protokół z . . . . Przedmiot: Szacowanie pozycyi 1. do 9. rejestru szacunkowego. Co do pozycyi 10. uchwalono wezwać podatnika o przedłożenie konta bilansowego i kapitałowego. — Szacowanie pozycyi 11. do 20. Co do pozycyi 21. uchwalono zakwestyonować dochód z domu, ponieważ wartość najmu własnego mieszkania (5 pokoi, kuchnia, pokój dla służby, łazienka) w kwocie . . K podano za nizko itd. (Por. niżej l. 6., ustęp 2.)

Jeżeli przed komisyą referuje się na podstawie arkuszy wymiarowych, należy oszacowane pozycye uwidocznić w protokole rozprawy w inny sposób (przez przytoczenie nazwiska opodatkowanych itd.).

Jeżeliby doszło do oszacowań, różniących się od zeznania, należy je w krótkości uzasadnić w rubryce uwag rejestru szacunkowego.

5. Komisya powziąć ma z reguły osobne uchwały co do każdego poszczególnego podatnika. Nad stopami podatkowemi tych podatników, u których zaproponowana na podstawie tymczasowego badania stopa podatkowa odpowiada zeznanemu dochodowi, należy głosować naraz, o ile co do poszczególnych podatników członkowie komisyi nie podniosą zarzutów. Komisya jest nadto upoważniona, na wniosek przewodniczącego, o ile referent nie ma nic przeciw temu, oznaczyć jedną uchwałą po myśli wniosków władzy podatkowej dochód i stopy podatkowe większej ilości podatników, których dochód ogólny nie przenosi u żadnego z nich kwoty 8000 K.

W przypadkach sumarycznego szacowania, jakoteż, gdy się przyjmuje stopę podatkową, proponowaną przez władzę podatkową, wstawić tylko należy w kolumnie arkusza wymiarowego, przeznaczonej na uchwałę komisyi, uwagę „podług wniosku“; uwagę tę można wyciskać pieczątką.

6. Oszacowaniu sumarycznemu nie można naraz poddawać więcej jak dwudziestu podatników; komisya jakoteż władza podatkowa winny ciągle mieć na uwadze, że to skrócone postępowanie nie uwalnia bynajmniej komisyi od obowiązku wytworzenia sobie sądu o stosunkach dochodu każdego podatnika, że owszem te przypadki wymiaru badać ma nie mniej starannie jak inne.

Przeto tak przewodniczącemu jak i każdemu członkowi komisyi służy także wobec wniosków o sumaryczne szacowanie prawo stawiania co do każdego przypadku z osobna wniosków odmiennych od wniosku władzy podatkowej lub wszczynania dyskusyi w jakikolwiek inny sposób. Jeżeli uchwała nie zapadnie zgodnie z wnioskiem władzy podatkowej, zapisać ją należy w odnośnej kolumnie arkusza wymiarowego, względnie w odnośnej przedziałce rejestru szacunkowego. Gdyby uchwalono uzupełnienie, należy tymczasowo zaniechać wypełnienia punktów, które pozostały wątpliwymi, uchwałę zaś należy w krótkości zanotować na arkuszu wymiarowym lub w kolumnie uwag rejestru szacunkowego.

7. Jeżeli są ustanowione podkomisye (artykuł 48., l. 6.), winny takowe przedłożone im przez władzę podatkową arkusze wymiarowe, względnie rejestr szacunkowy, przygotować do użytku komisyi szacunkowej, w sposób pod l. 4. do 6. oznaczony.

Ewentualne odstąpienia od wniosków podkomisyi należy w tym przypadku uwidocznić przez sprostowanie odnośnych pozycyi czerwonym atramentem itp.

Artykuł 52.

Zadanie oszacowania w ogólności.

(§§ 210., 211., 212., 213.)

1. Na podstawie aktów rozpraw przez władzę podatkową nadesłanych i przez przewodniczącego, albo przez członków komisyi, którym on to poleci, opracowanych, przystępuje komisya do oszacowania, to jest do ustanowienia stopnia dochodu każdego podatnika i przypadającej stopy podatkowej wraz z ewentualną podwyżką.

2. Oszacowanie zawiera sąd komisyi o wysokości dochodu, pobieranego przez podatnika.

Zadaniem komisyi jest, aby we wszystkich przypadkach oszacowanie zbliżało się jak najbardziej do rzeczywistego dochodu. Komisya winna starać się, aby kwota jej szacunku odpowiadała tej, która byłaby wypadła, gdyby podatnik na podstawie swoich rzeczywistych stosunków gospodarczych obliczał należycie swój dochód w myśl przepisów ustawowych. Prawidło to odnosi się do wszystkich źródeł dochodu bez wyjątku.

Artykuł 53.

Używanie zeznań za materyał pomocniczy do szacowania.

1. W tych przypadkach, w których zeznania wniesiono, uważać je należy za najważniejszy środek pomocniczy do oszacowania i najprzód poddać je należy postępowaniu w ustawie określonemu a poniżej szczegółowo objaśnionemu; komisya winna przedewszystkiem wyrobić sobie sąd o tem, czy zeznania zgadzają się ze stosunkami rzeczywistymi, zbadanymi lub w ogóle komisyi znanymi (artykuł 54. i nast.) i czy bez dalszych dochodzeń mogą czy nie mogą być wzięte za podstawę oszacowania.

2. Jeżeli co do rzetelności lub zupełności zeznania, albo co do jego objaśnień wyłonią się wątpliwości, komisya obowiązana jest, przestrzegając przepisów artykułu 49., l. 4., wezwać podatnika, jeżeli przewodniczący lub w jego imieniu władza podatkowa już wcześniej tego nie uczynili (artykuł 44., l. 5., ustęp 4., względnie artykuł 49.), aby wątpliwości te wyjaśnił według własnego wyboru ustnie lub pisemnie. Powody odnośnej uchwały komisyi należy zanotować w protokole.

Bez uwiadomienia o tem podatnika bądź przez komisyę, bądź przedtem przez jej przewodniczącego lub władzę podatkową, może oszacowanie różniące się od zeznania nastąpić tylko w tym razie, gdy stan sprawy jest całkiem jasny i z oświadczeniami strony zupełnie zgodny i chodzi tylko o odmienne prawne ocenienie poszczególnych pozycyi przychodów i wydatków.

3. Stosowanie innych środków do wyjaśnienia, w artykule 50. przewidzianych, jest komisyi w każdym czasie dozwolone (także w przypadkach sumarycznego szacowania, omówionych w artykule 51., l. 5. i 6.), pod tym jednak względem ustawa nie wkłada na komisyę żadnego obowiązku.

4. Jeżeli podatnik bez dostatecznego usprawiedliwienia się zaniedba uczynić zadość wezwaniu do stawienia się przed komisyą, albo jeżeli bez dostatecznego usprawiedliwienia odmówi lub zaniedba odpowiedzieć na przedstawione mu wątpliwości lub postawione mu pytania, mające istotne znaczenie dla wymiaru, komisya może bez dalszego współdziałania podatnika uskutecznić wymiar z urzędu na podstawie materyałów, którymi rozporządza, i to oczywiście nawet w sposób odmienny od zeznania. O ile postawione pytania dotyczyły pewnych oznaczonych źródeł dochodu, wówczas następuje ten skutek prawny tylko co do oszacowania dochodu z odnośnych źródeł.

5. Jeżeli zaś podatnik stawi się albo da wyjaśnienia, lub odpowie na zadane pytania, albo prosi o przesłuchanie pewnych osób na potwierdzenie jego oświadczeń, komisya winna wyrobić sobie sąd o dostateczności jego wyjaśnień, jakoteż o potrzebie przesłuchania wskazanych osób, i według swego uznania przystąpić do opodatkowania, lub prowadzić jeszcze dalsze dochodzenia.

6. Jeżeli podatnik zaproponował wgląd do ksiąg przedsiębiorstwa, należy je przeglądnąć, o ile jego zeznań, mających znaczenie dla wymiaru, które tym środkiem dowodowym mają być poparte, nie uważa już komisya za wiarogodne bez wglądu do ksiąg. (Por. niżej l. 9.)

Bliższe postanowienia o wglądzie do ksiąg zawiera artykuł 8. przepisu wykonawczego do rozdziału VI.

7. Podatnik ma nadto prawo zaproponować rzeczoznawców i świadków co do pewnych pytań, względnie faktów, dla niego istotnie ważnych i postawić wniosek, żeby ich przesłuchano pod przysięgą, o czem decydować ma komisya, lub, jeżeli ona nie jest zgromadzona, przewodniczący (§ 211., ustęp 2.). Odebranie przysięgi zarządzić należy w sposób, przepisany w artykule 50., l. 2.

8. Komisya będzie musiała pod tym względem z całą sumiennością mieć na uwadze, aby z jednej strony nie uszczuplać podatnikom tego ważnego środka dowodowego, przewidzianego dla nich w ustawie, z drugiej zaś strony w ogóle wystrzegać się dopuszczania przysięgi bez bezwarunkowej potrzeby i zapobiegać niebezpieczeństwu przewlekania rozpraw i nadmiernemu obciążaniu sądów pod tym względem; w szczególności trzeba będzie przytem odróżniać żądanie, aby przesłuchano rzeczoznawców, których podatnik wymieni, od żądania, aby ich przesłuchano pod przysięgą; pierwsze można odrzucać tylko z ważnych powodów, drugie należy uwzględniać tylko z przyczyn koniecznych (w przypadkach ważnych i jeżeli to jest potrzebne dla należytego wymiaru). Więcej

niż dwóch rzeczoznawców, przez stronę wymienionych, dopuszczać należy tylko w wyjątkowych przypadkach.

Uchwały, któremi odmawia się przesłuchania rzeczoznawców, przez podatnika wymienionych, lub odebrania od nich przysięgi i te, któremi zarządza się odebranie od nich przysięgi, należy w protokole uzasadnić.

9. Dowody, ofiarowane przez podatnika, zwłaszcza zaś dowody ze świadków i rzeczoznawców należy przeprowadzać, o ile nie zachodzi zaoczność albo o ile nie uzna się prawdziwości faktów, poddanych dowodowi, lub też o ile fakta te nie są powszechnie znane albo nie są bez znaczenia dla wymiaru; nie należy ich też przeprowadzać, o ileby to było połączone z niestosunkowemi trudnościami lub też z okoliczności wynikałoby, że dowody te ofiarowano w oczywistym zamiarze przewleczenia postępowania.

Do nieuwzględnienia wniosków dowodowych, postawionych przez podatnika, oraz wniosku o osobiste przesłuchanie podatnika (artykuł 49., l. 7.), potrzeba uchwały komisyi, którą należy zanotować w protokole i na prośbę podatnika oznajmić mu z powodami.

10. Jeżeli komisya przypuszcza, że pewien podatnik, który nie wniósł zeznania, ma więcej niż 2000 K dochodu, winna zażądać od niego zeznania (artykuł 30., l. 2.).

Artykuł 54.

Postanowienia ogólne co do zużytkowania przy szacowaniu wszelkich innych materyałów pomocniczych a w szczególności oznak zewnętrznych.

(§ 214.)

1. Jeżeli komisya uzna podany przez podatnika dochód za nizki i ani rokowania nad zeznaniem, w myśl artykułu poprzedzającego odbyte, ani badanie obliczenia dochodu z przychodów i wydatków nie doprowadziły zdaniem komisyi do zadowalniającego wyniku, komisya ma zbadać, czy środki pomocnicze, jakimi zresztą rozporządza — akta urzędowe i wykazy, szczegóły co do odsetek od długów, zaczerpnięte z zeznań innych podatników, zeznania świadków lub rzeczoznawców itd. — nie pozwolą oznaczyć dokładnie liczbowo wysokości dochodu.

Jeżeli zdaniem komisyi jest to niemożliwe, pozostaje jej tylko utworzyć sobie sąd o wielkości dochodu, przedewszystkiem z oznak zewnętrznych, przyczem uwzględniać powinna przedewszystkiem ogólne położenie ekonomiczne podatnika, wysokość jego wydatków i stosunek poszczególnych źródeł dochodu między sobą.

2. Z zachowaniem wszelkich wskazanych ostrożności co do zeznań nieprawdziwych lub niezupełnych będzie musiała jednak komisya mieć na uwadze, że podatnicy, którzy w swoich zeznaniach lub na rozprawach podali dochód swój zgodnie z prawdą, byliby pokrzywdzeni w swoich prawach, gdyby nie uznawano ich zeznania względnie wszelkich ich oświadczeń i że przypadki tego rodzaju mogłyby wywierać szkodliwy wpływ na miłość prawdy nie tylko samego pokrzywdzonego podatnika, lecz również byłyby zdolne wyrządzić szkodę należytemu wymiarowi podatków.

3. W tych przypadkach, w których niema zeznań, komisya ograniczyć się musi przy szacowaniu wyłącznie do podstaw pod l. 1. oznaczonych.

Jeżeli w takich razach chodzi o podatników, którzy, aczkolwiek obowiązani do wniesienia zeznań, nie uczynili zadość wystosowanym do nich wezwaniom (§ 205.), winna komisya baczyć na to, aby takich podatników łagodnem oszacowaniem, nie odpowiadającem stosunkom rzeczywistym, nie traktować korzystniej jak wtedy, gdyby byli dopełnili swoich obowiązków ustawowych. (Por. artykuł 30., l. 5.)

4. Do wyrobienia sobie sądu niezawiśle od zeznania, tudzież w takich razach, gdy zeznania niema, użyć może komisya dwóch sposobów; z jednej strony oceniać ma źródła dochodu według ich oznak zewnętrznych i starać się na tej drodze ocenić wysokość czerpanego z nich dochodu, z drugiej zaś strony uwzględniać ma także wydatki.

5. W wszystkich tych przypadkach winna komisya przekonać się stanowczo o istnieniu, rodzaju i wydajności źródeł dochodu względnie o wysokości wydatków podatnika.

6. Może ona używać do tego celu wszelkich upoważnień, jakie jej przysługują.

Jednakże dochodzenia co do wydatków podatnika ograniczyć należy do najważniejszych przypadków i w żadnym razie nie wolno rozciągać ich na drobiazgowe podglądanie i śledzenie stosunków prywatnych i rodzinnych.

7. Wysokość dochodu, podlegającego opodatkowaniu, ustanowić ma zatem komisya na podstawie swego przekonania, oceniając swobodnie bądź zbadane, bądź skądinąd znane stosunki.

Ustawa nie przepisuje dowodu z aktów co do stosunków, przyjętych przez komisyę za istniejące, i dowód taki z natury rzeczy byłby często

niemożliwy do osiągnięcia zapomocą środków, przysługujących komisyi na zasadzie ustawy. Winna ona jednak przytoczyć w swej uchwale ustalone oznaki zewnętrzne. (Por. artykuł 58., ustęp ostatni.)

O ile komisya nie może orzec, z jakich źródeł dochodu, przytoczonych pod *A* do *E* (przedziałka 7. do 11. arkusza wymiarowego, względnie rejestru szacunkowego), cały dochód płynie, wpisać należy pozostałą część w przedziałce 12 („inny dochód“). W przypadku takim należy jednak nadmienić w kolumnie uwag, czy i jaka część kwoty, wpisanej w przedziałce 12., przypada na źródła dochodu, w artykule 12. wyliczone.

8. Z rozmaitych źródeł dochodu można szacować według okoliczności zewnętrznych w pierwszym rzędzie posiadłość gruntową i budynkową, następnie ruch przedsiębiorstw zarobkowych, nakoniec w pewnym rozmiarze dochód z pensyi i emerytur, podczas gdy do oszacowania dochodu z rent i z majątku w kapitałach, o ile nie chodzi tu o wierzytelności hipoteczne, często nie nastręczają się żadne oznaki zewnętrzne, tak, iż w przypadkach takich trzeba będzie po największej części brać na uwagę wydatki.

Artykuł 55.

W szczególności co do posiadłości gruntowej i budynkowej.

I. 1. Postanowienia, tyczące się obliczania dochodu z posiadłości gruntowej, na której posiadacz sam gospodaruje, i sposobu zeznawania tego dochodu podane są w §§ 159. do 162., tudzież 163. a nadto w artykule 13. i nast. niniejszego przepisu wykonawczego.

Również i komisya winna mieć na względzie tak te postanowienia jak i przepisy powyższych artykułów 52. do 54. a to także w tych przypadkach, w których niema zeznań.

2. Spełniając ciążący na niej obowiązek, dojdzie komisya do wytworzenia sobie samodzielnego sądu o wysokości czystego dochodu, osiąganego z przedsiębiorstwa rolnego.

W tym celu z reguły nie będzie potrzeba stwierdzać lub sprawdzać poszczególnie wszystkich istotnie osiągniętych dochodów gospodarskich i wydatków; w szczególności nie trzeba będzie badać wszystkich pozycyi płodów własnego gospodarstwa rolnego i leśnego, spożytych w własnem gospodarstwie domowem podatnika, lecz trzeba będzie obliczać je ryczałtowo według słusznej średniej miary.

Z reguły wystarczy, jeżeli komisya oprze sąd swój na pewnych ogólnych podstawach. Podstaw takich dostarczy komisyi już jej własna znajomość stosunków miejscowych, wyniku zbiorów, cen płodów rolnych, a prócz tego wynik przesłuchania rzeczoznawców, które w razie potrzeby należy zarządzać.

3. Czystym dochodem katastralnym należy posługiwać się tylko jako pewną datą, jako środkiem pomocniczym do ocenienia dochodu. Czysty dochód katastralny jest zwłaszcza wtedy, gdy chodzi o porównanie intrat z posiadłości gruntowej tego samego powiatu, ważnym, jednak nie miarodajnym czynnikiem do ocenienia intraty z gospodarstwa rolnego. Ale także i w innych przypadkach winna komisya szacunkowa przy ocenianiu dochodu z posiadłości gruntowej uwzględniać prócz innych miarodajnych stosunków także czysty dochód katastralny.

W tym względzie należy jednak mieć na uwadze, że już ze względu na sposób obliczania czystego dochodu katastralnego, rzeczywisty czysty dochód jednoroczny w bardzo wielu przypadkach nie będzie się mógł z nim zgadzać, lecz będzie jużto niższy jużto wyższy.

W tym względzie należy zaznaczyć, że czysty dochód katastralny uzyskano przez obliczenia miar średnich z 15letniego okresu, które tylko po części sprostowano rewizyą katastru podatku gruntowego, dokonaną na zasadzie ustawy z dnia 12. lipca 1896, Dz. u. p. Nr. 121. Natomiast do podatku dochodowego obliczać należy dochód na podstawie jednego roku (§ 156.). Dochód z jednego roku, chociażby nawet wszystkie inne stosunki pozostały całkiem takimi samymi, jak były przyjęte przy oszacowaniu katastralnem, musiałby koniecznie różnić się od czystego dochodu katastralnego wówczas, gdyby w ostatnim roku był urodzaj większy lub mniejszy od tego, na którym opiera się 15letnia średnia miara katastralna.

Nadto pamiętać należy, że czysty dochód katastralny obliczany był przed więcej niż 30 laty i że zmiany, jakie później zaszły tak pod względem ilości jak i cen ziemiopłodów głównych i pobocznych uwzględnione są z natury rzeczy tylko o tyle, o ile to według § 1. ustawy o rewizyi katastru podatku gruntowego było możebne. Zresztą trwałe zmiany w intratności gruntów musiały wprawdzie być uwzględnione przy rewizyi katastru podatku gruntowego, na przyszłość jednak nie są przedmiotem ewidencyi.

Czysty dochód katastralny obejmuje nadto wyłącznie intratę z poszczególnych parcel gruntowych nie uwzględnia więc tego, że przez złączenie parcel w jeden obszar dóbr można osiągnąć częstokroć większy dochód, niż przy gospodarowaniu na odosobnionych parcelach; również nie

uwzględnia czysty dochód katastralny dochodu z gałęzi fabrykacyi i przedsiębiorstw pobocznych z gruntem połączonych.

Czysty dochód katastralny polega nakoniec na przyjęciu pospolitego sposobu uprawy za zupełnem wynagrodzeniem wszystkich sił roboczych. O ile więc w poszczególnym przypadku stosunki rzeczywiste nie odpowiadają temu założeniu, o tyle też trzeba będzie także przyjąć różnicę dochodu rzeczywistego od czystego dochodu katastralnego.

Ze względu na stosunki tutaj przedstawione winna komisya szacunkowa, uwlędniając czysty dochód katastralny, zawsze zadawać sobie pytanie, czy takowy odpowiada rzeczywistemu dochodowi; o ile tak nie jest, winna dochód rzeczywisty przyjąć podług danych stosunków odmiennie od czystego dochodu katastralnego, czy to w większej czy w mniejszej kwocie.

4. Oprócz tego można intratę z gruntów oceniać przez porównanie ze znanemi intratami z innych posiadłości.

5. Za właściwą podstawę do oszacowania mogą posłużyć w szczególności czynsze dzierżawne, płacone rzeczywiście w tej samej okolicy lub w sąsiednich powiatach w miarodajnych latach gospodarczych.

Ażeby jednak zastosowanie takowych było trafne, nie można w żadnym razie pomijać różnic w wartości dzierżawy, zależących od rozmiarów gospodarstwa, położenia i związku należących do niego nieruchomości, jakości ziemi, sposobu gospodarowania itd.

Przy porównywaniu należy mieć wzgląd także na specyalne okoliczności, które w pewnym szczególnym przypadku wpłynęły na podniesienie lub obniżenie normalnej wysokości umówionej ceny dzierżawnej.

Nadto uwzględnić należy, że chociażby szczególne osobiste przymioty rolnika nie spowodowały innego wyniku, dochód właściciela, który sam gospodaruje, bywa z reguły większy niż dochód, który bez dalszego nakładu i trudu może mu nieść wypuszczenie w dzierżawę, gdyż oprócz o stosowne oprocentowanie kapitału obrotowego, musi on starać się także o wynagrodzenie za swoją własną pracę i za współpracownictwo członków swojej rodziny.

Do wypośrodkowanej wartości dzierżawnej należy więc doliczyć dodatek odpowiadający tej domniemanej nadwyżce dochodu, przy którego wymierzaniu uwzględniać należy osobiste stosunki, zdatność i sprawność każdego podatnika z osobna.

6. Niemniej cen kupna nieruchomości używać należy za podstawę oszacowania, przyczem oczywiście uwzględniać trzeba często zdarzające się nader nizkie oprocentowanie kapitałów, umieszczonych w posiadłościach rolniczych.

II. 1. Przy oznaczaniu wartości dochodu z niewynajętych budynków, można w ogóle wartość czynszową, oznaczoną w celu wymierzenia podatku domowo-czynszowego lub pięcioprocentowego podatku od intraty czynszowej, uwolnionej od podatku budynkowego, przyjąć za wartość użytkową budynku lub mieszkania, jednakże komisya szacunkowa nie jest związana wartością czynszową, oznaczoną do wymierzenia podatku budynkowego, a w szczególności wartość użytkowa mieszkań, połączonych z ogrodem itd., obliczona być ma niezawiśle od wartości czynszowej, oznaczonej ewentualnie dla celów podatku budynkowego.

Z wartości czynszowej potrącić należy wydatki w artykule 18., l. 2. *a)* do *f)*, przytoczone.

2. W myśl postanowień, zawartych w artykule 19., l. 3., oznaczyć należy także wartość użytkową will, zamków i innych budynków, od których nie przypisuje się podatku domowo-czynszowego lub podatku pięcioprocentowego. W obu przypadkach wartość użytkową oznaczać należy w taki sposób, że naprzód uwzględnia się wydatki, przytoczone w artykule 18., jako pozycye potrącalne tak, że już nie potrąca się kosztów z tych wartości użytkowych.

3. Co do domów mieszkalnych włościańskich i tym podobnych budynków, które z reguły nie niosą intraty czynszowej przez puszczanie w najem, i co do których porównywanie z podobnymi budynkami wynajętymi według stosunków miejscowych jest niemożliwe, można za wartość czynszową przyjąć odpowiednią stosunkom miejscowym wielokrotność podatku domowo-klasowego.

4. Postanowienie, wydane pod l. 3., stosować należy analogicznie także przy oznaczaniu wartości użytkowej nie puszczonej w najem części budynku w takim razie, jeżeli budynki tego rodzaju (włościańskie domy mieszkalne itp.) wyjątkowo lub tylko na krótki czas są wynajmowane.

5. Gdy podatnik twierdzi, że na budynek lub części budynku, których sam używa, wyłożył koszta, przewyższające wartość użytkową, trzeba będzie starannie rozważyć, o ile koszta te w myśl § 159. można jeszcze uważać za wyłożone na uzyskanie, zabezpieczenie i utrzymanie dochodów.

Artykuł 56.

Postanowienia szczególne co do dochodu z poborów służbowych; w szczególności co do dochodu duchownych.

(§ 202., ustęp 5., § 206., ustęp 3., § 158., ustęp 2.)

I. Komisya winna w danym razie stwierdzać osobno kwotę zawartych w dochodzie poborów służbowych, podlegających potrąceniu podatku oraz podatkowi pensyjnemu.

Jeżeli dochód podatnika składa się wyłącznie z takich poborów, umieścić należy w przedziałce 24. arkusza wymiarowego, względnie rejestru szacunkowego oczywiście tę samą kwotę, co w przedziałce 22. Dozwolone ewentualnie potrącenia na odsetki od długów, premie asekuracyjne itp., zmniejszą także dochód z tych poborów służbowych.

Jeżeli jednak podatnik czerpie dochód jeszcze z innych źródeł, potrącenia odciągać należy od dochodu z poborów służbowych tylko o tyle, o ile albo tyczą się wyłącznie tego dochodu, jak taksy służbowe, potrącenia na emeryturę i tym podobne, albo o ile przekraczają inny dochód; na przykład:

Podatnik ma płacę, wynoszącą łącznie z należytościami pobocznemi .	3000 K
dochód z majątku w kapitałach . . .	300 „
	3300 K

Żądane potrącenia:

opłata do funduszu emerytalnego	90 K
odsetki od długów	100 „

W przypadku tym dochód z poborów służbowych wynosi 3000 K — 90 = 2910 K.

Gdyby zaś ta sama osoba żądała jeszcze nadto potrącenia premii asekuracyjnej w kwocie 240 K, w takim razie, ponieważ dochód z majątku w kapitałach nie wystarcza już na pokrycie całego tego wydatku, należałoby jeszcze dalsze 40 K odciągnąć od dochodu z poborów służbowych, tak, że pozostałoby tylko 2870 K. Suma ta wynosi znowu tyle co ogólny dochód podatkowi dochodowemu podlegający: ponieważ 3300 — 430 = 2870.

II. Co do pewnych poborów duchownych należy zwrócić uwagę na następujące szczegóły:

1. Po myśli § 202., ustęp 5., w związku z ustawą z dnia 19. września 1898, Dz. u. p. Nr. 176, należy co do duchownych, pobierających uzupełnienie kongruy, przyjąć należytości stuły, które w myśl §§ 3. i 4. wspomnianej ustawy bywają wliczane przy wymiarze uzupełnień kongruy, tylko w takiej kwocie, w jakiej je policzono przy ostatniem zeznaniu w celu uzupełnienia kongruy, zbadanem i ewentualnie sprawdzonem przez władze polityczne. Ewentualne dochody z zapisów mszalnych mają być policzone według istotnego dochodu.

2. § 206., ustęp 3., stanowi, że przy szacowaniu dochodów osób duchownych z poborów służbowych, należy wyłącznie trzymać się opinii politycznej władzy krajowej, wydanej w porozumieniu z przełożoną władzą kościelną; wyłączone więc jest badanie za pośrednictwem informatorów. Ma się rozumieć, że i do krajowych władz politycznych odnosić się trzeba tylko w tym razie, gdy to jest potrzebne do sprawdzenia szczegółów, które podatnik podał.

3. Do dochodu duchownych z gruntów beneficyalnych, jakoteż z majątku w rentach i kapitałach, stosują się postanowienia ogólne.

4. Co do członków społeczności zakonnych, pobierających zaopatrzenie z jej ogólnego dochodu i którym oznaczonych części tegoż nie przydziela się jako ich własnego dochodu, oszacować należy dochód ogólny każdej społeczności a następnie w myśl § 158., ustęp 2., obliczyć z niego dochody poszczególnych członków podlegające opodatkowaniu. (Por. art. 3., II., l. 3.)

Artykuł 57.

Postanowienie szczególne co do dochodu z majątku w kapitałach i z zysków na spekulacyach.

Z szczególną troskliwością winna komisya zwracać uwagę na dochód z majątku w kapitałach i z zysków spekulacyjnych. Ponieważ w tym względzie rzadko tylko może mieć komisya bezpośrednią wiadomość o samem źródle dochodów, jeżeli nie stanowią go wierzytelności hipoteczne lub tym podobne; zwracać należy jak największą uwagę na stosunek znanych komisyi gałęzi dochodu do wydatków podatnika. Niemniej mieć należy na względzie odziedziczone spadki, wygrane, wiadome powszechnie pomyślne interesy spekulacyjne itp. i to w dwóch kierunkach, a mianowicie, czy przychody tego rodzaju doliczone być powinny do dochodu, lub — jeśli nie — czy dochód, płynący z tych przyrostów majątku, jest poddany opodatkowaniu.

Artykuł 58.

Szacowanie podług wydatków.

Jeżeli dochód podatnika według poszczególnych źródeł nie da się stwierdzić z dostateczną pewnością, w takim razie podstawy do ocenienia

wysokości wszystkich wydatków a podług nich przypuszczalnego całego dochodu dostarczyć mogą — z zachowaniem przepisu, zawartego w artykule 54., l. 6., ustęp 2. — spostrzeżenia komisyi, poczynione co do sposobu życia i co do widocznych wydatków, jakie podatnik ponosi ciągle dla siebie, swoich krewnych i w swojem gospodarstwie domowem.

W wszystkich jednak przypadkach pamiętać należy o tem, że zużycie lub wydatek stanowi zawsze tylko podstawę oszacowania, nie zaś sam przedmiot opodatkowania. Nie można więc opodatkowywać podług wydatku, jeżeli jest stwierdzone, że wydatek nie zgadza się z wysokością rzeczywistego dochodu, podlegającego opodatkowaniu. Jeżeli podatnik pokrywa na przykład dowodnie swoje wydatki całkiem lub po części ze swego majątku w kapitałach, dobrowolnymi dodatkami od swoich krewnych lub z innych źródeł, które nie mogą mu być policzone za dochód, podlegający opodatkowaniu, wówczas kwoty, pochodzące z takich źródeł, nie mogą być w żadnym razie liczone przy szacowaniu dochodu, podlegającego opodatkowaniu. Podatnicy twierdzący, że dostają takie dodatki, będą też musieli udowodnić wiarogodnie tę okoliczność.

W razie jeżeli podatnik wniesie prośbę po myśli § 2., ustęp 4., ustawy z dnia 19. marca 1876, Dz. u. p. Nr. 28, należy mu oznajmić oznaki zewnętrzne tudzież poszczególne źródła dochodu, które przyjęto, o ile to jest ustalone na podstawie aktów. (Por. artykuł 54., l. 7., ustęp 2.)

Artykuł 59.

Obliczenie stopy podatkowej i wstawienie jej do arkuszu wymiarowego i do rejestru szacunkowego.

(§§ 212., 215. i 216.)

1. Co się tyczy oznaczania pozycyi potrącalnych, zniżek, tudzież obliczania stopy podatkowej, odsyła się do przepisów, podanych w pierwszej części niniejszego przepisu wykonawczego i w artykule 56.

2. Uchwały, któremi komisya z powodów w § 174. przytoczonych przyznać ma zniżenie stopy podatkowej o więcej niż jeden stopień lub uwolnienie od podatku podatnika, będącego na wyższym stopniu niż pierwszy, mogą być powzięte tylko w obecności dwóch trzecich części członków komisyi.

3. Co do osób, pobierających pobory wojskowe uwolnione od podatku, należy kwotę tychże, uwzględnioną przy obliczaniu stopy podatkowej (§ 154., l. 6.), zapisać w kolumnie uwag rejestru szacunkowego.

4. Postanowienia szczególne co do poborów służbowych były już omawiane w artykule 56.

5. Ponieważ dla kwot, których się nie ściąga po myśli artykułu XVII. ustawy, nie otworzono osobnej kolumny w arkuszu wymiarowym, względnie rejestrze szacunkowym z powodu małej ilości zachodzących jeszcze przypadków, trzeba będzie wtedy, gdy komisya stwierdzi zupełne uwolnienie odnośnych osób, wstawić i odpowiednio uwidocznić tę kwotę w kolumnach 27. i 31. (Por. także art. 80.)

6. Na wpisaniu tych szczegółów kończy się czynność szacowania.

7. Osoby, które według oszacowania komisyi nie mają dochodu, podlegającego opodatkowaniu, należy wykreślić w rejestrze szacunkowym.

8. Akta rozpraw i rejestr szacunkowy wraz z protokołem rozprawy posłać należy bezzwłocznie do władzy podatkowej.

Artykuł 60.

Dalsze czynności urzędowe władzy podatkowej.

(§§ 215. i 217.)

1. Władza podatkowa winna bezzwłocznie po nadejściu materyałów wyżej wymienionych zarządzić wygotowanie nakazów płatniczych podług formularza *J*/1 lub *J*/2; tego ostatniego formularza używać należy dla podatników, pobierających pobory służbowe, podlegające potrąceniu podatku lub podatkowi pensyjnemu; wypełniając ten formularz, przestrzegać należy postanowień artykułów 77.—85. Formularz *J*/1. Formularz *J*/2.

2. Nakazy płatnicze doręczać należy zamknięte za potwierdzeniem odbioru za pośrednictwem naczelników gmin lub przez pocztę.

3. Co do każdego z osobna podatnika, wygotować należy kartę podług formularza *K* w dwóch egzemplarzach, jednakże przedziałkę 12. wypełnić należy tylko w jednym egzemplarzu. Formularz *K*.

4. Nadto celem założenia wyciągu z nakazów płatniczych dla wglądu podatników w odnośnym okręgu po myśli § 217., ustęp 3., wygotować należy co do każdego podatnika kartę, która ma zawierać tylko oznaczenie podatnika i kwotę podatku dochodowego, którą tenże ma opłacić.

W tym celu można użyć także formularza *K*, w którym jednak wypełnia się tylko przedziałki 3., 4. i 10.

Wyłożyć go należy natychmiast po ukończeniu wymiaru. Zaległe ewentualnie przypadki wymiaru należy wpisać do wyciągu w następnym roku.

5. Do wygotowań powyższych używać należy o ile możności mechanicznych metod powielania. Jeżeli używa się kalki, można wyciągi pod l. 4. wspomniane sporządzać w danym razie w ten sposób, że bierze się do użytku po trzy formularze *K* kładąc je jeden na drugim, wypełnia się najprzód tylko kolumny 3., 4. i 10. w wszystkich trzech egzemplarzach a następnie po usunięciu jednego egzemplarza, służącego do celu oznaczonego pod l. 4., wypełnia się w dalszych egzemplarzach inne kolumny z wyjątkiem kolumny 12., a wkońcu po usunięciu następnego egzemplarza, także kolumnę 12.

Karty *K* można sporządzać po odpowiedniem dostosowaniu formularza równocześnie z nakazami płatniczymi *J*/1, względnie *J*/2. W przypadku tym może odpaść wygotowanie trzeciej karty *K*.

6. Karty, zawierające jedynie szczegóły pod liczbą 4. wymienione, należy następnie po ułożeniu ich w porządku abecadłowowym podług nazwisk podatników zeszyć dla każdego z osobna okręgu szacunkowego i wyłożyć przez 14 dni w lokalu władzy podatkowej I. instancyi, aby podlegający podatkowi dochodowemu w dotyczącym okręgu mogli przeglądać je w zwykłych godzinach urzędowych. Legitymacye osób przeglądających należy starannie badać, wygotowywania zaś odpisów i wyciągów nie należy dozwalać; postanowienia karne przeciw jakiemuś nadużyciu tych wyciągów zawiera § 246.

7. Gdy się skończy wyłożenie publiczne, co zanotować należy na okładce, trzeba karty znowu rozłączyć; karty te oraz karty wymienione pod l. 3. podług formularza *K* sporządzone, służyć mają następnie do wygotowania wykazów statystycznych. Będzie się ich używało także do tworzenia kół wyborczych do wyboru komisyi (artykuł 46., l. 4.), przyczem jednak należy odpowiednio uwzględniać zmiany, które stosownie do artykułu 64., l. 6., ustęp 2., i artykułu 76. mają być utrzymywane w ewidencyi.

8. Te egzemplarze kart według formularza *K* sporządzonych, w których kolumna 12. nie jest wypełniona, uporządkować należy podług okręgów podatkowych, zeszyć w okładce, na której ma być wykazana suma wymierzonego podatku, opatrzyć pieczęcią i posłać urzędowi podatkowemu jako tabelę przypisów.

9. Pozostałe karty według formularza *K* przechowywać należy oddzielnie i takowe mają służyć do zastąpienia egzemplarzy do powyższych celów potrzebnych, które zepsuły się lub zginęły.

10. Przepisane pod powyższemi liczbami 3. do 9. sporządzanie kart podług formularza *K* ma na celu jak największe ułatwienie władzom podatkowym ich czynności w szczególności tam, gdzie jest wielu podatników. Gdyby jednak u niektórych władz odpowiedniejszem celowi okazało się wygotowanie list, pozwala się używać list opatrzonych odpowiedniemi przedziałkami.

Rozdział V.

Środki prawne.

Artykuł 61.

Wnoszenie odwołań; zawiadamianie o podstawach wymiaru; wgląd do aktów.

(§§ 218., 219., 220., 221.)

1. Tak podatnikowi jak i władzy podatkowej przysługuje prawo odwołania się do komisyi odwoławczej przeciw wynikowi wymiaru a według okoliczności przeciw stwierdzonemu wymiarowi poborów służbowych.

Do odwołań podatnika stosują się postanowienia ustawy z dnia 19. marca 1876, Dz. u. p. Nr. 28. Dla władzy podatkowej upływa termin trzydziestodniowy do wniesienia odwołania od dnia, w którym rejestr szacunkowy nadejdzie do władzy podatkowej.

Podatnicy mają wnosić odwołania do władzy podatkowej, władza podatkowa zaś do komisyi szacunkowej. W obu przypadkach nie potrzeba stempla.

Podatnicy mogą wnosić odwołania pisemnie albo ustnie do protokołu.

Władza podatkowa winna o wniesieniu przez siebie odwołania zawiadomić równocześnie podatnika, przeciw którego opodatkowaniu odwołanie jest skierowane, oznajmiając tegoż powody. Podatnik ma prawo wnieść w ciągu 14. dni do komisyi szacunkowej pismo wzajemne, wolne od stempla. W tym celu można mu na żądanie udzielić zupełnego odpisu odwołania.

2. Władza podatkowa powołana jest wnieść odwołanie przeciw wynikowi wymiaru, gdy uważa

a) obliczenie dochodu a względnie potrąceń, przez komisyę dokonane, za nieodpowiadające przepisom ustawowym;

b) uwolnienia lub zniżki w myśl §§ 173. i 174. przez komisyę przyznane za nieuzasadnione rzeczywistymi stosunkami;

c) stopę podatkową, ustanowioną przez komisyę, za niestosunkowo nizką, lub

d) sądzi, że naruszono ustawę w inny sposób ze znaczną szkodą dla interesów państwa lub podatników.

Z prawa odwołania należy jednak z reguły korzystać tylko wtedy, jeżeli naruszenie ustawy, względnie odstąpienie od wniosku władzy podatkowej jest znaczne i można z pewnem prawdopodobieństwem spodziewać się, że odwołanie będzie uwzględnione.

Władza podatkowa winna wnosić odwołania o ile możności w pierwszej połowie terminu odwoławczego i zaopatrywać je w rzeczowe, choćby tylko krótkie uzasadnienie.

3. Podatnikowi lub jego wykazanemu zastępcy należy na wolną od stempla prośbę oznajmić w celu wniesienia odwołania powody wymiaru, wykazane aktami.

O ile powody wymiaru uwidocznione już zostały w przedstawieniu wątpliwości, można po prostu powołać się na te przedstawienia.

Po myśli § 2., ustęp 4., ustawy z dnia 19. marca 1876, Dz. u. p. Nr. 28, wniesienie prośby o oznajmienie powodów wymiaru wstrzymuje termin do odwołania aż do dnia doręczenia odnośnego załatwienia, który od tej chwili biegnie dalej przez pozostałą część swego okresu trwania.

4. Wskutek ewentualnej również wolnej od stempla prośby należy dozwolić wglądu do aktów i brania z nich odpisów w celu wniesienia odwołania lub wygotowania pisma wzajemnego przeciw odwołaniu władzy podatkowej. Także wniesienie tego rodzaju prośby wstrzymuje termin odwoławczy w podobny sposób, jak pod l. 3.

Wgląd do aktów obejmuje w szczególności podania stron, protokoły przesłuchania świadków, rzeczoznawców i informatorów co do stosunków majątkowych, zarobkowych i stosunków, odnoszących się do dochodu podatników, tudzież co do innych okoliczności, mających znaczenie dla wymiaru, ewentualne dokumenty dowodowe i przedstawienia wątpliwości, nadto zestawienia podstaw wymiaru. Nazwiska osób przesłuchanych można podawać do wiadomości opodatkowanego, względnie jego zastępcy jedynie za wyraźnem zezwoleniem tychże osób.

Od wglądu i brania odpisów wyłączone są wewnętrzne akty urzędowe, jako to korespondencye urzędowe i sprawozdania do wyższych instancyi, protokoły rozpraw komisyi, tudzież wszelkie urzędowe zapiski, przeznaczone wyłącznie do użytku wewnętrznego władzy (w szczególności karty według formularza *F*), rejestry, dzienniki, książki, jakoteż inne akty lub części aktów, których nie można podawać do wiadomości z powodów ustawowych lub publicznych oraz ze względu na obowiązek utrzymywania w tajemnicy stosunków, tyczących się dochodu innych podatników.

Wgląd i branie odpisów odnosi się oczywiście tylko do aktów rozpraw, tyczących się zaczepionego wymiaru; inne akty wyłączone są od wglądu i brania odpisów.

5. O ile odwołanie podatnika skierowane jest tylko przeciw usterkom, które zaszły przy wygotowywaniu przez władzę podatkową nakazów płatniczych, winna władza podatkowa natychmiast zarządzić sprostowanie i zawiadomić o tem podatnika i w razie potrzeby urząd podatkowy zapomocą formularza *M 1* (artykuł 64., l. 5.). Podatnikowi przysługuje prawo wniesienia przeciw temu zarządzeniu wolnego od stempla rekursu do krajowej władzy skarbowej.

Odwołania jednak, którychby nie załatwiono takiem orzeczeniem w zupełności po myśli odwołującego się, oraz te odwołania, co do których nie zachodzi w ogóle wymieniony właśnie przypadek, należy odpowiednio przygotować i udzielić komisyi szacunkowej.

6. W przypadkach, w których opodatkowany dochód roczny nie wynosi więcej jak 6000 K, a tak przewodniczący komisyi szacunkowej jak i sama komisya są zdania, że odwołanie należy uwzględnić w całej osnowie, należy rozstrzygnięcie odwołania do komisyi szacunkowej. (Por. także artykuł 64., l. 5. i 6.) W wszystkich innych przypadkach rozstrzyga odwołania komisya odwoławcza.

7. Przewodniczący komisyi szacunkowej zarządza dochodzenia i uzupełnienia, które uważa ewentualnie za potrzebne ze względu na wniesione odwołania — należy tu w szczególności usunięcie zaszłych ewentualnie przy wymiarze usterek w postępowaniu lub dokonanie żaofiarowanego przez podatnika w odwołaniu wglądu do ksiąg przedsiębiorstwa (§ 279.) — i zwołuje następnie komisyę szacunkową w celu wydania swego rozstrzygnienia (l. 6.), względnie swej opinii.

Rozstrzygnienie, względnie opinię winien podpisać przewodniczący.

Oczywiście może także sama komisya — jeszcze przed wydaniem rozstrzygnienia, względnie

opinii — polecić dokonanie dopiero co wspomnianych czynności urzędowych, w szczególności usunięcie zaszłych wadliwości postępowania wymiarowego. Komisya szacunkowa lub jej przewodniczący może także postawić wniosek o wezwanie podatnika do zezwolenia na wglądnięcie do jego ksiąg gospodarczych i ksiąg przedsiębiorstwa (§ 222.).

8. Do przedstawiania istotnej treści odwołań, wyniku dochodzeń, jakieby w tym względzie przeprowadzono, jakoteż ewentualnych opinii komisyi szacunkowej, używać należy arkuszy odwołań, mających służyć także do zapisywania rozstrzygnień komisyi szacunkowej, względnie komisyi odwoławczej. Formularz na taki arkusz odwołania dołączony jest pod *L.*

Formularz *L.*

9. Rozprawy odwoławcze, zastrzeżone do rozstrzygnięcia komisyi odwoławczej, przedłożyć należy następnie krajowej władzy skarbowej.

Krajowa władza skarbowa może, o ile to da się uczynić bez opóźnienia, polecić władzom podatkowym pierwszej instancyi uzupełnienie aktów, jakie uzna za potrzebne.

10. Krajowa władza skarbowa przygotować ma arkusze odwołań, wypełniając kolumny 4. i 5. i arkusze tak przygotowane wraz z odnośnymi aktami przedłożyć zapomocą konsygnacyi komisyi odwoławczej. Arkusze odwołań należy ponumerować zgodnie z konsygnacyą, tę zaś tak urządzić, aby zarazem mogła służyć za wykaz co do dalszej formalnej czynności urzędowej komisyi odwoławczej w sprawie odwołań.

11. Krajowa władza skarbowa dokładać ma starania, aby jak najwięcej tych odwołań wzięto pod rozprawę w głównym okresie kadencyi komisyi odwoławczej. W miarę potrzeby należy zwoływać ponownie komisyę odwoławczą w odpowiednich odstępach czasu.

O każdorazowem odbywaniu posiedzeń przez komisyę odwoławczą należy donosić Ministerstwu skarbu.

12. Odwołania nie mają skutku odwłocznego pod względem opłacania przypisanego podatku i zarządzeń do jego ściągania.

Artykuł 62.

Komisye odwoławcze.

(§§ 177., 178., 182., 183.)

1. Po myśli § 177., *B* należy ustanowić po jednej komisyi odwoławczej dla obszaru każdego królestwa lub kraju.

Dla rozległych okręgów i dla okręgów ze szczególnie wielką ilością podatników można według potrzeby ustanowić także kilka komisyi odwoławczych.

Zarządzenia w tym względzie podawać będzie do wiadomości publicznej Ministerstwo skarbu.

2. Właściwość komisyi odwoławczych określona jest w § 178, ich skład przepisany jest w §§ 182. i 183. Co do czasu, kiedy sejmy krajowe mają być proszone o uskutecznienie wyborów, będzie Ministerstwo skarbu nadsyłało politycznym władzom krajowym i prezydyom krajowych władz skarbowych polecenia w każdym przypadku z osobna.

Komisye odwoławcze mają siedzibę przy tej krajowej władzy skarbowej, która dla odnośnego kraju jest właściwą.

3. Pod względem wybieralności, powodów nieprzyjęcia wyboru i okresu, na który powołuje się członków komisyi i zastępców, obowiązują te same postanowienia, które tyczą się komisyi szacunkowych.

4. Także co do komisyi odwoławczych służy Ministrowi skarbu prawo, że jeżeli w skutek oczywistej winy uprawnionych do wyboru, wybór nie przyjdzie do skutku, lub jeżeli wybrani odmówią prawidłowego współdziałania, może mianować potrzebną do uzupełnienia dotyczącej komisyi ilość członków i zastępców.

Ministerstwo skarbu zastrzega sobie rozstrzyganie o tem, czy zachodzą wymienione warunki; gdy więc zachodzą wątpliwości, jemu należy przedłożyć sprawozdanie, przyczem krajowej władzy skarbowej służy prawo stawiania w porozumieniu z krajową władzą polityczną wniosków, jakie uzna za stosowne.

5. Pod względem praw i obowiązków członków i trwania ich urzędowania obowiązują te same postanowienia, które tyczą się komisyi szacunkowych.

Pod względem porządku czynności komisyi odwoławczych stosuje się analogicznie postanowienia artykułu 48., l. 1. do 10., tudzież 12. i 14.

6. Uchwały i orzeczenia komisyi podpisywać ma przewodniczący.

Krajowa władza skarbowa wygotowuje je we własnem imieniu, jednakże z powołaniem się na uchwałę komisyi.

Artykuł 63.

Obowiązki i prawa przewodniczących. Tok czynności w komisyach odwoławczych.

(§§ 221., 222.).

1. Przewodniczący komisyi odwoławczej jest pod względem należytego ustanawiania podatku

zastępcą interesów państwa w swoim okręgu. Do niego należy naczelne kierownictwo wszystkiemi czynnościami wymiarowemi w okręgu komisyi odwoławczej. On czuwać ma nad tem, żeby zasady wymiaru były jednostajnie stosowane, nadzorować sprawowanie czynności przewodniczących komisyi szacunkowych i starać się o to, żeby czynność wymiaru podatku dokonana została w właściwym czasie.

Stanowisko Ministra skarbu, a względnie krajowych władz skarbowych w postępowaniu wymiarowem zostało już rozpatrzone w artykule 46, l. 2; także przewodniczący komisyi odwoławczych mają więc czynić zadość wydawanym im poleceniom.

2. Komisyi odwoławczej i jej przewodniczącemu przysługują w celu dokładnego stwierdzenia dochodu podatników te same upoważnienia, co komisyi szacunkowej. Komisya odwoławcza jest jednak także uprawniona polecać komisyi szacunkowej lub władzy podatkowej przeprowadzenie potrzebnych dochodzeń i dowodów. Uchwały tego rodzaju oddawać należy w każdym z osobna przypadku krajowej władzy skarbowej do wygotowania.

3. Jeżeli komisya odwoławcza po zbadaniu aktów i przeprowadzeniu dochodzeń i dowodów, które uzna za potrzebne, uważa, że jeszcze zachodzi tego potrzeba, może celem dalszego wyjaśnienia istotnych dla jej orzeczenia okoliczności wezwać podatnika także do zezwolenia na wglądnięcie do jego ksiąg gospodarczych i ksiąg przedsiębiorstwa w rozmiarze do tego celu potrzebnym, a jeżeli ksiąg się nie prowadzi lub jeżeli to jest potrzebne dla uzupełnienia i poparcia treści ksiąg, zażądać także okazania kontraktów, zapisów dłużnych, kwitów na czynsze, wyciągów z kont, faktur i wszystkich innych w posiadaniu podatnika znajdujących się dokumentów rachunkowych i alegatów. Od tego wyłączone są jednak zapiski, które zawierają wyłącznie tylko nazwiska odbiorców lub kalkulacye, dotyczące interesu, lub sposób postępowania przy fabrykacyi albo odnoszą się tylko do prowadzenia gospodarstwa domowego.

Uchwała komisyi apelacyjnej ma możliwie jak najdokładniej oznaczyć okoliczności, względnie podane przez podatnika szczegóły, których prawdziwość ma być stwierdzona przez wglądnięcie do zapisków i alegatów oraz przez zbadanie tychże. Powyższe okoliczności i szczegóły należy także umieścić w wezwaniu, wystosowanem do podatnika.

Wezwanie to należy wystosować z tem wyraźnem nadmienieniem, że gdyby podatnik bez dostatecznego usprawiedliwienia odmówił przedłożenia powyższych ksiąg, zapisków, dokumentów pomocniczych i alegatów albo też w wyznaczyć się mającym stosownym terminie nie uczynił zadość wezwaniu do niego wystosowanemu, rozstrzygnięcie co do tych punktów, które miały być wyjaśnione zażądanem od niego przedłożeniem powyższych dokumentów, nastąpi bez dalszego współdziałania podatnika z urzędu na podstawie materyału, którym komisya rozporządza. Nie wolno wymuszać dozwolenia wglądnięcie do ksiąg zapomocą nakładania kar porządkowych (§ 250.).

Do uchwały komisyi apelacyjnej, zarządzającej wglądnięcie do ksiąg, potrzeba, aby za tą uchwałą oświadczył się przynajmniej jeden głos ponad absolutną większość obecnych członków względnie zastępców członków komisyi odwoławczej.

Wgląd do ksiąg po myśli powyższych przepisów ma stanowić wyjątek, z którego będzie można korzystać tylko w przypadkach ważnych, jeżeli zajdą uzasadnione wątpliwości co do prawdziwości szczegółów, podanych przez opodatkowanych, i tylko wówczas, gdy komisya odwoławcza nabierze przekonania, że inne środki dowodowe, którymi rozporządza, nie wystarczają do ustalenia miarodajnego stanu rzeczy. Należy przytem także baczyć na to, aby nie przekroczyć miary, potrzebnej do osiągnięcia celu wglądu do ksiąg, zwłaszcza zaś, aby nie żądać żadnych wyjaśnień i dowodów, któreby wykraczały poza to, co dało bezpośredni powód do wglądu w księgi.

Należy także baczyć na to, aby zachować przytem tajemnicę procesu fabrykacyi i prowadzenia interesów.

Bliższe postanowienia co do przeprowadzenia wglądu do ksiąg zawarte są w artykule 8. przepisu wykonawczego do rozdziału VI.

4. Komisya odwoławcza nie jest obowiązana trzymać się w orzeczeniach swoich tych granic, jakie zakreślają jej wnioski odwołujących się (to jest podatnika lub władzy podatkowej), lecz ma z urzędu przestrzegać należytego zastosowania ustawy i trafnego oszacowania. Może więc wskutek odwołania podatnika zniżyć podatek poniżej wymiaru, o który podatnik prosił, lub całkiem odpisać, albo wskutek odwołania władzy podatkowej ustanowić podatek w większym wymiarze, niż ona proponowała.

5. Jeżeli jednak wskutek odwołania się samego tylko podatnika, to jest w tych przypadkach, w których jednocześnie nie odwołuje się także władza podatkowa, komisya uzna, że wymiar zmienić należy w sposób dla podatnika jeszcze niekorzystniejszy, nie może uskuteczniać bezzwłocznie tego oszacowania, lecz odesłać musi sprawę do właściwej komisyi szacunkowej, a względnie władzy podatkowej do dokonania odpowiedniego dodatkowego wymierzenia. Komisya szacunkowa dokonać ma w takim przypadku jeszcze raz oszacowania, przyczem związana jest wprawdzie zapatrywaniem

prawnem komisyi odwoławczej, lecz pod względem stwierdzenia istoty rzeczy i przy szacowaniu wydawać ma sąd samodzielnie.

Od ponownego orzeczenia przysługuje znowu podatnikowi jakoteż i władzy podatkowej prawo odwołania się w myśl § 223.

6. Komisya odwoławcza winna orzeczenia swoje wpisać z krótkiem uzasadnieniem do arkuszy odwołań, odnoszących się do poszczególnych odwołań (artykuł 61., l. 8.), a rodzaj ich załatwienia zanotować w sposób w artykule 51., l. 4. określony w protokole rozpraw jakoteż w konsygnacyi.

7. Akta zamknięte oddać należy krajowej władzy skarbowej do wygotowania uchwał.

Artykuł 64.

Dalsze czynności urzędowe co do odwołań.

1. Krajowa władza skarbowa zapisuje wynikłe z orzeczeń komisyi odwoławczej, jakoteż z jej własnych orzeczeń (l. 2.) zmiany przypisu podatkowego w rejestrze utrzymywać się mającym podług formularza *M*, oddzielnie dla podatku dochodowego i dla podatku pensyjnego i uwiadamia władze podatkowe pierwszej instancyi, do których odwołanie wniesiono, o orzeczeniach komisyi odwoławczej. Formularz *M*.

2. Z tem połączyć należy orzeczenie wydane w własnym zakresie działania co do tych odwołań, których przedmiotem były omyłki popełnione przy wygotowywaniu nakazu płatniczego, o ile ta część odwołania nie stała się bezprzedmiotową wskutek przychylnej decyzyi co do rekursu.

3. Przy załatwianiu odwołań posłać należy władzom podatkowym równocześnie ze zwracanymi aktami sprawy wyciąg z zapisku *M*, tyczący się przypisania względnie odpisania, który należy sporządzić przez odbijanie przy użyciu zapisku *M*, a to oddzielnie dla każdego okręgu podatkowego oraz zestawienie dla okręgu szacunkowego w dwóch wygotowaniach.

4. Władze podatkowe pierwszej instancyi uwiadomić mają przewodniczącego komisyi szacunkowej o dokonanem załatwieniu odwołań przez udzielenie do wglądu, tudzież zawiadomić strony.

5. Zmiany w przypisie podatku, wynikające z orzeczeń władzy podatkowej według § 220., ustęp 1., (artykuł 61., l. 5., ustęp 1.) względnie komisyi szacunkowej po myśli § 221. (artykuł 61., l. 6.), zapisywać winna władza podatkowa w zapisku według formularza *M 1*. Formularz *M 1*.

6. Odwołania razem z dotyczącymi aktami złożyć należy o ile to da się uczynić przy odnośnych kartach *F*. Wyniki orzeczeń co do odwołań zapisać należy w arkuszach wymiarowych względnie rejestrach szacunkowych czerwonym atramentem. Wyciągi z zapisku *M* względnie M_1 posyłać należy urzędom podatkowym w celu poczynienia zmian w przypisach.

Wyniki postępowania odwoławczego należy nadto uwidocznić na kartach, przeznaczonych do przygotowywania kół wyborczych (artykuł 60., l. 7.).

Artykuł 65.

Zażalenie do Trybunału administracyjnego.

(§ 225.)

1. Przeciw orzeczeniom komisyi odwoławczej przysługuje tak podatnikowi jak i przewodniczącemu komisyi odwoławczej prawo wniesienia zażalenia do Trybunału administracyjnego z powodu mylnego zastosowania ustawy lub z powodu istotnych wadliwości postępowania. (Ustawa z dnia 22. października 1875, Dz. u. p. Nr. 36 z roku 1876.)

W celu wygotowania zażalenia można podatnikowi (względnie jego zastępcy) na pisemną prośbę dozwolić wglądu do aktów w taki sam sposób, jak w celu odwołania (artykuł 61., l. 4.). Opinia komisyi szacunkowej i wniosek referenta oraz protokoły rozpraw komisyi odwoławczej wyłączone są od wglądu. Wglądnięcie do aktów uskutecznia się u tej władzy, u której właśnie akta się znajdują i nie należy rekwirować aktów rozprawy jedynie w celu wglądnięcia do nich. Gdyby prośbę o wglądnięcie do aktów wniesiono do władzy, u której tych aktów niema, należy stronie dać odpowiednie wyjaśnienie i udzielić jej prośbę bezpośrednio tej władzy, u której akta się znajdują, oraz zawiadomić o tem stronę z tem nadmienieniem, że do aktów wolno wglądnąć tylko u tej władzy, rekwirować zaś tych aktów nie można.

2. Jeżeli zażalenie wnosi podatnik, pismo wzajemne przygotować ma na prośbę przewodniczącego komisyi odwoławczej krajowa władza skarbowa. Przewodniczący winien projekt pisma wzajemnego przedłożyć w pierwszej połowie terminu, wyznaczonego przez Trybunał administracyjny, w dwóch egzemplarzach Ministerstwu skarbu, które wydaje dalsze zarządzenie.

3. Przewodniczący winien wnieść zażalenie, jeżeli w orzeczeniu komisyi odwoławczej zastosowano mylnie ustawę ze znaczną szkodą dla interesów

państwa, lub jeżeli zaszła istotna wadliwość postępowania.

Zostawia się mu jednak także zaproponowanie wniesienia zażalenia wówczas, gdy orzeczenie komisyi odwoławczej nie czyni wprawdzie ani znacznego, ani bezpośredniego uszczerbku interesom państwa, jednak orzeczenie Trybunału administracyjnego z innych przyczyn jest pożądane.

4. W tym celu winien przewodniczący przedłożyć projekt zażalenia, które wnieść zamierza, najpóźniej w ciągu pierwszych dni 30, wyznaczonych do wniesienia zażalenia, Ministerstwu skarbu w podwójnem wygotowaniu za pośrednictwem krajowej władzy skarbowej dołączając akta rozprawy.

Przewodniczący może w celu ułożenia wnoszonych przez siebie zażaleń posługiwać się funkcyonaryuszami, których w tym celu wymieni krajowa władza skarbowa.

5. Po zatwierdzeniu przez Ministerstwo skarbu należy zażalenie, podpisane przez przewodniczącego i zarazem przez prokuratoryę skarbu przedłożyć wraz z dwoma odpisami (§ 20. ustawy z dnia 22. października 1875, Dz. u. p. Nr. 36 z roku 1876, o utworzeniu Trybunału administracyjnego) Trybunałowi administracyjnemu. Prokuratorya skarbu nie ma badać projektów pod względem merytorycznym.

Część III.

Rozpoczęcie się i koniec powinności podatkowej; zmiany w ciągu roku podatkowego.

Artykuł 66.

Zasady ogólne.

(§§ 227. i 232.)

1. Pod względem rozpoczęcia się i końca powinności podatkowej, jakoteż pod względem uwzględniania zmian i co do podmiotu i przedmiotu podatku, jakie zajdą w ciągu roku podatkowego, przestrzegać należy następujących zasad ogólnych.

a) Osoby, nowo wstępujące w powinność podatkową, należy opodatkować z reguły dopiero z początkiem najbliższego roku po nastaniu stosunków, uzasadniających powinność podatkową.

b) Osoby, przestające podlegać powinności podatkowej, uwalnia się od podatku z reguły dopiero z końcem tego roku podatkowego, w którym zaszły stosunki, uzasadniające zgaśnięcie powinności podatkowej.

c) Zmiany, zachodzące w ciągu roku podatkowego w wysokości podlegających podatkowi poborów lub w wszystkich innych stosunkach podatnika, nie pociągają za sobą, oprócz wypadków wymienionych w artykułach 67. do 69., żadnej zmiany w podatku na odnośny rok podatkowy uiścić się mającym, lecz wchodzą w rachubę jedynie na rok następny.

2. Pominąwszy wyjątki, oznaczone w artykułach 67. do 69., przypisuje się więc podatek dochodowy zawsze w całej należytości rocznej i nie odpisuje się go też według części roku (za półrocza, ćwierćrocza, miesiące lub dni).

Artykuł 67.

Przyrosty.

(§ 227.)

Przypadki przyrostu zdarzają się wskutek wprowadzenia się do obszaru, na którym obowiązuje ustawa, i uzyskania stałych poborów służbowych w wysokości, podlegającej podatkowi.

1. Wchodzi się w powinność podatkową wskutek wprowadzenia się do obszaru, na którym obowiązuje ustawa, gdy osoba, (cudzoziemiec lub obywatel krajów tutejszych), która dotychczas mieszkała za granicą i nie podlegała podatkowi w tutejszych krajach nawet po myśli § 153., l. 1., ustęp 2., względnie l. 2., obiera sobie w tutejszych krajach siedzibę lub miejsce pobytu dla zarobku i używa dochodu w wysokości, podlegającej opodatkowaniu. Uzyskanie dochodu, podlegającego po myśli § 153, l. 2., podatkowi w tutejszych krajach, nie podpada samo przez się pod pojęcie wprowadzenia się na obszar, w którym obowiązuje niniejsza ustawa.

2. Wskutek uzyskania stałych poborów służbowych w wysokości, podlegającej opodatkowaniu, wstępuje się w powinność podatkową tylko w tym razie, jeżeli osoba, która dotychczas nie podlegała podatkowi dochodowemu, uzyska stałe pobory służbowe wynoszące więcej jak 1600 K, bądź tym sposobem, że w ogóle dopiero zaczyna pobierać tego rodzaju pobory, bądź też tym sposobem, że pobory jej, które dotychczas nie wynosiły więcej jak 1.600 K, zostały odpowiednio podwyższone albo, jeżeli uwolnione dotychczas od podatku dochodowego pobory służbowe (§ 154., l. 6. i 7.) utracą to uwolnienie, na przykład wskutek spensyonowania oficerów, demobilizacyi itp. Jeżeli jednak otrzymujący posadę podlegał już przedtem podatkowi dochodowemu, zachodzi tu tylko podwyższenie dochodu, którego nie uwzględnia się w ciągu roku podatkowego. Ta ostatnia uwaga odnosi się także do takiego przypadku, gdy pobory służbowe dojdą w ciągu roku podatkowego do wysokości, podlegającej podatkowi pensyjnemu; w przypadku więc takim nie przypisuje się za rok bieżący na nowo ani podatku dochodowego ani podatku pensyjnego.

3. W przypadkach przyrostu należy podatek dochodowy za rok bieżący opłacać już od początku miesiąca, który nastąpi bezpośrednio po zajściu tego zdarzenia, jeżeli zaś zdarzenie zaszło w pierwszym dniu miesiąca, począwszy od tego miesiąca.

Przytem bierze się za podstawę wymiaru ten dochód, który podatnik będzie miał w pozostałej części roku podatkowego, a to w taki sposób, że oblicza się podatek roczny, przypadający od stosunkowego dochodu rocznego. Z tego podatku jednak przypisuje się podatnikowi tylko tyle dwunastych części, przez ile miesięcy tenże ma być jeszcze w ciągu roku podatkowego pociągnięty do płacenia podatku.

Jeżeliby na przykład podatnik, który przyjechał w sierpniu, miał do opodatkowania za miesiące od września do grudnia dochód (w poszczególnych częściach roku jednostajnie płynący) w kwocie 8000 K, podatek należy obliczyć w sposób następujący:

w czterech miesiącach 8000 K, odpowiada dochodowi rocznemu w kwocie 24.000 K.

Stopa podatkowa 793 K, z niej $^4/_{12}$ = 264 K 33 h.

Gdyby podatek wymierzano dopiero po upływie roku podatkowego, w takim razie zamiast przypuszczalnego dochodu w pozostałej części roku należy wziąć dochód rzeczywisty, który tymczasem mógł stać się wiadomy, za podstawę wymierzenia, przestrzegając oczywiście przytoczonych właśnie prawideł obliczenia (por. artykuł 11., l. 2., ustęp 1.).

Ubytki.

Artykuł 68.

(§ 229.)

a) Wskutek wyprowadzenia się i ustania poborów służbowych.

1. Obowiązek podatkowy gaśnie wskutek wyprowadzenia się podatnika z obszaru obowiązywania niniejszej ustawy, jeżeli podatnik (cudzoziemiec lub obywatel krajów tutejszych), mieszkający w tutejszych krajach lub przebywający tu dla zarobku albo dłużej jak rok, porzuca tu swoją siedzibę lub miejsce pobytu a mimo to nie podlega nadal obowiązkowi podatkowemu po myśli § 153., l. 1., ustęp 2., względnie l. 2. (Por. artykuł 1. IV., l. 2. i 4.)

Jeżeli nie ziszczają się oba warunki i wskutek tego podatek dochodowy nie może być odpisany, natenczas w podatku, przypisanym na bieżący rok podatkowy, nie ma w ogóle zajść żadna zmiana.

2. Obowiązek podatkowy gaśnie wskutek ustania lub zmniejszenia się stałych poborów służbowych poniżej wymiaru, uzasadniającego obowiązek podatkowy, wówczas, gdy osoba dotychczas podatkowi podlegająca nie ma oprócz tych poborów służbowych żadnego, a względnie nie ma takiego dochodu, któryby sam przez się lub w związku z pozostałymi poborami służbowymi uzasadniał co do niej powinność podatkową.

W przeciwnym wypadku zachodziłoby tylko zmniejszenie się dochodu, które nie ma być uwzględnione w ciągu roku podatkowego.

3. W obu przypadkach, omówionych pod 1. i 2., należy zgaśnięcie powinności podatkowej uwzględnić od bezpośrednio następującego miesiąca, to jest należy odpisać od przypisanego podatku rocznego tyle dwunastych części, ile jeszcze miesięcy pozostaje.

Artykuł 69.

b) Wskutek śmierci podatnika.

1. Jeżeli wskutek śmierci podatnika dochód jego całkiem ustaje, stosuje się przepis, podany w artykule 68, l. 3.

Za dochód, który ustał wskutek śmierci podatnika, należy uważać nie tylko taki dochód, który w ogóle przestaje istnieć wskutek śmierci (na przykład renta dożywotnia, pobory służbowe), lecz także taki dochód, który potem już nie płynie ani na rzecz zmarłego ani na rzecz jego spadku (na przykład dożywotnie użytkowanie domu).

2. Jeżeli zaś wskutek śmierci podatnika dochód, jaki tenże pobierał, względnie który mu doliczano po myśli § 157., nie ustał całkiem, przypisany podatek ma być za pozostałą część roku zapłacony przez masę spadkową w stosunku pozostałej części dochodu do tej, która ustała.

Z tego wynika, że na przykład w razie śmierci kapitalisty, nie oddającego się żadnemu zarobkowi, podatek dochodowy wcale nie odpada. Przypadki częściowego odpadnięcia dochodu zachodzą w takich razach, gdy na przykład zmarły pobierał oprócz odsetek od papierów wartościowych rentę dożywotnią lub miał jakąś posadę itp.

Jaka część dochodu ma być uważana za utraconą, wykazać mają dziedzice a według okoliczności kurator masy spadkowej.

Obliczając podatek, który ma być odpisany, należy najprzód oznaczyć, jaka kwota podatkowa przypada stosunkowo za cały rok na utraconą część dochodu; z kwoty częściowej w taki sposób oznaczonej odpisuje się tę kwotę, która przypada na miesiące po dniu śmierci następujące.

N. p.: Opodatkowany dochód zmarłego wynosił 6000 K, z tego wskutek śmierci odpadła renta dożywotnia, wynosząca 2000 K; podatek od całego dochodu wynosił 112 K 50 h, trzecia część tegoż wynosi 37 K 50 h; jeżeli śmierć nastąpiła dnia 15. września, odpisać należy z kwoty 37 K 50 h część przypadającą za trzy miesiące, to jest 9 K 38 h.

Jeżeli istniały potrącenia osobno od całego dochodu, należy potrącenia te porozdzielać proporcyonalnie na odpadłą część dochodu; następnie należy za podstawę obliczenia powyżej przepisanego wziąć tylko podatek, przypadający na resztę tej części dochodu.

3. Dopóki osoby do odziedziczenia spadku powołane nie uzyskają jego używania, spadek leżący poddać należy także na następne lata podatkowe opodatkowaniu w stosunku do dochodu, jaki mu pozostał (§ 229.). Przytem mają zastosowanie zasady ogólne artykułu 66, nie można przeto podatku odpisać z powodu przyznania w ciągu roku spadku uprawnionym do odziedziczenia.

Artykuł 70.

Zniżenia podatku.

(§ 232.)

1. Osoby, których dochód wskutek ustania pewnego źródła dochodu lub wskutek nieszczęśliwych wypadków lub innych nadzwyczajnych okoliczności w ciągu roku podatkowego dozna dowodnie zmniejszenia się na mniej niż dwie trzecie części kwoty przyjętej za podstawę wymiaru i które takiego opustu potrzebują, mogą żądać stosunkowego zniżenia podatku, przypisanego za pozostałą część roku podatkowego. (§ 232., ustęp 2.)

2. W celu rozstrzygnięcia kwestyi, czy prawo do opustu podatku po myśli § 232., ustęp 2., jest uzasadnione, należy więc zbadać:

a) czy odpadnięcie źródła dochodu lub nieszczęśliwy wypadek albo inna nadzwyczajna okoliczność spowodowała w ciągu roku podatkowego zmniejszenie dochodu; zmniejszenie dochodu musi pozostawać w związku przyczynowym z odnośnem zdarzeniem;

b) czy zmniejszenie to wynosi więcej jak trzecią część opodatkowanego dochodu i

c) czy podatnik potrzebuje opustu.

Ad a) Warunku zmniejszenia podatku nie stanowi tylko strata, niezależna w danym wypadku od woli podatnika, lecz po prostu każde odpadnięcie źródła dochodu. Nie chodzi więc o to, czy podatnik utracił źródło dochodu niezależnie od swej woli, jak w razie przymusowej sprzedaży, zwolnienia z urzędu itp., czy też pozbył się go dobrowolnie. Musiało jednak odpaść samo źródło przychodu, przez co powstało zmniejszenie majątku, nie wystarczy zaś w danym razie tylko odpadnięcie lub zmniejszenie się dochodu z tego źródła.

Źródło przychodu odpada na przykład w razie zgaśnięcia lub poniechania prawa użytkowania, w razie spalenia się, zburzenia, względnie demolacyi wynajmowanego budynku, w razie zastanowienia ruchu przedsiębiorstwa przemysłowego lub zaprzestania przynoszącego zysk zatrudnienia, w razie zgaśnięcia, względnie utraty przynoszącego odsetki kapitału wskutek spekulacyi, nie wykonanej w sposób zawodowy, w razie zgaśnięcia prawa do renty, utraty wierzytelności przy licytacyi przymusowej lub przy rozdziale w postępowaniu konkursowem, w razie odpadnięcia poborów służbowych wskutek spensyonowania lub wydalenia funkcyonaryusza albo wskutek ustania siły do pracy wskutek wieku lub trwałej choroby.

Natomiast nie uważa się, że odpadło źródło przychodów, na przykład w razie niepomyślniejszego wyniku żniw, nieściągalności lub zniżenia się czynszów najmu i dzierżawy, w razie zmniejszenia się koła odbiorców i dochodów z interesu, przy ograniczeniach przedsiębiorstwa, w razie zmniejszenia się lub odpadnięcia dywidend od posiadanych akcyi, w razie przejściowego braku pracy.

Odpadnięcie źródła dochodu musi już być dokonane. Samo więc oczekiwanie odpadnięcia, względnie utrata źródła przychodów nie uzasadnia przeto prawa do opustu podatku. Za odpadnięcie źródła przychodów nie uważa się także już samego otwarcia upadłości do majątku dłużnika lub wdrożenia przymusowej licytacyi nieruchomości, lecz dopiero ustalona ostatecznie utrata wierzytelności kapitałowej względnie sprzedaż nieruchomości.

O ile wchodzi w rachubę warunek zniżenia podatku wskutek nieszczęśliwych wypadków lub innych okoliczności nadzwyczajnych, nie można żadną miarą stosować zniżenia z powodu zwykłych wahań w wysokości dochodu, wywołanych rozmaitymi urodzajami w poszczególnych latach, rozmaitymi wynikami, osiągniętymi w przedsiębiorstwie przemysłowem, jak też w ogóle niepomyślnymi stosunkami w przedsiębiorstwie itd. Podatek należy zniżyć tylko wtedy, gdy zmniejszenie dochodu spowodowały „nieszczęśliwe wypadki lub inne nadzwyczajne okoliczności“, jako to choroby, które spowodowały znaczne koszta, następnie przypadki śmierci, zarazy bydła, powódź, gradobicie, pożar, zwalenia się gór lub tym podobne zdarzenia przyrody, zaś u osób, mających posady, wydalenie ze służby, wystąpienie z czynnej służby lub inne szczególne zarządzenia służbowe itp.

Sama strata w substancyi majątku bez umniejszenia się dochodu nie uzasadnia prawa do ulg podatkowych.

Ad b) W celu stwierdzenia, czy zmniejszenie dochodu wyniosło więcej niż trzecią część opodatkowanego dochodu, należy dochód, który podatnik rzeczywiście pobiera począwszy od chwili zmniejszenia się aż do końca odnośnego roku, przerachować na dochód roczny a potem porównać z opodatkowanym dochodem rocznym. Jeżeli na przykład robotnik z opodatkowanym dochodem rocznym w kwocie 3000 K wstąpił w dniu 1. lipca do zatrudnienia za rocznem wynagrodzeniem w kwocie 1800 K, zachodzi warunek opustu podatku, gdyż różnica między oboma poborami rocznymi wynosi 1200 K, zatem mniej niż trzecią część (1000 K) opodatkowanego dochodu w kwocie 3000 K.

Także w razie kilkakrotnej zmiany dochodu chodzi o to, czy dochód roczny, pozostały w ogóle od rozpoczęcia pierwszego zmniejszenia się aż do końca roku podatkowego, jest mniejszy od opodatkowanego dochodu rocznego więcej jak o jedną trzecią część.

Ad c) Okoliczność, czy zachodzi potrzeba opustu, należy ocenić, uwzględniając według słuszności całe gospodarcze położenie podatnika.

3. W celu obliczenia udzielić się mającego opustu podatkowego należy przypisany podatek dochodowy porównać z tym podatkiem dochodowym, który odpowiada zmniejszonemu dochodowi rocznemu a potem obliczyć, w jakiej kwocie wynikła różnica w podatku rocznym przypada stosunkowo na czas od chwili szkodliwego wydarzenia aż do końca roku. Jeżeli zmniejszony dochód roczny wolny jest od podatku po myśli § 155., wówczas należy w zupełności odpisać podatek dochodowy, przypadający na oznaczony okres czasu.

W przykładzie, wymienionym *ad b)* trzebaby różnicę między obu podatkami rocznymi, wynoszącą 36 K 70 h — 15 K 20 h, a zatem kwotę 21 K 50 h rozdzielić stosunkowo na czas od dnia 1. lipca do dnia 31. grudnia (6 miesięcy), wobec czego należałoby odpisać kwotę 10 K 75 h.

Artykuł 71.

Postępowanie co do przyrostów.

(§§ 228. i 231.)

1. O wprowadzeniu się do obszaru, na którym obowiązuje ustawa, uzasadniającem powinność podatkową (artykuł 67., l. 1.), jakoteż o uzyskaniu stałych poborów służbowych (artykuł 67., l. 2.), winni podatnicy w przeciągu dni 14. od nastania tych zdarzeń uwiadomić właściwą władzę podatkową z dołączeniem zeznania, w którem należy uwidocznić dochód, jaki podatnik będzie przypuszczalnie pobierał przez resztę roku podatkowego. Z § 204. wynika jednak, że tylko te osoby obowiązane są dołączyć zeznanie, których obliczony za rok dochód, podlegający podatkowi, przenosi 2000 K.

Zaniedbanie uzasadnia według § 243. l. 5., zatajenie podatku lub przekroczenie porządkowe w myśl § 244. karać się mające.

Gdyby jednak władza podatkowa dowiedziała się w ciągu roku podatkowego o takich przypadkach, winna wśród tych samych okoliczności i w ten sam sposób, jak to w artykule 43., l. 2. jest przewidziane, wezwać podatników, aby wnieśli zeznania.

2. Co do wszystkich podatników nowo przybyłych sporządzić należy bezzwłocznie karty według formularza *F*, przytoczonego w artykule 42. i przechowywać oddzielnie od spisu osób, opodatkowanych przy regularnem oszacowaniu.

3. Podatek wymierza władza podatkowa pierwszej instancyi.

Władza ta ma przytem poczynić dochodzenia w artykule 44. przewidziane, a gdyby powstały wątpliwości co do rzetelności złożonego zeznania, wezwać podatników w myśl § 210. (artykuł 49., l. 4.) z oznajmieniem powodów do ustnego lub pisemnego wyjaśnienia. Pod względem oszacowania postąpić ma także władza podatkowa według przepisów artykułów 51. do 59. z tą różnicą, że władza podatkowa nie może wykonywać upoważnień, zastrzeżonych w §§ 210. i 211. wyłącznie komisyi.

4. Wymiary te uskutecznić należy przy użyciu zmienionego odpowiednio arkusza wymiarowego według formularza *II/a*, względnie rejestru szacunkowego według formularza *II*.

Nakazy płatnicze wygotować należy w sposób, oznaczony w artykule 60. (por. także artykuł 76. l. 1.).

5. Władza podatkowa obowiązana jest nadto przy wymiarze podatku na rok następny czuwać troskliwie nad tem, aby w tych przypadkach, w których nie nadeszły uwiadomienia o przyrostach podlegających opodatkowaniu, podatek został dodatkowo wymierzony a według okoliczności, aby wytoczone zostało postępowanie karne.

Ponieważ w przypadkach tych dochód, który wziąć należy za podstawę wymiaru dodatkowego, jest stwierdzony przez komisyę szacunkową w celu wymierzenia podatku na rok następujący po wprowadzeniu się, przeto wymiar dodatkowy nastąpić ma wyłącznie na podstawie oszacowania, dokonanego przez komisyę.

Także i te wymiary zapisać należy w arkuszu wymiarowym i w rejestrze szacunkowym (l. 4.).

6. Przeciwko tym wymiarom władzy podatkowej można wnieść rekurs do krajowej władzy skarbowej.

Rekursa takie, o ile nie załatwia się ich w myśl artykułu 61., l. 5., ustęp 1., posłać należy po przeprowadzeniu dochodzeń, któreby były potrzebne, do krajowej władzy skarbowej używając do tego zmienionego odpowiednio arkusza odwołań według formularza *L*; przy rozstrzyganiu tych rekursów stosować należy analogicznie postanowienia artykułów 63. i 64.

Władze podatkowe uwiadamiać należy przy uwzględnieniu postanowień artykułu 76., l. 1., ustęp 2., i przy analogicznem zastosowaniu poleceń w artykule 64. podanych.

Artykuł 72.

Postępowanie co do ubytków.

(§§ 230. i 231.)

W razie gdy obowiązek podatkowy przestanie istnieć z powodu wyprowadzenia się podatnika z obszaru, na którym obowiązuje ustawa lub też z powodu ustania lub zmniejszenia się stałych poborów służbowych poniżej wymiaru, uzasadniającego obowiązek podatkowy, winien podatnik uwiadomić o tem właściwą władzę podatkową w przeciągu dni 14.

Jeżeli uwiadomienie nadejdzie zapóźno, podatek odpisuje się a względnie zmniejsza dopiero od początku miesiąca, który nastąpi po nadejściu uwiadomienia.

Spóźnione uwiadomienia, które nadejdą w ostatnim miesiącu roku podatkowego lub po upływie roku podatkowego, nie mogą spowodować odpisania podatku na ten rok podatkowy przypisanego, jednakowoż w celu trzymania ubytku w ewidencyi poddać je należy potrzebnemu zbadaniu i odpowiednio zanotować (por. artykuł 76., l. 2.).

Od orzeczenia władzy podatkowej pierwszej instancyi można wnieść rekurs do krajowej władzy skarbowej. Władze podatkowe uwiadamiać należy przy uwzględnieniu postanowień artykułu 76., l. 1., ustęp 2. i przy analogicznem zastosowaniu poleceń w artykule 64. podanych.

Artykuł 73.

Postępowanie przy odpisywaniu z powodu śmierci podatnika.

(§§ 229. i 230.)

1. W razie śmierci podatnika nie potrzeba o tem donosić, jeżeli podatek dochodowy całkiem odpada lub jeżeli w całości przechodzi na masę spadkową; w pierwszym przypadku władza podatkowa winna z zastrzeżeniem polecenia, podanego niżej pod l. 3., kiedykolwiek dowie się o okolicznościach uzasadniających zupełne odpisanie, odpisać podatek z urzędu od miesiąca, następującego bezpośrednio po dniu śmierci; w przypadku ostatnim należność podatkowa przechodzi tak samo jak inne długi spadkodawcy na dziedziców.

2. Jeżeli jednak z powodu śmierci żądano odpisania podatku, w takim razie winni dziedzice (albo kurator masy spadkowej) w przeciągu trzech miesięcy, licząc od dnia śmierci, donieść o tem i uzasadnić roszczenie swoje do częściowego odpisania podatku (artykuł 69.); także w tym razie odpisuje się podatek od miesiąca, następującego bezpośrednio po dniu śmierci. W razie zaś jeżeli uwiadomienie nadejdzie zapóźno, zmniejszenie następuje dopiero od początku miesiąca, który nastąpi po nadejściu uwiadomienia.

Co do uwiadomień spóźnionych, tudzież co do właściwości władz stosuje się postanowienia, zawarte w art. 72.

3. Władza podatkowa, dowiedziawszy się o przypadkach śmierci, winna zawsze zbadać opodatkowanie zmarłego; zwłaszcza należy w tym celu używać o ile możności w krótkiej drodze aktów spadkowych. Gdyby się pokazało, że nie cały dochód zmarłego był opodatkowany, przeprowadzić należy opodatkowanie dodatkowe.

Także przed dokonaniem odpisania pod l. 1. omówionego, należy za każdym razem dokładnie stwierdzić, czy zmarły nie zostawił żadnego źródła dochodu. W tym celu można odpisanie odroczyć aż do opodatkowania dziedziców w roku następnym.

Artykuł 74.

Postępowanie w razie zniżenia podatku.

(§ 232.)

Prośby o zniżki podatkowe, w artykule 70. omówione, wnosić należy najpóźniej w przeciągu dni 14. po zajściu zdarzenia, uzasadniającego prośbę o opust, do władzy podatkowej pierwszej instacyi.

W razie spóźnionego wniesienia prośby może nastąpić stosunkowe obniżenie tylko tej kwoty podatkowej, która przepisana jest za miesiące kalendarzowe, następujące po wniesieniu podania.

Prośby spóźnione, wniesione w ostatnim miesiącu roku podatkowego lub po upływie tegoż roku, winna władza podatkowa pierwszej instancyi odrzucić bez dalszego badania.

We wszystkich innych przypadkach posłać należy prośby z dołączeniem potrzebnych dochodzeń do krajowej władzy skarbowej.

Od orzeczenia krajowej władzy skarbowej odwołać się można do Ministerstwa skarbu.

Artykuł 75.

Wymiary dodatkowe.

Oprócz przyrostów, omówionych w artykule 67. zdarzają się jeszcze dodatkowe wymiary podatku dochodowego co do takich osób, które pominięte zostały przy powszechnem opodatkowaniu na rok bieżący.

W przypadkach tych, o ile dokonanie wymiaru nie zależy ewentualnie od orzeczenia o istocie czynu karygodnego (art. 9. przepisu wykonawczego do rozdziału V.), przeprowadzić ma wymiar komisya szacunkowa przy najbliższem zebraniu się (na przykład w celu wydania opinii co do odwołań), a to na podstawie arkusza wymiarowego, względnie dodatkowego rejestru szacunkowego.

W każdym takim przypadku wygotować należy dla tych podatników nową kartę *F* i włożyć ją do spisu kontrybuentów podatku dochodowego (artykuł 42.).

O ileby opodatkowanie obejmowało kilka lat wstecz, należy w arkuszu wymiarowym i rejestrze szacunkowym przytoczyć przy każdej pozycyi lata obok siebie, względnie jeden rok pod drugim.

Artykuł 76.

Utrzymywanie w ewidencyi przypisów podatkowych i podatników w ciągu roku podatkowego; w szczególności co do zmiany mieszkań.

1. Co do wszystkich tych przypadków, które w myśl powyższych artykułów 67. do 75. powodują przyrosty lub ubytki w przypisanym podatku dochodowym, utrzymywać mają władze skarbowe pierwszej instancyi zapiski według formularza *N*. Nadto dla przypadków przyrostów sporządzić należy karty według formularza *K*, a co do tych przypadków ubytku, które tyczą się podatników odpadłych, zaopatrzyć istniejące karty *K* odpowiednim łatwo dostrzec się dającym dopiskiem.

Formularz *N*.

Podobnie winny krajowe władze skarbowe przyrosty lub ubytki, które one zarządziły wskutek rekursów, próśb o zniżenie i rekursów ministeryalnych w sprawach, wymienionych w artykułach 67. do 75., zanotować w zapiskach według formularza *O*. Władze podatkowe pierwszej instancyi obowiązane są uwiadamiać urzędy podatkowe, przesyłając odpowiednie wyciągi w celu przeprowadzenia zarządzonych przyrostów lub ubytków.

Formularz *O*.

Podobnie postępować należy z przyrostami i ubytkami, tyczącymi się podatku pensyjnego.

2. Wszystkie te przypadki rozpoczęcia się i ukończenia się powinności podatkowej w ciągu roku podatkowego, które w myśl postanowień powyższych nie dają powodu do zmian w przypisie podatku, nie są przedmiotem bieżącej ewidencyi, zwłaszcza iż ustawa przepisuje coroczne sporządzanie spisów osób przypuszczalnie podlegających podatkowi, i zasięganie przepisanych wykazów itd.

Jednakże w celu jak największego ułatwienia wymiaru w roku następnym winny władze podatkowe zapisywać wszelkie wypadki tego rodzaju*), o których się w ciągu roku dowiedzą.

Co do przyrostów przygotować należy bezzwłocznie kartę według formularza *F*, co do ubytków umieścić należy odpowiednią uwagę na istniejącej karcie *F*.

3. Zmiana mieszkania nie uzasadnia zmiany przepisu w ciągu roku podatkowego. Ze względu jednak na to, że właściwość organów wymiarowych zależy od miejsca zamieszkania podatnika, pożądaną jest rzeczą, aby także pod tym względem poczynione

---

*) Przypadkami takimi są między innymi następujące:

A. Przyrosty:

a) gdy osoba, mieszkająca za granicą, uzyska w krajach tutejszych dochód oznaczonego w § 153., l. 2. rodzaju;

b) gdy uwolniony w myśl § 154., l. 3. konsul zawodowy, sługa lub urzędnik obcego poselstwa lub konsulatu uzyska obywatelstwo austryackie;

c) gdy tytuł uwalniający, w myśl § 154., l. 3. i 4. istniejący, odpadnie z innych powodów;

d) nabycie dochodu, podlegającego opodatkowaniu, z wyjątkiem przypadku, wyszczególnionego w § 227., ustęp 2.;

e) wystąpienie osoby z gospodarstwa domowego, w którem jej dochód doliczany był do dochodu głowy tegoż gospodarstwa domowego.

B. Ubytki.

a) gdy podatnik wejdzie w ciągu roku podatkowego w jeden ze stosunków, uzasadniających według § 154., l. 3. i 4. uwolnienie od podatku; w przypadkach tych zważać należy na przywileje, przysługujące ewentualnie tym osobom pod względem ściągania podatku;

b) utrata dochodu lub zmniejszenie się jego poniżej wysokości podatkowi podlegającej, o ile nie zachodzą warunki odpisań lub zniżeń w §§ 229. i 232. przewidzianych;

c) wstąpienie osoby do gospodarstwa domowego, w którem dochód jej doliczany będzie do dochodu głowy tego gospodarstwa domowego.

zostały w miarę możności przygotowania do przyszłorocznego rozkładu. W tym celu polecić należy organom poborowym i egzekucyjnym, aby o każdem przesiedleniu się podatnika do innego okręgu wymiarowego, które dojdzie do ich wiadomości, uwiadamiały bezzwłocznie władzę podatkową.

Władza podatkowa winna zużytkować także własne spostrzeżenia, poczynione ewentualnie przy innych sprawach, a w razie potrzeby zasięgać informacyi od organów, którym poruczone są sprawy meldunkowe.

Część IV.

Podatek pensyjny od wyższych poborów służbowych. Ściąganie podatku dochodowego i pensyjnego, przypadającego od poborów służbowych, przez służbodawcę.

Artykuł 77.

Podatek pensyjny.

(§ 233.)

Osoby, pobierające pobory służbowe, które wynoszą lub przenoszą kwotę 6400 K rocznie, opłacać mają oprócz podatku dochodowego także podatek pensyjny, który bez względu na jakikolwiek inny dochód wynosi:

1. stopień	od	6.400 K	aż wyłącznie do	8.000 K	. 0·4%
2. „	„	8.000 „	„ „	9.000 „	. 0·8%
3. „	„	9.000 „	„ „	10.000 „	. 1·2%
4. „	„	10.000 „	„ „	12.000 „	. 1·6%
5. „	„	12.000 „	„ „	14.000 „	. 2 %
6. „	„	14.000 „	„ „	16.000 „	. 3 %
7. „	„	16.000 „	„ „	20.000 „	. 4 %
8. „	„	20.000 „	„ „	30.000 „	. 5 %
9. „	„	30.000 „	i wyżej	. . . .	. 6 %

Podatek pensyjny wymierzać należy od całkowitej kwoty poborów służbowych podatkowi podlegających, w stopach podatkowych, przypadających od tej kwoty, to jest:

1. nie tylko od kwoty częściowej przewyższającej 6400 K, i

2. nie w rozmaitych stopach procentowych od kwot częściowych poszczególnym stopniom odpowiadających.

Podatek należy jednak obliczać w taki sposób, aby z poborów wyższego stopnia po potrąceniu podatku nigdy nie pozostawała suma mniejsza, jak suma, pozostająca z najwyższych poborów bezpośrednio niższego stopnia po potrąceniu podatku, przypadającego na ten stopień. (Por. także artykuł 34., I., l. 3.)

Pobory służbowe, z rozmaitych źródeł płynące, zliczać należy w jedną sumę celem wymierzenia podatku.

Artykuł 78.

Ściąganie podatku dochodowego i podatku pensyjnego, przypadającego od poborów służbowych, przez służbodawcę.

(§ 234.)

Ci, którzy wypłacają stałe pobory tego rodzaju, jaki w §§ 167. i 168. jest oznaczony, albo oprócz stałych poborów w wysokości, podlegającej podatkowi, także pobory zmienne (artykuł 23. i artykuł 24., l. 1. i 2., i rozporządzenie cesarskie z dnia 8. lipca 1898, Dz. u. p. Nr. 120.) — w dalszych artykułach osoby te nazywane są po prostu „służbodawcami“ — obowiązani są potrącać odbiorcom tych poborów podatek dochodowy (razem z ewentualną podwyżką) i pensyjny od tych poborów wymierzony, o którego wymiarze władze podatkowe będą ich w tym celu corocznie uwiadamiały. Ze względu na § 201. i § 234., ustęp 4., potrącenie to ogranicza się do poborów służbowych, które u jednego służbodawcy za rok obliczone wynoszą więcej jak 1600 K.

Uwiadamia się zapomocą wezwania płatniczego, od którego dopuszczalny jest rekurs do krajowej władzy skarbowej.

Potrącenie uskutecznia się w tych samych terminach i w tych samych stosunkowych ratach, w których wypłaca się pobory.

Osoby, pobierające zmienne pobory służbowe, obowiązane są, z zastrzeżeniem postanowienia ustępu pierwszego, do bezpośredniego wpłacania podatku, przypisanego ewentualnie od tych poborów, w terminach zapłaty, określonych w § 226.

Osoby, pobierające czesne i taksy egzaminacyjne (promocyjne), winny w każdym razie opłacać bezpośrednio podatek, przypisany od tych poborów.

Obowiązek wypłacających do donoszenia po myśli § 201. odnosi się tak do stałych jak i do zmiennych poborów służbowych. (Por. art. 40.)

Artykuł 79.

Postępowanie władzy podatkowej.

1. Celem wykonania postanowień, wydanych w artykułach 77. i 78., sporządzić ma władza podatkowa spis podług formularza *P*, do którego zaciągnąć należy: Formularz *P*.

a) kontrybuentów podatku dochodowego, których podatek dochodowy (i podatek pensyjny) uiszcza służbodawca w drodze potrącenia albo

którym w ogóle przypisuje się podatek pensyjny, chociażby tenże nie był potrącany przez służbodawcę (przedziałka 24. rejestru szacunkowego *H*).

b) osoby, do których odnosi się postanowienie artykułu XVII. ustawy. (Por. artykuł 80.)

Wykaz *P* należy sporządzić osobno:

a) dla podatników, otrzymujących pobory swe z kas państwowych (wykaz *P*/1),

b) dla wszystkich innych osób, otrzymujących pobory służbowe (wykaz *P*/2).

Większym władzom podatkowym zaleca się sporządzanie wykazów *P* według działów zarachowywania, względnie według służbodawców. (Por. artykuł 81., l. 3., ustęp 4.)

2. Przedziałki 2. do 4., tudzież 7. do 13. należy bezwarunkowo wypełniać zgodnie z przedziałkami 1., 2., 22., 24. i 27. do 31. rejestru szacunkowego *H*, chociażby wskutek tego tam, gdzie wykazy *P* prowadzi się według służbodawców, przenosiło się kilkakrotnie ten sam dochód i tę samą stopę podatkową.

W tych przypadkach, w których podatnik nie pobiera żadnego innego dochodu, prócz poborów służbowych, zawiera przedziałka 14. tę samą kwotę, co przedziałka 13. W przeciwnym razie zapisać należy tę kwotę, któraby przypadała jako podatek dochodowy, gdyby pobory służbowe były jedynym dochodem podatnika, na przykład jeżeli podatnik z podlegającym podatkowi dochodem w kwocie 6000 K pobiera 4000 K z poborów służbowych, należy w przedziałce 14. zapisać kwotę 61 K 30 h (jeżeli nie ma się przypisać podwyżki po myśli § 172 *a*). Gdy w takich razach chodzi o pobory służbowe, nie wynoszące więcej jak 1600 K, wpisać należy stopy podatkowe wymienione w artykule 34., 1., l. 2. tylko wtedy, jeżeli chodzi o przypadek po myśli artykułu XVII. ustawy; w wszystkich innych przypadkach nie potrzeba wypełniać tej rubryki.

3. Jeżeli pobory służbowe kontrybuenta (przedziałka 8, formularza *P*) wynoszą lub przenoszą 6400 K, obliczyć należy następnie w przedziałce 15. podatek pensyjny.

4. Przedziałki 16. i 17. wypełnia się tylko w tych przypadkach, gdy podatnik pobiera pobory służbowe z rozmaitych źródeł. (Pobory służbowe członków gospodarstwa domowego, doliczone do dochodu głowy tegoż gospodarstwa, należy wprawdzie wpisywać w przedziałce 8., jednak nie potrzeba ich wpisywać także w przedziałce 16. i 17.; w tych ostatnich przedziałkach należy wykazywać tylko pobory służbowe głowy gospodarstwa domowego.) W przypadkach tych należy z zastrzeżeniem wyjątku, wymienionego pod l. 5., kwoty, wykazane w przedziałkach 14. i 15. rozdzielić proporcyonalnie na poszczególne pobory.

5. Jeżeli podatnik pobiera pobory z rozmaitych kas państwowych, lub kas funduszów publicznych, zostających pod zarządem władzy państwowej, nie należy podatku rozdzielać, lecz całą kwotę przez służbodawcę ściągnąć się mającą pobierać w tej kasie, która wypłaca największe pobory.

6. Jeżeli pomiędzy poborami służbowymi znajdują się pobory ze źródeł w artykule 24., l. 3. oznaczonych, podać je należy również w przedziałce 16; kwotę podatku od nich przypadającą obliczyć należy w sposób, podany pod l. 4., i wykazać w przedziałce 20. i 21.

7. Przedziałki 18. i 19. wypełnia się tylko w tych przypadkach, w których w przedziałce 17. wypadło zapisać podlegające potrąceniu podatku pobory służbowe, przenoszące 1600 K (art. 78.).

8. Jeżeli wykaz *P* prowadzi się łącznie z rejestrem szacunkowym (artykuł 51., l. 1., ustęp 2.), należy rejestr ten założyć oddzielnie według następujących trzech grup:

a) dla podatników, którym przypisuje się podatek dochodowy tylko do zapłaty przez nich samych (*H*),

b) dla podatników, którzy pobory swe otrzymują z kas państwowych (*H* 1),

c) dla wszystkich innych podatników, otrzymujących pobory służbowe, co do których zachodzi obowiązek służbodawcy do potrącenia albo w ogóle istnieje obowiązek płacenia podatku pensyjnego (*H* 2).

Przytem zaleca się zestawienie kolejne podatników w rejestrach *H* 1 i *H* 2 według działów zarachowywania, względnie według służbodawców, ponieważ założone w ten sposób rejestry zastępują w zupełności wykaz *P*, wobec czego na ich podstawie można wygotowywać tak nakazy płatnicze *J* 2 i *Q* jak i wezwania płatnicze *R*. Jeżeli rejestry te (*H* 1 i *H* 2) nie będą układane w ten sposób, to umożliwiają one jedynie wygotowanie nakazów płatniczych *J* 2 i *Q*; wezwania płatnicze należy w tym wypadku układać w sposób, podany w artykule 81., l. 3. Dla rejestru szacunkowego *H* (lit. *a*) należy używać formularzy bez przedziałek 32. do 39.

Przedziałki 32. do 39. rejestru *H* 1 i *H* 2 odpowiadają przedziałkom 14., 15., 5., 6., 17. do 21. wykazu *P*; przy wypełnianiu tych przedziałek należy stosować analogicznie postanowienia, obowiązujące dla wykazów *P*.

Artykuł 80.

Uwolnienie funkcyonaryuszów państwowych, oznaczonych w artykule XVII. ustawy, od opłacania podatku dochodowego od płac, nie wynoszących więcej jak 1260 K.

1. Dobrodziejstwo, określone w artykule XVII. ustawy, rozciąga się pod warunkami tamże oznaczonymi na wszystkich funkcyonaryuszów państwowych w czynnej służbie, którzy zostali mianowani przed dniem 1. stycznia 1898.

2. Jeżeli funkcyonaryusz nie ma żadnego innego dochodu oprócz poborów aktywalnych, jest całkiem uwolniony od podatku. W przypadku tym już komisya może orzec uwolnienie a przedziałki 27. i 31. arkusza wymiarowego *Ha*, względnie rejestru szacunkowego *H* należy wypełnić w sposób, oznaczony w artykule 59., l. 5.

Odpowiednio do tego należy w wykazie *P* wstawić tę samą kwotę do przedziałki 14. i odpowiednio to uwidocznić. (Por. artykuł 59., l. 5.)

3. Jeżeli funkcyonaryusz państwowy oprócz swoich poborów aktywalnych ma jeszcze inny dochód, który nie pochodzi z poborów służbowych, natenczas kwotę w myśl artykułu 79., l. 2., ust. 2., obliczoną i w kolumnie 14. wykazaną, oznaczyć należy w taki sam sposób.

Funkcyonaryusz państwowy ma na przykład płacę w kwocie 1200 K, 600 K dodatku aktywalnego i 120 K dodatku na utrzymanie; oprócz tego pobiera rentę w sumie 600 K; nie rości sobie pretensyi do żadnych potrąceń. Całkowity jego dochód wynosi więc 2520 K, stopa podatkowa od niego przypadająca 28 K 50 h. Dochód z poborów służbowych wynosi 1920 K, podatek od niego w myśl artykułu 79., l. 2., ust. 2., przypadający, który wykazać należy w przedziałce 14., wynosi 18 K 70 h. Tej przeto kwoty nie należy pobierać i należy ją wobec tego uwidocznić odpowiednio w przedziałce 14.

4. Jeżeli funkcyonaryusz państwowy oprócz swoich poborów aktywalnych ma jeszcze inne pobory służbowe z kasy funduszów państwowych lub publicznych, natenczas stosownie do artykułu 79., l. 5. nie rozdziela się podatku przy wypełnianiu formularza *P*. W przypadku tym kwotę podatku, która nie ma być pobierana, obliczyć należy osobno a to przy analogicznem zastosowaniu artykułu 79., l. 2., ust. 2.

Gdyby więc na przykład wymieniony wyżej funkcyonaryusz państwowy zamiast renty w kwocie 600 K miał remuneracyę w kwocie 600 K, płatną w kasie państwa (dotychczas uwolnioną od podatku), w takim razie nie ściąganoby również kwoty 18 K 70 h.

5. Jeżeli funkcyonaryusz państwowy, oprócz swoich poborów aktywalnych, ma pobory służbowe, wypłacane nie z kasy funduszów państwowych i nie z kasy funduszów publicznych, w takim razie przy zastosowaniu działania rachunkowego powyżej pod l. 3. i 4. przedstawionego wypadłoby wskutek przepisanego w artykule 79., l. 4., dla takich przypadków proporcyonalnego podziału przypadającego podatku na poszczególne pobory służbowe, że podatku, przypadającego na pobory aktywalne, tylko po części się nie pobiera. Gdyby bowiem na przykład wspomniany urzędnik pobierał remuneracyę nie z kasy państwa, natenczas stosownie do artykułu 79., l. 4. stopa podatkowa, wynosząca 28 K 50 h, zostałaby proporcyonalnie rozdzielona na remuneracyę w kwocie 600 K i na pobory aktywalne w kwocie 1920 K, wskutek czego na pobory aktywalne przypadłoby 21 K 72 h; według obliczenia zaś przedstawionego pod l. 3. i 4., nie pobranoby tylko kwoty częściowej 18 K 70 h.

Dla uniknienia tej niewłaściwości nie należy także w przypadkach tutaj omawianych pobierać całej kwoty częściowej podatku, w myśl artykułu 79., l. 4. obliczonej, która przypada na pobory aktywalne, w myśl artykułu XVII. uprzywilejowane, wobec czego trzeba ją wykazać i odpowiednio uwidocznić w przedziałce 14..

6. Przy prowadzeniu rejestru szacunkowego H_1 należy kwotę podatkową, której się nie ściąga, wpisać i odpowiednio uwidocznić w przedziałkach 27. do 32.; pobrać się mającą kwotę podatku należy uwidocznić w przedziałkach 27. do 31. ponad wyżej wspomnianą kwotą a oprócz tego wykazać w kolumnie 38.

Artykuł 81.

Wygotowanie nakazów płatniczych i wezwań płatniczych dla podatnika i służbodawcy.

Władza podatkowa wygotować ma następujące nakazy płatnicze i wezwania płatnicze:

1. nakaz płatniczy na podatek dochodowy dla podatnika (formularz $J/_2$. — por. artykuł 60.); w nim oznaczyć należy dokładnie kwotę, która od służbodawcy, a względnie od służbodawców będzie pobierana (przedziałka 18. formularza *P*, względnie przedziałka 36. rejestru H_1 i H_2), jakoteż tę, którą podatnik ma sam płacić (przedziałka 20. formularza *P*, względnie przedziałka 38. rejestru H_1 i H_2) i należy nadmienić wyraźnie o wydać się mającym w danym razie nakazie płatniczym na podatek pensyjny;

2. nakaz płatniczy dla podatnika na podatek pensyjny według formularza *Q*. W nim należy wyraźnie nadmienić, czy podatek pensyjny będzie pobierany od służbodawcy, czy też sam podatnik Formularz Q.

ma go płacić w całości lub w części (przedziałka 19. i 21. formularza *P*, względnie przedziałka 37. i 39. rejestru H_1 i H_2).

Nakazy płatnicze, tyczące się podatku pensyjnego podlegającego dodatkom, posłać należy zamknięte urzędowi podatkowemu w celu dopisania dodatków i zarządzenia doręczenia;

3. wezwanie płatnicze do służbodawców.

Formularz *R*. Wezwanie to wygotować należy według formularza *R* i ma ono zawierać szczegóły, wykazane w przedziałkach 18. i 19. wykazu *P*, względnie 36. i 37. rejestru H_1 i H_2.

Wezwanie doręczać należy również zamknięte, a to w razie jeżeli dodatki do podatku pensyjnego mają być obliczone, za pośrednictwem urzędów podatkowych, które obliczyć mają ewentualne dodatki.

W wezwaniach zestawiać należy ile możności wszystkie osoby, mające posady u tego samego służbodawcy, o ile w tej samej kasie ma się za nich płacić podatek. (Por. artykuł 79., l. 1., ustęp 2.)

W kasie należy kwoty, przypadające na każdego służbodawcę, przypisywać tylko sumarycznie.

Kasa ma jednakowoż zachować u siebie odpis spisu poszczególnych podatników.

4. Przy wygotowaniu wspomnianych nakazów płatniczych i wezwań płatniczych musi się zwracać uwagę na to, aby podatnik, otrzymujący pobory od kilku służbodawców, nie otrzymał kilku nakazów płatniczych lub nie został podwójnie opodatkowany. Jeżeli wykazy *P* prowadzi się według służbodawców, w którym to wypadku podatnicy, otrzymujący pobory od kilku służbodawców, zapisani są w kilku wykazach *P*, musi się baczyć na to, aby wstawionych w przedziałkach 20. i 21. kwot podatkowych żądano od podatnika tylko raz a taksamo aby i od każdego służbodawcy żądano podatku, wykazanego w przedziałkach 18. i 19., tylko od kwoty, którą on wypłacił.*)

W tym celu należy odpowiednio uwidocznić uiszczane przez innych służbodawców kwoty, wykazane w przedziałce 18. i 19.; analogicznie należałoby kwoty, wstawione odnośnie do tego samego podatnika w rozmaitych wykazach *P*, uwidocznić w przedziałce 20. i 21. w wszystkich wykazach *P*, z wyjątkiem jednego; jako ten jeden wykaz *P* należy wybrać wykaz tego służbodawcy, który podatnikowi wypłaca największe pobory.

Jeżeli wykazy *P* nie prowadzi się według służbodawców, wówczas zdarzają się takie podwójne przypisywania tylko co do tych funkcyonaryuszów państwowych, którzy równocześnie otrzymują pobory służbowe od osób prywatnych; co do tych funkcyonaryuszów należałoby tedy kwoty, przypisane już na podstawie wykazu $P/_1$ odpowiednio uwidocznić w wykazie $P/_2$, zaś kwoty, przypisane w wykazie $P/_2$, w wykazie $P/_1$.

5. Jeżeli rejestrów szacunkowych H_1 i H_2 nie prowadzi się według działów zarachowywania, względnie według służbodawców, wówczas należy wypełnione całkowicie karty *K* (artykuł 60.) oraz kopie nakazów płatniczych, tyczących się podatku pensyjnego, uporządkować w wymieniony sposób i na podstawie tychże wygotować wezwania płatnicze; duplikat tych wezwań płatniczych, sporządzony zapomocą kalki, ma potem w krótkości zastępować wykaz *P*. Przytem można sporządzonego ewentualnie równocześnie trzeciego egzemplarza, odpowiednio dostosowanego, używać jako wykazu przypisów dla urzędu podatkowego.

Artykuł 82.

Bliższe postanowienia co do postępowania przy potrącaniu podatku przez służbodawcę.

(§ 234.)

1. Jeżeli przy rozpoczęciu się nowego roku podatkowego przypis podatkowy, tyczący się tegoż roku, nie został jeszcze oznajmiony, w takim razie aż do nadejścia w tym względzie uwiadomienia od władzy podatkowej, potrącać należy podatek tymczasowo i z zastrzeżeniem późniejszego wyrównania według przeszłorocznego wymiaru. Gdyby tym sposobem w pierwszych miesiącach roku potrącono i odesłano mniej lub więcej niż się należy według wezwania płatniczego, różnicę wyrównać należy w najbliższym terminie uiszczenia.

2. Z tem samem zastrzeżeniem wypłacający jest obowiązany także co do poborów służbowych nowo powstałych (w rodzaju, określonym w artykule 78., ustęp 1.) aż do nadejścia pierwszego uwiadomienia od władzy podatkowej, obliczać i potrącać podatek w takim wymiarze, jaki od wypłacanych poborów rocznych przypadałby według ustawowej skali podatkowej (§§ 172. i 233. — bez podwyżki po myśli § 172 *a*) pod tym warunkiem, że te roczne pobory są jedynym dochodem odbiorcy, podatkowi podlegającym. Od poborów służbowych, których suma za rok obliczona nie wynosi więcej jak 1600 K, nie należy przeto tymczasowo niczego potrącać (artykuł 78.).

3. Przez pobory służbowe nowo powstałe rozumieć należy pobory wypłacane osobom, które dotychczas nie pobierały żadnych takich poborów od tego służbodawcy. Do poborów nowo powstałych należą więc tak pobory tych odbiorców, którzy

*) Sprostowano (zobacz obwieszczenie z dnia 27. czerwca 1914, Dz. u. p. Nr. 147).

w ogóle zaczynają dopiero korzystać z takich poborów (otrzymują po raz pierwszy posadę, dostają pensyę itd.) jak i tych, którzy w ciągu roku zmienią swoje stanowisko służbowe, swoją posadę itd.

4. O ile podatek ma być potrącany od zmiennych poborów służbowych (artykuł 78., ustęp 1.), należy przy obliczeniu tego potrącenia uwzględnić wypłacić się mającą roczną kwotę stałych i zmiennych poborów służbowych.

5. Jeżeli podatnik przestaje w ciągu roku otrzymywać pobory, ustaje obowiązek służbodawcy do potrącania podatku z wypłaceniem ostatniej raty poborów (por. artykuł 83., l. 3.).

6. W przypadku tym kasa państwowa (urząd podatkowy), którą służbodawca uwiadomi o tej okoliczności, wystosować ma do podatnika wezwanie, aby podatek, za pozostałą część roku przypadający, zapłacił w terminach w § 226. ustanowionych, względnie natychmiast (jeżeli terminy zapłaty już upłynęły) albo też, aby w przeciągu dni 14. doniósł o nowej siedzibie, gdyby takowa znajdowała się poza obrębem okręgu urzędowania poborowego urzędu a według okoliczności o nowym służbodawcy.

Gdyby podatnik obrał inną siedzibę, należy ją zanotować, a ewentualnie uwiadomić o niej władzę podatkową, powołaną teraz do przypisania podatku.

Odpowiedź, która nadejdzie na takie wezwanie, przesłać należy w każdym razie władzy podatkowej. Władzę tę uwiadamiać należy także o wszelkich innych okolicznościach, stojących na przeszkodzie oborowi podatku.

7. Przez wykonanie postanowień powyższych, opodatkowanie tych odbiorców poborów służbowych, którzy w ciągu roku zmieniają swoje stanowisko służbowe itd., będzie uskutecznione po największej części z małemi różnicami.

8. Co do tych osób, które dotychczas w ogóle nie otrzymywały poborów służbowych, rozróżniać należy, czy zachodzi tu przypadek, podlegający ewidencyi w myśl § 227., ustęp 2., to jest, czy osoby te przez uzyskanie stałych poborów służbowych przenoszących 1600 K wstąpiły dopiero w obowiązek opłacania podatku dochodowego, czy też ten przypadek nie zachodzi, bądź to z tego powodu, że chodzi tu o zmienne pobory służbowe, bądź też dlatego, że dotyczące osoby nawet bez względu na pobory służbowe nowo uzyskane podlegały podatkowi dochodowemu.

9. W pierwszym razie, to jest gdy zachodzi przypadek, podlegający ewidencyi, ma władza podatkowa przeprowadzić postępowanie wymiarowe w myśl artykułu 71. Przy obliczaniu kwoty podatku, którą służbodawca ma pobierać, i przy wymierzaniu podatku pensyjnego, jakoteż przy wygotowywaniu nakazów płatniczych i wezwań płatniczych stosować należy analogicznie przepisy, zawarte w powyższych artykułach 77. do 81.

Także w tym przypadku należy ewentualne różnice wyrównać w najbliższym terminie uiszczenia podatku.

10. W wszystkich innych przypadkach, wymienionych pod l. 2. do 8., wyda władza podatkowa potrzebne zarządzenia jak tylko się dowie o dokonanem potrąceniu lub o wstrzymaniu potrącenia (l. 6.); przedmiotem tych zarządzeń stosownie do okoliczności danego przypadku, może być zarządzenie potrzebnych sprostowań, zarządzenie bezpośredniego poboru od podatnika pozostałej części podatku już nie potrącanego lub ustanowienie kwoty, którą nowy służbodawca ma potrącać i do kasy oddawać; wynikiem badania może być nakoniec stwierdzenie, że podatnik za dużo zapłacił. O wydanem zarządzeniu względnie rozstrzygnieniu uwiadomić należy podatnika, gdy zaś chodzi nie tylko o pobór podatku od podatnika, także służbodawcę. Od tego uwiadomienia dopuszczalny jest rekurs do krajowej władzy skarbowej.

11. Dokonywanie potrąceń przez kasy funduszów dworskich, państwowych i publicznych unormowane jest przepisem manipulacyjnym, wydanym przez Ministerstwo skarbu.

Artykuł 83.

Odsyłanie potrąconych kwot podatku.

(§ 235.)

1. Kwoty, potrącone w myśl postanowień powyższych przez służbodawcę w ciągu miesiąca, odesłać należy do kasy państwa z reguły w ciągu dni 14. po upływie tego miesiąca.

Krajowe władze skarbowe mogą także zezwolić na odsyłanie podatku w terminach ćwierćrocznych lub wyznaczyć do odsyłania termin dłuższy od 14dniowego.

2. Za kasę państwową, właściwą do zarachowywania i poboru, uważać należy ten urząd podatkowy, w którego okręgu urzędowym znajduje się siedziba funkcyonaryusza. W tych miastach, w których podatek pobierają urzędy podatkowe miejskie, upoważnione są urzędy te także do odbioru kwot pod l. 1. wymienionych.

Jeżeli funkcyonaryusz (pensyonista) przebywa za granicą, wówczas należy uważać za kasę

państwową, właściwą do zarachowywania i poboru, ten urząd podatkowy, w którego okręgu urzędowym znajduje się miejsce zamieszkania służbodawcy.

Funkcyonaryuszom, mieszkającym za granicą — jak długo gmina przynależności funkcyonaryusza nie jest znana (artykuł 36., II., l. 6.) — winien wymierzać podatek ze względu na źródło dochodu, wykazane w doniesieniu służbodawcy, organ wymiarowy w siedzibie służbodawcy, który ma zatem wygotować także indywidualne wezwanie dla funkcyonaryusza do wniesienia zeznania i wykazania jego gminy przynależności, względnie zaś do udzielenia zezwolenia na dokonanie wymiaru przez organ wzywający.

3. Podatek ma być z reguły odsyłany i kwitowany sumarycznie co do każdego wezwania płatniczego służbodawcy przesłanego; jeżeli jednak kwota odesłana nie zgadza się z odpowiednią ratą sumy, podanej w wezwaniu płatniczem, bądź dlatego, że w myśl § 234., ustęp ostatni, odesłano podatek za tych odbiorców, co do których nie wydano jeszcze wezwania płatniczego, bądź też dlatego, że w myśl artykułu 82., l. 5., nie odesłano podatku za owych odbiorców, którzy przestali pobierać płacę od służbodawcy, w takim razie służbodawca wymienić ma w konsygnacyi owych odbiorców. Kasa odbierająca winna w tym względzie złożyć sprawozdanie władzy podatkowej.

4. Gdyby w chwili odesłania podatku nie było jeszcze w kasie rachunku, kasa winna otworzyć rachunek tymczasowy, pieniądze odebrać i bezzwłocznie złożyć o tem sprawozdanie władzy podatkowej.

5. Kasy państwowe, które wypłacają pobory podatkowi podlegające, winny zamiast odsyłania przypadających kwot, zapisywać je w rachunku bezpośrednio jako przychód.

Badanie odpowiedniego uskutecznienia potrąceń unormowane jest przepisem manipulacyjnym.

Artykuł 84.

Środki prawne.

(§§ 218., 233., ustęp 5., 234.)

I. Podatnikowi przysługują następujące środki prawne:

1. Odwołanie do komisyi odwoławczej od nakazu płatniczego (§ 218.), tyczącego się podatku dochodowego; odwołanie to może zwracać się:

a) przeciw ustaleniu wymiaru poborów służbowych;

b) przeciw ewentualnemu mylnemu obliczeniu części podatku dochodowego, pobierać się mającej od służbodawcy.

Do omyłek w rodzaju, oznaczonym pod *b)* stosuje się postanowienie artykułu 61., l. 5., ust. 1.

2. Rekurs do krajowej władzy skarbowej w następujących przypadkach:

a) od nakazu płatniczego, zawierającego wymiar podatku pensyjnego;

rekurs ten dopuszczalny jest jednak tylko z powodu ewentualnych omyłek w obliczeniu i przypisaniu kwoty popodatku, lecz nie przeciw wysokości poborów, wziętej za podstawę wymiaru (por. l. 1., lit. *a*);

b) w przypadkach, wymienionych w artykule 82., l. 6. i 10., od zarządzeń, wydanych z powodu zmian, zaszłych w ciągu roku; pod tym względem wolno podatnikowi dochodzić ewentualnej nadpłaty drogą rekursu przeciw wymienionemu tamże uwiadomieniu.

3. Podatnicy, uważający się za pokrzywdzonych potrąceniem podatkowem, dokonanem im w myśl § 234., mogą w przeciągu dni 30. po dokonaniu potrącenia wnieść zażalenie do władzy podatkowej pierwszej instancyi, właściwej do odbierania od nich zeznań do podatku dochodowego (artykuł 36.); od jej orzeczenia można odwołać się do krajowej władzy skarbowej.

Zażalenia tego rodzaju, o ile czynione potrącenia odpowiadają prawomocnym wezwaniom i nakazom płatniczym, załatwiać należy z powołaniem się na te dokumenty.

II. Służbodawcy służy prawo wniesienia rekursu do krajowej władzy skarbowej od wezwania płatniczego, do niego wystosowanego.

Rekurs dopuszczalny jest tylko co do obowiązków służbodawcy, określonych w § 234.

Jeżeli wskutek rekursów, wniesionych przez służbodawców, okażą się omyłki w obliczeniu podatku na szkodę podatników, należy przypis odpowiednio sprostować.

III. O wszelkich orzeczeniach rekursowych, tyczących się ściągania poborów służbowych, uwiadamiać należy tak podatnika jak i służbodawcę.

Artykuł 85.

Odpowiedzialność obowiązanych do czynienia potrąceń.

(§ 237.)

Obowiązani do czynienia potrąceń w myśl § 234. są odpowiedzialni za właściwe dopełnienie

tego obowiązku, jakoteż za odesłanie w właściwym czasie kwot potrąconych.

W razie spóźnienia się z odesłaniem winni od nieodesłanych kwot podatku, bez względu na wysokość takowych, opłacać odsetki zwłoki, ustanowione w ustawie z dnia 9. marca 1870, Dz. u. p. Nr. 23, względnie z dnia 23. stycznia 1889, Dz. u. p. Nr. 26.

Dotrzymanie terminów, użyczonych w myśl artykułu 83., l. 1., ustęp 2., nie stanowi opóźnienia w odesłaniu.

Ciążące na nich zapłaty ściągać winny te same organa i w ten sam sposób, co podatki bezpośrednie.

Także przepisy ustawy z dnia 18. marca 1878, Dz. u. p. Nr. 31, należy stosować do tej wierzytelności tak, jak do podatków bezpośrednich.

Odpowiedzialność służbodawców nie wyklucza ewentualnego dochodzenia należytości podatkowej przeciw samemu podatnikowi.

Engel wlr.

Załącznik 1.
(do artykułu 34.)

Wysokość podatku.

(§§ 172. i 172. a.)

1	2		3		4		5		6		7		8
Stopień dochodu	Dochód w koronach		Stopa podatku po myśli § 172.		15 procentowa podwyżka dla mniej obciążonych gospodarstw domowych po myśli § 172. *a*, ustęp 1.		Stopa podatku wraz z 15 procentową podwyżką (suma kolumny 3+4)		10 procentowa podwyżka dla mniej obciążonych gospodarstw domowych po myśli § 172. *a*, ustęp 1.		Stopa podatku wraz z 10 procentową podwyżką (suma kolumny 3+6)		Stopień dochodu
	ponad	włącznie do	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
1	1.600	1.700	13	60	.	.	.	.	.	.	.	.	1
2	1.700	1.800	15	20	.	.	.	.	.	.	.	.	2
3	1.800	1.900	17	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3
4	1.900	2 000	18	70	.	.	.	.	.	.	.	.	4
5	2.000	2.200	20	40	.	.	.	.	.	.	.	.	5
6	2.200	2.400	24	40	.	.	.	.	.	.	.	.	6
7	2.400	2.600	28	50	4	27	32	77	2	85	31	35	7
8	2.600	2.800	32	60	4	89	37	49	3	26	35	86	8
9	2.800	3.000	36	70	5	50	42	20	3	67	40	37	9
10	3.000	3.200	40	80	6	12	46	92	4	08	44	88	10
11	3.200	3.400	44	90	6	73	51	63	4	49	49	39	11
12	3.400	3.600	49	.	7	35	56	35	4	90	53	90	12
13	3.600	3.800	55	10	8	26	63	36	5	51	60	61	13
14	3.800	4.000	61	30	9	19	70	49	6	13	67	43	14
15	4.000	4.400	69	50	10	42	79	92	6	95	76	45	15
16	4.400	4.800	79	50	11	92	91	42	7	95	87	45	16
17	4.800	5.200	90	.	13	50	103	50	9	.	99	.	17
18	5.200	5.600	100	50	15	07	115	57	10	05	110	55	18
19	5.600	6.000	112	50	16	87	129	37	11	25	123	75	19
20	6.000	6.600	127	.	19	05	146	05	12	70	139	70	20
21	6.600	7.200	145	50	21	82	167	32	14	55	160	05	21
22	7.200	7.800	164	.	24	60	188	60	16	40	180	40	22
23	7.800	8.400	184	50	27	67	212	17	18	45	202	95	23
24	8.400	9.200	207	.	31	05	238	05	20	70	227	70	24
25	9.200	10.000	234	.	35	10	269	10	23	40	257	40	25
26	10.000	11.000	273	.	40	95	313	95	27	30	300	30	26
27	11.000	12.000	309	.	46	35	355	35	30	90	339	90	27

1	2		3		4		5		6		7		8
Stopień dochodu	Dochód w koronach		Stopa podatku po myśli § 172.		15 procentowa podwyżka dla mniej obciążonych gospodarstw domowych po myśli § 172. *a*, ustęp 1.		Stopa podatku wraz z 15 procentową podwyżką (Suma kolumny 3+4)		10 procentowa podwyżka dla mniej obciążonych gospodarstw domowych po myśli § 172. *a*. ustęp 1.		Stopa podatku wraz z 10 procentową podwyżką (suma kolumny 3+6)		Stopień dochodu
	ponad	włącznie do	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
28	12.000	13.000	348	.	52	20	400	20	34	80	382	80	28
29	13.000	14.000	387	.	58	05	445	05	38	70	425	70	29
30	14.000	15.000	428	.	64	20	492	20	42	80	470	80	30
31	15.000	16.000	469	.	70	35	539	35	46	90	515	90	31
32	16.000	17 000	510	.	76	50	586	50	51	.	561	.	32
33	17.000	18.000	552	.	82	80	634	80	55	20	607	20	33
34	18.000	19.000	597	.	89	55	686	55	59	70	656	70	34
35	19.000	20.000	643	.	96	45	739	45	64	30	707	30	35
36	20.000	22.000	706	.	105	90	811	90	70	60	776	60	36
37	22.000	24.000	793	.	118	95	911	95	79	30	872	30	37
38	24.000	26.000	886	.	132	90	1.018	90	88	60	974	60	38
39	26.000	28.000	978	.	146	70	1.124	70	97	80	1.075	80	39
40	28.000	30.000	1.071	.	160	65	1.231	65	107	10	1.178	10	40
41	30.000	32.000	1.169	.	175	35	1.344	35	116	90	1.285	90	41
42	32.000	34.000	1.267	.	190	05	1.457	05	126	70	1.393	70	42
43	34.000	36.000	1.365	.	204	75	1.569	75	136	50	1.501	50	43
44	36.000	38.000	1.463	.	219	45	1.682	45	146	30	1.609	30	44
45	38.000	40.000	1.561	.	234	15	1.795	15	156	10	1.717	10	45
46	40.000	44.000	1.705	.	255	75	1.960	75	170	50	1.875	50	46
47	44.000	48.000	1.905	.	285	75	2.190	75	190	50	2.095	50	47
48	48.000	52.000	2.106	.	315	90	2.421	90	210	60	2.316	60	48
49	52.000	56.000	2.307	.	346	05	2.653	05	230	70	2.537	70	49
50	56.000	60.000	2.513	.	376	95	2.889	95	251	30	2.764	30	50
51	60.000	64.000	2.719	.	407	85	3.126	85	271	90	2.990	90	51
52	64.000	68.000	2.935	.	440	25	3.375	25	293	50	3.228	50	52
53	68.000	72.000	3.152	.	472	80	3.624	80	315	20	3.467	20	53
54	72.000	76.000	3.378	.	506	70	3.884	70	337	80	3.715	80	54
55	76.000	80.000	3.615	.	542	25	4.157	25	361	50	3.976	50	55
56	80.000	84.000	3.852	.	577	80	4.429	80	385	20	4.237	20	56
57	84.000	88.000	4.089	.	613	35	4.702	35	408	90	4.497	90	57
58	88.000	92.000	4.336	.	650	40	4.986	40	433	60	4.769	60	58
59	92.000	96.000	4.584	.	687	60	5.271	60	458	40	5.042	40	59
60	96.000	100.000	4.841	.	726	15	5.567	15	484	10	5.325	10	60

1	2		3		4		5		6		7		8
Stopień dochodu	Dochód w koronach		Stopa podatku po myśli § 172.		15 procentowa podwyżka dla mniej obciążonych gospodarstw domowych po myśli § 172. *a*, ustęp 1.		Stopa podatku wraz z 15 procentową podwyżką (suma kolumny 3+4)		10 procentowa podwyżka dla mniej obciążonych gospodarstw domowych po myśli § 172. *a*, ustęp 1.		Stopa podatku wraz z 10 procentową podwyżką (suma kolumny 3+6)		Stopień dochodu
	ponad	włącznie do	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
61	100.000	104.000	5.109	.	766	35	5.875	35	510	90	5.619	90	61
62	104.000	108.000	5.377	.	806	55	6.183	55	537	70	5.914	70	62
63	108.000	112.000	5.645	.	846	75	6.491	75	564	50	6.209	50	63
64	112.000	116.000	5.913	.	886	95	6.799	95	591	30	6.504	30	64
65	116.000	120.000	6.181	.	927	15	7.108	15	618	10	6.799	10	65
66	120.000	124.000	6.449	.	967	35	7.416	35	644	90	7.093	90	66
67	124.000	128.000	6.717	.	1.007	55	7.724	55	671	70	7.388	70	67
68	128.000	132.000	6.985	.	1.047	75	8.032	75	698	50	7.683	50	68
69	132.000	136.000	7.253	.	1.087	95	8.340	95	725	30	7.978	30	69
70	136.000	140.000	7.521	.	1.128	15	8.649	15	752	10	8.273	10	70
71	140.000	144.000	7.789	.	1.168	35	8.957	35	778	90	8.567	90	71
72	144.000	148.000	8.057	.	1.208	55	9.265	55	805	70	8.862	70	72
73	148.000	152.000	8.325	.	1.248	75	9.573	75	832	50	9.157	50	73
74	152.000	156.000	8.593	.	1.288	95	9.881	95	859	30	9.452	30	74
75	156.000	160.000	8.861	.	1.329	15	10.190	15	886	10	9.747	10	75
76	160.000	164.000	9.129	.	1.369	35	10.498	35	912	90	10.041	90	76
77	164.000	168.000	9.397	.	1.409	55	10.806	55	939	70	10.336	70	77
78	168.000	172.000	9.665	.	1.449	75	11.114	75	966	50	10.631	50	78
79	172.000	176.000	9.933	.	1.489	95	11.422	95	993	30	10.926	30	79
80	176.000	180.000	10.201	.	1.530	15	11.731	15	1.020	10	11.221	10	80
81	180.000	184.000	10.469	.	1.570	35	12.039	35	1.046	90	11.515	90	81
82	184.000	188.000	10.737	.	1.610	55	12.347	55	1.073	70	11.810	70	82
83	188.000	192.000	11.005	.	1.650	75	12.655	75	1.100	50	12.105	50	83
84	192.000	196.000	11.273	.	1.690	95	12.963	95	1.127	30	12.400	30	84
85	196.000	200.000	11.541	.	1.731	15	13.272	15	1.154	10	12.695	10	85
86	200.000	210.000	12.030	.	1.804	50	13.834	50	1.203	.	13.233	.	86
87	210.000	220.000	12.700	.	1.905	.	14.605	.	1.270	.	13.970	.	87
88	220.000	230.000	13.370	.	2.005	50	15.375	50	1.337	.	14.707	.	88
89	230.000	240.000	14.040	.	2.106	.	16.146	.	1.404	.	15.444	.	89
90	240.000	250.000	14.710	.	2.206	50	16.916	50	1.471	.	16.181	.	90
91	250.000	260.000	15.380	.	2.307	.	17.687	.	1.538	.	16.918	.	91
92	260.000	270.000	16.050	.	2.407	50	18.457	50	1.605	.	17.655	.	92

1	2		3		4		5		6		7		8
Stopień dochodu	Dochód w koronach		Stopa podatku po myśli § 172.		15 procentowa podwyżka dla mniej obciążonych gospodarstw domowych po myśli § 172. *a*, ustęp 1.		Stopa podatku wraz z 15 procentową podwyżką (suma kolumny 3+4)		10 procentowa podwyżka dla mniej obciążonych gospodarstw domowych po myśli § 172. *a*, ustęp 1.		Stopa podatku wraz z 10 procentową podwyżką (suma kolumny 3+6)		Stopień dochodu
	ponad	włącznie do	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
93	270.000	280.000	16.720	.	2.508	.	19.228	.	1.672	.	18.392	.	93
94	280.000	290.000	17.390	.	2.608	50	19.998	50	1.739	.	19.129	.	94
95	290.000	300.000	18.060	.	2.709	.	20.769	.	1.806	.	19.866	.	95
96	300.000	310.000	18.730	.	2.809	50	21.539	50	1.873	.	20.603	.	96
97	310.000	320.000	19.400	.	2.910	.	22.310	.	1.940	.	21.340	.	97
98	320.000	330.000	20.070	.	3.010	50	23.080	50	2.007	.	22.077	.	98
99	330.000	340.000	20.740	.	3.111	.	23.851	.	2.074	.	22.814	.	99
100	340.000	350.000	21.410	.	3.211	50	24.621	50	2.141	.	23.551	.	100
101	350.000	360.000	22.080	.	3.312	.	25.392	.	2.208	.	24.288	.	101
102	360.000	370.000	22.750	.	3.412	50	26.162	50	2.275	.	25.025	.	102
103	370.000	380.000	23.420	.	3.513	.	26.933	.	2.342	.	25.762	.	103
104	380.000	390.000	24.090	.	3.613	50	27.703	50	2.409	.	26.499	.	104
105	390.000	400.000	24.760	.	3.714	.	28.474	.	2.476	.	27.236	.	105
106	400.000	410.000	25.430	.	3.814	50	29.244	50	2.543	.	27.973	.	106
107	410.000	420.000	26.100	.	3.915	.	30.015	.	2.610	.	28.710	.	107
108	420.000	430.000	26.770	.	4.015	50	30.785	50	2.677	.	29.447	.	108
109	430.000	440.000	27.440	.	4.116	.	31.556	.	2.744	.	30.184	.	109
110	440.000	450.000	28.110	.	4.216	50	32.326	50	2.811	.	30.921	.	110
111	450.000	460.000	28.780	.	4.317	.	33.097	.	2.878	.	31.658	.	111
112	460.000	470.000	29.450	.	4.417	50	33.867	50	2.945	.	32.395	.	112
113	470.000	480.000	30.120	.	4.518	.	34.638	.	3.012	.	33.132	.	113
114	480.000	490.000	30.790	.	4.618	50	35.408	50	3.079	.	33.869	.	114
115	490.000	500.000	31.460	.	4.719	.	36.179	.	3.146	.	34.606	.	115
116	500.000	510.000	32.130	.	4.819	50	36.949	50	3.213	.	35.343	.	116
117	510.000	520.000	32.800	.	4.920		37.720	.	3.280	.	36.080	.	117
118	520.000	530.000	33.470	.	5.020	50	38.490	50	3.347	.	36.817	.	118
119	530.000	540.000	34.140	.	5.121	.	39.261	.	3.414	.	37.554	.	119
120	540.000	550.000	34.810	.	5.221	50	40.031	50	3.481	.	38.291	.	120
121	550.000	560.000	35.480	.	5.322	.	40.802	.	3.548	.	39.028	.	121
122	560.000	570.000	36.150	.	5.422	50	41.572	50	3.615	.	39.765	.	122
123	570.000	580.000	36.820	.	5.523	.	42.343	.	3.682	.	40.502	.	123
124	580.000	590.000	37.490	.	5.623	50	43.113	50	3.749	.	41.239	.	124
125	590.000	600.000	38.160	.	5.724	.	43.884	.	3.816	.	41.976	.	125

1	2		3		4		5		6		7		8
Stopień dochodu	Dochód w koronach		Stopa podatku po myśli § 172.		15 procentowa podwyżka dla mniej obciążonych gospodarstw domowych po myśli § 172. *a*, ustęp 1.		Stopa podatku wraz z 15 procentową podwyżką (suma kolumny 3+4)		10 procentowa podwyżka dla mniej obciążonych gospodarstw domowych po myśli § 172. *a*, ustęp 1.		Stopa podatku wraz z 10 procentową podwyżką (suma kolumny 3+6)		Stopień dochodu
	ponad	włącznie do	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
126	600.000	610.000	38.830	.	5.824	50	44.654	50	3.883	.	42.713	.	126
127	610.000	620.000	39.500	.	5.925	.	45.425	.	3.950	.	43.450	.	127
128	620.000	630.000	40.170	.	6.025	50	46.195	50	4.017	.	44.187	.	128
129	630.000	640.000	40.840	.	6.126	.	46.966	.	4.084	.	44.924	.	129
130	640.000	650.000	41.510	.	6.226	50	47.736	50	4.151	.	45.661	.	130
131	650.000	660.000	42.180	.	6.327	.	48.507	.	4.218	.	46.398	.	131
132	660.000	670.000	42.850	.	6.427	50	49.277	50	4.285	.	47.135	.	132
133	670.000	680.000	43.520	.	6.528	.	50.048	.	4.352	.	47.872	.	133
134	680.005	690.010	44.190	.	6.628	50	50.818	50	4.419	.	48.609	.	134
135	690.000	700.000	44.860	.	6.729	.	51.589	.	4.486	.	49.346	.	135
136	700.000	710.000	45.530		6.829	50	52.359	50	4.553	.	50.083	.	136
137	710.000	720.000	46.200	.	6.930	.	53.130	.	4.620	.	50.820	.	137
138	720.000	730.000	46.870	.	7.030	50	53.900	50	4.687	.	51.557	.	138
139	730.000	740.000	47.540	.	7.131	.	54.671	.	4.754	.	52.294	.	139
140	740.000	750.000	48.210	.	7.231	50	55.441	50	4.821	.	53.031	.	140
141	750.000	760.000	48.880	.	7.332	.	56.212	.	4.888	.	53.768	.	141
142	760.000	770.000	49.550	.	7.432	50	56.982	50	4.955	.	54.505	.	142
143	770.000	780.000	50.220	.	7.533	.	57.753	.	5.022	.	55.242	.	143
144	780.000	790.000	50.890	.	7.633	50	58.523	50	5.089	.	55.979	.	144
145	790.000	800.000	51.560	.	7.734	.	59.294	.	5.156	.	56.716	.	145
146	800.000	810.000	52.230	.	7.834	50	60.064	50	5.223	.	57.453	.	146
147	810.000	820.000	52.900	.	7.935	.	60.835	.	5.290	.	58.190	.	147
148	820.000	830.000	53.570	.	8.035	50	61.605	50	5.357	.	58.927	.	148
149	830.000	840.000	54.240	.	8.136	.	62.376	.	5.424	.	59.664	.	149
150	840.000	850.000	54.910	.	8.236	50	63.146	50	5.491	.	60.401	.	150
151	850.000	860.000	55.580	.	8.337	.	63.917	.	5.558	.	61.138	.	151
152	860.000	870.000	56.250	.	8.437	50	64.687	50	5.625	.	61.875	.	152
153	870.000	880.000	56.920	.	8.538	.	65.458	.	5.692	.	62.612	.	153
154	880.000	890.000	57.590	.	8.638	50	66.228	50	5.759	.	63.349	.	154
155	890.000	900.000	58.260	.	8.739	.	66.999	.	5.826	.	64.086	.	155
156	900.010	910.000	58.930	.	8.839	50	67.769	50	5.893	.	64.823	.	156
157	910.000	920.000	59.600	.	8.940	.	68.540	.	5.960	.	65.560	.	157
158	920.000	930.000	60.270	.	9.040	50	69.310	50	6.027	.	66.297	.	158
159	930.000	940.000	60.940	.	9.141	.	70.081	.	6.094	.	67.034	.	159

1	2		3		4		5		6		7		8
Stopień dochodu	Dochód w koronach		Stopa podatku po myśli § 172.		15procentowa podwyżka dla mniej obciążonych gospodarstw domowych po myśli § 172. *a*, ustęp 1.		Stopa podatkowa wraz z 15procentową podwyżką (suma kolumny 3+4)		10procentowa podwyżka dla mniej obciążonych gospodarstw domowych po myśli § 172. *a*, ustęp 1.		Stopa podatku wraz z 10procentową podwyżką (suma kolumny 3+6)		Stopień dochodu
	ponad	włącznie do	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
160	940.000	950.000	61.610	.	9.241	50	70.851	50	6.161	.	67.771	.	160
161	950.000	960.000	62.280	.	9.342	.	71.622		6.228	.	68.508	.	161
162	960.000	970.000	62.950	.	9.442	50	72.392	50	6.295	.	69.245	.	162
163	970.000	980.000	63.620	.	9.543	.	73.163	.	6.362	.	69.982	.	163
164	980.000	990.000	64.290	.	9.643	50	73.933	50	6.429	.	70.719	.	164
165	990.000	1,000.000	64.960	.	9.744	.	74.704	.	6.496	.	71.456	.	165

itd. przy każdych 10.000 K dochodu wzrasta podatek zawsze o 670 K.

O ile opodatkowuje się kwoty 1.600 K lub mniej, to jest w przypadkach z § 155., ustęp 2. i z § 175., obowiązują następujące stopy podatkowe:

ponad	włącznie do	stopa podatkowa	ponad	włącznie do	stopa podatkowa
0 K	50 K	— K — h	750 K	800 K	4 K 50 h
50 „	100 „	— „ 30 „	800 „	850 „	4 „ 80 „
100 „	150 „	— „ 60 „	850 „	900 „	5 „ 10 „
150 „	200 „	— „ 90 „	900 „	950 „	5 „ 40 „
200 .	250 „	1 „ 20 „	950 „	1.000 „	5 „ 70 „
250 „	300 „	1 „ 50 „	1.000 „	1.050 „	6 „ — „
300 „	350 „	1 „ 80 „	1.050 „	1.100 „	6 „ 30 „
350 „	400 „	2 „ 10 „	1.100 „	1.150 „	6 „ 60 „
400 „	450 „	2 „ 40 „	1.150 „	1.200 „	6 „ 90 „
450 „	500 „	2 „ 70 „	1.200 „	1.250 „	7 „ 20 „
500 „	550 „	3 „ — „	1.250 „	1.300 „	8 „ — „
550 „	600 „	3 „ 30 „	1.300 „	1.350 „	8 „ 80 „
600 „	650 „	3 „ 60 „	1.350 „	1.400 „	9 „ 60 „
650 „	700 „	3 „ 90 „	1.400 „	1.500 „	10 „ 80 „
700 „	750 „	4 „ 20 „	1.500 „	1.600 „	12 „ — „

Podatek jednak należy wymierzać w ten sposób, że z dochodu wyższego stopnia po potrąceniu podatku wraz z wymierzoną ewentualnie podwyżka dla mniej obciążonych, nigdy mniej nie ma pozostać, niż zostaje z najwyższego dochodu bezpośrednio niższego stopnia po potrąceniu podatku na ten dochód przypadającego wraz z wymierzoną ewentualnie podwyżką dla mniej obciążonych. Postanowienie to stosuje się w tych wszystkich przypadkach, w których różnica między poszczególnemi stopami podatku wraz z wymierzoną ewentualnie podwyżką dla mniej obciążonych, jest większa niż różnica między opodatkowanym dochodem a najwyższym dochodem bezpośrednio niższego stopnia dochodu. Przykład:

a) od 20.000 K przypada podatek w kwocie 643 K („bez podwyżki“); pozostaje zatem podatnikowi 19.357 K; od 20.020 K przypada podatek w kwocie 706 K („bez podwyżki“), pozostałoby zatem podatnikowi tylko 19.314 K; należy zatem wymierzyć

20.020 — 19.357 = 663 K.

b) od 20.000 K przypada jako podatek wraz z 15procentową „podwyżką“ 739 K 45 h; pozostaje zatem podatnikowi 19.260 K 55 h; od 20.020 K przypada jako podatek wraz z 15 procentową „podwyżką“ 811 K 90 h, pozostałoby zatem podatnikowi tylko 19.208 K 10 h; należy zatem wymierzyć

20.020 — 19.260 K 55 h = 759 K 45 h.

Formularz *A*
(do artykułu 32.).

Królestwo: }
Kraj: } ....

Okrąg szacunkowy: ....

Gmina: ....

Powiat polityczny: ....

Zeznanie do podatku dochodowego.

Rok podatkowy . . . .

Imię i nazwisko oraz zawód ....

Członkowie gospodarstwa domowego (§ 157. ust. i art. 3. przep. wyk.) ....

....

Siedziba i mieszkanie (w dniu 1. stycznia) ....

(Władza podatkowa, u której nastąpił wymiar w roku poprzednim: ...., nakaz płatniczy Nr. ....)

Dochód

(§ 159. ust., art. 4. przep. wyk.)

łącznie z dochodem członków gospodarstwa domowego (§ 157. ust.; art. 3. przep. wyk.), po potrąceniu **wydatków,** wyłożonych na uzyskanie, zabezpieczenie i utrzymanie tego dochodu, oraz odnoszących się do poszczególnych rodzajów dochodu **podatków** wraz z dodatkami i opłatami **(z wyjątkiem podatku dochodowego),** tudzież **odsetek od długów** (§§ 160., 161. i 162. ust.; art. 5. do 9. przep. wyk.).

	Kwota roczna *) w koronach
***A.* Z posiadłości gruntowej i lasowej:** Bez względu na to, czy pozostaje ona w zarządzie własnym czy też jest wydzierżawiona lub wzięta w dzierżawę, łącznie z wartością pieniężną płodów gospodarstwa, spotrzebowanych w gospodarstwie domowem (§§ 163. i 166. ust., art. 13. do 17. przep. wyk.)	
***B.* Z budynków:** Osiągnięty rzeczywiście czynsz najmu lub czysta wartość użytkowa budynków, który składający zeznanie sam zamieszkuje lub których w inny sposób używa albo które innym osobom daje bezpłatnie w używanie (§ 164., ustęp 1. i 2. ust., art. 18. i 19. przep. wyk.)	
***C.* Z przedsiębiorstw i zatrudnień samoistnych,** łącznie z wartością pieniężną płodów własnego przemysłu, spotrzebowanych w gospodarstwie domowem (§ 165. ust., art. 20. do 22. przep. wyk.)	
***D.* Z poborów służbowych i zarobniczych, poborów spoczynkowych (zaopatrzenia) i tym podobnych poborów jakiegokolwiek rodzaju,** łącznie z wartością pieniężną poborów w naturze i poborów, połączonych z wydatkami służbowymi po potrąceniu tych wydatków (§§ 167., 168. i 202., ustęp 3. do 5. ust., art. 23. do 26. i art. 32., l. 4. przep. wyk.)	
***E.* Z majątku w kapitałach:** odsetki i renty wszelkiego rodzaju bez względu na to, czy podlegają czy nie podlegają podatkowi rentowemu i czy się je pobiera czy też kapitalizuje (także odsetki od wkładek oszczędności); dywidendy od akcyi; czynsze dzierżawne od przemysłów, puszczonych w dzierżawę; dochody z kuksów, zyski eskontowe, wygrane losowe i wygrane na loteryi itp. (§§ 169. do 171. i 202., ustęp 6. i 7. ust., art. 27. przep. wyk.) . . .	
***F.* Z innych gałęzi dochodu:** Wszelkie inne rodzaje dochodu, podlegającego podatkowi, jak n. p. bezpłatne datki itd. (art. 28. przep. wyk.)	
Razem .	

Przestroga: Ostrzega się podatników w ich własnym interesie, aby dla uniknienia dalszych dochodzeń oznaczały dokładnie przedmioty, niosące dochód, do których odnoszą się szczegóły powyższe, i możliwie jak najdokładniej podawały obliczenie dochodu. W tym celu można użyć trzeciej strony zeznania, ewentualnie zaś arkusza wkładkowego.

Władze podatkowe mają na składzie drukowane zestawienia powołanych postanowień ustawy o podatkach osobistych z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, w brzmieniu noweli do ustawy o podatkach osobistych z dnia 23. stycznia 1914, Dz. u. p. Nr. 13, i wydanego do niej przepisu wykonawczego (przep. wyk.), które będą stronom na żądanie wydane bezpłatnie.

*) Należy zeznać w tej kwocie, którą dochód osiągnął rzeczywiście w ostatnim roku, poprzedzającym rok podatkowy; jeżeli dochód nie trwał jeszcze przez cały rok, należy go uwzględnić według przypuszczalnej kwoty rocznej (§ 156. ust., art. 10. i 11. przep. wyk.).

Potrącenia,*)

których nie uwzględniono już na pierwszej stronie zeznania przy obliczaniu dochodu pod *A*—*F*. (Art. 8., l. 3. i 4. przep. wyk.).	w koronach
1. Podatki bezpośrednie z wyjątkiem podatku dochodowego, dodatki do nich, podatki autonomiczne, i opłaty konkurencyjne (jak grosz czynszowy, grosz szkolny, podatek wyznaniowy itd.), tudzież **taksa wojskowa** (§ 160., l. 5. ust., art. 6., l. 4. przep. wyk.)	
2. Odsetki od długów (§ 160., l. 6. ust., art. 7., I., l. 1. i II. przep. wyk.)	
3. Kwoty na spłatę kapitału, uiszczane na mocy prawnego zobowiązania, o ile kwoty te nie przekraczają rocznie jednego procentu pierwotnej sumy kapitału dłużnego, obciążającego posiadłość gruntową i domową, a ogólny annuitet roczny wynosi mniej niż 1000 K zaś dochód, podlegający podatkowi, nie więcej niż 3600 K (§ 160., l. 7. ust., art. 7., I., l. 2. i II. przep. wyk.)	
4. Ciężary trwałe, polegające na szczególnych tytułach prawnych (§ 160., l. 6. ust., art. 7., I., l. 3. i II. przep. wyk.), oraz **datki,** udzielane regularnie **małżonkom, dzieciom lub rodzicom,** choćby nie na podstawie szczególnego tytułu prawnego (§ 157., ustęp 5. ust. i art. 7., I., l. 4. przep. wyk.)	
5. Opłaty do kas chorych, kas ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków, na starość, kas ubezpieczenia inwalidów, do kas wdowich, sierocych i emerytalnych lub tego rodzaju zakładów, a mianowicie: *a)* za własną osobę i członków rodziny (jeżeli podatnik obowiązany jest do przystąpienia do zakładu ubezpieczenia i do uiszczania tych opłat, bez ograniczenia co do wysokości, w przeciwnym razie tylko w granicach jak pod 7.); *b)* za swoich urzędników, funkcyonaryuszy, robotników i służbę (bez ograniczenia). Co do płac najemniczych lub poborów służbowych, nie przekraczających 3000 K, **wkładki do stowarzyszeń zawodowych i kas zapomogowych** w celu zabezpieczenia zasiłków, wydatki na sprawienie i utrzymanie własnych **narzędzi i odzieży do pracy, koszta jazdy** do miejsca pracy lub z tegoż miejsca itd. (§ 160., l. 4. ust. i art. 6., l. 2. i 3. przep. wyk.)	
6. Premie ubezpieczeń dla wszelkich rodzajów ubezpieczenia od szkód (§ 160., l. 2. ust. i art. 6., l. 1., lit. *a* przep. wyk.)	
7. Premie ubezpieczeń na życie w najwyższej kwocie 300 K dla samego podatnika, zaś w kwocie 600 K dla niego razem z małżonką i dziećmi, po potrąceniu ewentualnego zwrotu premii (bonus) (§ 160., l. 3. ust. i art. 6., l. 1., lit. *b* do *h* przep. wyk.)	
Razem .	

	w koronach
Dochód ogólny (jak na pierwszej stronie)	
Potrącenia (jak na drugiej stronie)	
Zatem **dochód czysty**	

Dochód członków gospodarstwa domowego, którego po myśli § 157. ust. (art. 3. przep. wyk.) **nie** należy doliczać do dochodu gospodarstwa domowego . . . . K

Dochód, nie podlegający podatkowi dochodowemu (§ 202., ust. 9. ust. i art. 32., l. 4. przep. wyk.) . . . . . . K

Okoliczności, któreby usprawiedliwiały **zniżenie stopy podatkowej** po myśli §§ 173. i 174. ust. (art. 35. przep. wyk.) (Ilość członków rodziny; szczególne stosunki, uszczuplające istotnie zdolność podatnika do świadczeń.)

. . . .

Okoliczności miarodajne dla wymiaru, odpadnięcia lub ewentualnie zniżenia 15procentowej, względnie 10procentowej **podwyżki dla mniej obciążonych gospodarstw domowych** po myśli § 172. *a* (art. 34., II. do VI. przep. wyk.)

. . . .

Zapewniam niniejszem, że powyższe szczegóły i następujące w dalszym ciągu wyjaśnienia podałem według najlepszej wiedzy i sumienia.

. . . ., dnia . . . . 19 . . . . . .

Podpis:

. . . .

*) Co do obliczania potrąceń obowiązują te same zasady jak co do przychodów (§ 156., ust. 3. ust., art. 10., l. 6. przep. wyk.).

ad *D*. Pobory służbowe.

Służbodawca, Imię i nazwisko, godność oraz miejsce zamieszkania		
....	**Pobory służbowe,** przeznaczone do pokrywania wydatków służbowych, w szczególności należytości za podróże, dyety itp. (§ 168. ust. i art. 25 przep. wyk.)	.... K
....	Po odciągnięciu od tego rzeczywiście poniesionych wydatków	.... „
....	Pozostaje	.... K

Odsetki od długów, kwoty na spłatę kapitału i ciężary (rubryki 2., 3. i 4.):

Imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania wierzyciela, przedmioty zastawu, wysokość długu (przy spłatach kapitału wysokość pierwotnego kapitału), stopa odsetkowa, kwota odsetek wzgl. annuitetów, rodzaj i kwota ciężaru.

....

....

....

....

Wyjaśnienia i obliczenia dochodu, względnie potrąceń.

(Por. „Przestroga“ na pierwszej stronie.)

Królestwo: ....

Kraj:

Gmina: ....

Formularz B

(do artykułu 39.).

Lista domowa

zawierająca

spis partyi, mieszkających

w domu Nr. k.....

przy ulicy.............., w dzielnicy....

Z....listami mieszkaniowemi w załączeniu.

Zgodność z prawdą i zupełność szczegółów wewnątrz podanych, potwierdza:

....

(Podpis właściciela domu lub jego zastępcy.)

Po myśli § 200. ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, o bezpośrednich podatkach osobistych, obowiązani są posiadacze zamieszkałych budynków lub ich zastępcy do wypełnienia tego formularza przez umieszczenie imion i nazwisk, rodzaju zawodu lub zarobkowania mieszkańców, tudzież uwidocznienie płaconego przez nich czynszu najmu; wypełnienie to ma nastąpić według stanu z dnia .....

O ile poszczególne partye wypełniły prawidłowo listy mieszkaniowe, można listy te dołączyć do listy domowej jako załączniki; w przypadku tym nie potrzeba wypełniać trzeciej strony tego formularza; w razie przeciwnym należy wypełnić dokładnie także trzecią stronę.

Kto wzbrania się dać żądanego od niego powyższego wyjaśnienia albo świadomie udziela wyjaśnienie nieprawdziwe, może po myśli § 247. powołanej ustawy ulec grzywnie do 400 K.

Listę domową należy wypełnić do .... i przygotować dla odbioru przez organ władzy podatkowej lub gminnej. Ewentualnie może sam właściciel domu oddać ją w ciągu tego czasu władzy podatkowej (starostwu, administracyi podatków).

Numer mieszkania lub części składowej domu osobno wynajętej	Położenie mieszkania	Imię i nazwisko partyi	Zawód i siedziba	Roczny czynsz najmu w koronach
1	2	3	4	5

Imię i nazwisko oraz zawód	Siedziba	Wiek	Imię i nazwisko oraz zawód	Wiek	Imię i nazwisko oraz zawód	Wiek	Wysokość czynszu podnajmu	Uwaga
członków rodziny partyi			sług i domowników		innych współmieszkańców i podnajemców			
6	7	8	9	10	11	12	13	14

Formularz C

(do artykułu 39.).

Królestwo ....

Kraj

Gmina: ....

Lista mieszkaniowa

dla celów wymiaru podatku dochodowego.

Podatek dochodowy, wymierzony dotychczas wynosił:
Która władza podatkowa go wymierzyła? ....
Nakazem płatniczym Nr. ....

Rok....

Objaśnienie.

Obowiązek wypełnienia **przedziałek 2. do 9.** formularza niniejszego uzasadniony jest w § 200. ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220; za odmówienie dopełnienia lub świadomie nierzetelne dopełnienie tego obowiązku można według § 247. nakładać grzywny do 400 K.

Formularz niniejszy wypełniać należy w następujący sposób:

Najprzód napisać należy w przedziałce 2. imiona i nazwiska mieszkańców mieszkania, wynajętego przez głowę rodziny podług stanu z dnia .... **jedno pod drugiem;** jeżeli małoletni członkowie rodziny dla wykształcenia swego, jako uczniowie, studenci itp. utrzymywani są poza domem, trzeba ich pomimo tego zapisać w przedziałce 2., a okoliczność tę podać w przedziałce 16. **Natomiast wolno niewyszczególniać imiennie dzieci małoletnich, nie mających odrębnego dochodu, lecz w przedziałce 2. uwidocznić jedynie ich ilość (na przykład 4 dzieci).**

W przedziałkach 3. do 8. uwidocznić należy, czy osoba w przedziałce 2. podana jest sama głową gospodarstwa domowego lub w jakim do niego zostaje stosunku; czyni się to w taki sposób, że w przedziałce z odpowiednim napisem stawia się kreskę. Tu należy mieć na względzie, że za członków gospodarstwa domowego (przedziałka 4.) uważa się w szczególności żonę i dzieci (pasierbów i wychowanków), tudzież wnuków, rodziców, teściów, zięciów i synowe głowy gospodarstwa domowego. Bocznych krewnych (rodzeństwo, wujów, stryjów, ciotki, synowców, siostrzenice, kuzynów itd.) głowy gospodarstwa domowego wymienić należy w przedziałce 7., jako „innych współmieszkańców". Co do uczniów i pomocników zapisywać ich należy w przedziałce 2. i 6. tylko w takim razie, jeżeli **mieszkają u majstra.**

Stołowników wykazać należy w przedziałce 8.; należytość za stół przez nich płaconą, oraz czynsz najmu (noclegowe), płacone przez podnajemców i nocujących, wykazuje się w przedziałce 9.

Wypełnienie przedziałek 10. do 15. nie jest ustawą nakazane; jednakże zaleca się głowie gospodarstwa domowego w jej własnym interesie — w szczególności jeżeli nie jest obowiązany do składania zeznań od podatku dochodowego — aby wypełnił także inne przedziałki tego formularza, gdyż tym sposobem zapobiegnie się wśród danych okoliczności mylnemu przypisaniu podatku i wynikającym z tego następstwom, mianowicie zaś uzyskać można uwzględnienie ewentualnych powodów do zniżenia stopy podatkowej (na przykład obarczenia rodziną).

Jeżeli przedziałki 11. do 15. wypełnia się dobrowolnie, nie wolno wpisywać szczegółów o treści nieprawdziwej, w razie przeciwnym bowiem można według okoliczności zastosować postanowienia karne §§ 241. i 242. ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220.

Dzielnica.......... ulica .... Nr. domu ......

Mieszkanie (Nr. drzwi)..............................

Czynsz najmu, który opłacać ma głowa gospodarstwa domowego .... { rocznie .... kwartalnie .... miesięcznie .... tygodniowo ....

Należytości poboczne ....

Liczba bieżąca	Imię i nazwisko, **zawód** i siedziba wszystkich mieszkańców mieszkania wyżej oznaczonego	(W odpowiedniej przedziałce postawić należy kreskę) Głowa gospodarstwa domowego	Członek rodziny	Sługa	Czeladnik, pomocnik, uczeń	Inni współmieszkańcy	Podnajemcy, nocujący	Co do podnajemców i nocujących kwota czynszu najmu, noclegowego itd.	Wiek osoby obok wymienionej	Rodzaj i wysokość dochodu osoby obok wymienionej w pieniądzach i w naturze: Rodzaj	Kwota	Potrącenia, uwzględnić się mające przy obliczaniu dochodu (premie asekuracyjne, odsetki od długów, udziały rodziców, podatki itd.): Rodzaj	Kwota	Wszelkie inne uwagi, ważne dla wymiaru podatku dochodowego, n. p. szczególne klęski, trwałe choroby itd. (§ 174.)	Uwaga
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

Podpis głowy gospodarstwa domowego:

....

W własnym interesie podatnika należy w celu uniknięcia ewentualnych przesłuchań, powodujących stratę czasu, wpisać zawsze w kolumnie 2. z a w ó d podatnika. W razie przesiedlenia się w bieżącym roku należy uwidocznić w rubryce „Uwaga", czy i jaka władza podatkowa wymierzyła podatek dochodowy za rok bieżący i pod jakim numerem katastru (numerem nakazu płatniczego) przypisano podatek dochodowy.

Królestwo .... **Formularz D**

Kraj (do artykułu 39.).

Wykaz

Rok....

mieszkańców domu Nr.........w........................ulica................. dla celów wymiaru podatku dochodowego.

Objaśnienie.

Obowiązek wypełnienia **przedziałek 3. do 10.** formularza niniejszego uzasadniony jest w § 200. ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220; za odmówienie dopełnienia lub świadomie nierzetelne dopełnienie tego obowiązku można według § 247. nakładać grzywny do 400 K.

Formularz niniejszy wypełniać należy w następujący sposób:

Najprzód napisać należy w przedziałce 3. imiona i nazwiska mieszkańców każdego mieszkania podług stanu z dnia................ **jedno pod drugiem;** jeżeli małoletni członkowie rodziny dla wykształcenia swego jako uczniowie, studenci itd. utrzymywani są poza domem, trzeba ich pomimo tego zapisać w przedziałce 3., a okoliczność tę podać w przedziałce 17. Natomiast wolno niewyszczególniać imiennie dzieci małoletnich, nie mających odrębnego dochodu, lecz w przedziałce 3. podać jedynie ich ilość (na przykład 4 dzieci).

W przedziałkach 4. do 9. uwidocznić należy, czy osoba w przedziałce 3. podana, jest samą głową gospodarstwa lub w jakim do niego zostaje stosunku; czyni się to w taki sposób, że w przedziałce z odpowiednim napisem stawia się kreskę. Tu należy mieć na względzie, że za członków gospodarstwa domowego (przedziałka 5.) uważa się w szczególności żonę i dzieci (pasierbów i wychowanków), tudzież wnuków, rodziców, teściów, zięciów i synowe głowy gospodarstwa domowego. Bocznych krewnych (rodzeństwo, wujów, stryjów, ciotki, synowców, siostrzenice, kuzynów itd.) głowy gospodarstwa domowego wymienić należy w przedziałce 8. jako „innych współmieszkańców". Co do uczniów i pomocników, zapisywać ich należy w przedziałce 3. i 7. tylko w tym razie, jeżeli **mieszkają u majstra.**

Stołowników wykazać należy w przedziałce 9.; należytość za stół przez nich płaconą, czynsz najmu (noclegowe), płacone przez podnajemców i nocujących, wykazuje się w przedziałce 10.

Wypełnianie przedziałek 11. do 16. nie jest ustawą nakazane; jednakże zaleca się głowie gospodarstwa domowego w jej własnym interesie — w szczególności jeżeli tenże nie jest obowiązany do składania zeznań do podatku dochodowego — aby wypełniał także inne przedziałki tego formularza, gdyż tym sposobem zapobiegnie się mylnemu przypisaniu podatku i wynikającym z tego następstwom, mianowicie zaś uzyskać można uwzględnienie powodów do zniżenia stopy podatkowej (na przykład obarczenia rodziną).

Jeżeli przedziałki 12. do 16. wypełnia się dobrowolnie, nie wolno wpisywać szczegółów o treści nieprawdziwej, w razie przeciwnym bowiem możnaby według okoliczności zastosować postanowienia karne §§ 241. i 242. ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220.

Liczba bieżąca	Oznaczenie mieszkania	Imię i nazwisko oraz **zawód** i siedziba wszystkich mieszkańców mieszkania obok oznaczonego	(W odpowiedniej przedziałce postawić należy kreskę) Głowa gospodarstwa domowego	Członek rodziny	Sługa	Czeladnik, pomocnik, uczeń	Inni współmieszkańcy	Podnajemcy, nocujący	Co do podnajemców i nocujących kwota czynszu najmu, noclegowego itd.	Wiek osoby obok wymienionej	Rodzaj i wysokość dochodu osoby obok wymienionej w pieniądzach i w naturze: Rodzaj	Kwota	Potrącenia uwzględnić się mające przy obliczaniu dochodu (premie asekuracyjne, odsetki od długów, udziały rodziców, podatki itd.): Rodzaj	Kwota	Wszelkie inne uwagi, ważne dla wymiaru podatku dochodowego, n. p. szczególne klęski, trwałe choroby itd. (§ 174.)	Uwaga
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
																Podpis właściciela domu lub jego zastępcy: ....

W własnym interesie podatnika należy w celu uniknięcia ewentualnych przesłuchań, powodujących stratę czasu, wpisać zawsze w kolumnie 2. zawód podatnika. W razie przesiedlenia się w bieżącym roku należy uwidocznić w rubryce „Uwaga", czy i jaka władza podatkowa wymierzyła podatek dochodowy za rok bieżący i pod jakim numerem katastru (numerem nakazu płatniczego) przypisano podatek dochodowy.

Formularz E/1

(do artykułu 40.).

Uwiadomienie o poborach służbowych, wypłaconych w roku . . . .,

które dla jednej osoby przewyższają 1600 K rocznie.

Imię i nazwisko (firma) obowiązanego do wypłacania . . . .

Numer	Odbiorcy		Oznaczenie poborów	Roczna kwota stałych poborów		Roczna kwota poborów zmiennych		Roczna kwota poborów pobocznych (dodatek funkcyjny, drożyźniany, lokalny, dodatek na mieszkanie)		Pobory w naturze, mieszkanie w naturze, ordynarya itp.			Suma poborów (przedziałka 5., 6., 7. i 9.)		Potrącenia od dochodu z poborów służbowych			Jeżeli w ciągu roku zaszła zmiana w stosunku służbowym (wstąpienie lub wystąpienie, zmiana poborów)				Uwaga
	Imię i nazwisko oraz stanowisko	Miejsce zamieszkania (w większych miastach także dzielnica miejska, ulica i numer domu								Oznaczenie przedmiotu pobieranego lub używanego	Wartość przedmiotu pobieranego lub używanego				Oznaczenie potrącenia	Kwota		Oznaczenie jej rodzaju	Oznaczenie czasu	Kwota rzeczywiście wypłacona		
				K	h	K	h	K	h		K	h	K	h		K	h			K	h	
1	2	3	4	5		6		7		8	9		10		11	12		13	14	15		16

Formularz E/2

(do artykułu 40.).

Juksta	Odbiorcy		Oznaczenie poborów	Roczna kwota poborów stałych	Roczna kwota poborów zmiennych	Roczna kwota poborów pobocznych (dodatek funkcyjny, drożyźniany, lokalny, dodatek na mieszkanie)	Pobory w naturze, mieszkanie w naturze, ordynarya itp.		Suma poborów (przedziałka 5., 6., 7., i 9.)	Potrącenia od dochodu z poborów służbowych		Jeżeli w ciągu roku zaszła zmiana w stosunku służbowym (wstąpienie lub wystąpienie, zmiana poborów)			Uwaga
	Imię i nazwisko oraz stanowisko	Miejsce zamieszkania (w większych miastach także dzielnica miejska, ulica i numer domu)					Oznaczenie przedmiotu pobieranego lub używanego	Wartość przedmiotu pobieranego lub używanego		Oznaczenie potrącenia	Kwota	Oznaczenie jej rodzaju	Oznaczenie czasu	Kwota rzeczywiście wypłacona	
				K | h	K | h	K | h		K | h	K | h		K | h			K | h	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania służbodawcy : Kwota jak w przedziałce 10 . . . K . h 1.	1.														

Juksta	Odbiorcy		Oznaczenie poborów	Roczna kwota poborów stałych	Roczna kwota poborów zmiennych	Roczna kwota poborów pobocznych (dodatek funkcyjny, drożyźniany, lokalny, dodatek na mieszkanie)	Pobory w naturze, mieszkanie w naturze, ordynarya itp.		Suma poborów (przedziałka 5., 6., 7., i 9.)	Potrącenia od dochodu z poborów służbowych		Jeżeli w ciągu roku zaszła zmiana w stosunku służbowym (wstąpienie lub wystąpienie, zmiana poborów)			Uwaga
	Imię i nazwisko oraz stanowisko	Miejsce zamieszkania (w większych miastach także dzielnica miejska, ulica i numer domu)					Oznaczenie przedmiotu pobieranego lub używanego	Wartość przedmiotu pobieranego lub używanego		Oznaczenie potrącenia	Kwota	Oznaczenie jej rodzaju	Oznaczenie czasu	Kwota rzeczywiście wypłacona	
				K | h	K | h	K | h		K | h	K | h		K | h			K | h	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania służbodawcy : Kwota jak w przedziałce 10 . . . K . h 2.	2.														

Formularz *F*
(do artykułu 42.).

Nr. rachunku: . . . . Okrąg urzędu podatkowego: . . . .

Okrąg szacunkowy: . . . . Gmina podatkowa: . . . .

Starostwo: . . . .

Nazwisko i imię: . . . .

Administracya podatków: . . . .

Zawód: . . . .

Mieszkanie (miejsce, ulica, numer domu): . . . .

I. Źródła dochodu.

A. Posiadłość gruntowa.

Rodzaj uprawy		α) Powierzchnia posiadłości gruntowej w hektarach β) Czysty dochód katastralny w koronach			Posiadłość gruntowa za granicą, rozmiar powierzchni w *ha*	Ilość bydła		Pobierany za wydzierżawione grunta / Uiszczany za wzięte w dzierżawę grunta	czynsz dzierżawny	. . . . .K / . . . . .K
		własna, pozostająca w gospodarstwie własnem *a*	wydzierżawiona *b*	wzięta w dzierżawę *c*		Rodzaj	Ilość sztuk			
1	Role, łąki					koni		Połączone z gospodarstwem rolnem i leśnem gałęzie produkcyi i prawa (rybołostwo, polowanie itd.):		
2	Winnice					byków				
3	Lasy					krów				
4						wołów do zaprzęgu		Poboczne przemysły rolne i leśne, o ile nie są wykazane pod *C*:		
Rodzaje kultury rozdzielają się na okręgi urzędów podatkowych według następujących udziałów					Charakterystyka posiadłości gruntowej i podanie przeciętnej jakości	bydła opasowego				
1						jałownika				
2						owiec		Zakład sprzedaży płodów rolnych:		
3						świń				

Uwaga: Do powyższego szematu zapisywać należy szczegóły, tyczące się całej posiadłości gruntowej podatnika. W celu wyszczególnienia gruntów wiejskich należy używać dla gruntów, położonych w każdej poszczególnej gminie podatkowej, osobnych arkuszów wkładkowych *F/a*, które się układa alfabetycznie według okręgów urzędów podatkowych a w obrębie tychże według gmin podatkowych.

B. Posiadłość budynkowa.

Miejscowość (ulica, numer oryentacyjny)	Nr. konskr.	Czy jest właścicielem całej posiadłości, względnie jakiej części	Przeznaczenie, czy jest to zwykły dom mieszkalny, czynszowy, dom dla przedsiębiorstwa, wiejski, zamek, willa, fabryka itd.	Czas nabycia	Nabyta w drodze kupna, zamiany, spadku, darowizny, wybudowania itd.	Wartość (cena kupna) w koronach	Czas wybudowania	Stan budowy	Kwota amortyzacyi w koronach	Części mieszkalne, pozostające w użytku własnym / Wartość czynszowa tychże	**Uwaga**

C. Samoistne przedsiębiorstwa i zatrudnienia.

Numer katastru	Oznaczenie przedsiębiorstwa	Miejsce wykonywania przedsiębiorstwa, ulica, numer domu	Czy jest się właścicielem wyłącznym, względnie jaki ma udział w zysku	Rozpoczęcie wykonywania przedsiębiorstwa	Kapitał zakładowy w koronach	Stopa podatku zarobkowego	Stosunki kredytowe	Uwaga

D. Pobory służbowe i najemnicze.

Imię i nazwisko (firma)	Siedziba	Czy od odnośnego jednego służbodawcy otrzymuje stałe pobory ponad 1600 K	W razie istnienia obowiązku potrącania numer rachunku służbodawcy	Początek	Koniec	Uwaga
służbodawcy (kasy wypłacającej)				otrzymywania poborów służbowych		

E. Majątek w kapitałach.

Wkładki w kasach oszczędności, udziały w stowarzyszeniach	Papiery wartościowe (akcye)		Renty	Kapitały umieszczone na hipotekach	Inne wierzytelności itp.	Czynsze za dzierżawę przemysłów, praw przemysłowych i innych przedmiotów, nie podlegających ani podatkowi gruntowemu ani budynkowemu	Czas, w którym	i zdarzenie, wskutek którego	nastąpiło względnie znaczne	
	tutejsze	zagraniczne							zwiększenie się (o K)	zmniejszenie się (o K)
koron	koron	koron	koron	koron	koron	koron	całego majątku w kapitałach			

F. Wszelkie inne źródła dochodu.

G. Uwagi w celu oszacowania według § 214. ust. o pod. osob.

Zewnętrzne znaki stopy życia: czynsz najmu, ilość służby, sposób wychowywania dzieci, wyposażenie dzieci, które wstąpiły w związki małżeńskie, mieszkania letnie, pojazdy, konie zbytkowe, loże w teatrach, podróże itd.	
Podstawy dla oceny ogólnego położenia gospodarczego: spadki, posag, wygrane losów, oszczędności, korzystna sprzedaż przedmiotów majątkowych, prowadzenie interesów spekulacyjnych itd.	

II. Dochód członków rodziny.

W razie doliczenia bliższe oznaczenie			W razie samoistnego opodatkowania bliższe oznaczenie		
odnośnego członka rodziny	źródeł dochodu (przytoczonych już na tej karcie)	powodu doliczenia	odnośnego członka rodziny	źródła dochodu i powodu opodatkowania samoistnego	władzy i numeru katastru, pod którym odbywa się samoistne opodatkowanie

II. Potrącenia, nie pozostające w rzeczowym związku ze źródłami dochodu.

Punkt	Rodzaj potrąceń	Uwagi, mające znaczenie nie tylko dla wymiaru podatku za jeden rok
1	Podatki, dodatki itp.	
2	Odsetki od długów	
3	Kwoty na spłatę kapitału, uiszczone na zasadzie prawnego obowiązku: wysokość pierwotnego kapitału dłużnego. Wysokość całego annuitetu. Przedmiot zastawu.	
4	Trwałe ciężary. Datki na rzecz małżonka, rodziców i dzieci	
5	Wkładki do kas ubezpieczeń	
6	Premie ubezpieczeń na życie	

III. Okoliczności, uzasadniające ustawowe zniżki podatkowe, a mianowicie:

1	Ilość i rodzaj członków rodziny bez uwzględnienia małżonka podatnika	
2	Szczególne okoliczności, uszczuplające zdolność podatnika do świadczeń	
3	Co do podatników z podlegającym podatkowi dochodem do 4.800 K włącznie stwierdzenie po myśli § 172. *a*, ust. 3. (czy wychował dwoje lub więcej dzieci)	
5	Co do podatników z podlegającym podatkowi dochodem: *a)* do 12.000 K włącznie (pielęgnacya przez osoby obce wskutek ułomności) *b)* powyżej 4.800 K do 12.000 K włącznie (czy wychował dwoje lub więcej dzieci)	

IV. Wyniki rozprawy z mężami zaufania (§ 199.).	
V. Rubryka ogólna, przeznaczona na zapiski, dla których niema osobnych kolumn.	
VI. Uwagi co do odwołań, zażaleń do Trybunału administracyjnego, zniżek (§ 232.), odpisań z powodu nieściągalności, reasumowań, kar itp.	

Starostwo ....

Administracya podatków

Formularz F/a.

Posiadłość gruntowa.

(Do artykułu 42.).

Imię i nazwisko: ....

Mieszkanie: .... ulica Nr. ....

Wygotowano (sprostowano) według stanu z dnia ....

Wymieniona poniżej posiadłość gruntowa jest położona w gminie podatkowej ....

....

Rodzaj uprawy	Własna posiadłość gruntowa		Z tego wydzierżawiono			Grunta dzierżawione			Jakość	Podatek gruntowy	Ilość bydła	
	ha	Czysty dochód katastralny	*ha*	Czysty dochód katastralny	za czynszem dzierżawnym w kwocie	*ha*	Czysty dochód katastralny	Czynsz dzierżawy				
		Koron		Koron			Koron			Koron	rodzaj	sztuk
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	14
Role											Konie	
Łąki											Byki	
Ogrody										Nieskarbowe dodatki wraz z dodatkami gminnymi	Krowy	
Winnice											Woły do zaprzęgu .	
Pastwiska										12	Bydło opasowe ..	
Lasy											Jałownik	
....											Owce	
Razem ..											Świnie	

15. Gałęzie produkcyi i prawa, połączone z gospodarstwem rolnem i leśnem (rybołowstwo, polowanie, wynajmowanie źródeł, wyzyskiwanie gruntów paryfikacyjnych):

16. Rolne i leśne przemysły uboczne, ewentualne zakłady sprzedaży płodów rolniczych:

Ewentualny podatek zarobkowy:

17. Ciężary:

18. Uwagi:

C. k. Administracya podatków w
C. k. Starostwo w ....

dnia .... 19. .

C. k. Urzędowi podatkowemu
C. k. Administracyi podatków

w

....

przesyła się celem wypełnienia.

C. k. Urząd podatkowy ....
C. k. Administracya podatków ....

dnia .... 19. .

Do

c. k. Starostwa w / Administracyi podatków w ....

Zwraca się po wypełnieniu.

Starostwo **Formularz F/b.**

Administracya podatków ....

Posiadłość budynkowa.
(Do artykułu 42.)

Okres wymiaru podatku domowo-czynszowego ....

Dom: numer konskrypcyjny (l. wyk.) w (miejscowość, dzielnica miasta, ulica, Nr. or.)

Właściciel (imię i nazwisko, miejscowość, dzielnica miasta, ulica, Nr. domu) i udział w własności domu:

A. Przedmiot, podlegający podatkowi domowo-czynszowemu.

1	Wzięty za podstawę wymiaru łączny czynsz najmu brutto w ostatnim roku czynszowym			K
2	Mieszkanie właściciela domu	*a)* wartość czynszowa		K
		b) ilość części mieszkalnych i ubikacyi pobocznych		
3	Z łącznego czynszu brutto wydzielono w celu wymiaru podatku domowo-czynszowego:	*a)* grosz czynszowy, szkolny, opłata za wodę, koszta oświetlenia itd.		K
		b) prawa przemysłowe i inne uprawnienia, związane prawnie z budowlą, urządzenie przemysłowe itd.		K
		c) używanie ogrodu i mebli oraz inne poboczne użytki		K
4	Państwowy podatek domowo-czynszowy			K
5	Podstawa dla dodatków			K
6	Podatek pięcioprocentowy, względnie zniżony na 5 procent			K
7	Ogólny procent wszystkich dodatków bez grosza czynszowego i szkolnego	Podstawa dla dodatków	podlegająca dodatkom w całości	%
			podlegająca dodatkom częściowo	%
8	Ilość niewynajętych części mieszkalnych budynku w miejscowości *lit. b)*			
9	Kwota czynszu z ostatniego roku czynszowego, za który podatek odpisano z tytułu próżnostania.			

B. Przedmiot, podlegający podatkowi domowo-klasowemu.

1	Ilość części mieszkalnych		
2	Państwowy podatek domowo-klasowy	K	h
3	Podstawa dla dodatków	K	h
4	Ogólny procent wszystkich dodatków		%

C. Uwaga. (Rodzaj budynku, początek używania, względnie ukończenia budowy, zmiana przedmiotu itd.)

I.

Z

c. k. Starostwa ....

c. k. Administracyi podatków..............................

dnia.......................191..

Do

c. k. Starostwa ....

c. k. Administracyi podatków..............................

w celu wypełnienia.

II.

Z

c. k. Starostwa ....

c. k. Administracyi podatków..............................

dnia.......................191

Do

c. k. Starostwa ....

c. k. Administracyi podatków..............................

zwraca się po wypełnieniu.

C. k. Starostwo } ....
C. k. Administracya podatków }

Formularz F/c.
Własne przedsiębiorstwo itd.
(do artykułu 42.)

Numer katastru:........................ klasa:................ okres wymiaru:........................

Imię i nazwisko:.............................Miejsce zamieszkania:........................

1. Nazwa firmy, imiona i nazwiska, miejsce zamieszkania i udział w zysku ewentualnych spólników			
2. Oznaczenie przedsiębiorstwa lub zatrudnienia			
3. *a)* Miejsce wykonywania przemysłu; *b)* Pracownie dla tego samego przemysłu w tym samym okręgu wymiaru			
4. *a)* Pracownie dla tego samego przemysłu poza okręgiem wymiaru; *b)* Oznaczenie zakładu głównego			
5. Ilość i jakość ubikacyi przemysłowych, kwota czynszu najmu lub ich wartości czynszowej			
6. Praca przedsiębiorców, rodzaj i ilość osób pomocniczych			
7. Rodzaj i ilość (zwierzęcych i mechanicznych) sił popędowych			
8. Szczególne znamiona, uwidocznione w wykazie *M*			
9. Rodzaj i wartość *a)* kapitału zakładowego; *b)* kapitału obrotowego			
10. Ocena wyniku prowadzenia przedsiębiorstwa i ewentualne bliższe jej uzasadnienie		11. Stopa podatkowa ....K	12. Początek wykonywania przedsiębiorstwa (przy przedsiębiorstwach nowo opodatkowanych)
13. Uwaga (wysokość czynszu dzierżawy, wywóz, wyniki ewentualnych oględzin ubikacyi przemysłowych, przy nowych przedsiębiorstwach nazwisko poprzednika w interesie itd.)			

C. k. $\frac{\text{Starostwu} \ldots\ldots\ldots\ldots}{\text{Administracyi podatków} \ldots\ldots\ldots\ldots}$

w celu wypełnienia.

C. k. $\frac{\text{Starostwu} \ldots\ldots\ldots\ldots}{\text{Administracyi podatków} \ldots\ldots\ldots\ldots}$

zwraca się.

F/e i f.

Dochód w kapitałach *(E)* i inny dochód *(F)*
(do artykułu 42.).

Z c. k. **Starostwa** / **Administracyi podatków** ....

L. ....

Rok podatkowy ....

Imię i nazwisko: ....

Mieszkanie: .... ulica Nr. ......

1	Rodzaj i tytuł prawny dochodu (bliższe oznaczenie źródła dochodów)				
2	Imię i nazwisko	osoby, obowiązanej do wypłaty poborów			
3	Mieszkanie (siedziba)				
4	Kwota kapitału w koronach i stopa procentowa				
5	Dochody roczne w koronach				
6	Ciężary, obciążające dochód (źródło dochodu)				
7	Początek pobierania dochodu (ewentualnie czas i rodzaj nabycia źródła dochodu)				
8	Podatek rentowy względnie opłata od tantyem				
9	Czy odnośne świadczenie potrącono przy wymiarze podatku dochodowego osobie, obowiązanej do wypłaty			10. Niniejszy wykaz wygotowano na zasadzie	
11	Inne uwagi (terminy płatności, układy co do ponoszenia ewentualnego podatku rentowego, upłaty kapitałów itd.				

Do c. k. **Starostwa** / **Administracyi podatków** w ....

Formularz G
(do artykułu 46.).

Z c. k. $\frac{\text{Starostwa}}{\text{Administracyi podatków}}$ w ....

dnia.........................

Nr. listy wyborczej........

Legitymacya wyborcza

do wyboru członków komisyi szacunkowej podatku dochodowego.

Okrąg szacunkowy:

Przynależność do .... koła wyborczego.

Należy wybrać { .... członków.
.... zastępców.

Wybór odbędzie się w.................................w...(lokal)
dnia......................................południ. od..........do...........

Ważna tylko dla adresata. Załączone karty głosowania, które mają zawierać imiona i nazwiska, zatrudnienie i miejsce zamieszkania osób wybranych, **tudzież podpis wyborcy,** należy albo w oznaczonych godzinach oddać osobiście komisarzowi wyborczemu, okazując legitymacyę, albo przed oznaczonym czasem przesłać na czas pocztą **za opłatą** temuż komisarzowi jako zastępcy władzy, kierującej wyborami, do oznaczonego miejsca wyboru, **dołączając tę legitymacyę.**

....

(Podpis.)

(LS) C. k. $\frac{\text{Starostwo}}{\text{Administracya podatków}}$

....

Do P. T. $\frac{\text{Pana}}{\text{Pani}}$

w...........

Sprawa służbowa, wolna od opłaty pocztowej.

Formularz I
do artykułu 51.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
						Dochód							Potrącenia po myśli § 157., ust. 5. i § 160., a mianowicie										Zniżenie stopy podatkowej po myśli			Podwyżka po myśli § 172. *a*				Na dochód z poborów służbowych (przedziałka 24.) przypada		Służbodawca		Potrącany u służbodawcy		Płacony przez podatnika		
						A	B	C	D	E	F		1	2	3	4	5	6 premie za	7 premie za					§ 173.															
Liczba bieżąca	Imię i nazwisko podatnika, stanowisko zawodowe i miejsce zamieszkania	Małżonka	Ilość innych członków gospodarstwa domowego	Ilość osób, wchodzących w rachubę ze względu na podwyżkę podatku dochodowego po myśli § 172 *a* ust. 2., l. 1. do 4.	Czy przedłożono zeznanie tak | nie	z posiadłości gruntowej	z budynków	z przedsiębiorstw i zatrudnień samoistnych	z poborów służbowych	z majątku w kapitałach	inny dochód	Razem przedziałki 7. do 12.	podatki, dodatki ilp.	odsetki od długów	spłaty kapitału	trwałe ciężary oraz datki na rzecz małżonka, rodziców i dzieci	opłaty do kas ubezpieczeń i inne potrącenia, dopuszczalne po myśli § 160., l. 4.	ubezpieczenia od szkód	ubezpieczenie na życie	Razem przedziałka 14. do 20.	Pozostaje dochód (przedziałka 13. mniej 21.)	Stopień dochodu	Pobory służbowe, objęte dochodem ogólnym (przedziałka 22.), ewentualnie podlegające podatkowi pensyjnemu	lit. *a* | lit. *b*	§ 174. o stopni	Stopa podatkowa	15 procent	10 procent	zniżona po myśli § 172. *a*, ustęp 4.	Łączny podatek dochodowy	podatek dochodowy razem z ewentualną podwyżką	podatek pensyjny	Nr. rachunku | Imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania	Wysokość poborów według służbodawców	podatek dochodowy wraz z ewentualną podwyżką	podatek pensyjny	podatek dochodowy wraz z ewentualną podwyżką 38=31–36	podatek pensyjny (39=33–37)	Uwaga
					—																			o stopni		K | h	K | h	K | h	procent | K | h	K | h	K | h	procent | K | h		K	K | h	K | h	K | h	K | h	

Formularz H/a
(do artykułu 51.).

Nr. rachunku.......... **Okrąg urzędu podatkowego**...............

Okrąg szacunkowy............ **Gmina podatkowa**...............

Imię i nazwisko..

Zawód...

Mieszkanie (miejscowość, ulica, numer domu)............

....

Starostwo
Administracya podatków w..........

Uwagi co do śmierci, zastępców dziedziców, gminy przynależności, obywatelstwa (§ 176), pełnomocnictw dla doręczeń itd.

1917		1918		Kolumny rejestru *H.*	Rubryka zbiorowa dla zapisków, dla których niema osobnych kolumn i które mają znaczenie dla przyszłości
Wniosek władzy podatkowej	Uchwała komisyi	Wniosek władzy podatkowej	Uchwała komisyi		
				3	
				4	
				5	
				6	
K o r o n					
				7	
				8	
				9	
				10	
				11	
				12	
				13	
				14	
				15	
				16	
				17	
				18	
				19	
				20	
				21	
				22	
				23	
				24	
				25	
				26	
				27	
				28	
				29	
				30	
				31	

Pobory służbowe	Podatek dochodowy	Podatek pensyjny	Pobory służbowe	Podatek dochodowy	Podatek pensyjny		podlega potrąceniu przez wymienionych obok służbodawców (organów cenzury)	Z poborów służbowych, wykazanych wyżej w kolumnie 24.
						nie podlega potrąceniu		
						Zeszyt i numer pozycyi rejestru szacunkowego		
						Podatek rentowy wymierzono pod Nr. rachunku		
						Data załatwienia oraz znak referenta i aprobanta		
						Uwagi co do odwołań, zażaleń do Trybunału administracyjnego, zniżek (§ 232.), odpisań z powodu nieściągalności, reasumpcyi i kar.		

Nr. rachunku .... **Okrąg urzędu podatkowego** ....

Okrąg szacunkowy .... **Gmina podatkowa** ....

Imię i nazwisko ....

Zawód ....

Mieszkanie (miejscowość, ulica, numer domu) ....

....

Starostwo

Administracya podatków w ....

Uwagi co do śmierci, zastępców dziedziców, gminy przynależności, obywatelstwa (§ 176), pełnomocnictw dla doręczeń itd.

Kolumny rejestru *H.*	Przedstawienie treści rejestru szacunkowego	1919 Wniosek władzy podatkowej	1919 Uchwała komisyi	1920 Wniosek władzy podatkowej	1920 Uchwała komisyi	1921 Wniosek władzy podatkowej	1921 Uchwała komisyi
3	Małżonka						
4	Ilość innych członków rodziny . .						
5	Osoby, brane w rachubę po myśli § 172. *a*, ustęp 2, l. 1. do 4. . .						
6	Czy przedłożono zeznanie						
		Koron					
7	Dochód A. z posiadłości gruntowej . .						
8	Dochód B. z budynków						
9	Dochód C. z przedsiębiorstw i zatrudnień samoistnych						
10	Dochód D. z poborów służbowych . .						
11	Dochód E. z majątku w kapitałach .						
12	Dochód F. inny dochód						
13	Suma dochodu .						
14	Potrącenia według §§ 160. i § 157., ust. 5.: Podatki, dodatki itp.						
15	Odsetki od długów						
16	Spłaty kapitału						
17	Ciężary i datki (§ 157., ust. 5.)						
18	Wkładki do kas ubezpieczeń itd.						
19	Ubezpieczenie od szkód . . .						
20	Ubezpieczenie na życie . . .						
21	Suma potrąceń .						
22	Pozostaje dochód						
23	Stopień dochodu						
24	Pobory służbowe netto, zawarte w tym dochodzie (przedziałka 22.) . . .						
25	§ 173. lit. *a*						
	§ 173. lit. *b*						
26	§ 174.						
27	Stopa podatkowa						
28	Podwyżka po myśli § 172. *a*: 15 procent						
29	10 procent						
30	zniżona						
31	Podatek ogólny						
Dochód wolny od podatku (§§ 153., 154. i 175.)							

Z poborów służbowych, wykazanych wyżej w kolumnie 24.		1919 Pobory służbowe	1919 Podatek dochodowy	1919 Podatek pensyjny	1920 Pobory służbowe	1920 Podatek dochodowy	1920 Podatek pensyjny	1921 Pobory służbowe	1921 Podatek dochodowy	1921 Podatek pensyjny
podlega potrąceniu przez wymienionych obok służbodawców (organów cenzury)										
nie podlega potrąceniu										

	1919	1920	1921
Zeszyt i numer pozycyi rejestru szacunkowego			
Podatek rentowy wymierzono pod Nr. rachunku			
Data załatwienia oraz znak referenta i aprobanta			
Uwagi co do odwołań, zażaleń do Trybunału administracyjnego, zniżek (§ 232.), odpisań z powodu nieściągalności, reasumpcyi i kar.			

Nr. rachunku .... **Okrąg urzędu podatkowego** ....

Okrąg szacunkowy .. .. **Gmina podatkowa** ....

Imię i nazwisko ....

Zawód ....

Mieszkanie (miejscowość, ulica, numer domu) ....

....

Starostwo
Administracya podatków

w ....

Uwagi co do śmierci, zastępców dziedziców, gminy przynależności, obywatelstwa (§ 176), pełnomocnictw dla doręczeń itd.

1922		1923		Kolumny rejestru *H.*	Rubryka zbiorowa dla zapisków, dla których niema osobnych kolumn i które mają znaczenie dla przyszłości
Wniosek władzy podatkowej	Uchwała komisyi	Wniosek władzy podatkowej	Uchwała komisyi		
				3	
				4	
				5	
				6	
Koron				7	
				8	
				9	
				10	
				11	
				12	
				13	
				14	
				15	
				16	
				17	
				18	
				19	
				20	
				21	
				22	
				23	
				24	
				25	
				26	
				27	
				28	
				29	
				30	
				31	

Pobory służbowe	Podatek dochodowy	Podatek pensyjny	Pobory służbowe	Podatek dochodowy	Podatek pensyjny			Z poborów służbowych, wykazanych wyżej w kolumnie 24.
							podlega potrąceniu przez wymienionych obok służbodawców (organów cenzury)	
						nie podlega potrąceniu		
						Zeszyt i numer pozycyi rejestru szacunkowego		
						Podatek rentowy wymierzono pod Nr. rachunku		
						Data załatwienia oraz znak referenta i aprobanta		
						Uwagi co do odwołań, zażaleń do Trybunału administracyjnego, zniżek (§ 232.), odpisań z powodu nieściągalności, reasumpcyi i kar.		

Nr. rachunku.......... **Okrąg urzędu podatkowego**...............

Okrąg szacunkowy............ **Gmina podatkowa**.............

Imię i nazwisko..............................

Zawód..............................

Mieszkanie (miejscowość, ulica, numer domu).............

....

Starostwo / **Administracya podatków** w..........

Uwagi co do śmierci, zastępców dziedziców, gminy przynależności, obywatelstwa (§ 176), pełnomocnictw dla doręczeń itd.

Kolumny rejestru *H.*	Przedstawienie treści rejestru szacunkowego		1914 Wniosek władzy podatkowej	1914 Uchwała komisyi	1915 Wniosek władzy podatkowej	1915 Uchwała komisyi	1916 Wniosek władzy podatkowej	1916 Uchwała komisyi
3	Małżonka							
4	Ilość innych członków rodziny							
5	Osoby, brane w rachubę po myśli § 172. *a*, ustęp 2., l. 1. do 4.							
6	Czy przedłożono zeznanie							
			Koron					
7	Dochód	**A.** z posiadłości gruntowej						
8	Dochód	**B.** z budynków						
9	Dochód	**C.** z przedsiębiorstw i zatrudnień samoistnych						
10	Dochód	**D.** z poborów służbowych						
11	Dochód	**E.** z majątku w kapitałach						
12	Dochód	**F.** inny dochód						
13	Suma dochodu							
14	Potrącenia według § 160. i § 157., ust. 5.	Podatki i dodatki itp.						
15	Potrącenia według § 160. i § 157., ust. 5.	Odsetki od długów						
16	Potrącenia według § 160. i § 157., ust. 5.	Spłaty kapitału						
17	Potrącenia według § 160. i § 157., ust. 5.	Ciężary i datki (§ 157., ust. 5.)						
18	Potrącenia według § 160. i § 157., ust. 5.	Wkładki do kas ubezpieczeń itd.						
19	Potrącenia według § 160. i § 157., ust. 5.	Ubezpieczenie od szkód						
20	Potrącenia według § 160. i § 157., ust. 5.	Ubezpieczenie na życie						
21	Suma potrąceń							
22	Pozostaje dochód							
23	Stopień dochodu							
24	Pobory służbowe netto, zawarte w tym dochodzie (przedziałka 22.)							
25	§ 173.	lit. *a*						
25	§ 173.	lit. *b*						
26	§ 174.							
27	Stopa podatkowa							
28	Podwyżka po myśli § 172. *a*	15 procent						
29	Podwyżka po myśli § 172. *a*	10 procent						
30	Podwyżka po myśli § 172. *a*	zniżona						
31	Podatek ogólny							
Dochód wolny od podatku (§§ 153., 154. i 175.)								

			1914 Pobory służbowe	1914 Podatek dochodowy	1914 Podatek pensyjny	1915 Pobory służbowe	1915 Podatek dochodowy	1915 Podatek pensyjny	1916 Pobory służbowe	1916 Podatek dochodowy	1916 Podatek pensyjny
Z poborów służbowych, wykazanych wyżej w kolumnie 24.	podlega potrąceniu przez wymienionych obok służbodawców (organów cenzury)										
	nie podlega potrąceniu										

	1914	1915	1916
Zeszyt i numer pozycyi rejestru szacunkowego			
Podatek rentowy wymierzono pod Nr. rachunku			
Data załatwienia oraz znak referenta i aprobanta			
Uwagi co do odwołań, zażaleń do Trybunału administracyjnego, zniżek (§ 232.), odpisań z powodu nieściągalności, reasumpcyi i kar.			

Formularz J/1
(do artykułu 60.).

Z c. k. Starostwa / Administracyi podatków w . . . .

dnia . . . .

Gmina podatkowa: . . . .

Urząd podatkowy: . . . .

Nakaz płatniczy Nr. . . . .

na podatek dochodowy za rok . . . .

Po myśli ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, o bezpośrednich podatkach osobistych w brzmieniu noweli do ustawy o podatkach osobistych z dnia 23. stycznia 1914, Dz. u. p. Nr. 13, wymierzono **podatek dochodowy**, jak następuje:

Stopień dochodu	Dochód	Stopa podatkowa		Podwyżka po myśli § 172. *a* ustawy . . . . %		Razem	
	K	K	h	K	h	K	h

Przytem zniżono podatek po myśli § 173. o . . . . stopnie. / § 174. o . . . . stopnie.

Powyższą kwotę podatku zapłacić należy w **dwóch** równych ratach, płatnych dnia **1. czerwca i 1. grudnia w wymienionym urzędzie podatkowym;** te raty podatku, których ustawowy termin zapłaty w chwili doręczenia niniejszego nakazu płatniczego już upłynął, są zaraz płatne, o ile nie należało ich już zapłacić po myśli § 5. ustawy z dnia 9. marca 1870, Dz. u. p. Nr. 23, według należytości w roku poprzednim.

Gdyby pojedynczych rat nie zapłacono najpóźniej w 14 dni po upływie terminu dla każdej z nich wyznaczonego, w takim razie podatnik będzie obowiązany w myśl ustawy z dnia 9. marca 1870, Dz. u. p. Nr. 23, a względnie z dnia 23. stycznia 1892, Dz. u. p. Nr. 26, i § 283. ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, zapłacić odsetki zwłoki, o ile roczna należytość podatkowa wynosi więcej niż 100 K.

Raty, zalegające jeszcze po upływie czterech tygodni od terminu płatności, ściągnięte będą drogą egzekucyi.

Ewentualne odwołanie od niniejszego nakazu płatniczego może podatnik wnieść do wymienionej wyżej władzy podatkowej w myśl ustawy z dnia 19. marca 1876, Dz. u. p. Nr. 28, w przeciągu dni 30. licząc od dnia, który nastąpi bezpośrednio po doręczeniu nakazu płatniczego, co jednak nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia podatku w powyższych terminach.

. . . .
(Podpis.)

L. S.

C. k. Starostwo / Administracya podatków

. . . .

Do P. T. Pana / Pani

. . . .

. . . .

w

. . . .

Sprawa służbowa, wolna od opłaty pocztowej.

Doręczono dnia:

przez:

Na poczet tego wpłacono

dnia	Kwotę		Potwierdzenie odbioru	dnia	Kwotę		Potwierdzenie odbioru
	K	h			K	h	

Uwaga. Do stwierdzenia ważnie dokonanej zapłaty potrzeba potwierdzenia odbioru tej zapłaty w kasie ze strony dwóch urzędników tej kasy zapomocą własnoręcznego ich podpisu.

O imieniu i nazwisku i o charakterze służbowym urzędników, powołanych do odbioru zapłaty i jej potwierdzenia, można dowiedzieć się w urzędzie z ogłoszenia.

Nakazu płatniczego nie odbiera się przy zapłacie, lecz pozostawia się go stronie.

Jeżeli z początkiem nowego roku podatkowego nie można było jeszcze stanowczo przypisać podatnikowi należytości podatkowej za ten rok, wówczas należy podatki za ten rok tak długo uiszczać według należytości w bezpośrednio przedtem ubiegłym roku, aż nowe podatki będą przypisane, do których potem wlicza się uiszczone wpłaty (§ 5. ustawy z dnia 9. marca 1870, Dz. u. p. Nr. 23).

Podatek należy uiszczać zapomocą poświadczeń złożenia, jeżeli takowe dołączone są do nakazu płatniczego. Wpłaty za pośrednictwem pocztowej kasy oszczędności można uiszczać także zapomocą poświadczeń wpłaty, które są do nabycia w zakładach pocztowych i u sprzedawców znaczków pocztowych po cenie 2 h za sztukę.

Przy wszystkich zapłatach należy uwidocznić numer nakazu płatniczego.

Formularz J/2
(do artykułu 60.).

Z c. k. Starostwa / Administracyi podatków w ....

dnia ....

Gmina podatkowa: ....

Urząd podatkowy: ....

Nakaz płatniczy Nr. ....

na podatek dochodowy za rok ....

Po myśli ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, o bezpośrednich podatkach osobistych w brzmieniu noweli do ustawy o podatkach osobistych z dnia 23. stycznia 1914, Dz. u. p. Nr. 13, wymierzono **podatek dochodowy**, jak następuje:

Stopień dochodu	Dochód	W dochodzie tym zawarte są pobory służbowe w kwocie	Pobory służbowe, podlegające podatkowi pensyjnemu	Stopa podatkowa		Podwyżka po myśli § 172. *a* ustawy .... %		Razem	
	K	K	K	K	h	K	h	K	h

Przytem zniżono podatek po myśli § 173. o .... stopnie. / § 174. o .... stopnie.

Po myśli artykułu 79. przep. wyk. należy podatek dochodowy, przypadający od powyższych poborów służbowych, ściągnąć zapomocą potrącania przez służbodawcę w następujących kwotach:

Przez	Od poborów służbowych w kwocie	Kwota podatku wraz z ewent. podwyżką	
	K	K	h
....	....	....	....
....	....	....	....
Pozostaje zatem do **bezpośredniego wpłacenia** kwota .			

Dalszy ciąg na stronie odwrotnej.

(LS) C. k. Starostwo / Administracya podatków

....

Do P. T. Pana / Pani

....

....

....

....

Sprawa służbowa, wolna od opłaty pocztowej.

Doręczono dnia:

przez:

Powyższą kwotę podatku zapłacić należy w dwóch równych ratach, płatnych dnia **1. czerwca i 1. grudnia w wymienionym urzędzie podatkowym;** te raty podatku, których ustawowy termin zapłaty w chwili doręczenia niniejszego nakazu płatniczego już upłynął, są zaraz płatne, o ile nie należało ich już zapłacić po myśli § 5. ustawy z dnia 9. marca 1870, Dz. u. p. Nr. 23, według należytości z roku poprzedniego.

Gdyby pojedynczych rat nie zapłacono najpóźniej w 14 dni po upływie terminu dla każdej z nich wyznaczonego, w takim razie podatnik będzie obowiązany w myśl ustawy z dnia 9. marca 1870, Dz. u. p. Nr. 23, a względnie z dnia 23. stycznia 1892, Dz. u. p. Nr. 26, i § 283. ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, płacić odsetki zwłoki, o ile roczna należytość podatkowa wynosi więcej niż 100 K.

Raty, zalegające jeszcze po upływie czterech tygodni od terminu płatności, ściągnięte będą drogą egzekucyi.

Ewentualne odwołanie od niniejszego nakazu płatniczego, i to tak przeciw wynikowi wymiaru podatku dochodowego jak i przeciw oznaczeniu wymiaru poborów służbowych, podlegających podatkowi pensyjnemu, może podatnik wnieść do wymienionej wyżej władzy podatkowej w myśl § 218. ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, w brzmieniu noweli do ustawy o podatkach osobistych i § 1. ustawy z dnia 19. marca 1876, Dz. u. p. Nr. 28, w przeciągu dni 30, licząc od dnia, który nastąpi bezpośrednio po doręczeniu nakazu płatniczego, co jednak nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia podatku w powyższych terminach.

Nakaz płatniczy na podatek pensyjny, przypadający od wyżej wymienionych poborów służbowych, podlegających podatkowi pensyjnemu, doręczy się podatnikowi w najbliższym czasie; od tego ostatniego nakazu płatniczego dopuszczalny jest jednak po myśli § 233., ustęp 5., powołanej ustawy o podatkach osobistych rekurs tylko z powodu ewentualnych omyłek przy obliczeniu i przypisaniu kwoty podatku pensyjnego, nie zaś także z powodu samego oznaczenia poborów służbowych, podlegających podatkowi pensyjnemu.

W końcu uprasza się, aby podatnik w własnym interesie donosił natychmiast wyżej wymienionemu urzędowi podatkowemu lub wyżej wymienionej władzy podatkowej o każdej zmianie zamieszkania oraz o każdej zmianie swej posady służbowej (podając imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania swego nowego służbodawcy i wysokość poborów służbowych).

Podatek dochodowy ściągać się mający od poborów służbowych przez służbodawcę, będzie potrącany w tych samych terminach i w tych samych ratach stosunkowych, w których pobory są wypłacane (§ 234., ustęp 2., ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220).

. . . .

(Podpis.)

Na poczet tego wpłacono							
dnia	Kwotę		Potwierdzenie odbioru	dnia	Kwotę		Potwierdzenie odbioru
	K	h			K	h	

Uwaga. Do stwierdzenia ważnie dokonanej zapłaty potrzeba potwierdzenia odbioru tej zapłaty w kasie ze strony dwóch urzędników tej kasy zapomocą własnoręcznego ich podpisu.

O imieniu i nazwisku i o charakterze służbowym urzędników, powołanych do odbioru zapłaty i jej potwierdzenia, można dowiedzieć się w urzędzie z ogłoszenia.

Nakazu płatniczego nie odbiera się przy zapłacie, lecz pozostawia się go stronie.

Jeżeli z początkiem nowego roku podatkowego nie można było jeszcze stanowczo przypisać podatnikowi należytości podatkowej za ten rok, wówczas należy podatki za ten rok tak długo uiszczać według należytości w bezpośrednio przedtem ubiegłym roku, aż nowe podatki będą przypisane, do których potem wlicza się uiszczone wpłaty (§ 5. ustawy z dnia 9. marca 1870, Dz. u. p. Nr. 23).

Podatek należy uiszczać zapomocą poświadczeń złożenia, jeżeli takowe dołączone są do nakazu. Wpłaty za pośrednictwem pocztowej kasy oszczędności można uiszczać także zapomocą poświadczeń wpłaty, które są do nabycia w zakładach pocztowych i u sprzedawców znaczków pocztowych po cenie 2 h za sztukę. Przy wszystkich zapłatach należy uwidocznić numer nakazu płatniczego.

Formularz K (na połowie karty)

(do artykułu 60.).

Numer rejestru szacunkowego	Numer nakazu płatniczego	Imię i nazwisko	Zawód i miejsce zamieszkania	Stopień dochodu	Stopa podatkowa	Podwyżka po myśli § 172. *a*			Podatek od ogólnego dochodu wraz z ewentualną podwyżką	Od wymienionej obok ogólnej kwoty podatku		W postępowaniu odwoławczem sprostowano					Uwaga
										ma zapłacić sam podatnik	należy ściągnąć u służbodawcy	stopę podatkową	podwyżkę po myśli § 172. *a*			Stopa podatkowa wraz z ewentualną podwyżką	
						15%	10%	zniżona					15%	10%	zniżoną		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

Królestwo: } . . . .
Kraj: }

Form. L
(do artykułu 61.).

Okrąg szacunkowy: . . . . Nr. . . . . .

Okrąg urzędu podatkowego: . . . .

Gmina: . . . .

Numer rejestru szacunkowego: . . . . Nr. rachunku . . . . .

Arkusz odwołań

co do podatku dochodowego i pensyjnego za rok . . . .

Imię i nazwisko	**podatnika**	. . . .
Zawód		. . . .
Miejsce zamieszkania		. . . .

Nr. zapisku . . . .

Imię i nazwisko ewentualnego(ej) służbodawcy(czyni) (organu cenzury).

. . . .

. . . .

Nr. rachunku służbodawcy . . . .

Uwaga: Stronę pierwszą i drugą winna wypełnić władza podatkowa. Nazwisko służbodawcy podać należy tylko wtedy, jeżeli przypisany podatek dochodowy ściąga się w drodze potrącenia.

Gałąź dochodu	Zeznano	Wymierzono
Dochód w koronach		
A		
B		
C		
D		
E		
F		
po myśli § 214.		
razem		
Potrącenia (druga strona zeznania)		
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
razem		
Czysty dochód wynosi zatem:		

		K	h
Stopa podatkowa, przypadająca od wymierzonego dochodu			
Zniżka po myśli § 173.	lit. *a*	o . . . . . stopnie	
	lit. *b*	o . . . . . stopnie	
	§ 174.	o . . . . . stopnie	
		K	h
wymierzona stopa podatkowa wynosi tedy			
Podwyżka po myśli § 172 *a* *)	15%		
	10%		
	zniżona na . . %		
Ogólny podatek			
Z tego	do zapłaty przez samego podatnika		
	do zapłaty w drodze potrącenia		
Ewentualny podatek pensyjny			
Z tego	do zapłaty przez samego podatnika		
	do zapłaty w drodze potrącenia		

Dzień oszacowania . . . .

Dzień doręczenia nakazu płatniczego . . . .

Strona wniosła odwołanie dnia . . . .

Dzień nadejścia protokołu oszacowania do władzy podatkowej

Władza podatkowa wniosła odwołanie dnia . . . .

1. Żądanie, wyrażone w odwołaniu:

2. Dochodzenia co do prawdziwości twierdzeń w odwołaniu:

*) Uzupełniono (zobacz obwieszczenie z dnia 27. czerwca 1914, Dz. u. p. Nr. 147).

3. Opinia (orzeczenie) komisyi szacunkowej z d. . . . .

4. Krótkie przedstawienie stanu rzeczy przez (krajową) Dyrekcyę Skarbu:

5. Wniosek (krajowej) Dyrekcyi skarbu:
(Wniosek referenta):

6. Uchwała komisyi odwoławczej:

7. Dodatkowe uwagi (krajowej) Dyrekcyi skarbu: / komisyi odwoławczej:

Miejsce na uzupełnienia rozprawy odwoławczej:

Formularz M (1. karta)
(do art. 64.).

Okrąg szacunkowy . . . . Okres sesyi: . . . .

Okrąg podatkowy . . . . Reskrypt (krajowej) Dyrekcyi skarbu z dnia . . . . . . , l. . . . .

Zapisek

co do zmian w przypisie **podatku dochodowego** (podatku pensyjnego), zaszłych wskutek orzeczeń komisyi odwoławczej, względnie (art. 64., l. 2.) krajowej władzy skarbowej.

1	2	3	4	5	6		7		8		9		10
Numer pozycyi	Numer rachunku — Numer rejestru szacunkowego	Imię i nazwisko	Miejsce zamieszkania (ewentualnie zawód)	Za rok	Wymierzona przez komisyę szacunkową stopa podatkowa wraz z ewentualną podwyżką po myśli § 172. *a*		Ustalona przez komisyę odwoławczą względnie krajową władzę skarbową stopa podatkowa wraz z ewentualną podwyżką po myśli § 172. *a*		Z tego wynika				Ewentualne uwidocznienie imienia i nazwiska oraz numeru rachunku służbodawcy (organu cenzury)
									przyrost		ubytek		
	podatnika				K	h	K	h	K	h	K	h	

(2. karta formularza M.)

Okrąg szacunkowy .... Okres sesyi: ....

Okrąg podatkowy .... Reskrypt (krajowej) Dyrekcyi skarbu z dnia ......, l. ....

Wykaz przypisów / odpisań

co do zmian w przypisie **podatku dochodowego** (podatku pensyjnego), zaszłych wskutek orzeczeń komisyi odwoławczej, względnie (art. 64., l. 2.) krajowej władzy skarbowej.

1	2	3	4	5	6		7		8		9		10
Numer pozycyi	Numer rachunku — Numer rejestru szacunkowego	Imię i nazwisko	Miejsce zamieszkania (ewentualnie zawód)	Za rok	Wymierzona przez komisyę szacunkową stopa podatkowa wraz z ewentualną podwyżką po myśli § 172. a		Ustalona przez komisyę odwoławczą względnie krajową władzę skarbową stopa podatkowa wraz z ewentualną podwyżką po myśli § 172. a		Z tego wynika				Ewentualne uwidocznienie imienia i nazwiska oraz numeru rachunku służbodawcy (organu cenzury)
	podatnika								przyrost		ubytek		
					K	h	K	h	K	h	K	h	

Departament rachunkowy c. k. (krajowej) Dyrekcyi skarbu.

Zanotowano sub Folio.... pozycya....

..........., dnia..............

Okrąg szacunkowy: ....

Formularz M/1 (1. karta)
(do artykułu 64.).

Okrąg podatkowy: ....

Rozp. c. k. Starostwa / Administracyi podatków .... z dnia ...., 1...

Zapisek

co do zmian w przypisie **podatku dochodowego** (podatku pensyjnego), zaszłych wskutek orzeczeń komisyi szacunkowej (art. 61.; l. 6.), względnie władzy podatkowej (art. 61., l. 5., ustęp 1.).

1	2	3	4	5	6		7		8		9
Numer pozycyi	Numer rachunku — Numer rejestru szacunkowego	Imię i nazwisko	Miejsce zamieszkania (ewentualnie zawód)	Za rok	Wymierzona przez komisyę szacunkową stopa podatkowa wraz z ewent. podwyżką po myśli § 172. *a*		Wskutek odwołania podatnika sprostowana przez władzę podatkową względnie przez komisyę szacunkową stopa podatkowa wraz z ewentualną podwyżką po myśli § 172. *a*		Z tego wynika ubytek		Ewentualne uwidocznienie imienia i nazwiska oraz numeru rachunku służbodawcy (organu cenzury)
	podatnika				K	h	K	h	K	h	

Okrąg szacunkowy: ....

2. Karta do formularza M/1.

Okrąg podatkowy: ....

Rozp. c. k. Starostwa / Administracyi podatków .... z dnia........., l...

Wykaz odpisań

co do zmian w przypisie **podatku dochodowego** (podatku pensyjnego), zaszłych wskutek orzeczeń komisyi szacunkowej (art. 61., l. 6.), względnie władzy podatkowej (art. 61., l. 5., ustęp 1.).

1	2	3	4	5	6		7		8		9
Numer pozycyi	Numer rachunku — Numer rejestru szacunkowego	Imię i nazwisko	Miejsce zamieszkania (ewentualnie zawód)	Za rok	Wymierzona przez komisyę szacunkową stopa podatkowa wraz z ewent. podwyżką po myśli § 172. *a*		Wskutek odwołania podatnika sprostowana przez władzę podatkową względnie przez komisyę szacunkową stopa podatkowa wraz z ewentualną podwyżką po myśli § 172. *a*		Z tego wynika ubytek		Ewentualne uwidocznienie imienia i nazwiska oraz numeru rachunku służbodawcy (organu cenzury)
	podatnika				K	h	K	h	K	h	

Okrąg szacunkowy ....

Okrąg urzędu podatkowego ....

Z a-

co do przyrostów i ubytków w $\frac{\text{podatku dochodowym}}{\text{podatku pensyjnym}}$,zaszłych

Liczba bieżąca	Liczba czynności	Imię i nazwisko oraz zawód	Miejsce zamieszkania	Imię i nazwisko	Miejsce zamieszkania	Ewentualne bliższe oznaczenie powodu zarządzenia (przedz. 14 i 20.)	Kwota przy-					
							za czas		po myśli art. 67., l. 1.		po myśli art. 67., l. 2.	
		podatnika		służbodawcy			od	do	K	h	K	h
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		11	

Formularz N
(do artykułu 76.).

pisek

po myśli artykułów 67.—75. przep. wyk. w......kwartale roku.........

pisywana						Kwota odpisywana											
po myśli art. 75. (przez komisyę szacunkową)		po myśli art. 75. [przez władzę podatkową (§ 256.)].		z innych powodów, wymienionych w przedz. 7. (w szczególności wskutek wskazówek krajowej władzy skarbowej)		za czas		po myśli art. 68., l. 1.		po myśli art. 68., l. 2.		po myśli art. 69., l. 1. i 2.		z innych powodów, wymienionych w przedz. 7. (w szczególności wskutek wskazówek krajowej władzy skarbowej)	
K	h	K	h	K	h	od	do	K	h	K	h	K	h	K	h
12		13		14		15	16	17		18		19		20	

(Krajowa) władza skarbowa . . . .

Formularz O
(do artykułu 76.).

Zapisek

przyrostów i ubytków w $\frac{\text{podatku dochodowym}}{\text{podatku pensyjnym}}$, zaszłych po myśli artykułów 67.—75. przep. wyk. w . . . . . kwartale roku . . . . . .

Liczba bieżąca	Liczba czynności	Okrąg szacunkowy	Okrąg urzędu podatkowego	Imię i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz zawód podatnika	Ewentualne bliższe oznaczenie powodu zarządzenia (przedziałka 8. i 15.) — Ewentualne oznaczenie służbodawcy	Rok	Kwota zlecona do przypisania	Kwota, którą dozwolono odpisać: wskutek rekursu (rekursów ministeryalnych, wymienionych w przedziałce 6.)	wskutek próśb o zniżki § 232, artykuł 70.	w drodze łaski	z powodu wystąpienia ze służby	z powodu wyprowadzenia się	z powodu podwójnego wymiaru	z innych powodów, wymienionych w przedziałce 6.
							K | h	K | h	K | h	K | h	K | h	K | h	K | h	K | h
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Spis osób, czerpiących do-

Numer pozycyi	Numer rejestru szacunkowego i numer rachunku	Imię i nazwisko oraz zawód	Miejsce zamieszkania	Imię i nazwisko	Miejsce zamieszkania	Dochód (przedz. 22. rejestru szacunkowego)	Dochód z poborów służbowych (przedz. 24. rejestru szacunkowego)	Stopa podatkowa (przedz. 27. rejestru szacunkowego)		Podwyżka po myśli § 172. *a* 15 % (przedz. 28. rejestru szacunkowego)		10 % (przedz. 29. rejestru szacunkowego)		zniżona po myśli § 172. *a* ust. 4. (przedz. 30. rejestru szacunkowego)	
		podatnika		służbodawcy		K	K	K	h	K	h	K	h	K	h
1	2	3	4	5	6	7	8	9		10		11		12	

Formularz P

(do artykułu 79.).

chód z poborów służbowych.

Ogólny podatek dochodowy (przedz. 31. rejestru szacunkowego)		Na dochód z poborów służbowych przypada podatek dochodowy wraz z ewentualną podwyżką		Podatek pensyjny		Jeżeli pobory służbowe pochodzą z kilku źródeł, przytoczenie poszczególnych źródeł, w szczególności także źródeł, przytoczonych w art. 24., l. 3.		Podatek, potrącany u służbodawcy, a mianowicie kwota				Pozostaje tedy do ściągnięcia u samego podatnika				Uwaga
						Służbodawca, ewentualnie oznaczenie poborów, podlegających podatkowi po myśli art. 24., l. 3.	Wysokość poborów	podatku dochodowego		podatku pensyjnego		podatek dochodowy (przedz. 20 = 13—18)		podatek pensyjny (przedz. 21 = 15—19)		
K	h	K	h	K	h			K	h	K	h	K	h	K	h	
13		14		15		16	17	18		19		20		21		22

Formularz Q
(do artykułu 81.).

Z c. k. Starostwa / Administracyi podatków w ....

dnia ....

Gmina podatkowa: ....

Urząd podatkowy: ....

Nakaz płatniczy Nr. ....

na podatek pensyjny za rok ....

Powołując się na tut. nakaz płatniczy Nr. .... na podatek dochodowy za rok .... wymierza się **podatek pensyjny** od wyższych poborów służbowych po myśli § 233. ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, w sposób następujący:

Według wymienionego wyżej nakazu płatniczego obliczone pobory służbowe wynoszą .... K.

	K	h
Stosownie do tego wynosi .... %owy podatek pensyjny	....	......
Po doliczeniu do tego dodatków niepaństwowych, a mianowicie:		
..... % dodatku krajowego ..... % dodatku powiatowego ..... % dodatku powiatowego szkolnego ..... % dodatku powiatowego drogowego ..... % .... } razem .... %	....	......
..... % dodatku gminnego	....	......
....	....	......
....	....	......
wypada łączna należytość . .	....	......
Z tego ściąga się w drodze potrącenia przez służbodawcę, a mianowicie przez:		
.... { podatek pensyjny	....	......
{ dodatki niepaństwowe	....	......
.... { podatek pensyjny	....	......
{ dodatki niepaństwowe	....	......
.... { podatek pensyjny	....	......
{ dodatki niepaństwowe	....	......
pozostaje zatem do bezpośredniego wpłacenia — podatek pensyjny	....	......
niepaństwowe dodatki	....	......
razem . .	....	......

Kwotę tę zapłacić należy w dwóch równych ratach, płatnych dnia 1. czerwca i 1. grudnia w wyżej wymienionym urzędzie podatkowym; te raty podatku, których ustawowy termin zapłaty w chwili doręczenia niniejszego nakazu płatniczego już upłynął, są zaraz płatne, o ile nie należało ich już zapłacić po myśli § 5. ustawy z dnia 9. marca 1870, Dz. u. p. Nr. 23, według należytości z roku poprzedniego.

Gdyby pojedynczych rat nie zapłacono najpóźniej w 14 dni po upływie terminu zapłaty dla każdej z nich wyznaczonego, w takim razie podatnik będzie obowiązany w myśl ustawy z dnia 9. marca 1870, Dz. u. p. Nr. 23, a względnie z dnia 23. stycznia 1892, Dz. u. p. Nr. 26, i § 283. ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, płacić odsetki zwłoki, jeżeli roczna należytość podatkowa wynosi więcej niż 100 K.

Raty zalegające jeszcze po upływie czterech tygodni od terminu płatności ściągnięte będą drogą egzekucyi.

Ewentualny rekurs od niniejszego nakazu płatniczego może zwracać się tylko przeciw niezgodności wyżej wymienionych poborów służbowych z poborami służbowymi, wykazanymi w wymienionym wyżej nakazie płatniczym na podatek dochodowy, lub przeciw liczebnej dokładności powyższych obliczeń i należałoby wnieść go w myśl ustawy z dnia 19. marca 1876, Dz. u. p. Nr. 28, w przeciągu dni 30, licząc od dnia, następującego bezpośrednio po doręczeniu niniejszego nakazu płatniczego, do podpisanej władzy podatkowej, co jednak nie wstrzymuje obowiązku do uiszczenia podatku z dodatkami w terminach powyższych.

Gdyby chciano zaczepić obowiązek opłacania dodatków niepaństwowych, należy wnieść rekurs bezpośrednio do tego organu autonomicznego, o którego dodatki chodzi.

Na poczet tego wpłacono

dnia	Kwotę		Potwierdzenie odbioru	dnia	Kwotę		Potwierdzenie odbioru
	K	h			K	h	

Uwaga. Do stwierdzenia ważnie dokonanej zapłaty potrzeba potwierdzenia odbioru tej zapłaty w kasie ze strony dwóch urzędników tej kasy zapomocą własnoręcznego ich podpisu.

O imieniu i nazwisku i o charakterze służbowym urzędników, powołanych do odbioru zapłaty i jej potwierdzenia, można dowiedzieć się w urzędzie z ogłoszenia.

Nakazu płatniczego nie odbiera się przy zapłacie, lecz pozostawia się go stronie.

Jeżeli z początkiem nowego roku podatkowego nie można było jeszcze stanowczo przypisać podatnikowi należytości podatkowej za ten rok, wówczas należy podatki za ten rok tak długo uiszczać według należytości w bezpośrednio przedtem ubiegłym roku, aż nowe podatki będą przypisane, do których potem wlicza się uiszczone wpłaty (§ 5. ustawy z dnia 9. marca 1870, Dz. u. p. Nr. 23).

Podatek należy uiszczać zapomocą poświadczeń złożenia, jeżeli takowe dołączone są do nakazu płatniczego. W przeciwnym razie można uiszczać wpłaty za pośrednictwem pocztowej kasy oszczędności także zapomocą poświadczeń wpłaty, które są do nabycia w urzędach pocztowych i u sprzedawców znaczków pocztowych po cenie 2 h za sztukę.

Przy wszystkich zapłatach należy uwidocznić numer nakazu płatniczego.

Z c. k. Starostwa / Administracyi podatków

. . . .

Nr. rachunku . . . .

Do

P. T. Pana / Pani

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

w

. . . .

Doręczono dnia:

przez:

Formularz R
(do artykułu 81.).

Z c. k. **Starostwa / Administracyi podatków** w ....

dnia ....

Gmina podatkowa: ....

Urząd podatkowy: ....

Numer spisu **P.** ....

Wezwanie płatnicze Nr. ....

za rok ....

co do **podatku dochodowego** i **podatku pensyjnego** wraz z dodatkami, który należy ściągnąć w drodze potrącenia przez służbodawcę i odesłać do Kasy państwowej.

Według treści uskutecznionego doniesienia o wypłaconych poborach służbowych, względnie według wyniku przeprowadzonych w tym względzie dochodzeń wypłaca Pan między innymi następujące / uwidocznione w załączniku pobory służbowe, a mianowicie:

Panu	Charakter służbowy	Pobory służbowe w obliczonej wysokości	Ze względu na wszelkie inne stosunki, tyczące się dochodu osób, wymienionych w przedziałce 1., przypada po myśli art. 79. przep. wyk. na ściągany w drodze potrącenia przez służbodawcę							
			podatek dochodowy wraz z ewent. podwyżką		podatek pensyjny		dodatki do podatku pensyjnego		Razem	
		K	K	h	K	h	K	h	K	h
Podatki, które należy ściągnąć w drodze potrącenia przez służbodawcę wynoszą zatem kwotę										

którą **służbodawca** winien odesłać do wymienionego wyżej Urzędu podatkowego w .... ratach miesięcznych.

Wyrównanie, wynikające ewentualnie na podstawie dołączonego wezwania płatniczego w stosunku do potrąceń, uskutecznionych już po myśli § 231., ustęp 3. i 4., należy przeprowadzić przy najbliższej wypłacie płacy.

Gdyby poszczególnych rat nie zapłacono najpóźniej w 14 dni po upływie terminu dla każdej z nich wyznaczonego, w takim razie podatnik będzie obowiązany w myśl § 237. ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, bez względu na ich wysokość płacić odsetki zwłoki, oznaczone w ustawie z dnia 9. marca 1870, Dz. u. p. Nr. 23, a względnie z dnia 23. stycznia 1892, Dz. u. p. Nr. 26.

Raty zalegające jeszcze po upływie czterech tygodni od terminu płatności ściągnięte będą drogą egzekucyi.

Służbodawców zawiadomi się o wysokości ustalonych poborów służbowych i podatku, od nich przypadającego, osobnymi nakazami płatniczymi, przeciw którym mogą wnieść odwołanie.

Przeciw obowiązkom służbodawcy, ustalonym w tem wezwaniu płatniczem, można wnieść u wymienionej wyżej władzy podatkowej rekurs w ciągu dni 30, licząc od dnia po doręczeniu tego wezwania płatniczego, co nie wstrzymuje jednak obowiązku odesłania podatków wraz z dodatkami w powyższych terminach.

Uwaga: Wyszczególnienie dodatków do podatku pensyjnego, a mianowicie:

dodatek krajowy	procent	Razem . . . . procent.
dodatek powiatowy	"	
dodatek szkolny powiatowy	"	
dodatek drogowy powiatowy	"	
. . . .	"	
. . . .	"	
dodatek gminny	"	

Uwaga. Do stwierdzenia ważnie dokonanej zapłaty potrzeba potwierdzenia tej zapłaty w kasie ze strony dwóch urzędników tej kasy, a to zapomocą własnoręcznego podpisu.

O imieniu i nazwisku i o charakterze służbowym urzędników, powołanych do odbioru zapłaty i jej potwierdzenia, można dowiedzieć się z ogłoszenia w urzędzie.

Wezwania płatniczego nie odbiera się przy zapłacie, lecz pozostawia się je stronie.

Jeżeli z początkiem nowego roku podatkowego, nie zawiadomiono jeszcze o przypisaniu podatku, odnoszącem się do tegoż roku, wówczas należy aż do nadejścia odnośnego zawiadomienia władzy podatkowej tymczasowo potrącać podatki nadal według wymiaru z poprzedniego roku i z zastrzeżeniem późniejszego wyrównania (§ 234., ustęp 3. ust.).

Podatek uiszczać należy zapomocą poświadczeń złożenia, jeżeli takowe dołączone są do niniejszego wezwania płatniczego. Wpłaty za pośrednictwem pocztowej kasy oszczędności można uiszczać także zapomocą poświadczeń wpłaty, które są do nabycia w urzędach pocztowych i u sprzedawców znaczków pocztowych po cenie 2 h za sztukę.

W poświadczeniach wpłaty należy podać uwidoczniony na pierwszej stronie niniejszego wezwania płatniczego numer oraz rodzaj podatku.

. . . .

(Podpis.)

(L. S.) C. k. **Starostwo** / **Administracya podatków**

. . . .

Do

P. T. Pana / Pani . . . .

. . . .

. . . .

. . . .

w . . . .

. . . .

Sprawa służbowa, wolna od opłaty pocztowej.

Doręczono dnia

przez

Formularz S/1
(do artykułu 3.).

Z c. k. Starostwa / Administracyi podatków w . . . .

Gmina podatkowa . . . . dnia . . . .
Urząd podatkowy . . . .

Wezwanie płatnicze.

Na zasadzie § 157.*), ustęp 6. ustawy o podatkach osobistych z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, w brzmieniu noweli do ustawy o podatkach osobistych z dnia 23. stycznia 1914, Dz. u. p. Nr. 13, wzywa się W. Pana (W. Panię), abyś na poczet podatku dochodowego, przypisanego p. . . . . w . . . . jako głowie gospodarstwa domowego za rok . . . . , zapłacił(ła) do dni 14. w urzędzie podatkowym w . . . . zalegającą kwotę częściową . . . . K . . . . . . h, która przypada stosunkowo od Pańskiego dochodu, doliczonego po myśli § 157. *leg. cit.* do dochodu wymienionej głowy gospodarstwa domowego, według następującego obliczenia.

Dochód ogólny gospodarstwa domowego	Podatek dochodowy		Dochód członka gospodarstwa domowego	Przypadająca stosunkowo kwota podatku		Zalegająca z tego kwota	
K	K	h	K	K	h	K	h

Kwoty, zalegające jeszcze w chwili prawomocności niniejszego wezwania płatniczego, będzie się ściągać w drodze egzekucyi jak podatki bezpośrednie.

Przeciw niniejszemu wezwaniu płatniczemu można w ciągu dni 30, licząc od dnia, następującego bezpośrednio po doręczeniu, wnieść rekurs do podpisanej władzy podatkowej.

Uwaga: Do stwierdzenia ważnie dokonanej zapłaty potrzeba potwierdzenia odbioru tej zapłaty w kasie ze strony dwóch urzędników tej kasy zapomocą własnoręcznego ich podpisu.

O imieniu i nazwisku i charakterze służbowym urzędników, powołanych do odbioru zapłaty i jej potwierdzenia, można dowiedzieć się w urzędzie z ogłoszenia.

Wezwania płatniczego nie odbiera się przy zapłacie, lecz pozostawia się je stronie.

Podatek należy uiszczać zapomocą poświadczeń złożenia, jeżeli takowe dołączone są do nakazu płatniczego. Zapłaty za pośrednictwem pocztowej kasy oszczędności można uiszczać także zapomocą poświadczeń wpłaty, które są do nabycia w urzędach pocztowych i u sprzedawców znaczków pocztowych po cenie 2 h za sztukę.

W poświadczeniach wpłaty należy uwidocznić numer tego wezwania płatniczego oraz rodzaj podatku.

. . . .
(Podpis.)

(LS) C. k. Starostwo / Administracya podatków

. . . .

Do P. T. Pana / Pani

. . . .
. . . .
. . . .

w

. . . .

Sprawa służbowa wolna od opłaty pocztowej.

Doręczono dnia:

przez:

*) Uzupełniono (zobacz obwieszczenie z dnia 27. czerwca 1914, Dz. u. p. Nr. 147).

Formularz S/2
(do artykułu 3.).

Z c. k. Starostwa / Administracyi podatków w ....

Gmina podatkowa .... dnia ....

Urząd podatkowy ....

Wezwanie płatnicze.

.... wzywa się na zasadzie § 158., ustęp 2., ustawy o podatkach osobistych z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, w brzmieniu noweli do ustawy o podatkach osobistych z dnia 23. stycznia 1914, Dz. u. p. Nr. 13, aby zapłacił do dni 14 w c. k. urzędzie podatkowym w .... zalegającą kwotę podatku dochodowego za rok........., wynoszącą............K.......h, która przypada stosunkowo od podlegającego podatkowi udziału członka...

....

w dochodzie ogólnym według następującego obliczenia.

Opodatkowany dochód członka	Podatek dochodowy		Udział członka w dochodzie ogólnym	Przypadająca od tego stosunkowo kwota podatku		Zalegająca z tego kwota	
K	K	h	K	K	h	K	h

Kwoty, zalegające jeszcze w chwili prawomocności niniejszego wezwania płatniczego, będzie się ściągać w drodze egzekucyi jak podatki bezpośrednie.

Przeciw niniejszemu wezwaniu płatniczemu można w ciągu dni 30, licząc od dnia, następującego bezpośrednio po doręczeniu, wnieść rekurs do podpisanej władzy podatkowej.

Uwaga: Do stwierdzenia ważnie dokonanej zapłaty potrzeba potwierdzenia odbioru tej zapłaty w kasie ze strony dwóch urzędników tej kasy zapomocą własnoręcznego ich podpisu.

O imienie i nazwisku i charakterze służbowym urzędników, powołanych do odbioru zapłaty i jej potwierdzenia, można dowiedzieć się w urzędzie z ogłoszenia.

Wezwania płatniczego nie odbiera się przy zapłacie, lecz pozostawia się je stronie.

Podatek należy uiszczać zapomocą poświadczeń złożenia, jeżeli takowe dołączone są do nakazu płatniczego. Zapłaty za pośrednictwem pocztowej kasy oszczędności można uiszczać także zapomocą poświadczeń wpłaty, które są do nabycia w urzędach pocztowych i u sprzedawców znaczków pocztowych po cenie 2 h za sztukę.

W poświadczeniach wpłaty należy uwidocznić numer tego wezwania płatniczego oraz rodzaj podatku.

....

(Podpis.)

(LS) C. k. Starostwo / Administracya podatków

....

Do P. T.

....

....

....

w

....

Sprawa służbowa wolna od opłaty pocztowej.

Doręczono dnia:

przez:

Spis rzeczy.

Część I.

Powinność podatkowa. Dochód. Zeznanie podatkowe. Stopa podatkowa.

Rozdział I.

Powinność podatkowa. Uwolnienia.

Rozdział II.

Dochód.

1. Zasady ogólne.

2. Osobne postanowienia co do poszczególnych źródeł dochodu.

A. Dochód z posiadłości gruntowej (§§ 163. i 166.)

B. Dochód z budynków (§ 164.).

C. Dochód z samoistnych przedsiębiorstw zarobkowych i zatrudnień (§ 165.).

D. Dochód z poborów służbowych i najemniczych tudzież poborów spoczynkowych (§§ 167. i 168).

E. Dochód z majątku w kapitałach (§§ 169., 170. i 171.).

F. Wszelki inny dochód.

Rozdział III.

Zeznania do podatku dochodowego.

Rozdział IV.

Stopa podatkowa.

Część II.

Postępowanie wymiarowe.

Rozdział I.

Miejsce opodatkowania.

Rozdział II.

Przygotowanie wymiaru.

1. Spis osób, podlegających przypuszczalnie podatkowi dochodowemu.

2. Zbieranie zeznań.

3. Dalsze przygotowania.

Rozdział III.

Komisye szacunkowe.

Rozdział IV.

Oszacowanie i przypisywanie podatku dochodowego.

Rozdział V.

Środki prawne.

Część III.

Rozpoczęcie się i koniec powinności podatkowej; zmiany w ciągu roku podatkowego.

Część IV.

Podatek pensyjny od wyższych poborów służbowych. Ściąganie podatku dochodowego i pensyjnego, przypadającego od poborów służbowych, przez służbodawcę.

Załączniki i formularze.